

Faşizme, emperyalizme, feodalizme ■ ve her türden gericiliğe karşı

PARTIZAN

Sayı: Şubat 2019/93

Siyasi Dergi

Fiyatı: 7.50 TL

ISSN: 2149-1216

"Bize gerekli olan körü körüne inanma değil, uyanıklık, gerçek, Bolşevik devrimci uyanıklıktır. Düşmanın içinde bulunduğu durum umutsuzlaştıkça, Sovyet iktidarına karşı, mücadelede yok olmaya mahkum olanların tek çaresi olan 'en aşırı araçlara' başvuru-racağı düşünülmelidir. Bu unutulmamalı ve uyanık olunmalıdır."

(Stalin)

✓ **Dünyada ve Türkiye'deki yapısal krize dair: "Vaziyet şahane"**

✓ **Kadının kayıp tarihi; ezilenlerin büyük bölünmüşlüğü**

✓ **Çin: Modern sosyal-emperyalist güç kapitalist-emperyalist sistemin ayrılmaz bir parçası**

DOSYA:

Devrimci uyanıklık ve düşman sızmaları üzerine

Partiyi düşman saldırılarından korusun, ilkelere sahip çık

PARTIZAN

BÜROLAR

Ankara:

Ataç 1 Sokak 13/4
Yenişehir
Tel: (0312) 433 10 23

İzmir:

Konak Mh. Faik Muhittin
Adam Cd. Nafis Tınaz
Çarşısı No: 28 Kat: 1/102
Kemeraltı
Tel: (0232) 484 72 83

Erzincan:

Ordu Cd. Ordu İşhanı Kat: 3
Tel: (0446) 223 45 82

Bursa:

Atatürk Cd. C. Koruyucu
İşhanı Kat: 5 No: 524
Osmangazi
Tel: (0224) 225 15 05

Mersin:

Bahçe Mh. 4604 Sk. No: 2/2
Akdeniz
Tel: (0324) 232 10 60

İçindekiler

Dünyada ve Türkiye'deki
yapısal krize dair:
"Vaziyet şahane"
Sayfa 5

Devrimci uyanıklık ve
düşman sızmaları üzerine
Sayfa 21

Partiyi düşman
saldırılarından koru,
ilkelere sahip çık!
Sayfa 78

Kadının kayıp tarihi;
Ezilenlerin büyük
bölünmüşlüğü
Sayfa 92

ÇİN: Modern sosyal-
emperyalist güç olarak
kapitalist-emperyalist
sistemin ayrılmaz
bir parçasıdır
Sayfa 105

Yaygın süreli ISSN: 2149-1216

Nisan Yayımcılık ve Basım Sn. Ltd. Şti.

Yönetim yeri: Katip Mustafa Çelebi Mh. Tel Sk. No: 25 Kat: 3 Daire 9 Beyoğlu/İstanbul
Tel: 0212 2937376 nisan yayimcilik@hotmail.com

Sahibi ve Yazışleri Müdürü: Vedat Yeler Baskı: S.M Matbaacılık Basın Yayın A.Ş.
Çobançeşme Mh. Sanayi Cd. Altay Sk. No: 10/A Blok Yenibosna/İstanbul

SUNU

Merhaba,

Ekim 2018 tarihli “*Örnek Bir Alan Çalışması: Dersim’de Sosyo Ekonomik Yapı*” ve “*Halkların Birleşik Devrim Hareketi Tartışmalarından Kesitler*” başlıklı yazılardan oluşan sayımızın ardından 2019 yılının ilk sayısı ile birlikteyiz.

Bu sayımızda dosya ve kapak konumuz kapsamında 2; dosya dışı olarak da yine iki yazıyla sizlerle. Dosya konumuzun ağırlıklı bölümünü oluşturan yazı “*Devrimci Uyanıklık ve Düşman Sızmaları*” başlığını taşıyor. Sınıf mücadelesi yürüten insanlar olarak her birimizin kendisine sorması gereken sorular arasında “*yürüttüğümüz mücadelenin gereklerini ne kadar kavradığımız, bunların ne kadar bilincinde olduğumuz*” sorusu da vardır. Bu, kuşkusuz bir bilinç ve içselleştirme olayıdır. Savunduğu şeyi derinlemesine öğrenemeyenlerin, bu yönlü devamlı bir çaba içinde olmayanların, yaşam biçimi haline getirmeyenlerin bu değerlere bağlı kalması da zorlaşır. Düşman kavramı ve algılayışı ve buna bağlı olarak devrimci uyanıklık da bu anlamda bir içselleştirme ve bilinç sorunudur. Tüm bu kavramları irdeleyen yazımız, konunun ideolojik ve siyasi yanını değil güvenlik boyutunu esas alarak komünist uyanıklık ve düşman sızmaları üzerinde duruyor. Bu kapsamdaki ikinci yazımız “*Partiyi Düşman Saldırılarından Korumak, İlkelerle Sahip Çık*” başlıklıdır ve Ekim 2017 tarihli olup elimize e-mail yoluyla ulaşan Proletarya Partisi iç yayınından alınmış; dosya konusu kapsamında önemli görülerek yayımlanmaktadır.

Dosya dışı konularımızdan ilki “*Kadının Kayıp Tarihi; Ezilenlerin Büyük Bölünmüşlüğü*” başlığını taşımaktadır. Sınıf mücadelesi ve cinsiyet mücadelesi odaklı çalışmaların ortak bir potada, aynı hedefe yönelik olarak buluşturulması merkezli yazı, emperyalist-kapitalist sistemi ortadan kaldırmayı amaçlayan stratejilerin bu konudaki eksik ve açmazlarına da vurgu yapıyor. Bu sayımızdaki son yazı, Hindistan Komünist Partisi(Maoist)’in tarafından hazırlanan “*Çin, Modern Sosyal Emperyalist Güç Olarak Kapitalist Emperyalist Sistemin Ayrılmaz Bir Parçasıdır*” başlığını taşıyor. Bilindiği üzere HKP (Maoist) Merkez Komitesi Mayıs 2017’de Çin’in yeni emperyalist bir güç haline gelip gelmediğini sorusuna yanıt olarak bir araştırma başlatmıştı. Ortaya çıkan rapor bu soruya olumlu yanıt veriyor:

İlgiyle okuyacağınızı umut ediyor, bir sonraki sayımızda buluşmak üzere diyoruz...

Partizan

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DEKİ YAPISAL KRİZE DAİR: "VAZİYET ŞAHANE"*

►► Sömürünün, baskının, şovenizmin, ataerkinin her türlü-
nün arttığı/artacağı koşullarda; kriz dolayısıyla mücadelenin sa-
dece ekonomik ekseninde yürütülmesi yanlışına düşülmemelidir.
"Bütün çalışmaların can damarı politik çalışmadır" sözü, ezilen
bütün kesimlerin mücadelesini birleştirme şiarıyla birlikte ele
alınmalıdır. ◀◀

Ekonomik bir kriz için karakteristik sayılan döviz fiyatlarının fırlaması,
borçların ödenememesi, başta gıda olmak üzere tüketim maddelerinden ham
maddelere kadar enflasyonun dizginlenememesi, ücretlerin kölelik seviyesine
inmesi, işsizliğin artması gibi bütün alametler uzun süredir görünmeye başla-
mıştı. Son iki yılda rejim değişikliğini içeren referandum ve seçimler dolayı-
sıyla popülist politikalara başvurulması ile bazı semptomların yaşanmasına
engel olunduysa da, kriz, ağustos ayıyla birlikte zembereğinden boşanmış yay
gibi bütün yıkıcılığıyla, egemen klik tarafından dahi kabul edilmek zorunda
kalınarak ortaya çıktı.

Yaşananlar, 2007'de ABD'de başlayan Mortgage krizinden sonra toparla-
namayan dünya ekonomisiyle yakından ilgilidir. Partizan ve Özgür Gelecek'te
defalarca çıkan değerlendirme yazılarında görüldüğü gibi, 2008'de yaygınla-
şan kriz emperyalist-kapitalizmin yaşadığı en derin yapısal krizlerden biridir.

Krizler, kapitalist sistemde aşırı üretim sonucu ortaya çıkan fazla serma-
yenin silinip gitmesinin ve böylece sistemin kendisini yeni baştan kurmasının
olanağını sağlayan ani, zora dayalı çözümler olarak ortaya çıkarlar. Kriz, sis-
temin mevcut çelişkilerle kendini devam ettiremediği noktada patlar. Lokal

krizlerde çözüm daha kolay ve mümkünken, yapısal krizler “ölüm veya yaşam arasındaki ince çizgide bulunulduğuna işaret eder.” (Partizan 91, s. 99) Şu anda yaşanan kriz ölüme yaklaşma anlamında önceki 1857, 1929 ve 1974 krizlerinden daha kritik bir seviyeye işaret etmektedir. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı’ndan sonra hegemonik bir güç olarak ortaya çıkan ABD’nin merkezinde olduğu bu kriz, ekonomik, politik, askeri ve bunlarla birlikte hiç olmadığı kadar ekolojik, iklimsel, sosyal ve kültürel olarak yaşanmaktadır.

Bu krizin en önemli özelliğinin 1929 ekonomik bunalımından sonra oluşturulan Bretton Woods (BW) sisteminden arta kalanların çöküşü olduğu konusunda yaygın bir fikir birliği bulunmaktadır. Bretton Woods sistemi, 1974 kriziyle sürdürülemezliğini göstermişti. BW sistemi ile ABD doları altına endekslenmiş ve dünya genelinde rezerv para haline gelmişti. Fakat 1970’lere gelindiğinde Almanya ve Japonya ABD’ye karşı ticarete fazla vermeye ve rezerv para olan doların karşılığını istemeye başlayınca rüzgar ABD için ters dönmeye başlamıştı. Bunlara bağlı olarak ABD dolarının artık altına bağlı olmadığını ilan etti. Bununla birlikte BW sistemi, ABD’nin hegemonyasını sürdürmesini sağlayan Birleşmiş Milletler, IMF (1944), GATT (sonradan DTÖ) gibi ekonomik-siyasi kurumların yanısıra NATO gibi askeri yapılarılarıyla her geçen gün biraz daha aşınarak da olsa devam etmiştir. Ekonomik-mali alanda Keynes politikalarının hakim olduğu BW döneminde SSCB ve Çin Halk Cumhuriyeti’nin varlığının da etkisiyle “sosyal politikalar” adı altında işçi- emekçi kesimler sağlık-egitim-barınma gibi temel haklara görece sahiptiler. Devletler, sermayeye karşı halkın yayındaymış gibi bir görüngü oluşturmaya çalışmışlardı.

1970 krizinden çıkış, başını ABD ve İngiltere’nin çektiği “neo-liberal” olarak adlandırılan ekonomi-politikalarda bulundu. Neo-liberal politikanın 3 ana sloganı; liberalizasyon (serbestleştirme), deregülasyon (kualsızlaştırma) ve privatizasyon (özelleştirme) oldu. Amaçlanan, sermayenin önündeki bütün engellerin kaldırılması idi. Yapılan düzenlemelerle, sanal paraya dayalı finansal sermaye hiçbir bürokratik engele, yasal düzenlemeye takılmadan, teknolojinin gelişmesinin yarattığı avantajları da kullanarak büyük bir hızla dünyanın en ücra köşelerine kadar gidebiliyor ve gerektiği zaman hızlıca çekilebiliyordu. (“Hiper- akışkanlık”). Neo liberal dönemin önemli bir diğer özelliği de, uluslararası yeni işbölümünde üretimin her aşamasını parçalanması ve tekeldi büyük sermayeye bağımlı enformel üretimi yaygınlaştırmasıydı. Bu, işçi-emekçilerin parçalanması, sömürü ve baskı karşısında bir araya gelişlerinin zorlaştırılması anlamına da geliyordu.

Her köklü mali-ekonomik değişimde olduğu gibi, bu süreç devletlerin neo-liberal döneme uyumlulaştırılmasıyla kol kola gitti. Devletin küçülmesi adı altında, işçi ve emekçilerin mücadele ile elde ettikleri tüm kazanımlara yeni bir saldırı başlatıldı. Ücretliler, küçük ve orta üreticiler kendilerini “serbest piyasa” denilen koşulların içerisinde buldular. Düşük ücret, güvencesiz çalışma, sendikasılaştırma, bütün kamu kurumlarının ve en temel hizmetlerin özelleştirmesiyle tarıma yönelik bütün sübvansiyonların kaldırılması, tarım alanlarının uluslararası şirketlere bırakılması gibi sıralanabilecek pek çok sonuç ortaya çıktı.

Sosyalist ve ulusal hareketlerin Latin Amerika’dan Asya’ya mücadelenin sürdüğü 1970’li yılların sonunda bu dizginsiz sömürü ve artan saldırıların ancak yoğun bir baskı ve şiddetle yaşama geçirebilme şansı olabilirdi. Nitekim CIA’nın “örtülü” operasyonlarıyla gerçekleştirilen darbeler çok sayıda ülkede yaşama geçirildi. Türkiye’de de 24 Ocak kararları neo-liberal politikaların yaşama geçirilmesinin miladıdır. Toplumsal muhalefetin baskılandırılıp-sindirilmesi içinde 12 Eylül 1980 darbesi gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra da ülke sanal paraya dayalı finansal sermayeye kapılarını aşama aşama sonuna kadar açmıştır.

Kapitalist-emperyalist sistemin krizlerden çıkış için savaşımlara, devletlerin yeniden yapılandırılmasına duyduğu ihtiyaç karakteristiktir. Yapısal krizler yaşanırken uzun süren savaş dönemleriyle birlikte faşist, baskıcı rejimler iş başına gelmiştir. Faşizmin süregelen olduğu bizim gibi yarı-sömürge ülkelerde ise baskı, şiddet, sömürü ve hak gaspları katmerleşerek sürer.

İdeolojik saldırı dalgası elbette ki tüm bunlara eşlik eder. Ne olursa olsun egemenler yaptıklarını meşrulaştırmaya ve bu yolla da kitleleri suskunlaştırmaya çalışırlar. Neo-liberal dönemde de “demokrasi” sözcüğü egemen sınıflarca şiar edildi. Neo-liberal politikaların devlet kurumunu zayıflattığı dolayısıyla bireylerin dahi artık kendini yedekleyebilecekleri bir sistemin ortaya çıktığı savunuldu. Kimlik siyaseti ön plana çıkarıldı. Çin’in revizyonistleşmesi ve SSCB’nin çöküşü bu saldırılara ivme kazandırdı. “Büyük anlatılar dönemi kapandı”, “tarihin sonuna gelindi” denilerek sınıf mücadelesinin anlamsız olduğu, Marksizm’in geçersizleştiği ilan edildi. Buna göre grup çıkarları doğrultusunda bir araya gelmeli, yasal sınırlar içerisinde haklarını aramalı ve elde ettiğinde dağılmalıydı... Demokrasi tüm kesimlerin kendilerini ifade etmesine ve temsiliyetine izin veriyordu.

Devlet, sermayenin ihtiyaçlarına göre yeniden yapılanmasını işte bu ideo-

lojik saldırılar eşliğinde gerçekleştiriyordu. Sömürücü sınıfların elindeki baskı ve sömürü aygıtı olan devletin, kendisini “küçültmesi”, “etkisizleştirilmesi” vs. düşünülemez. Devlet, ilk ortaya çıkışından bu yana ezilen sınıflara karşı sömürücü sınıflarca geliştirilmiş, yetkileri devamlı artırılmıştır. Neo-liberal dönem boyunca da devletler büyük bir sermaye aktarım aracı olarak özelleştirmeler yoluyla gittikçe artan bir şekilde rantiyer, kayırmacı bir yapıya büründü. 1980’lerde artan finansallaşmayla birlikte ekonomideki rolünü esasta para politikalarıyla oynamaya başladı. Merkez bankalarının ön plana çıkması da bu dönemle başlamaktadır.

Neo-liberal dönemin sonuçları, -aralarda bölgesel krizler yaşandıysa da- esas olarak 2008’de ABD’de patlayan krizle görülmüş oldu. Reel sektörde kar oranlarının düşmesinin önüne geçilememiş, işsizlik yapısal hale gelmiş, toplam talep gerilemiş ve sermaye finansal rant ve spekülasyona yönelmiştir. Artı değer üreten sektörlerdeki kar oranlarındaki düşüş aşılmak bir yana artan oranda sürüyordu. Bu Marks’ın tanımladığı kar oranlarının düşme yasasıdır. Sermaye, kar oranının düştüğü yerde kalmaz, değerlendirilmek için yeni alanlar arar. Bu eğilimin sonucunda, 2007 yılına gelindiğinde Dünyanın Gayri Safi Hasılası 45 trilyon dolar iken borcu borçla teminat gösteren, reel karşılığı olmayan kağıtların değeri 600 trilyon dolara ulaşmıştı.

Saadet zincirinin sonlanması küçük bir halkanın kopmasına bağlıydı. Bu halka da ABD’nin gayrimenkul piyasalarındaki kredilerin geri dönmemesi oldu. Sonrası peş peşe geldi. 2008 krizi, emperyalist-kapitalizminin sermayenin genişlemiş yeniden üretimini, finansal spekülasyonlara bağlaması nedeniyle gerçekleşmiştir.

Neo-liberal politikaların iflası

Sermaye ihracı, emperyalizmin ayırt edici özelliklerindendir. Emperyalizmin ilk süreçlerinden itibaren sermaye ihracının önemli bir kısmı borca dayanmaktaysa da, 1880’lerden sonra borçlanma ve reel karşılığı olmayan para miktarı; reel üretimi sekteye uğratan, boğan bir köpüğe dönüşmüştür. Sadece tekelleri tröstler veya devletler borçlanmıyordu. Ücretlerin reel olarak sürekli düşüş halinde olması, işsizliğin kronikleşmesi, küçük ve orta boy üreticilerin hem tarımda hem de sanayide piyasanın eline bırakılması, ezilenlerin bütün kesimlerinin de sürekli bir borç batağı içerisine girmesine yol açmıştır. Bununla birlikte büyük bir tüketim furyası başlatılmış, krediyle alışveriş olağan hale getirilmiştir. Bunun sonucunda hükümetlerin, şirketlerin ve hane halkı-

nın toplam borcu % 75 artarak 250 trilyon dolara ulaştı. Bu rakam küresel ticaret hacminin üç katına eşitti. 2007’de “gelişmekte olan ülkeler” olarak tabir edilen yarı sömürgelerin borç oranı % 7 iken, 2017’de % 26 oldu. Bu ülkelerdeki reel şirketlerin borç oranı GSYH’nın % 56’sı seviyesindeydi. 2017’de % 105 oldu.

2008 krizinde banka ve şirketleri kurtarmak için sıfır faiz uygulamasına gidilmesi ekstrasdan 3.5 trilyon doların karşılıksız bastırılması şirketlerin reel üretimden uzaklaşarak bono ve tahvil ihracını artırmalarını sağlamıştır. Buna bağlı olarak aradan geçen sürede şirketler kesiminin toplam borçları 2 mislinden fazla artış göstererek 66 trilyona yükselmiştir. Krizin mevcut köpük okyanusunu gidermesi gerekirken bu uygulamalarla okyanus daha da köpür-tülmüş olmaktaydı. Kapitalizmin kriz yasası gereğince kapasite fazlası temizlenmeli, borçlarını ödeyemeyen şirketler tasfiye olmalıydı. Fakat krize giren şirketler, o dönem sıklıkla kullanılan deyimle batmasına izin verilemeyecek kadar büyüklerdi! Dünya piyasalarını düşük faizle paraya boğmanın sonucunda uluslararası doğrudan sabit sermaye yatırımları 2007’de 3.2 trilyon dolar iken 2017’e geldiğinde 1.6 trilyon dolara düşmüştür. Bu küresel sermayenin birikimini üretimden değil, finansal ranttan sağladığını gösteren en önemli verilerden biridir. (19 Eylül 2018, Cumhuriyet, E. Yeldan)

2008 krizinden sonra piyasaya enjekte edilen 15 trilyon dolar nereye gitti? Ergin Yıldızoğlu, Credit Suisse’nin 2010’dan itibaren yayınlamaya başladığı Küresel Servet Raporu’nun bulgularını aktarıyor ve cevabı söylüyor: “*Ekonomiye kurtarmak adına, toplumun kaymak tabakasına servet transfer edildi*”. Yıldızoğlu’nun aktardığı bulgular ise şöyle:

“2010 yılında toplam hane halkının gelir piramidinin en üst dilimindeki yüzde 8’i, 154 trilyon dolarla, toplam servetin yüzde 79.7’sine sahipmiş. Bu oranlar 2017 yılında yüzde 8.6’ya ve 239 trilyon dolara, yüzde 85.6’ya yükselmiş. Serveti 10.000 doların altında olan, en alt dilim 2010’da toplam hane halkının yüzde 68.4’ünü oluşturuyor. 8.2 trilyon dolarla toplam servetin yüzde 4.2’sine sahip görünüyor. Bu kesimin toplam hane halkı içindeki oranı, 2017’de yüzde 70’e yükselirken, servetten aldıkları pay, 7.6 trilyon ile ve yüzde 2.7’e gerilemiş.” (17.09.2018, Cumhuriyet)

“Zengin ve fakir arasındaki fark kapanacak, herkes zengin olacak” denilerek ideolojik-politik propagandası yapılan ve “küreselleşme” diye tabir edilen sürecin sonucu zenginin daha zengin, fakirin daha fakir olması olmuştur. 2008 krizinin faturası yukarıda aktardığımız borç oranlarında görüldüğü gibi, yarı

sömürge ülkelerden çıkartılmak istenmiştir. Bu yarı sömürgelerde halkların üzerine binen daha fazla vergi, daha fazla sömürü ve baskı anlamına gelmiştir.

Elbette ki ezilenler bu süreci suskunlukla karşılamamışlardır. Seattle eylemleriyle başlayan süreç, Arap Baharı olarak isimlendirilen isyanlara, Gezi İsyanı'na ve Sarı Yelekliler'e kadar uzanarak pek çok eylemi ve isyanı barındırmıştır. Kitleler kendilerine dayatılan sömürü, baskı ve yoksulluğu kabul etmemişlerdir. Özellikle 2008 kriziyle birlikte, devletlerin esas misyonunun sermayedarları kurtarmak olduğunun açıkça ortaya çıkması kitlelerinin mevcut yönetimlere tepkilerini artırmıştır. Fakat komünist partilerin yokluğu veya süreçleri okumaktan uzak durumları ile kitlelerden kopuklukları, kitlelerde de sağcı faşist seçeneklere yönelimi getirmiştir. Milliyetçilik ve ırkçılık, savaşlar dolayısıyla artan göç de bahane edilerek özellikle emperyalist-kapitalist ülkelerde artmaktadır.

Ortadoğu'da, Asya'da ve Afrika'da halklar emperyalizmin getirdiği baskıya, sömürge ve işgal ve savaşlara dini örgütlerin içinde yer alarak karşı çıkıyorlar.

Maoistler önderliğinde yükseltlen halk savaşları ise Hindistan ve Filipinler'de etkili bir isyan niteliğini taşıyorsa da dünya genelinde komünist partilerin etkinlikten yoksun oldukları açıktır.

Suriye'deki savaşın ortaya çıkardığı konjonktörü iyi kullanan Kürt güçlerinin (PYD/YPG) önderliğinde oluşturulan ve varlığı halen ciddi tehditler altında bulunan Rojava'da, oluşturulmaya çalışılan demokratik özerklik de halkların önemli ve korunması gereken bir kazanımı olarak durmaktadır.

Süreç, hem emperyalistlerin hem kendi aralarındaki çelişkilerin artması hem kitlelerin dünyanın dört bir yanında hoşnutsuzluklara ve isyanlara yol açmasıyla hem de yönetememe kriziyle politik olarak KP'lere dünyanın dört bir yanında sınıf mücadelesini büyütmek ve iktidarları alabilmek için çok önemli fırsatlar sunmaktadır. Temel mesele, ezilenlerin tüm kesimlerinin mücadelesini birleştirebilme yeteneğine hem ideolojik hem teorik hem pratik olarak sahip olabilmektedir.

ABD'nin hegemonyası sarsılıyor...

Yazımızın başında bu krizin en önemli özelliklerinden birinin ABD'nin hegemonyasında yaşanan aşınmalar olduğunu vurgulamıştık. Krizlerin, mevcut çelişkilerin çözümsüzlüğünden ortaya çıktığını ya sistemin içinde yeni bir birikim rejimiyle veya sistemin yıkımıyla/devrimle sonuçlanabileceğini bili-

yoruz. 1929’da yaşanan kriz döneminde Birleşik Krallık (Britanya) hegemon güç durumundaydı. G. Arrighi “devletlerarası hiyerarşinin tepesinde yer alan hegemonik devletin değişimi ile Uluslararası Para Sistemleri (UPS) arasında” bir ilişki olduğunu ileri sürmüştür. “Buna göre Birleşik Krallık’ın dünyanın ticari ve sanayi üstünlüğünü elinde tuttuğu dönemlerde kullanılan meta para sistemi, Uluslararası Para Sistemi’nin altın standardı olarak şekillenmesini beraberinde getirmiştir. Hegemonik devletin değiştiği 1945 sonrası ise, ABD’nin mutlak üstünlüğünde kurulan bir UPS olan Bretton Woods sisteminin kurulduğunu görüyoruz. 1970’li yıllardaki krizle birlikte hegemonik devlete bazı alanlarda meydan okunmaya başlanmasıyla Uluslararası Para Sistemi’nde istikrarsızlık dönemi başlamıştır.” (Arrighi’den aktaran; Akçay Ü., “Finansallaşma Kısacığında Türkiye’de Devlet, Sermaye Birikimi ve Emek” içinde, Sayfa 48)

Bretton Woods sisteminde yaşanan ilk değişim rezerve para olarak kullanılan doların altın standardından koparılması oldu. Bu para basımının denetlenememesi, reel üretimle bağının koparılması anlamına gelmiştir. **Aradan geçen zamanda ABD hem ekonomik hem askeri anlamda hegemonyasını sürdürmekte zorlanmaya başlamıştır.** ABD, Türkiye gibi birkaç ülke haricinde diğer ülkelerin hepsinde dış ticaret açığı vermektedir. SSCB’nin yıkılışından sonra Rusya toparlanmaya başlamış, Almanya öncülüğünde AB ülkeleri ve Uzakdoğu’da Çin ticarete, finansal piyasalarda önemli ataklar yapmışlardır.

ABD ekonomisi normal seyrine büyürken Çin özellikle 2004’ten sonra büyük bir hızla büyümüştür. 2000 yılında ABD’nin GSYİH’i 10 trilyon dolar iken Çin’inki 1 trilyon dolar seviyesindeydi. 2016’ya gelindiğinde ABD’nin GSYİH’i, 18 trilyon dolara çıkmışken Çin’inki de 11 trilyon doları aşmıştı. (31.03.2018, T. Akyol, Hürriyet)

Çin önceden bulunmadığı pek çok ülkeye altyapı ve ticaret adı altında girmiştir. Hızlı tren yolları, limanları, enerji santralleri, petrol-gaz boru hatları gibi yatırımları finanse ederek pek çok ülkenin pazarına giriş yapmıştır. Bu altyapı projeleri ile ülkeleri kısa sürede aşırı oranlarda borçlandırmaktadır. Ödeme zorluğu yaşanmaya başlanınca da o ülkenin kimi stratejik tesislerini, üretime açılan kaynakların denetimini, kullanım haklarını ele geçirmeye başlamaktadır. Çin, son yıllarda Afrika ülkelerini de büyük oranda borçlandırmıştır. Afrika ülkeleri 2017’ye gelindiğinde Çin’e 110 milyar dolar borçlanmışlardır. Afrika kıtası, zengin minerallere, doğal kaynaklara ve henüz

işlenmemiş verimli toprakların % 60'ına sahip durumdadır. Afrika ekonomilerinin 2020 yılında ortalama yüzde 5 büyümesi ve tüketim gücünün de 14 trilyon dolara ulaşması bekleniyor. (Yıldızoğlu E., 03.01.2019, Cumhuriyet) Bu verilere bakıldığında Çin'in Afrika ülkelerini borçlandırma, altyapısını ele geçirme, özcesi mali-ekonomik sömürge haline getirmesinin anlamı daha iyi görülür.

ABD 2017'de açıkladığı Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi'nde ilk defa "ekonomik güvenlik" kavramını kullanarak hegemonyasını sarsan bu gelişmeler karşısında, dünya üzerindeki hakimiyetini korumak için zor kullanacağını açıkladı. Belgede Rusya, Çin, İran ve Kuzey Kore ABD'nin rakipleri olarak sayıldı. Rusya sadece askeri güç olarak sayılırken Çin hem iktisadi hem de askeri güç olarak ele alındı:

"Jeo-politik rekabet, Hint-Pasifik bölgesinde meydana geliyor. Hindistan'ın batı kıyısından ABD'nin batı kıyılarına kadar uzanan bölge, dünyanın en kalabalık ve ekonomik açıdan dinamik bölümünü temsil etmektedir... Çin, ABD'nin bölgeye erişimini kısıtlamak ve bu bölgede kendisi için daha serbest bir ortam sağlamak için hızlı bir askeri modernizasyon başlattı. Çin hakimiyeti, Hint-Pasifik bölgesindeki birçok ülkenin egemenliğini azaltma riski yaratıyor." (Belgeden aktaran T. Akyol, agy)

Belgede ayrıca Hint-Pasifik'teki egemenliğin artırılması için ABD'nin "Japonya-Hindistan-Avustralya" ile dörtlü işbirliğini güçlendirmesi ve Güney Kore, Filipinler, Tayland, Vietnam, Endonezya, Malezya ve Singapur'la "yük-selen güvenlik ve ortaklık ilişkileri"nin geliştirilmesi öngörülmüştür.

ABD, Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi'ne uygun olarak 2018'de silah harcamalarını 700 milyar dolara çıkararak % 19.5 artırdı. 2019'da bu harcamaların 1 trilyona ulaşması bekleniyor.

2018'in son günlerinde 13 Aralık'ta Trump'un Ulusal Güvenlik Danışmanı Afrika'ya yönelik yeni stratejilerini açıkladı. Çin'i Afrika'da yeni sömürgecilikle suçladı. Her ne kadar Çin'in karşısında bir güç olarak durmaktan bahsediliyorsa da, ABD'nin verdiği rekor düzeydeki bütçe açığı, ekonomik ve askeri hamlelerini etkiler düzeydedir. Nitekim Bolton da konuşmasında, Çin'in elindeki mali olanaklardan yoksun olduklarını belirtmiştir.

ABD'nin mali ekonomik olanaklarındaki daralma yapılan birçok araştırmada ortaya çıkmaktadır. Alman gazetesi Süddeutsche Zeitung'un 31 Aralık'ta 1989 ile karşılaştırmalı yayınladığı en fazla ciro yapan 20 tekel listesinde eskiden var olan birçok ABD tekelinin olmadığını açıkladı. Buna

göre 1989’da en çok ciro yapan beş tekelin dördü ABD’ye aitken, 2017’de ilk beş içinde sayı bire (Wallmart) düşmüş. İlk beşte ise üç Çin petrol tekeli var. Tabloda ABD ekonomisinin en zayıf döneminin 2008 krizi sonrası olduğu görülüyor. 2011’de en fazla ciro yapan 20 tekel arasında ABD’li tekel sayısı 5’e kadar düşmüş, 2017’de 9’a kadar yükselmiştir. (Y. Özdemir, 04.01.2019, Evrensel)

ABD’nin Çin karşısında ticaret açığı 2017’de 376 milyar dolara ulaştı. Trump başkan olduktan sonra ticaret açığını kapatmak ve ABD tekellerini koruma altına almak amacıyla Çin’e karşı yeni gümrük vergilerini 24 Eylül 2018’de devreye soktu. İlk etapta gümrük vergileri yüzde 10’a çıkarıldı. Hedef yüzde 25’e çıkarmak. Gümrük vergilerinin artırılmasından sonra ABD’de üretilen çelik ve alüminyum fiyatları yüzde 30 oranında arttı. Bu artış, çelik ve alüminyum tekellerinin karını artırırken işçilerin ücreti değişmedi.

Elbette ki ticaret savaşları sadece Çin ve ABD arasında geçmiyor. ABD’nin bu kararı sonrasında Çin, Almanya ile araba gümrük vergisine yüzde 25’ten yüzde 15’e düşürdü. ABD bu gümrük vergisi indiriminin dışında tutulunca ABD’den Çin’e satılan araç sayısı yüzde 40 azalmış oldu. Aynı dönemde Çin, 2022’de yabancı yatırımcılara şart koşulan Çinli bir devlet şirketi ile ortaklık prensibini sonlandırıyor. Bu düzlemde Alman BASF tekeli Güney Çin’de 10 milyar euroluk yatırımda bulunmaya başladı. ABD tekelleri ise üretim için yine ucuz işgücü deposu olarak görülen Vietnam ve Bangladeş’e kaymaya başladı. (Y. Özdemir, 21 Eylül 2018, Evrensel)

Çin, Pekin’den Madrid’e uzanan “Tek Yol ve Tek Kuşak” projesiyle yayılmacılığını güçlü bir şekilde sürdürmeyi hedefliyor. Planlananlar arasında bu proje için yeni bir yatırım bankası kurmak da var. Ekonomik ve mali krizin pek çok ülkeyi etkilediği düşünüldüğünde Çin’in borçlandırma ve stratejik yerlere el koyma politikasının halkların anti-emperyalist direnişi gerçekleşmediği müddetçe çok rahat yaşama geçmesi beklenebilir. Bu politika ile Çin’in kriz döneminde Yunanistan’ın Pire Limanı’nı alması sadece bir örnektir.

Emperyalizmin 2008 krizini aşamadığı krizin daha derinleşerek sürdüğü koşullarda, neo-liberal politikaların da öncüsü olan ABD’nin hemen tüm verileriyle hegemonyasını devam ettirmekte zorlandığını görüyoruz. Trump, hasbelkader ABD’nin başına gelen, hasbelkader ticaret-finans ve askeri alanlarda karar alan biri değildir. Trump’la birlikte ABD’nin politikalarının çoğu, onun kişilik özelliklerine bağlanmaya başlanmıştır. Oysa ki bu politikalar, ABD’nin cari açığı, borçları ve bunlarla birlikte askeri harcamaları kontrol edilemez du-

ruma gelmesinin sonucudur. Doların egemenliği dolayısıyla cari açık günümüze kadar sürdürülebilir olduysa da, başta Çin olmak üzere Almanya ve Rusya'nın da hızlı gelişimi ABD'nin "önce Amerika" sloganıyla milliyetçi, ırkçı söylemlerle ticarete müdahale etmesini zorunlu kılmıştır. 2017 Haziran sonunda ABD'de Ulusal Savunma Üniversitesi'nde bir araya gelen çok sayıda uzman, askeri ve sivil liderler, iş çevrelerinin temsilcileri; Çin'in ekonomik, askeri ve teknolojik alanlardaki yükselişine karşı, devletin ekonomiye, kaynak dağılımına müdahale ederek, süreçleri doğrudan şekillendirmesi ve sanayi politikasının değiştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Bu, neo-liberal dönemdeki hammaddenin ucuz olduğu ülkelerde fabrikalar kurmanın yerine kendi ülkesinde sanayiye geliştirmek, korumacı önlemleri artırmak anlamına gelmektedir. [E. Yıldızoğlu, 29.07.2018 Birgün Pazar]

Elbette ki buradaki ifadelere bakarak devletin özellikle de ABD emperyalizminin neoliberal dönemde etkisiz olduğu, şimdi devreye girdiği/gireceği gibi sonuçların çıkarılması yanlıştır. Aksine yazımızın önceki bölümlerinde işlediğimiz gibi devletler, her dönem egemenlerin ihtiyacı için kullandıkları aygıtlardır. Tek fark eden **değişen ekonomik-mali dönemlere göre** kendilerini yeniden yapılandırmalarıdır! Olan, olabilecek olan değişikliklerin tümü bu kapsamdadır.

"Küreselleşmenin", "neoliberalizmin" bittiği, bir dönemin kapandığı sıklıkla söylenmeye devam edilmekte, neoliberalizmin üçlü sacayağı olarak konulan "yatırım-ticaret ve finans"tan (İ. Uzgel) finans piyasalarına dokunulmadığını, esas müdahalelerin yatırım ve ticaret alanında kaldığını görüyoruz. Yaşanan krizde finans piyasalarında yaşanan köpük okyanusu belirleyiciyken, hiçbir devlet, bu kesime dokunmayı gündemine almamaktadır. Hatta Sarı Yelekliler'in eylemiyle güçlü bir şekilde görüldüğü gibi, devletler sermaye üzerindeki vergileri sıfırlama peşinde koşmaktadırlar. Küresel borç gittikçe artmakta, finansal aracılığın bankalardan sermaye piyasalarına yönlendirilmesiyle ortaya çıkan ve "Gölge Bankacılık" denen sistemle finans piyasaları etkinliğini büyötmektedir. Gölge Bankacılık uygulamaları çok kısa bir süre içinde 160 trilyon dolarlık bir pazara ulaşmış durumdadır ki, bu hacim küresel ekonominin iki katına eşittir. Kredi verme, borçlandırma, reel sektörde değerklenemeyen sermayenin kendini güvenceye almanın en basit ve rahat yoludur. Borçlanmayı sürdürebilmek asgari oranda bir büyümeyi, reel sektörde değerklenemeyi gerektirir. Fakat dünya genelinde yaşanan düşük büyümeye oranları ve hatta küçölmeler bu devrin sonunun geldiğinin açık göstergeleridir.

Kapitalizm, Marks'ın en yalın haliyle ortaya koyduğu ekonomik canlanma, aşırı üretim, bunalım ve çöküntü döngüsü ile krizlerde fazla sermayeyi yok ederek yoluna devam edebilir ancak.

Gelinen aşamada ise yukarıda verilerle de somutladığımız gibi krizin nedeni olan fazla sermayeyi yok etmek bir yana karşılıksız olarak trilyonlarca dolar piyasaya sevk edilmiştir. Yani krize yol açan nedenler yerli yerinde durmanın ötesinde sistemin kendisi tarafından sürekli bir şekilde yeniden üretilmektedir. 1929 ekonomik krizi Keynesçi politikalarla, devletin pek çok kuruluş ve işletmeye sahip olmasıyla aşılmıştı. 1970'lerdeki kriz, neoliberal politikalarla yarı-sömürge ülkelere yüklenen yüklerle 2008'e kadar geldi. Bu dönemin önemli bir özgülüğü de SSCB'nin etki alanlarındaki bölgelerin dünya piyasasına dahil olmasıydı. Bu son krizde ise mali sermayenin oluşturduğu köpük okyanusu, dünyanın hemen her tarafını sarmış ve üstelik gün geçtikçe yeni araçlarla artmaktadır. Mali sermaye kendisi için daha kârlı olan alanlardan vazgeçmemekte, reel üretim düşmektedir. Bu da krizin kapitalist sistem içerisinde çözümlene olasılığını düşürmektedir. Uzun yıllara yayılan, krizin süregelenleştiği bir döneme geçilmiştir.

Bu dönemde Çin, Rusya ve Almanya öncülüğünde AB'nin güçlenmelerini de dikkate aldığımızda zaten başlamış olan ticaret savaşlarının boyutlanacağı, silahlanma ve savaşların daha da artacağı, ekonomi-politikte yaşanan bütün bu değişimlere bağlı olarak tıpkı iki emperyalist paylaşım savaşı arasındaki dönemde olduğu gibi faşizmin yükseleceği açıktır. Başkan Mao'nun *“gökkubenin altında kaos var, koşullar şahane”* belirlemesi mevcut duruma fazlasıyla uymaktadır. Emperyalist kapitalizm, yapısal krizini aşamamaktadır. Ezilenler her geçen gün daha yoksullaşmakta, artan ve kendilerine ait olmayan savaşlarda yaşamlarını yitirmekte veya göç yollarında ölmektedirler. Enternasyonal mücadelenin farklı ülke halklarının mücadeleleri arasındaki bağın güçlendirilmesi ve pratik hale getirilmesi zorunluluğu artmaktadır. Kendiliğinden çıkan tüm hareketlerin artık dünyanın farklı yerlerinde yankılanması, enternasyonalizmin can alıcılığını göstermektedir. Enternasyonal mücadelenin gerçekten kurumsallaşıp güçlenmesinin her ülke komünist partilerinin üzerine düşeni yapmasıyla ilgili olduğu unutulmamalıdır.

“Bütün çalışmaların can damarı politik çalışmadır”

Emperyalist-kapitalizmin krizi yarı-sömürge ülkelerde ezilenlere çok daha ağır bir tabloyla yansıtmaktadır. Yarı-sömürgelerin mali-ekonomik ve siyasi

bağımlılıkları ile birlikte emperyalist kapitalist devletlerin kendi ülkelerindeki sorunları, gerilimleri minimumda tutmak için krizi bu ülkelere ihraç etme çabaları, krizlerin daha ağır yaşanma nedenleri arasındadır.

Türkiye’de finansallaşmanın 24 Ocak 1980 kararları ve peşi sıra devletin yeniden organizasyonu ve halk muhalefetine ezilmesi için gerçekleştirilen 12 Eylül darbesiyle başladığını vurgulamıştık. [Daha ayrıntılı bilgi için Partizan 91’de “Türkiye’de Finansallaşmanın Sonuçları” yazısına bakılmalıdır.]

Türkiye’de neoliberal dönemin ana politikaları olan özelleştirme, kural-sızlaştırma ve serbestleştirmenin çeşitli yasal düzenlemelerden geçerek uygulanmaya başlamasından sonra 1994, 2001, 2009 ve içinden geçtiğimiz kriz olmak üzere dört büyük ekonomik-mali kriz yaşanmıştır. Sadece bu durum bile dış kaynaklara bağımlılığın ne ölçüde yüksek olduğunu ve bununla da bağlantılı olarak “kapitalist dünya sisteminin” (Lenin) en kırılgan ekonomilerinden biri olduğunu gösterir. Ekonomik-mali yapının bu bağımlılığının ve kırılganlığının sonucu da politik olarak bağımlılıktır. Ekonomik performansı tamamen dışarıdan sermaye girişlerine bağlı olan ve borçlanmaya dayanan, reel üretimi gittikçe düşen bir yapıdan bahsediyoruz.

2001 ekonomik krizi, Türkiye’nin neoliberal politikalarına eklenmesinde dönüm noktası olmuştur. Bankaların aşırı borçlanması ve patlayan krizde halkın vergileriyle 20’nin üzerinde bankayı kurtarmıştır. Merkez Bankası özelleştirilmiş, çok sayıda fon ve BDDK, TMSF gibi kurumlar oluşturularak yabancı sermayenin direkt piyasayı ve devleti düzenlemesi/denetlemesi sözkonusu olmuştur. Bu döneme kadar finansallaşmanın önünde engel olan tüm yasalar kısa sürede temizlenmiştir. Kemal Derviş’le anılan bu dönemin esas uygulayıcısı AKP olmuştur. Bu kapsamda 2005’te biten IMF sözleşmesi 2008’e kadar uzatılmıştır.

“Dışarıdan borç al, tüketimi besle, ekonomiyi büyüt” olarak özetlenebilecek modelin yürütmesi ancak yabancı sermayeninへlkeye gelebilmesi için yüksek faizin uygulanmasıyla mümkündü. Merkez Bankası her zaman politika faizini enflasyonun üzerinde tutarak yüksek kazanç için güvence vermiştir. Bunun sonucunda 2001 yılında 122 milyar dolar olan dış borç 2018’e gelindiğinde 467 milyar dolara yükselmiştir: Toplam tüketici kredilerinin miktarı 2012 Aralık ayından 2018 Haziran’ına yaklaşık 73 kat artarak 513 milyar TL’ye ulaştı. Özelleştirmeden ise, 2002 yılına kadar yapılanların hepsini aşar miktarda 60 milyar dolar elde edildi. Yani eldeki tüm varlıklar satıldı. Sıra suya, ormanlara, zeytinliklere vb. geldi.

Yaşanan büyüme ise, ithalata olan bağımlılık nedeniyle yüksek bir cari açıkla sağlanmıştır. Örneğin 2014-2016 aralığında ortalama yüzde 4.8'lik büyüme 109 milyar dolarlık cari açıkla sağlanmıştır. (5.08.2018, Birgün Pazar, H. Kozanoğlu)

Hane halkından şirketlere, devlete sürekli büyüyen bir borç sarmalı içinde olunmuştur. Gelen para ise ya finansal piyasalarda türev araçlarına yatırım yaparak rantla, kuponlarla artarak tekrar dışarı çıkmış ya da inşaat ve altyapı gibi artı-değer üretmeyen sektörlerle yatırılmıştır. Sanayinin ithalata bağımlı yapısının yanısıra üretim araçlarına yatırım yapılmaması da reel sektörün devamlı küçülmesine yol açtı. 2000'lerin ortalarına kadar Türkiye'ye doğrudan sermaye yatırım girişinin % 70'i imalat sektörüne olurken, bu oran 2012'de % 42'ye, 2017'de ise % 18'e düşmüştür. Tarım ise yeniden yapılandırma programları sonucu, küçük üreticinin tüm destekleri kesilerek çok uluslu şirketlere açılmasının yanısıra "daha ucuz" denilerek çoğu zaman sıfır gümrükle yapılan ithalatlarla bitirilmese aşamasına getirilmiştir. Artı-değerin gerçekleşmemesi kapitalist ekonominin kriz nedenlerindendir. Bu borcun nasıl ödeneceği sorusunu gündeme getirmektedir. Halkın sırtına bindirilen vergilerin nedeni budur. Reel ücretlerde gün geçtikçe yaşanan erime, işsizliğin sürekli artması, bunlarla birlikte "hayat pahalılığı" denilen enflasyonun yükselmesi ve yıllardır tüketim kredileriyle oluşturulan borçluluk nedeniyle yoksulluk artmaktadır. Asgari ücret miktarı durumu açıklıkla sergilemektedir. Bugün 2020 tl olarak belirlenen asgari ücretin dolar karşılığı 5 lira 30 kuruşken 381 dolara denk düşmektedir. 2013 yılında ise asgari ücret 637 dolar idi. Yani asgari ücret 2013'e göre yüzde 40 azalmıştır. Ucuz işgücü ile anılan Çin'de uygulanan asgari ücret 306 dolardır. (25.12.2018, K. Lordoğlu, Yeni Yaşam gazetesi) Çin ile aradaki fark, **düşük ücret konusunda** bir şekilde kapanmaktadır. Asgari ücretin bu hızlı düşüşünün yanısıra 2019 için yüzde 15'lik vergi talebi en düşük gelir vergisi diliminin 18 bin TL olarak saptanmasıyla, asgari ücretliler geçen yıla göre daha fazla vergi ödemeye başlayacak. Ayrıca genel olarak da ücretlilerin daha büyük bir kesimi geçen yıla göre yüzde 20'lik olan ikinci vergi dilimine tabi olacak.

Ezilenlerin, sömürülenlerin üzerindeki soyguna dair verilecek pek çok örnek var. İşçilerden kesintiler ve halkın vergileriyle oluşturulan işsizlik sigortası fonunun, sermayedarlar için kullanılması gibi... Nisan 2017'de çıkarılan kararname ile işsizlik sigortası fonundan aktif işgücü programlarına aktarılan kaynak yüzde 30'dan yüzde 50'ye çıkarıldı. Ekim 2018'de ise kamu

bankaları olan Halkbank, Vakıfbank ve Eximbank’a tek seferde 11 milyar TL aktarıldı. Oysa ki fonun oluşturulduğu tarihten itibaren işsizlere verilen toplam miktar 20 milyar TL’dir.

Ekonomik-mali sistemin olduğu gibi dövizle bağlı olması Amerikan Merkez Bankası’nın (FED) faiz artırmaya başlaması, yükselen dövizle birlikte ödemeler dengesi krizini ortaya çıkarmıştır. Özel sektörün dış borcunun yüksekliliği ve bankacılık sektöründe yaşanan sıkıntılar (bankalara yeterli nakit girmemesi dolayısıyla kredi vermemeleri) bu krizin köşe taşlarını oluşturmaktadır. Dövizin yükselmesi, işsizlik, enflasyonun hızlı yükselişi, vergilerdeki artırım, ücretlerdeki reel gerilemenin yanında büyümenin merkezindeki inşaat sektöründeki daralma, konkordato ilanları ve sermayenin yurtdışına çıkış hızı da içine girilen ekonomik-mali krizin kolayca altından kalkılamayacak olduğunu, ezilen ve sömürülenlerin mücadelesi olmadıkça fa-turanın kesileceği adresin belli olduğunu göstermektedir.

Sermayedarlar kriz karşısında kendilerini ve paralarını güvence altına almaya başladılar bile. Araştırmalara göre 2016-2017 arasında Türkiye’nin varlıklı diliminin yüzde 12’sine denk gelen en az 12 bin dolar milyoneri servetini yurtdışına taşıdı. TÜİK’e göre 2018’de önceki yıla göre yüzde 42 artışla 253 bin 640 kişi göç etti.

“Yandaş” gazetelerden Sabah’a göre ise Sabancı ailesi Malta vatandaşlığına geçti. Yine Kurukahveci Mehmet Efendi olarak bilinen Akyürek Pazarlama’nın sahipleri de Malta vatandaşlığını tercih edenlerden. (4.01.2019, Y. Yaşam)

Yazının önceki bölümlerinde, dünyadan da örnekler vererek özellikle yapısal krizlerin siyasi yapılanmada da önemli değişiklikleri getirdiğini vurgulamıştık. Başkanlık rejimi, 12 Eylül’den sonra başta Özal olmak üzere savunulagelmiş ama devlet içindeki dengeler dolayısıyla yaşama geçirilememişti. Başkanlık rejimi, kişilerin kaprisleri, hevesleri veya istekleriyle açıklanamaz. Mevcut iktidar “*12 Eylül darbesinden sonra yerleştirilmeye çalışılan ve ideolojik kertede Türk-İslam sentezinin, siyasal kertede başkanlık payesinin, ekonomik kertede finansallaşmaya dayalı birikim rejimi modelinin başlıca taşıyıcısı ve yürütücüsüdür.*” (K. Yıldırım, 6.01.2019, Birgün Pazar)

Siyasi, ekonomik, bürokratik açıdan başkanlık rejimi egemenler için pek çok avantaj getirmiştir. Bu alanlara dair pek çok kurum cumhurbaşkanlığına ya direkt bağlandı ya da yakın denetime alındı. Bu son iki yılda askeri kurumların yanısıra Devlet Denetleme Kurumu, Ekonomik ve Sosyal Konsey,

Asgari Ücret Komisyonu, Türkiye Varlık Fonu cumhurbaşkanlığına bağlanan akla ilk gelen kurumlardan. Bürokrasideki tüm atamaların, görevden almaların yanı sıra atamalar ve görevlere son vermeye ilişkin usullerin düzenlenmesi de cumhurbaşkanlığına bağlanmış durumdadır. Son kararı vermede egemen blokun diğer kliklerinin de tamamen yok sayılmasına dayanan bu rejim “ekonomik paylaşım”ında herhangi bir sorunla karşılaşmadan, ideolojik ve siyasal olarak aynı düzlemde olanlara dağıtılmasını sağlıyor. Bunun en iyi örneği de 2002’den itibaren ihale kanununda yüzlerce değişikliğin yapılmış olmasına rağmen Kamu İhale Kurumu’nun Maliye Bakanlığı’na bağlanmasıdır. 2017’ye gelindiğinde devlet ihalelerinin sadece yüzde 60’lık kısmı açık şekilde yapılmaya başlandı. Kamu-Özel işbirliği şeklinde yapılan çeşitli altyapı ve inşaat ihaleleri ise açık bir şekilde belli firmalara verilmeye başlandı. Herhangi bir televizyon dizisinin devam edip etmemesinden kimlere hangi sözlerinden dolayı soruşturma açılıp açılmayacağına, tutuklanıp tutuklanmayacağına, ihaleyi kimin alacağına dair kararlar bir burjuva hukukuna dahi bağlılık hissedilmeden bir kişinin iradesiyle alınmaktadır. Öncesinde yasaların etrafından dolanarak, açıklıklar aranarak yapılan “işlemler”, şimdi bu dolanmalara ihtiyaç duyulmadan, gerektiğinde oluşan pratik durumu hemen hukukileştirerek çözülmektedir. Bu rejimin özellikle kriz dönemlerinde burjuvazinin işine geldiğine kuşku yoktur. Fakat bu değişikliklere rağmen, krizin üstesinden gelememediği de verilerle açıktır.

Son olarak açıklanan verilere göre Türkiye’de 25 milyon konut stoku bulunmaktadır. Yılda ise en fazla 500 bin konut satıldığı hesaplandığında beş yıllık bir stok oluştuğu görülür. Türkiye İnşaat Malzemeleri Sanayicileri Derneği’nin Aralık 2018 raporu da inşaat sektörünün mali sıkıntı yaşadığını, talep ve satışlarda gerileme olduğunu ortaya koymaktadır. İnşaat sektörü 2018’in üçüncü çeyreğinde yüzde 5.3 küçüldü. Yine son on beş yılda büyümeyi sağlayan konut balonu patlamış durumdadır. (K. Yıldırım, agy)

Konkordato ilan eden şirket sayısının kısa sürede 1.400’lü rakamlara ulaşması da ana firmalara mal satan onlarca küçük tedarikçinin iflasının önünü açmıştır. Konkordato ilan eden büyük şirketlerin önemli oranda servetlerini yurtdışına aktaranlar olduğu yine içlerinden biri tarafından NG Holding Kurucu Başkanı Nafi Güral tarafından açıklanmıştır.

Yurtdışından gelen kaynaklarla ve borçlanmayla yürüyen mali-ekonomik sistem doğrudan yatırım oranında yaşanan yükseliş de duruma ilişkin önemli bir veridir. Buna göre 2002-2007 arasında yüzde 15.7 olan bu oran 2012-2018

arasında yüzde 31.8'e yükseldi. Bu yükseliş, Türkiye'nin doğrudan yatırımlar için cazibesini kaybetmeye başladığını, yurtdışındaki yerleşiklerin yurtdışındaki yatırımlara yöneldiğini ortaya koymaktadır. (K. Yıldırım, agy)

Elbette ki verileri birçok alanda artırabiliriz. Fakat buraya aktardığımız veriler, yaşanan krizin boyutunun büyüklüğü ve dünyadaki yapısal krizle birlikte düşünüldüğünde egemen sınıfların kolayca atlatabileceği bir kriz olduğunu açıkça göstermektedir. Son on yıldır görüldüğü gibi emperyalist-kapitalist sistem krizleri atlatabilmekten öte, "krizleri yönetebilme" peşindedir! Yani derin bir krize girmekten ziyade (Japonya gibi) on yılları bulan bir durgunluğu kabul etmektedirler. Elbette, bunlar egemen sınıfların ve temsilcilerinin hesaplarıdır. Bu hesapların tutmayacağı dünyanın birçok yerinde yaşanan halk eylemlilikleri ile ortadadır. Bununla birlikte emperyalistlerin kendi aralarındaki dalaşların, kriz derinleştikçe çok farklı bölgelerde sıcak savaşlara dönüşme oranı artacaktır. Bu yoksulluğa, güvencesizliğe mahkum edilmek isteyen kitlelerin tepkisini şovenist-milliyetçi histeriyle yönlendirebilmek için de kullanılacaktır/kullanılmaktadır.

Sömürünün, baskının, şovenizmin ataerkinin her türlüşünün arttığı/artacağı koşullarda; kriz dolayısıyla mücadelenin sadece ekonomik ekseninde yürütülmesi yanlışına düşülmemelidir. "Bütün çalışmaların can damarı politik çalışmadır" sözü, ezilen bütün kesimlerin mücadelesini birleştirme şiarıyla birlikte ele alınmalıdır. Tekrar hatırlatmalıyız ki, krizler eğer mevcut çelişkilerle sistemin kendini devam ettirememesinin ürünüyse, halklar ve öncülerinin ölümle yaşam arasındaki bu çizgide yapacakları her hamle kurtuluşu daha yakınlaştıracak, elle tutulur hale getirecektir. Bu durumda, zaman Başkan Mao'nun dediği gibi gün ve saate sarılma, kendi darlıklarını aşma, cesaretle öne atılma zamanıdır.

* "Gökkubbenin altında kaos var. Vaziyet şahane" (Mao Zedung)

DEVİRİMCİ UYANIKLIK VE DÜŞMAN SIZMALARİ ÜZERİNE...

A-) GİRİŞ

B-) DÜŞMAN DÜŞMANDIR

C-) DÜŞMAN SIZMALARİ

- 1- Düşman özel olarak eğitim yetiştirdiği insanları örgütlere sokuyor/sokacaktır.
- 2- Devrimci parti ve örgütlerin saflarındaki "hazır insanları" kazanmaya çalışma
- 3- Ajan-provokatörlerin görevi ve bazı özellikleri, yöntemleri vb.
- 4- Günümüzden bazı örnekler
- 5- Ajan-provokatörlerin karakteri, nitelikleri
- 6- Ajan-provokatörlere karşı mücadele

A-) GİRİŞ

Sınıf mücadelesi yürütüyoruz ama bu mücadele içindeki insanlar olarak yürüttüğümüz şeyin ne derece bilincindeyiz? Veya gereklerinin ne derece bilincindeyiz ve ne derece bu gereklere göre hareket ediyoruz?

Bu soruları her devrimci ve her yoldaş her an kendine sormalı. Kuşkusuz bu, bir bilinç olayıdır. Kişinin savunduğu şeyleri içselleştirmesi olayıdır. Savunduğu şeylerin gereklerine göre hareket etme, onu bir yaşam biçimi haline getirme durumudur. İnsan; safında yer aldığı ve savunduğunu söylediği idealleri derinlemesine öğrenmezse, dahası onu içselleştirmezse onu bir yaşam biçimi haline getiremez; yaşam biçimi haline getirmeyenler de savunduğu şeylere bağlı kalamaz. Çünkü, onlar yaşamın birer parçası, birer değer yargısıdır: İdeolojik düşüncelerdir, siyasal anlayışlardır, yaklaşımlardır, siyasal ve kültürel yaşamdır. Bunlar içselleştirilip yaşam biçimi haline getirilmezse, ideallere bağlı kalınamayacağı gibi, mülkiyet ve çıkar ilişkilerine ve dönemeçlere göre bir uçtan bir uca savrulunur.

Devrimci uyanıklık denilince başta ideolojik ve siyasi uyanıklık gelir akla: İşçi olarak kendi sınıf bilincini kavramayı, yani; dünya görüşünü-ideolojisini kavramayı, her şeye kendi sınıfsal çıkarlarıyla bakmayı, her durum ve gelişmeye dünya görüşü doğrultusunda siyasal tahlil, tespit ve tavrıyla yaklaşmayı gerektirir; proletarya karşıtı her türlü ideoloji ve siyasete karşı uzlaşmaz mücadeleyi, dıştan ve içten her türlü burjuva, küçük burjuva, revizyonist, reformist, Troçkist, oportünist saldırı, anlayış ve her türlü hesaplara karşı mücadele ve uyanıklık gerektirir. Sadece sınıfsal ve zamanında siyasal tavır değil, aynı zamanda öngörü gerektirir; siyasal koku almada uyanıklık gerektirir. Bu olmazsa Bolşevik uyanıklıktan bahsedilemez...

Bu yazıda devrimci, komünist uyanıklığın bu yönü (ideolojik, siyasi çizgi) üzerinde durmayacağız. Onun güvenlik yönü üzerine duracağız. Yani, güvenlik yönüyle devrimci uyanıklık ve özellikle de düşman sızmaları üzerine duracağız. Güvenlik yönüyle devrimci uyanıklık gösteriyor muyuz-göstermiyor muyuz, ne derece uyanık davranıyoruz? Ve düşman sızmalarına karşı ne derece önlem alıyoruz? Bu makalede bu sorunların üzerinde duracağız.

B-) DÜŞMAN, DÜŞMANDIR

Düşman kavramı öyle gelişigüzel kullanılan bir kavram değildir. Bu kavramın kullanıldığı yerde, bu kavramı kullanan taraflardan her biri, şiddetin bir biçimiyle diğerini ortadan kaldırma hedefinde demektir ve bu ortadan kaldırmayı, varlık koşulu olarak görüyor demektir. Ya fiziken yok etmesi ya fiziken ağır darbe vurarak direnme gücünden yoksun bırakıp boyun eğdirmesi ya da şiddetin bir biçimiyle teslim alıp iradesini kırması ve baskı altına alması demektir.

Sınıf düşmanlarımız bunun bilincindedir ve bunun gereklerine göre hareket ediyorlar. Sorun bizim cephemizdedir; proletaryanın, onun sınıf bilinçli devrimcilerinin bu anlayışı bilince çıkarıp bunun gereklerine göre hareket ederek soluksuz bir mücadele vermesindedir. Bu bir niyet meselesi değil, sınıf mücadelesinin temel bir yasasıdır. Sınıfları biz yaratmadık, toplumsal sürecin belli bir aşamasında çıktılar, onları sömürücü sınıflar yarattı. Yani biz istesek de istemesek de sınıf mücadelesinin içindeyiz. Sınıf mücadelesinin en son ve en gelişmiş hali proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadeledir. Ülkemizde bugünkü aşaması, proletarya ve emekçilerin feodal ve burjuva sömürücü sınıflara karşı mücadelesidir. Bütün sorun, bunun bilincinde olma ve gereklerine göre hareket etme sorunudur.

Sınıf Düşmanlarımız Sınıf Düşmanlığının Gereklrine Göre Hareket Ediyor!

Sınıf düşmanlarımızın, proletarya ve emekçi halka karşı başlıca şu yol ve yöntemleri izlediklerini unutmamalıyız:

i) Cepheden mücadele: İdeolojik, siyasi, ekonomik, örgütsel, kültürel cep-hede sistemli bir saldırı yürütmektedirler. Mülkiyet (ekonomik) koşullarının gerekleriyle, konuşmalarıyla, açıklamalarıyla, televizyonlarıyla, radyolarıyla, gazeteleriyle, dergileriyle, dini ulemalarıyla, eğitim-öğretim elamanları ve kurumlarıyla, sinema, tiyatro, müzik vb. gibi diğer kültürel kurumlarıyla, her an yüzlerce, binlerce yol ve yöntemle hem kendi dünya görüşlerini yayıp, propagandasını yapıyor, insanları onunla şekillendiriyorlar, hem sistem ve kurumlarını sağlamlaştırmaya çalışıyor; hem bilinç bulanıklığı ve demoralizasyon yayıyor, legalize edip liberalleştirmeye çalışıyorlar; hem de sınıf düşmanları olan bizlere karşı cepheden saldırılarda bulunuyorlar.

ii) Askeri imha ve esir alarak etkisizleştirme.

iii) Hasımlarının içine sızma ve içten fethetme: Bunu da;

* Devrimci saflara, içimize sızıp, bu safları etkisizleştirme: İdeolojik olarak kazanmayı, etkisi altına almayı, en azında liberalleştirmeyi hedeflemek. İdeolojik, siyasi, örgütsel, kültürel, ahlaki vb. değer yargılarını laçkalaştırıp sistem için zararsız hale getirmeye çalışma;

* Yakalama ve imha yolunu izleme;

* Bilgi alıp kontrolü altına alma;

* Yönlendirme, kullanma, provokasyon düzenleme veya buna açık hale getirme (en barizi geçmişte Kore, Hindistan vb. gibi ülke örneğinde görüldüğü gibi yıllarca çeşitli örgütleri birbiriyle çatıştırma.)

C-) DÜŞMAN SIZMALARI

1- Düşman özel olarak eğitip yetiştirdiği insanları örgütlere sokuyor/sokacaktır

Sınıf düşmanlarımız bu konuda hayli tecrübeye sahiptir. Binlerce yıllık devlet geleneğine sahiplerdir ve o birikim üzerine oturmaktadırlar. Her türlü olanağa da sahip olup uzun vadeli plan ve hesaplar yaptıkları da unutulmalıdır. Ayrıca, Paris Komünü ve özellikle Rusya'da Büyük Ekim Devrimi'yle sınıf iktidarlarını-saltanatlarını kaybetme riskini gördükten sonra bu konuya

daha da önem vermişlerdir. Ekim Devrimi'yle sömürücü sınıfların iktidarının yıkılıp, Sovyet iktidarının kurulmasıyla, dünyanın bu ilk sosyalist ülkesinin uluslararası proletaryaya enternasyonal desteği ve ezilen halklara yardımının siyasal desteğinin ötesinde pratik hale gelmesi, uluslararası burjuvazinin korkusunu artırmıştır.

İçte ve dışta saldırılarını artırdıkları, her yönüyle ablukaya alıp, cepheden savaş ilanlarıyla yıkmaya, ortadan kaldırmaya çalıştıkları gibi, dünyada komünist harekete karşı işbirliği ve ittifaklarını da artırmışlardır. Aralarında çıkar çatışmaları olsa da, uluslararası sınıf düşmanlarımız, dünyada komünist harekete karşı tam bir sınıf dayanışması içinde hareket etmektedirler. Tecrübelerini birbirlerine aktarmaktadırlar.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'yla birlikte dünya egemenliğini ön planda elde tutan ABD emperyalizmi başta olmak üzere, bir avuç büyük emperyalist, diğer ülkelerin ordu-polis-istihbarat-kontrgerilla güçlerini eğitmektedir. Çeşitli ülkelerde edindikleri tecrübelerle, en gelişmiş eğitim, birikim ve en gelişmiş teknikle elamanlarını komünist, devrimci harekete karşı eğitmektedirler. Bu eğitimi, günümüzde daha da artırdıkları ve önem verdikleri biliniyor.

Paris Komünü'nden sonra başta Fransız egemenleri olmak üzere özellikle 1900'lere gelindiğinde İngiliz ve Alman egemen sınıfları, komünist ve devrimci harekete karşı ajan faaliyetlerine önem vermişlerdir. Elemanlarını özel eğitimlerden geçirmişlerdir.

Fransız gizli polisi, devrimci, komünist saflara sızmak ve onların eylemlerini polisin istediği rotaya sokmak için sistemli bir çabaya girmiştir. Örgütler kurdukları gibi gazeteler de çıkarmışlardır. "*Anguetil adında bir gizli polis ajanı, işçilerin güvenini kazanmak için, 1919 yılında aşırı 'devrimci' 'Bolşevik' ve 'Le Titre Censure' gazetelerini yayımlamaya başla*"mıştır. İnsanlar uzun yıllar bunların gerçek yüzünü görememiş, bu gerçek çok sonradan ortaya çıkarılmıştır. Bunlar, gazete sütunları ve çevreleriyle Komünist Partisi'ne karşı işçilerin güvensizliğinin gelişmesi için çalışmış, sağ ve Troçkist, oportünist "Minoritarier" gibi "sol" grupları kışkırtarak sistemli olarak komünistlere karşı kullanılmıştır. Japon polisinin o dönemler çok daha ustaca çalıştığı gözlenmektedir. 1930'lara doğru Japon polisi, "*daha sonra 'Komünist' olarak sahneye çıkabilmeleri için, ajanları için 'Marksist kurslar' düzenle*"yerek özel eğitimden geçirmeye başlamıştır. (3. Enternasyonal'de Örgütlenme Sorunu)

Birçok ülkenin devrimci hareketinin tarihine bakılırsa sınıf düşmanlarının daha başında ajanları harekete geçirdiği görülür: Hareketin yönünü, amaç ve

hedeflerinden saptırmak için ajanları önderliğinde ya kimi örgütler kurdurtmuş veya ajanlarını kurucular arasında yer aldirtmış; ya kimi dernek, sendika gibi kitle örgütleri kurdurtmuş veya kurucuları arasına sokarak işçi sınıfı hareketi ve onun sınıf bilinçli örgütlerine sızmışlardır. İster kurup veya kurucuları arasında yer aldığı yerlerde olsun, ister bunda geciktiği veya başarılı olamadığı yerlerde olsun, ayrıca ona uygun eğittiği ajanlarını eleman olarak her zaman bulunduracaklardır.

İdeolojik-siyasi olarak ele geçirme, kontrolüne alma, yolunda saptırma, etkisizleştirme, ilkesizleştirme, laçkalaştırıp ciddiyetsiz bir yapıya dönüştürme, ideolojik mücadele yerine başka yapılara karşı düşmanca çatışmalara çekme, örgütün kendi içinde birbirine güvensizliğini geliştirme, “politik” veya “politik olmayan” gruplaşma çekişmelerine çekip parçalamak veya enerjisini boşa harcatmak, mümkün oldukça siyasete ilgisini azaltmak, dedikoduyu geliştirerek dedikoduyla uğraşacak hale getirmek vb. gibi amaç ve hesaplar güdecektir-gütmektedirler.

Düşmanın, eğitip yetiştirdiği insanları sızdırması pek avantajlı değildir. Onlar için bu yol daha zordur. Bir kitle örgütüne kolay girilebilir, ama bir gizli örgüt seçici olur, dikkat eder. Bir kitle örgütü, illegalite gerektiren bir şey yapmadığı, demokratik zeminde ve esas olarak yasal sınırları zorlayarak hareket ettiği için genel olarak faaliyetine katılan herkesle birlikte hareket eder. Buna rağmen hemen hemen her kitle örgütü bile üyelerine, birlikte iş yaptıklarına, gelen gidenlerine bir ölçüde dikkat eder, durum ve özelliklerini öğrenmeye çalışır.

Ama ciddi bir yer altı örgütü ilişki kurmadan önce kişiye ilk etapta **güvenlik açısından** bakar/bakmalıdır. Kişinin kim olduğu, geçmişi, aile çevresi, iş çevresi, arkadaş çevresi, yaşamını vb. araştırarak ve gözlemleyerek, gerekirse kişinin haberi olmadan çevresinde bir biçimde hakkında bilgi toplayarak, bu bilgileri kişinin verdiği bilgilerle kıyaslayarak vb. onunla ilişki kurup kurmayacağına karar verir.

Bir yer altı örgütü, bunları yapması gerektiğini bir an olsun unutamaz, gözden kaçıramaz. Bunlara dikkat etmeyenlerden de ya kuşkulandır ya da tecrübesiz olarak değerlendirip bu tür insanları eğitir, sık sık uyarır, denetler, referansına güvenemez ve gelişigüzel insanlarla bağ kurmaktan men eder, dikkat etmiyorsa bağını keser.

Bir yer altı örgütü asgari olarak bunlara dikkat edeceği (veya etmesi gerektiği) için, düşmanın eğittiği ajanları sokması çok kolay değildir, pek avan-

tajlı da değildir. Açık verme ihtimali çoktur. Guven verene kadar da hayli zaman geçer rneğin. Lafta değil gerçekten bir **profesyoneller rgt** elemanı, (en azından uyanık bir elemanı) kısa süreli bir araştırmada olsun, önemli bir-iki konuşmada olsun, kişinin konuşmalarında, ruh halinde, sorumluluk duyma derecesi ve değer yargılarında vb. birçok açık yakalayacaktır.

Dolayısıyla, dışarıdan ajan sokma, daha işin başında başarısızlıklara neden olabilir, ajan da deşifre olup hayatı tehlikeye girebileceğinden dolayı pek avantajlı değildir. Bu nedenle düşman, hedef örgütlerin “hazır elamanlarını” kazanma yoluna daha çok başvuruyor, daha avantajlı görüyor. Genellikle başvurduğu yöntem bu olmaktadır.

2- Devrimci parti ve örgütlerin saflarındaki “hazır insanları” kazanmaya alışma

Bu yol, sınıf düşmanlarımız için daha uygun ve avantajlı bir yoldur.

a) Hedef rgt içinde hazırı kazanma yolu... Düşman, bu yolla, **birincisi**, dıştan ajan sokmanın zorluklarını yaşamamış olacaktır. **ikincisi**, guven verme zorluğu aşamasını aşmış olacaktır, artık örgütün guvenini kazanmış insanına sahiptir. **ncs**, örgütün hazır bir elamanını kazanıp etkisizleştirmekle kalmayıp kendi hizmetine kazanmış olacaktır. **Dördüncüsü**, kazandığı kişinin o örgütteki konumu, görevi, sahip olduğu bilgileri vb. ne derece önemliyse, o derece içinde bulunduğu örgüt hakkında bilgi sahibi olacak, amaçlarında, planlarında ve o örgüte vuracağı darbeye o derece etkili olacaktır vb.

b) Devrimci yapıların içine yerleştirdiği veya sonradan kazandığı ajanlarını, şu ya da bu örgüt içinde bulunmanın verdiği avantajla gerekli ve uygun bulunduğu zamanda, dıştan kolay giremediği, iten de kolay kazanamadığı için veya bir örgütte o kişinin misyonu bitme noktasına gelmişse onu başka örgüte geçiş yaptırarak sızma yoluna başvuracaklardır. Her politik parti ve örgütte bunun birçok rneği vardır.

Herkes tarafından bilinen-kabul edilen bir örnek verirsek: 1980 ncesi “Halkın Kurtuluşu”ndan olan ve aynı zamanda “Komün Yayınevi”nin sahibi-sorumlusu olan M. zturgut’tur. Bu şahıs, HK’dan Halkın Yolu’na geçmiş ve bu geçişten sonra HK tarafından araştırılınca durumu ortaya çıkarılmıştır. Bu unsurun durumu, kimliği deşifre olunca ortadan kaybolmuştur.

Ülkemiz tarihinde bunun örnekleri çoktur. Dahası, geçtiğimiz yüzyılda dünyanın birçok ülkesinde, burjuvazi; işçi ve emekçilerin devrim ve sosyalizme olan sempati ve mücadelesini kendi etrafına çekmek ve iktidara yönel-

mesini engelleyip, enerjisini çarçur etmek için sahte komünist partileri kur-
maktan bile kaçınmamıştır.

Mesela; bu amaçla Türk egemen sınıfları, M. Kemal'in talimatıyla 1920 yazında ajanlarıyla sahte TKP kurmuştur. Hem devrimci, komünist işçi ve emekçilerin, sempatizanların bilinçlerini bulandırarak, yolundan saptırarak etkisizleştirmeyi, hem sahte maskeyle bu çevreleri etrafına toplayıp kendi kontrolleri altına almayı, hem iç ve dış dünyaya karşı demokratik hak ve özgürlüklerin olduğu bir rejim olarak görünüp destek almayı, hem devrimci, komünist potansiyeli ortaya çıkarıp-deşifre olmasını sağlayıp sonradan kolay darbe vurmaya, hem bir yandan genç Sovyetler Birliği'ne şirin gözüküp desteğini almayı, diğer taraftan emperyalist efendilerine “*yüzümü Sovyetler Birliği'ne dönmemi istemiyorsanız bana tavizkar davranın*” mesajını vermeyi, hem gerçek komünist partisinin kurulmasını engellemeyi, iradeleri dışından kurulduktan sonra da komploculukla yaklaşıp “*BMM'de sol koltukları işgal ve Türkiye işçi ve çiftçilerinin haklarını müdafaa için*” Ankara'ya çağırarak mektup yazarak onları imhaya çağırmayı, yasal partiyi kullanma veya yatay geçişle ajanlarını gerçek TKP'ye sokup içinde yuvalanarak kontrolü altına almayı hesaplamışlardır. Bu hesaplarda önemli ölçüde başarılı da olmuşlardır.

Bilindiği gibi gerçek TKP'nin kurucu önderlerinin esası, M. Kemal'in çağrısı “güvence” vermesi üzerine Bakü'den ülkeye döndüler. Ama M. Kemal, Kazım Karabekir ve Hamit Bey'in hain planıyla karşılaştılar. Erzurum ve Trabzon'da M. Suphi ve yoldaşlarına karşı gerici, faşist kitleleri harekete geçirdiler, linç girişimlerinde bulundular. “*Sizi koruyamayız, ancak geriye dönebilirsiniz*” denilerek zorla Trabzon'a götürüp orada bir sandala bindirilerek Batum üzeri Sovyetler'e gidebileceklerini söylediler. Önceden hazırladıkları plan gereği bindikleri sandalda alçakça katledilip Karadeniz sularına atıldılar.

Faşist M. Kemal, komünizmin ve komünistlerin karşısında Meclisin, kendisinin ve hükümetin tutum ve düşüncelerini 25 Ocak 1921'de Elcezire Cephe Komutanı Nihat Paşa'ya ve Erzurum milletvekili Mustafa Durak Bey'e gönderdiği telgraflarda şöyle açıklayacaktı: “*Erzurum'da M. Suphi hakkındaki tepkinin planını, daha önce Kazım Karabekir Paşa'nın ve sonra Hamit Bey'in yazılılarıyla öğrenmiş ve uygun bulmuştum.*”

M. Suphilere Türkiye'ye sözde davet mektubunu götüren, TKP'nin MK denetçilerinden Süleyman Sami'dir. TKP'nin bir diğer yöneticisi Süleyman Nuri ise Süleyman Sami'den şüphelenir ve davet mektubunun da “*Ankara polisince uydurulmuş, sahte olması pek muhtemel*” olduğunu belirtir, Süley-

man Sami'nin polisle işbirliği halinde olduğu düşüncesindedir. Affan Hikmet de S. Sami'nin Kemalistler adına çalışan bir ajan olduğu düşüncesindedir. Ankara'daki Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası'nın, TKP MK'nın Türkiye'ye gelmeyi ertelemeleri için bir rapor gönderdiğini ama Süleyman Sami'nin bu raporu M. Suphi'ye vermediğini, bunun işbirliği ve ihanetin göstergesi olduğunu söyler. Süleyman Nuri, Mehmet Emin ile Süleyman Sami'nin provokatörlüğünün, bu iki unsurun Türkistan'da Fergane'de 7.000 Basmacı'nın başında Türkistan Sovyet Cumhuriyeti'ne ve Kızıl Ordu'ya karşı savaşmış olduklarını, sonradan esir subayken M. Suphilere katıldıklarını ve Türk devleti için çalışan ajanlar olmalarının oradan geldiği kanısındadır...

Sonuçta Mehmet Emin ve Süleyman Sami adlı bu iki unsurun TKP içinde MK düzeyinde Kemalistler adına çalışan ajan olduğu anlaşılmaktadır.

Süleyman Kadri'nin de bir başka ajan olduğu, Şark Cephesi Kumandanı Kazım Karabekir'e bağlı çalıştığı, K. Karabekir'in Ankara'ya gönderdiği raporda anlaşıyor: “...Bakü gurubundan bir muhbirin (Süleyman Kadri, muhtemelen Rus'lara esir düşüp orada komünist teşkilatına giren bir askerdir) Trabzon'daki 13. Tümen Komutanlığı'na teslim ettiği yazılar, ...”, “... Her iki tarafın efsar ve muhaberatından haber vermek suretiyle hizmet eden Kadri'nin muntazaman bizi haberdar etmesi tavsiye edilerek Trabzon'dan Batum'a tarik edilmiştir. Batum'dan giden Kadri, Batum Türk Komünist Gurubu'nun kauçuk mührünü çaldırarak on üçüncü Fırka Kumandanlığı'na göndermiştir. Bu hizmetler sonucu Ahmet Cevdet ile ...lar yakalanmıştır” vb. der.

Anlaşıldığı gibi Kemalistler bile o dönemlerde gerek sahte TKP kurarak işçi sınıfı ve emekçi hareketi ve onların sınıf bilinçli örgütü gerçek TKP saflarına sızmaya, gerekse gerçek TKP'nin saflarına dışarıdan ajan olarak sokaarak ve “hazır”ı kazanarak devrimci, komünist saflara yönelik ajan faaliyetlerine başvurmuşlardır.

Günümüzde bu türden çalışmalara daha da önem verdikleri ve çok daha fazla tecrübe kazandıkları açıktır. Tabii ki bunlar bilinenlerdir.

Sonraki yıllarda da oportünist revizyonist bir çizgi izlese de TKP'ye sızmalar ve işbirliğini kabul edenler olmuştur. Örneğin Vedat Nedim Tör, denetimindeki parti arşivini polise gidip teslim etmiş, polisle işbirliği yapmıştır. Parti, bu olaydan sonra güvenlik sorununu daha fazla bilince çıkarmıştır. Bu yönlü bilinçlendirme faaliyetlerini artırmıştır.

“İllegal şartlar altında gizli çalışma usulleri” adlı bir yazılarında “Türkiye Komünist Fırkası 1927 senesinden beri denilebilir ki mütemadi surette poli-

sin takibatına, tethişlerine ve bir çok provokasyon vak'alarına maruz kalmıştır. Arkadaşlarımızın lüzumsuz yere cesaret göstermeyi bir marifet zannederek ancak takbihe şayan bir hayret bahadırılığı ile illegal şartların icap ettirdiği en iptidai tedabiri çok defalar ihmal ettiklerini görüyoruz. Bu ihmal aramıza yeni giren tecrübesiz arkadaşlara bu çetin vazifede bittecrübe elde edilen bazı tahaffüz çarelerin öğrenilmemesi yüzünden bugüne kadar pek çok kurbanlar verdik” der.

Bu, günümüzde bizlere de yabancı gelmiyor...

Ve devamla; *“Bu son zamanlar vuku bulan tevkifatların hep kitlevi bir mahiyet alması aramıza sokulmaya muveffak olan hafife ve provokatörlere karşı kendimizi müdafaa etmesini daha henüz öğrenmediğimizi ispat etmektedir”* diyerek, bugün de devrimci, komünist hareketin yeterince bilince çıkaramadığı bir gerçeğe dikkat çeker.

M. Suphi'nin katledilmesinden sonra TKP'nin adım adım Marksist zeminden uzaklaşması, Şefık Hüsnü süreciyle birlikte oportünist ve giderek revizyonist bir hatta oturması konumuz dışında olduğu için geçip, güvenlik yönü üzerine duracağız.

1930'lu yılların başlarından itibaren TKP, partiye sızıp da ortaya çıkarılan, parti saflarında düşmanla işbirliğine giren ve ihanet derecesinde çözülen unsurları yer altı kitle gazetelerinde ve çeşitli yazılarında teşhir etmeye başlar. Bunları **“Kara Liste”** başlığı altında yayımlar. Ajanların, hainlerin gerçek isimleri, parti faaliyetlerindeyken kullandığı isimleri, meslekleri, hangi alandaki faaliyetlerde ortaya çıkarıldığı, tipi ve belirgin özellikleri tarif edilerek deşifre edilir, teşhir edilir. 1935'te ve 1936'da liste toplu yayımlanır. Yenileri ortaya çıkarıldığında mevcut sayıya eklenmeye başlanır ve zaman zaman liste toplu olarak yayımlanarak parti ve genç kuşaklar uyarılmış olur. 1936'ya gelindiğinde ajan-ışbirlikçilerin sayısının 70'i aştığı görülür. Tabii ki bunlar gerçek nitelikleriyle ve içinde bulunduğu durumlarıyla ortaya çıkarılanlardır. Partinin kuruluş yıllarında olanların adları bu listede yoktur. Henüz o zaman bilinmeyenler de olduğu hesaba konulmalıdır. Ortaya çıkarılıp belirtilen sayı bile küçümsecek gibi değildir. Bu durum, sınıf düşmanlarının komünist ve devrimci hareketi ne kadar önemseydiğini, sızmak için ne kadar çaba sarf ettiğini gösterir. Düşmanın günümüzdeki çabasının bundan daha az olmadığı çok açıktır. Sorun devrimcilerin ne derece devrimci, ne derece Bolşevik uyanıklığa sahip olup-olmadığıdır.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de 1960'lı yıllarda devrimci durum hızla

yükselmeye başladı. Birçok devrimci hareket ortaya çıktı. 1970'lı yıllar daha da bir yükseliş yılları oldu. Emperyalistler ve ülkemizdeki yerli uşakları olan faşist diktatörlük, işçi ve emekçi örgütlerine, devrimci sınıfların öncü, önder örgütlerinin saflarına sızmaya, bu saflarda eleman kazanmaya daha da önem verdiler. Kimi örgütleri ya kurdular veya kurucuları arasına sızdılar, ya eleman sızdırdılar ya da ilişki kurarak satın alma ve kontrolleri altına alma yollarına başvurdular.

Ülkemizdeki sınıf düşmanlarımızın dışta ve içte bu yönlü çabalara önem verdiği biliniyor. Ortaya çıkarılıp da bilinenler, devrimcilerce cezalandırılanlar, deşifre olunca kaçanlar, ortaya çıkarılıp-deşifre edilip teşhir edilerek uzaklaştırılanlar, itirafçı olup düşman safına geçen hainler vb. her politik akımda vardır. Kuşkulanan ve henüz ortaya çıkarılmayanlar da her zaman bulunacaktır.

Provokatör ajanlar, sınıflar arası savaş sürdüğü müddetçe var olmuştur ve olacaktır. Bunu bir an olsun unutmamalıyız.

Rusya devrimci hareketinin ve Bolşevik Parti'nin tarihine baktığımızda on binlerce ajanın ortaya çıktığını görürüz. Özellikle 1905 Devrimi'nin yenilgisinden sonra Çarlık, ajanlaştırma faaliyetlerine daha da önem vermiştir. Rus-Japon savaşı, ekonomik kriz, yaşam koşullarının ağırlaşması, devrimin yenilgisiyle yıkıma uğrayarak umutsuzluğa kapılan özellikle küçük burjuva ve proletarya saflarındaki zayıf karakterli unsurlar, egemen sınıflar tarafından kolay devrilmiş, satın alınabilir duruma gelmiştir.

"... Partinin bileşimi, devrim sırasında (1905 devrimi kastediliyor –YN) değişmişti: Devrimden önceki illegal faaliyeti tanımayan, gizli çalışma yöntemlerine alışkın olmayan kadrolar girmişti bünyesine. Öte yandan, Çarlık hükümeti, haftiyelik sistemini yaymak için hiçbir masraftan kaçınmıyordu. Tüm provokasyon ve haftiyelik sistemi olağanüstü iyi düşünülmüş, dal budak salmış, partinin merkezi organları çevresinde sıkı bir ağ örmüştü. Hükümetin her şeyden tamı tamına haberi oluyordu." (s. 161, N. Krupskaya)

"Zor bir dönemdi. Rusya'daki örgütler dağılıyordu. Provokatörlerin gammazladığı en iyi parti fonksiyonerleri polisin eline düşüyordu. Büyük toplanmalar ya da konferanslar yapmak olanaksızdı..." (age, s. 177)

1910'ların başında geldiğinde *"Gerek Rusya gerekse yurtdışı, her şeyi ihbar eden ajan-provokatörlerle kaynıyordu"* der. (s. 207)

"Provokasyon, sonunda gerçek bir kurum niteliğinde olacaktı. Yirmi yıllık devrimci hareket sürecinde 'mesleğe' katılarak polise 'hizmet' edenlerin sayıları 35 ile 46 bin arasında değişmektedir! Bu hafife ordusunun ancak yarısı-

nın kimliklerinin ortaya çıkarıldığı tahmin edilmektedir. Öte yandan, sayıları iki bini bulan provokatörlerin, kimlikleri tespit edilememeleri nedeniyle, kovuşturmayla uğramadan, Rusya içinde ile rahat bir hayat sürdürdükleri de bir gerçektir” diye belirtir. (V. Serge)

“Moskova’da 6 Nisan 1912’de resmi görevli olarak ‘çalışan’ provokatörlerin sayısı 55’dir. Bunlar çeşitli örgütlerde şöylece dağıtılmışlardır: Devrimci Sosyalistler 17; Sosyal Demokratlar 20; anarşistler 3; öğrenciler (okul hareketleri) 11; filantropik kurumlar, vb. 2; bilimsel kurumlar 1; Zemstvo’lar 1; öte yanda, Moskova gizli Ajansı, basını, Oktobristleri (K.D. Partisi, Anayasalcı Demokratlar), Burtzev’in ajanları, Ermeniler, aşırı sağ ve Cizvitleri de izlemektedir.

İşbirlikçi unsurlar ise genellikle şu biçimde kaleme alınan basit notlarla nitelenmektedir:

Sosyal Demokrat Partisi. Bolşevik kesim.

Portnol (terzi), ağaç işleri tornacısı, zeki. 1910’dan bu yana serviste, ayda 10 ruble alır. İyi haber alan bir işbirlikçi. Duma için aday olacak. Prag Bolşevik Konferansı’na katılmıştır. Bu Konferansın Rusya’ya gönderdiği 5 miltandan 3’ü tutuklanmıştır...” diye belirtir.

“Rus devrimi patlak verdiği sırada Paris’te Rus göçmen gurupları arasında on beş civarında provokatör ajan mevcuttu.”

“... bir hafıye ve casus olarak boy gösteren ... **Figaro**’da dış politika sütununda ateşli yazılar döktüren (Fransız gazeteci) bay **Raymond Recouly** idi. ... Görevi Figaro’da ve başka yerlerde Okhrana’nın politikasını yürütmekti. Hafıyelikten aldığı ücret ayda 500 franktı. Bu olaylar herkesin bildiği şeylerdi. Ama Fransa’daki Rus provokasyonu ile daha ayrıntılı bilgi, Parisli Rus göçmenler arasından seçilen komisyon üyelerinden **Agafonov**’un 1918’lerde yayınladığı dolgun raporlarda yer almaktadır. Bu komisyon üyeleri, ki bunların bir kısmı halen Paris’te oturmaktadır, Ratmir Recouly’yi elbette unutmamışlardır. Esasen Rene Marchand 1924’te, **‘L’Humanite’** gazetesinde, Petrograt Okhrana’sından elde edilen belgelere dayanarak **Rocouldy**’nin hafıyelik eylemini somut bir biçimde ortaya koymuştu.”

“Okhrana’nın Fransa’daki gizli ajanı, 1913-1914 arasında –ki bundan devrime kadar herhangi önemli bir değişikliğin olduğunu sanmıyorum- ayda 1000 frank maaş alan **Bittard-Monin** namında biri tarafından yönetiliyordu...” diye de belirtiyor.

Yukarıda belirtilenler devrimden sonra ele geçirilen belgelerden ortaya çı-

kanlar üzerine yazılmıştır. Küçümsenmeyecek derecede ajan örgütlenmesine önem verdikleri ortaya çıkıyor. İşçi sınıfı, köylüler ve diğer emekçi sınıfların çıkarını temsil etmeyen sınıflar ancak zor gücüyle ayakta kalabilir ve bu da güçlü silahlı kuvvetler ve güçlü ve ciddi ajan örgütlülüğü olmadan ayakta duramayacakları ve saltanatını sürdüremeyecekleri anlamına gelir.

Çarlık polisi, Bolşevik Parti gibi sağlam ve uyanık partide bile önemli kademelere ve görevlere kadar gelmiştir. Partiye soktukları ve satın aldıkları ajanlar yıllarca parti içinde çalışmıştır. Partinin güvenini kazanacak duruma gelerek parti üyesi olmuş, kadro ve yönetici duruma gelenleri de olmuştur. Çeşitli kongre ve konferanslarına katılanlar, MK'ya seçilenler, Duma milletvekilliğine girenler, partinin birçok yönetici kurumu ve yönetici görevlere seçilenleri olmuştur.

Verileri elimizin altında olanlardan örnek verirsek: Bir Duma milletvekilinin eşi olan **Julie Orestovna Serova** 1900'lerin başından beri ajandır. 1909'da partinin yurtdışındaki bir konferansına katılır. Polis müdürü 4 büyük sayfada bu ajanın "hizmetleri"ni sayar.

Prag Konferansı'na katılmak üzere Rusya'dan delege olarak giden **Brendinski** de ajandır. Kuşukların birleştirilmesi sonucu Konferansa kattırılmaz. Ama o konferansa, sonradan ortaya çıktığı gibi iki ajan katılmıştır: **Roman Malinovski** ve **Romanov (Alya Aleksinski)**. Bolşevik fraksiyonla birlikte hareket edenlerin tasfiyecileri partiden attıkları, yeni tip parti anlayışını egemen kılarak, yeni bir dönemecin başladığı ve partiyi ciddi bir toparlamaya soktukları konferansta bu iki ajan da vardır. Ve **R. Malinovski** Parti Merkez Komitesine seçilenlerdendir. Böylece ajanlar MK'ya kadar sızar. Malinovski, 1914 Mayıs'ında istifa edene kadar MK üyesidir ve önemli görevlerde bulunur. Ancak gerçek yüzü, Şubat Devrimi'nden sonra ortaya çıkar.

1911'de Bakü'de yapılması planlanan ve ajanların marifetiyle yakalanmalar sonucu Bakü yerine Tiflis'te yapılan konferansta, ajan **Çernomazov** da vardır. Bu unsur, o dönem partinin yasal çıkarılan gazetesi Pravda'nın redaktörüdür. 1912'de MK'ya seçilen **Malinovski**, aynı zamanda 4. Duma'da milletvekilidir, ertesi yıl Bolşeviklerin Duma grubunun temsilcisidir. Ve Duma'daki MK üyeleri Pravda'dan da sorumlular. Böylece Pravda'ya sorumlu düzeyde iki ajan sızmış durumdadır. Duma'daki Bolşevik temsilciler içinde de **Malinovski**'nin yanı sıra **Şurkanov** adlı ajan vardır. O da sonradan ortaya çıkarılır.

Devrimden sonra, burjuvazinin imha etmeye fırsat bulamadığı, ele geçirilen belgelerde ajan-işbirlikçi, hainlerin çoğu ortaya çıkarılabildi. Buna rağmen

men, kimi arşivlerin bulunmayışı, çok sayıda ajanın takma adla kayıtlı oluşu ve bir haylisinin kimliklerinin değiştirilmesi sonucu, dosyaları ele geçirilse de, çoğunun gerçek kimliğinin ortaya çıkarılamadığı belirtiliyor. Ve bunlar çoğunlukla bir rastlantı sonucu yakayı ele veriyorlar.

Çarpıcı bir örnek verirek: 1924'te, biri, yaklaşık 50 yıllık bir geçmişten sonra usanç ve tiksinti duymuş gibi gelip teslim oluyor. Gençliğinde "Halkın İradesi" örgütüne giriyor. 1880'den itibaren polisle çalışmaya başlıyor. 1917 Mart'ına kadar 37 yıl ustaca ajan olarak çalışıyor. Devrimden sonra da 7 yıl Sovyet güvenlik güçlerini peşinde koşturuyor. Gerçek kimliğiyle bilinmeyip sahte kimlikle Petrograt'ta "sakin bir hayat" yaşadığı için yakalanamıyor. Çünkü, **Okladski** adlı bu işbirlikçi-ajanın Çarlık düzenine hizmetlerinden dolayı, 1889'da İmparatorluk Güvenlik Örgütü, geçmişi temiz yepyeni örnek bir vatandaş yaparak **Petrovski** adlı kimlikle kaydediyor. Tabii yine "devrimci" kimlikle hareket ediyor.

Devrimden sonra da, yıkılmış egemen sınıflar ve uluslararası burjuvazinin karşı-devrimci faaliyetleri sadece cepheden mücadeleyle sürmüyor. Bu sınıflar, Sovyet iktidar organlarına sızmaya çalışıp karşı-devrimci faaliyetlerini yürütmeye ve onunla kalmayıp partiye sızmaya, parti içindeki çatlaklara oynamaya, burjuva ruhlu, küçük-burjuva ruhlu zayıf unsurları, kariyerist unsurları kazanıp ajanlaştırmaya çalışmaktadır. Uluslararası karşı devrimin çıkarları için çalıştırmaktadırlar.

En bariz örneği L. Troçki ve tayfasıdır. Yine 1936 yargılamalarında karşı-devrimci faaliyetlerini ve uluslararası işbirliği bağlarını itiraf edenlerin durumudur.

Troçki, bilindiği gibi 1903'ten itibaren siyasal olarak oradan oraya savruldu. 1903'te Bolşevikleri destekledi. Kongrenin hemen ertesinde Lenin'e ve Bolşevik'lere karşı cephe aldı. Bir Menşevik oldu, bir fraksiyonlar üstü-"birlikçi" oldu, Ağustos Bloku'nu kurdu ve sonunda 1917 yazında gelip Bolşeviklere katıldı ve bütün bunlara rağmen MK'ya getirildi. Ekim öncesi MK üyesi sıfatını taşıyordu. Brest-Litovsk anlaşması döneminde tek ülkede sosyalizmin inşa edilemeyeceği, batıda devrim olmazsa Sovyet devriminin umutsuz bir dava olacağı vb. anlayışlarla Lenin ve partiye karşı mücadele yürüttü. Parti ve devlet iktidarını ele geçirme hesaplarına girdi. Bunda başarılı olmak için parti içinde komploculuğa ve entrikalara girişti, dışta başta Alman, İngiliz emperyalistleri olmak üzere uluslararası burjuvaziyle işbirliğine girişti.

1921-1922 kışında, avukat olan, ön plandaki Troçkistlerden **Nikolay Kres-**

tinski, Sovyetler'in Almanya Büyükelçisi olur. Berlin'deki görevi sırasında Reichswehr komutanı General Hans Von Seeckt'i ziyaret eder. Seeckt, istihbarat raporlarından Krestinski'nin Troçkist olduğunu biliyor. Alman generali, Krestinski'ye, Reichswehr'in Troçki önderliğindeki Rus muhalefetine amaçlarına sempatiyle baktığını hissettiriyor. Birkaç ay sonra, Krestinski, Moskova'ya döndüğünde Troçki'ye General Seeckt'in söylediklerini aktarıyor. Troçki'nin de büyüyen yer altı örgütünü finanse etmek için maddi desteğe ihtiyacı var. Krestinski'ye Rusya'daki muhalefetin yabancı müttefiklere ihtiyacı olduğunu ve dost kuvvetlerle ittifak kurmaya hazır olması gerektiğini söylüyor. Tabii Troçki, Almanya'nın Rusya'nın düşmanı olmadığını, aralarında zamansız bir çatışma olasılığının da bulunmadığını, Almanya'nın Fransa ve İngiltere'de intikam alma arzusuyla yanıp tutuştuğunu, bu nedenle Rusya'yla bir çatışma olasılığının bulunmadığını, Rusya'daki siyasetçilerin bu durumdan yararlanmaları gerektiğini belirtiyor. Böylece Almanlarla işbirliği yapma onayını veriyor Krestinski'ye.

“Krestinski 1922'de Berlin'e döndüğünde, Troçki'den 'resmi görüşmeler sırasında Seeckt'le bir araya gelmesinden yararlanarak, ona, illegal Troçkist faaliyetlerin geliştirilmesi için Troçki'ye düzenli mali destek vermesini önerme' talimatını almış bulundu.”

“Krestinski, neler olduğunu şöyle anlatıyor:

‘Meseleyi Seeckt'e götürdüm ve 250.000 altın marklık bir meblağdan söz ettim. General Seeckt, yardımcı kurmay başkanına (Haase) danıştıktan sonra ilke olarak kabul etti ve karşı talep olarak Moskova'da Troçki tarafından ve benim aracılığımla, düzenli olmasa da askeri nitelikte bazı gizli ve önemli bilgilerin kendisine iletilmesini önerdi. Ayrıca, casus olarak Sovyetler Birliği'ne gönderecekleri bazı kişiler için vize alma konusunda kendisine yardım edilecekti. General Seeckt'in bu karşı talebi kabul edildi ve 1923'de bu anlaşma yürürlüğe girdi.’

“... para almaya devam ettik. 1923'ten başlayıp 1930'a kadar yılda altın olarak 250.000 Alman markı. ... Yaklaşık 2.000.000 altın mark aldık” diye itiraf eder.

*“Rusya'nın dışında, İngiliz istihbarat servisinden yüzbaşı **Sindney George Reilly**, darbeyi indirme vaktinin geldiğine karar verdi. O yaz, müstakbel Rusya diktatörü ve İngiliz kuklası Boris Savinkov, beklenen karşı devrimci ayaklanmayı hazırlamak için Rusya'ya geri gönderildi. Bu komploda kendisi de rol oynayan Winston Churchill'e göre, Savinkov, Troçki'yle gizli haberleşmekteydi.*

Churchill, **Büyük Çağdaşlar**'da şöyle yazıyordu: '1924 Ocak'ında Kanenev ve Troçki, onu (Savinkov'u) gelmesi için davet etti.'"

"Aynı yıl, Troçki'nin teğmeni **Christian Rakovski**, Sovyetler'in İngiltere Büyükelçisi oldu. 1937'de Troçki'nin 'dostum, benim eski, gerçek dostum' diye bahsettiği Rakovski, gelişinden hemen sonra Londra'da iki İngiliz İstihbarat subayı, yüzbaşı Armstrong ve yüzbaşı Lockhart tarafından ziyaret edildi. İngiliz hükümeti başlangıçta, Londra'da bir Sovyet temsilcisini kabul etmeye karşı çıkmıştı. Rakovski'ye göre, İngiliz subaylar kendisine şu açıklamada bulundular: *Agreement*'ınızı neden İngiltere'de aldığınızı biliyor musunuz? Bay Eastman'a sizinle ilgili sorular sorduk ve Bay Troçki'nin hizbine bağlı olduğunuzu ve yakın ilişki içinde bulunduğunu öğrendik. Ve İstihbarat Servisi yalnızca bunu göz önüne alarak bu ülkeye Büyükelçi olarak kabulünüzü onayladı."

"Rakovski birkaç ay sonra Moskova'ya döndü.

Troçki'ye Londra'da olanları anlattı. İngiliz İstihbarat servisi de, Almanlarinki gibi, muhalefetle ilişki kurmak istiyordu.

Troçki, 'Bunu bir düşünmek gerek' dedi.

Birkaç gün sonra, Troçki, Rakovski'ye 'İngiliz İstihbarat Servisi ile ilişki kurması gerektiğini' söyledi." (Rakovski'nin 1938'de verdiği ifade.)

Evet, Lenin yoldaş, Troçki için o Rus devriminin "**Yahuda**"sıdır diyordu. Ve yine boşuna şunu dememişti: "*Hain doğulmaz hain olunur.*"

Alman Komünist Partisi'ne de bir dizi ajan sızmıştı. Komünist Enternasyonal'in 1934'te yayınlanan 18. sayısında şöyle denilir: "... 1919'dan bu yana parti, düzenli olarak hafife yıllıkları ve kara listeler yayınlamıştır. Hafife yıllıkların baskısı 1'den 2000'e kadar ulaşırken, ayda bir ya da iki kez yayımlanan kara listeler daha fazla sayıda basılmıştır. Bu listeler hem merkezi yönetim hem de bölge yönetimleri tarafından yayımlanmıştır. Partide zarar veren bu unsurların faaliyetlerinin ne derece önlendiğini, 1929-1931 yıllarının kara listeleri göstermektedir. Çok sayıda sahtekar, dolandırıcı, ufak muhbirlerin yanı sıra, hafiyelerin ve provokatörlerin ortaya çıkarıldığı 150 önemli olay bilinmektedir."

Bulgaristan devrim tarihinde önemli bir rolü olan Bulgaristan İşçi Partisi tarihine bakıldığında da karşı-devrimin ciddi faaliyetleri görülür. Bulgaristan İşçi Partisi içine sızdırdığı ajanlarla ve düşürdüğü insanlarla partiye sık sık ağır kayıp vermiştir. Kayıplar genellikle merkezi ve bir altı olan il örgütlerinin yöneticileri seviyesindedir. Düşmanın sızdırdığı ajanlar partide kendilerine güven yaratarak önemli yönetici görevlere kadar gelirler. Her biri onlarca

yıl ajanlık faaliyeti yürüten bu hainler Parti MK'sına kadar ve onun bir alt örgütü olan İl Komitesine kadar girerler.

Bunlardan bilebildiklerimizden biri **Nikolav Milev**'dir. **N. Milev**, Makedonyalıdır ve mesleği boyacıliktır. I. Emperyalist Paylaşım Savaşı yıllarında askerdeyken, askeri istihbaratta çalışmaya başlar. (Türkiye Devrimci Hareketi içinde açığa çıkartılan, Engin Kaya, Ramiz Şişman vb. örneklerinde olduğu gibi.) Savaşa karşı propaganda ve ajitasyon yürüten cephe arkadaşlarını ihbar etmekle alçak mesleğine başlar. Savaştan sonra ordu dağılır, "savaş kahramanı" işsizler ordusuna katılır. İşsiz, parasız, açtır. Efendilerinin sofralarındaki artıkların tadına alışmış olan bu hain, ilk davet edildiğinde polisle çalışmaya razı olur. Çalışma alanı komünist hareketi içten çökertmektir. Monarko faşist iktidarın yüksek organlarınca desteklenen ve attığı her adımı onların kontrolünde atan bu hainin faaliyetleri başarılı kılınarak, "*kendisini sınıfına adanmış cesur bir komünist*" imajı yaratılıp parti yönetiminin güveni kazanması sağlanır. "*Başlangıçta Uçbunar Seksiyonu'nda, sonra da Sofya örgütünde*", yakalamalarla önü açılarak "*İP Sofya örgütü yönetimine, daha sonra da 1936'da partinin Merkez Komitesine girmeyi başarıyor.*" "*Parti Merkez Komitesi 1940 ilkbaharında bazı sinyalleri değerlendirerek onu Sofya Parti Örgütü yönetiminden çıkarıyor. O andan sonra, ajan-provokatör düşman için eski önemini kaybetmeye başlıyor.*"

Bu unsurun gerçek durumu iktidar ele geçirildikten sonra ele geçen belgelerde tamamıyla öğrenilebiliyor. Başlangıcında ortaya çıkana kadar tam 25 yıl burjuvaziye sadakatle ajanlık yapıyor.

Başka bir örnek de **Dimitir Kojuharov**'dur. I. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında burjuva ordusunda bir subaydır. Bulgaristan burjuvazisi, "*Bulgaristan savaştan yenik çıktıktan hemen sonra D. Kojuharov ajan-provokatör seçilmiştir. Bu amaçla ordudan çıkarılmış... İşsiz güçsüz bir süre dolaştıktan sonra, Kojuharov'un 'gözü açılıyor', bilinçleniyor, sözüm ona ve gerçekten dürüst, yurtsever ve gerçekten bilinçlenen birçok subay gibi Partiye giriyor. Birkaç yıl içinde Haskova Parti İl Komitesi'ne giriyor. Üstelik ikinci silahlı ayaklanmanın hazırlığı sırasında (1924-1925) İl'in askeri yöneticisi oluyor. ... Partinin Varna Askeri Örgütü başkanı olarak atanan Kojuharov, daha sonra 1925 Mart'ında merkezin yakın yardımcılarından oluyor ve danışman olarak görev yapmaya başlıyor...*"

Mișo Proykov da bir başka örnektir, ilerde buna döneceğiz.

1942 başlarında anti-faşist mücadelede, devrimci harekette ciddi bir ka-

barış var. Parti, bütün dikkatini silahlı mücadeleyi hazırlamaya verdiği bir sırada, düşman, partiye yönetici düzeyde ağır kayıplar veririr. Şubat başlarında Merkez Komitesi Sekreteri Georgi Minçev yakalanır. Aradan bir ay zaman geçmeden Merkezi Askeri Komisyon yardımcılardan Atanos Romanov, Petir Bogdanov, Nikola Vaptsarov ve Antov Popov evlerinde yakalanırlar. “Onlarla birlikte onlarca sorumlu parti yöneticisi” yakalanır. “Düşmanın pençesine birdenbire üç ünlü yönetici birden düştü: Anton İvanov, Trayyço Kostov, ve Tsvyatkov Radoyon... Böylece, geçici bir süre için de olsa Merkez Askeri Komisyon savaş dışı bırakılmış, Merkez Komitesi Politbürosu da ta kalbinden yaralanmıştı.”

“... O zamanlar biz asıl nedenini bilmiyorduk, yalnızca şu ya da bu olabilir diye düşünüyorduk. Tam gerçek, ancak zafere ulaştıktan sonra, düşman arşivinden bir kısmı elimize geçince, ortaya çıktı. Düşman, satılmış alçakların yardımıyla şeytanca işlerini sürdürmüş ve bu darbeyi indirmişti. Üç hain vardı: Burgas İl örgütü’nden **Mihail Praykov**, Kazanlık İlçe Komitesi Üyesi **Zdravko Emanuilov** ve Sofya Askeri İl Komisyonu teknik yardımcılarından **Nikola Veliçkov-Kutuza**... Bu üç alçağın sürdürdüğü ortak faaliyetler ... düşmanın hain planlarını kolaylaştırmıştır.”

“Mihail Praykov ... 1941 yazında parti merkezinde ajanlık yapmaya yönlendiriliyor. Yeni görevini doğrudan doğruya Nikola Geşev (polis şefi) belirliyor. Bu provokatör Burgas, Sliven, Yambol il örgütlerindeki bozgunlarla başarılı olmuştur” diye belirtir T. Dragoyçeva.

Macaristan ve Yugoslavya’da da komünist partilerine yönelik bir dizi ajanprovokatör görevlendirilir ve partilerin üst kademelerine kadar sızdıkları olur. Macaristan’da partide hem fraksiyon mücadelesini kışkırtarak birçok üyeyi ajanlaştırırılar, hem de bu saflaşmayı fırsat olarak kullanıp birçok ajan sızdırarak partiyi felç ederler. Sonradan bu durumun boyutu görülebilmıştır. Bu önemli bir derstir.

Yugoslavya’da ise “Bir kitle partisi olan, 1920’de Skuptçina’da 60 milletvekili bulunan, üye sayısı ise 120.000’i aşan YKP devlet Güvenliği Yasası uygulanması ile 1921’de kapatılmış. Bozgun hemen ve kesin biçimde baş göstermiştir. Parti politik sahnede silinmiştir.” (V. Serge) Parti düşmanın ağır saldırılarıyla neredeyse dağılma durumuna gelir. Otuzlu-kırkılı yıllardaki sızmalarda ise birçok darbe alındıktan sonra nedenleri görülüp ortaya çıkarılarak temizlendi, kimi de ülke dışında cezalandırıldı.

Çin’de de komünistlerin iktidar mücadelesi sürecinde bir hayli ajan-pro-

vokatör partiye sızdığı biliniyor. Çin’de bir emniyet müdürünün yazdığı (abartmaları da olsa ajan faaliyetlerini anlattığı) “**Komünistlere Karşı Nasıl Mücadele Yürüttük/Gizli Mücadele**” adlı kitapta aşağılık faaliyetlerinin boyutu ortaya çıkıyor. Partinin birçok çalışmasına sızıp kayıp verdirdikleri gibi, şehir özel askeri örgütlüklerine sızmış, hatta bazı gerilla birliklerine sızıp kontrolünü ele geçirmeye çalışmışlardır. Bu hainler sürüsünü ortaya çıkarana kadar yığınlarca yoldaş kurşunlanmış, idam sehpalarına gitmiş, en ağır işkencelerden geçirilerek zindanlarda çürümeleri sağlanmıştı. Yine “**Kızıl Kayalar**” adlı kitapta bazı bariz örnekleri vardır bu durumun.

Ajan-provokatör faaliyetleri ve provokasyonları egemen sınıfların emekçi kitlelere karşı kullandıkları çok eski yöntemlerden biridir. İşçi sınıfı hareketinin ilk ortaya çıkışında İngiltere’de, ardında Fransa’da burjuvazinin geliştirdiği, sistemli uyguladığı bir yöntemdir. Diğer ülkelerin burjuvazileri onların sınıf tecrübeleri ışığında bu yöntemi daha da sistemleştirerek izlemişlerdir.

Devrimci sınıf hareketi geliştigi ölçüde ve buna paralel, egemenlerin sistemlerini sürdürmelerinin tehlikeye düşmesi ölçüsünde ajan-provokatör halk düşmanı faaliyetlerine önem verdikleri ve verecekleri yukarıdaki örneklerden de ortaya çıkmaktadır.

Stalin yoldaşın belirttiği gibi, “... aynı tipte devletler olarak bunlar arasında sadece iyi ilişkiler olduğuna naif insanlar inanabilirler... Burjuva devletlerin birbirlerinin cephe gerisine casuslar, bozguncular, bölücüler ve zaman zaman da katilleri yolladıkları ve bu unsurları, sözkonusu devletin kurum ve işletmelerine sızma, oralarda kendi ağını yaygınlaştırma ve ‘gerektiğinde’, söz konusu devleti güçsüzleştirmek ve yıkmak için cephe gerisini yok etmekle görevlendirdikleri, iki kere ikinin dört ettiği kadar kesindir....”

“...Neden bu devletler, Sovyetler Birliği cephe gerisine kendilerine daha yakın olan burjuva devletlerin cephe gerisine gönderdiklerinden daha az casus, zararlı unsur, bozguncu ve katil göndersinler?...” Aynı sınıflardan olanların birbirlerine böyle “ilgi” gösterdikleri bir yerde, onların sınıf düşmanları olan bizlerin saflarına birbirlerine yaptıklarının onlarca kat daha fazla çaba sarf edecekleri açık değil mi?

Düşmanın devrimci bir örgüte sızma yöntemleri öyle çoktur ki sadece bir yazıda veya kısaca ele alınacak gibi değildir.

Düşman sızdıracağı ajanlarını Marksist bilgi eğitimlerinden geçirdiği gibi, devrimci örgütlerin saflarındaki hazır insanları kazanma yöntemine de başvurduğunu belirttik. Yöntem çoktur: Hem ölüm ve kaybetme korkusu, işken-

cehanelerde ve hapishanelerde kaba şiddet, ağır ceza, tecrit; hem kişilik problemi olanlar, her şeyden hoşnutsuz, demoralize olmuş kişilikler, zaaflarına yenilenler veya zaaflarının kurbanı olanlar, bunalımda ve kafası karışık olanlar, örgütle veya yoldaşlarıyla problem yaşayanlar, hem de işsizlik, açlık, ciddi mali sıkıntı çekme durumu, geri insanların ulusal ve dinsel önyargıları, polis ajanlarının “temiz yürekli” sözleriyle aldatılma-ayartılma deneyimsizlikleri, polis-istihbarat güçleriyle “ilkeler”, “dünya görüşü” vs. üzerine tartışmayla devrilme vb. bunlardan bazılarıdır. Düşman ajanlarının yöntemleri son derece çeşitli, olanaklarının ise sınırsız olduğunu unutamayız. Ama buna rağmen, ajan-provokasyon ağının üstesinden gelinemez bir şey olmadığını da unutmamalıyız.

Biliyoruz ki, sınıf mücadelesi sürdüğü müddetçe, içte ve dışta sınıf düşmanları rahat durmayacaklardır. Kendi sınıf düşmanı olan bizleri etkisizleştirmek için her yola başvuracaklardır. Sadece dışarıda cepheden mücadele yürütmekle yetinmeyeceklerdir. Daha çok içe yöneleceklerdir. Çünkü bir şey en iyi içten bozulabilir. Sınıf düşmanlarımız bunu çok iyi bilirler. Onu bozmanın, liberalleştirmenin, ehliileştirmenin, kendileri için tehlikesiz hale getirmenin yolu, Truva Atı örneğinde olduğu gibi içine girip kaleyi içten fethetmektir.

Bundan dolayı; “... Muhbirlerin ve provokatörlerin partiye sızmaları kaçınılmazdır. Proletarya ile burjuvazi arasında sınıf savaşı sürdükçe, burjuvazi komünist partisine hafife ve provokatör sokmaya çalışacaktır. Önemli olan, bu unsurların sayısını ve etkisini en aza indirmektir... Polis ajanlarının partiye girmesine karşı mücadelede önemli olan, yeni katılanların denetlenmesi ve partinin sürekli temizlenmesidir. ... P'nin illegalitedeki deneyimleri, henüz parti örgütlerinin, parti üyelerinin bileşimi konusunda yeterli uyanıklık ve anlayış göstermediklerini göstermiştir. Pratik, hainlerin ve bozguncuların öncelikle demoralize olmuş işsizlerden ve küçük-burjuva unsurlardan toplandığını kanıtlamıştır. Fabrika işçilerinin daha güçlü bir şekilde parti çalışmasına çekilmesi halinde, hafiyelerin, hainlerin ve bozguncuların sayısı önemli ölçüde azalacaktır. ... Pratik, herkesin kabul edilmeden önce ve sonra sürekli bir şekilde sınanması gerektiğini öğretmektedir. Sınama, denetleme, gözetleme ve tüm parti üyeleri hakkındaki belgelerin toplanması yoluyla, hafiyeler, provokatörler, sahtekarlar vb. ortaya çıkarılır ve teşhir edilir. Bu zararlı unsurlara karşı mücadele, parti yönetimi tarafından merkezi olarak örgütlenmeli ve en küçük örgüt birimini bile kapsamalıdır. ...” (3. Enternasyonal’de Örgütlenme Sorunu, s. 104)

“Ajan-provokatörlere karşı koymada partinin en güvenilir aracı, devrimci uyanıklık olmuştur; demir disiplin, konspirasyona tam uyma, yüksek sınıf bilinci ve kuşkusuz Marksist-Leninist eğitim sistemi olmuştur. Bu korkunç belaya karşı başka çare yoktur.” (Yenilgiden Zafere, Tsola Dragoyçeva, s. 226)

Gerçekten her devrimci, her yoldaş bunun üzerine uzun uzun, sorgulayıcı olarak düşünülmelidir. Kendini ve düşmanı ciddiye alan bunu bilince çıkarır. Bunun bilincinde olan zaten yaşamının her anında bunu düşünür ve bunun gereklerine göre hareket etmeyi bir yaşam biçimi haline getirir.

Sınıf mücadelesinin ve yürüttüğü mücadelenin bilincinde olmayanlar, sınıf işbirliği ruhunu taşıyanlar veya liberalleşmiş olanların kafasında sınıf düşmanı fikri bulanıktır, soyuttur, sanaldır, kavramsaldir veya “sınıf düşmanları”nı sadece dışta görürler. Çok uzaklarda olabileceğini sanırlar. Kafasındaki düşmanı görmesi bir yana, düşmanın içte de olduğu, içe yönelik ajan-provokatör faaliyetlere önem verdiklerini göremezler. Görmedikleri için de ne onlara karşı uyanık olurlar, ne ortaya çıkarabilirler, ne tedbir alırlar ve ne de bu konuda örgütün eğitilmesini sağlayıp uyanık olmalarını isterler. “*Hepimiz yoldaş değil miyiz?*”, “*Birbirimizi incitmeyelim, kırmayalım*”, “*İdare edelim/edin*”, “*Birbirimize muhtacız*”, “*Kopuşturucu olmamalıyız*”, “*Başka insan mı var?*” ya da “*İnsan beğenmeme lüksümüz yok*” vb. anlayışlarla hareket ederler. Ya da şüphelenilen kişi uzun zamandan beri varsa “*düşman unsuru olsa niye o kadar kalsın ki?*” Veya “*niye şu alanda bu alanda, bu kadar kalsın ki, bu kadar sıkıntı çeksın ki?*” vb. gibi düşünürlər. Burjuvazinin ajanlarının komünist devrimciler gibi uzun süre yer altı çalışmasının sıkıntılarını çekmeyeceklerini, katlanmayıp çekip gidebileceklerini veya sınıf düşmanlarının onları kolayca geri çekebileceği, onlardan kolay vazgeçebileceklerini düşünmek yanıltıcıdır.

Uluslararası komünist hareket de tecrübelerine dayanarak şöyle belirtir: “... *Burjuvazi ajanlarını gözbebeği gibi korur ve kuşku ları ajanı, provokatörü üzerine çekmemek için (bizzat önder illegal devrimcilerin) tutuklanmasından cayar. Siyasi polis için, partideki ajanlarının yıllar boyu süren faaliyetinin büyük önemi vardır. Çünkü böylelikle parti sırlarını elde etmek ve hatta zaman zaman partinin faaliyetini etkilemek, onun çalışmasını bir yönden felç etmek ve bunun yerine başka bir yöne sokmak olanağı vardır.*” (age, s. 124)

“*Partinin içten çökertilmesi ve politik çizgisinin tarif edilmesi şeklindeki bu yöntemler, parti içindeki polis ajanlarının faaliyetinin sadece bir yönüdür. Bundan hiç de daha az tehlikeli olmayan, partinin faaliyeti ve tek tek parti*

fonksiyonlerinin rolü üzerine rapor vermekle görevli olan hafiyelerin çalışmasıdır. ... Ama partilerimiz bu sorunda affedilmeyecek bir hafiflik göstermektedir” der. (age, s. 123)

Ajanların, hainlerin verdiği bilgilere/raporlara dayanarak, “*Hafiyeler faaliyetini, tutuklamaları artık geliş güzel değil, sistemli biçimde ve titizlikle gerçekleştiriyordu*” denilmesi ülkemiz devrimci hareketinin durumunu çağrıştırıyor/benzerlik arz ediyor.

“... *Egemen sınıfın sınıf egemenliği aygıtını kullanarak, KP içine ajanlarını sokabilmek için araçlar ve yolları eninde sonunda daima bulabileceği açık değil midir? Bu soruyu sormak, hiçbir partinin bundan muaf olmadığını söylemektir. Sorun böyle ise, o zaman partiye hafiyelerin açıkça teşhir edilmesiyle değil, aksine bunları ortaya çıkarmadaki ve bu sorunu buna uygun bir ciddiyetle ele almadaki yeteneksizliğinden ötürü leke sürülür*” diye belirtir Komünist Enternasyonal.

Ajan-provokatörlüğe karşı mücadele, düşmana karşı mücadeleden ayrılmaz, onun bir parçasıdır. Onun bir parçası olarak, cephedeki düşmana karşı mücadelede başarılı olmanın yolu; diğer şeylerin yanı sıra, içte de düşmanın ajan-provokatör faaliyetlerine karşı uyanık olmakta ve bu unsurları zamanında ortaya çıkartıp gerekenin yapılmasında yatar.

Ajan-provokatörlerin dışta ve uzakta olabileceği sanısıyla hareket etmek, içte olacağını düşünmemek, saf-zavallı düşüncelerle hareket etmek, onları görmemezlikten gelmekle, kabul etmeye yanaşmamakla veya vurdumduymazlıkla üstünden atlamakla aynı şeydir; dahası düşman unsurlarının üstünü örtmeye çalışmakla, desteklemekle, işlerini kolaylaştırmakla, onların hizmetine girmekle aynı şeydir.

Ajan-provokatörlerin gizlenip açıklanmaması, onların teşhir edilmesinin partinin de teşhir edilmesini getireceği, tersi durumla partinin korunacağı düşüncesini aşlamak zararlı ve yanlış olacağı gibi; herkesin birbirinde kuşkulandır gözle bakması durumunun yaratılması da o derece yanlıştır ve tam da düşmanın arzulayacağı bir durumu yaratmak olacaktır. Çoğu zaman düşmanın kendisinin böyle bir ortamı yaratmaya çalıştığı/çalışacağı unutulmamalıdır. Diğer taraftan parti, örgüt saflarında herkesin birbirlerine salt, sınırsız, saf güven duyması gerektiğini vaaz etmek de aptallık ve tehlikeli olacaktır. Bu da düşmanın işine yarayıp, sızma ve içte çalışmasını kolaylaştıracaktır.

Proletaryanın sınıf ideolojisine, partiye, örgütlerine, yoldaşlara güven farklı bir şeydir, partinin güvenliği yönüyle uyanık ve dikkatli olmak farklı bir şey-

dir. Stalin yoldaş, hem ideolojik/siyasi yönüyle, hem de düşman unsurlara karşı güvenlik yönünü kastederek şöyle diyordu:

“... Bize gerekli olan körü körüne inanma değil, uyanıklık, gerçek, Bolşevik devrimci uyanıklıktır. Düşmanın içinde bulunduğu durum umutsuzlaştıkça, Sovyet iktidarına karşı, mücadelede yok olmaya mahkum olanların tek çaresi olan ‘en aşırı araçlara’ başvuracağı düşünülmelidir. Bu unutulmamalı ve uyanık olunmalıdır.” (Stalin, c. 14, s. 137)

“... bugün, bütün parti örgütlerimiz, bütün parti üyelerimiz, her bölgede, her durumda komünistlerden uyanıklık beklendiğini kavramalıdır. Şimdiki koşullar altında her Bolşevik’in vazgeçilmez özelliği, ne kadar iyi maskelenmiş olursa olsun, parti düşmanlarını tanıma yeteneği olmak zorundadır.” (Stalin, c. 14, s. 138)

Bu ne demektir? Bu, Bolşevik uyanıklığa sahip olmalıyız demektir. Hem ideolojik/siyasi hem de düşman unsurlara karşı güvenlik yönüyle Bolşevik uyanıklık göstermeyenler, siyasi ve güvenlik yönüyle koku alma duygusuna sahip değiller ya da koku alma duyguları gelişmemiş demektir. Neyin proletaryanın ideolojisi/dünya görüşü ve sınıf çıkarına hizmet ettiğini, neyin ona karşı olan burjuva sınıf çıkarlarını ifade ettiğini, hangi ideolojik/siyasal yaklaşımın nereye götüreceğini ve neye hizmet edeceğini göremeyen ve fark edemeyenlerin kavrayışı da, derinliği de, ideolojik/siyasi koku alma duygusu yok demektir.

3-Ajan-provokatörlerin görevi ve bazı özellikleri, yöntemleri vb.

Açıktır ki bunların görevi devrimci, komünistlerin saflarına sızmakla bitmiyor, tersine yeni başlıyor demektir. Sızmanın ve satın alarak yuvalanmanın amacı dışta/cepheden saldırıyla yetinmeyip içte çökertmektir: Etkisizleştirmektir. Her yönüyle bozmaktır. Liberalleştirmek; ehilleştirip düzen içine çekmektir. Kontrolü altına almaktır. Yönlendirmektir. Provokasyonlara sürüklemektir. Darbelerle zayıflatmaktır. Hedeflerini, dost-düşman ayrımını bulanıklaştırıp enerjilerini başka güçler ve yerlere harcatarak etkisizleştirmektir. Mümkünse yok etmektir, en azından kötürüm durumuna sokmaktır vb. Bunu yaparken kimilerine uzun vadeli, kimilerine kısa vadeli misyonlar biçeceklerdir. Örgütlerin tehlike durumuna göre ve içinde bulundukları aşamaya göre de vuracakları darbe ve oynayacakları rol değişebilecektir. Böylece aynı amaç ve hedef doğrultusunda elemanlarının durumu, çapı, yeteneği, bulundukları mevziler, olanakları, becerileri vb. oranında her birine görevler yükleyeceklerdir. Hepsini aynı dalda, aynı “görev”, aynı yöntemle vb. çalıştırılmayacaktır.

Bazı örnekler vermek yararlı olacaktır:

Polis şefi **Beletski** şöyle diyor: “**Malinovski** Güvenlik Örgütünün övüncü idi. Teşkilat **onu partinin şeflerinden biri yapma kararındaydı.**” (V.S., s. 28)

Evet, öyle de hazırlandığı belli, gericilik yıllarında önü açılıp, toparlanma ve yeniden yükseliş yıllarında MK’ya sızdırılacak/getirilecek kadar parti faaliyetlerinden yükselerek gelebiliyor. **Partiyi ideolojik/siyasi olarak etkilemek, partinin en tepesine yerleşerek hem parti hakkında bilgi sahibi, hem de partinin sadece siyasi değil örgütsel taktiği-görevleri, durum ve gidişatı hakkında bilgi sahibi oluyorlar.** Tutanaklar, raporlar, bilgiler, belgeler gibi arşivi aktarıyor. Düşman için bu muazzam bir olanak ve hizmettir. Bunun yanı sıra, savaş öncesi partinin faaliyetlerini sabote etmek ve kendi geri cephesini güvene almak için örgütsel darbeler vurmada da kullandığı ortaya çıkıyor.

“*Moskova Bolşevik Gurubu’nu (Duma gurubunu-yn) tutuklatmıştır. Mi-lutin, Noguın, Smidoviç, Stalin, Sverdlo’yu polise teslim etmiştir. Partinin gizli belgelerini Okhrana’ya (gizli polis servisine-yn) aktarmıştır. Duma’ya polisin etkin olduğu ölçüde belirsiz yardımlarıyla açılmıştır...*” diye belirtir. (V. Serge)

Bu unsurun meslek hayatı özetlenirse; “*Madalyonun bu yüzü: Güç koşullar altında geçen çocukluk; hırsızlıktan üç mahkumiyet. Çok yetenekli ve çalışkan. Çeşitli örgütlerde militan. Hizmetleri göz dolduruyor. O kadar ki Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi Merkez Komitesi üyeliği teklif ediliyor. Prag Bolşevik Konferansı (1912) onu bu göreve getiriyor. Aynı yılın sonunda IV. İmparatorluk Duma’sında (Meclis) Bolşevik milletvekilidir. 1913’te ise Bolşevik Parlamento grubu başkanıdır.*”

“*Madalyonun öbür yüzü: Okharana’nın resmi hafıyesidir. ‘Erneset’, daha sonra da ‘Terzi’ takma adıyla anılmaktadır. 1910’dan itibaren ayda 100 ruble ücret almaktadır. Bu o tarihlerde kişiyi prensler gibi yaşatabilecek bir miktardır...*” (V. Serge, s. 27)

Ajan Malinovski’nin kendisine güven geliştirmesi, güvenlik yönüne de dikkat eden, uyanıklığı elden bırakmayan biri olduğu intibası yaratma havasına girerek ve bir tutumunu mazeretlendirmek için başvurduğu bir yöntem de değinmekte yarar var: Krupskaya **Lenin’den Anılar**’da şunları der; “...Nikolai Nikolayeviç Yakovlev, ... Bolşevik gazete ‘Naş Put’ın (Yolumuz- Ağustos-Eylül 1913’e kadar Moskova’da çıkarılır.-yn) yayımlanmasını örgütlemek için Moskova’ya gitti. Çelik gibi sağlam, güvenilir bir Bolşevikti. Lenin uzun uzun konuştu onunla. Moskova’da sözkonusu gazeteyi çıkarmayı başardı, ne

var ki gazete kısa süre sonra yasaklandı, Yakolev'in kendisi de tutuklandı. Bunda şaşılacak bir şey yoktu. Çünkü bu çalışmada kendisine Moskova milletvekili Malinoviski 'yardım' etmişti. Malinoviski, Moskova ilinde yaptığı yolculuklardan, düzenlediği işçi toplantılarından söz ederdi sık sık. Bu toplantılardan birinde kendisini dikkatle dinleyen bir 'Gorodovoy'un (Çarlık polis memuru) hazır bulunduğundan, kendisine hoş görünmeye çalıştığından söz ettiğini anımsıyorum. Malinoviski bunu anlatırken gülmüştü. Kendisinden çok söz ederdi; Rus-Japon savaşına neden gönüllü gittiğini de anlatmıştı: seferberlik sırasında, önünde göstericiler geçiyormuş, kendisine hakim olamayan Malinoviski, pencereden bir konuşma yapmış; bunun üzerine kendisini tutuklamışlar, daha sonra onunla konuşan yüzbaşı, eğer savaşa gönüllü yazılmazsa kendisini hapiste çürüteceğini söylemiş. Bu durumda savaşa katılmaktan başka bir çare bulamamış. Karısının çok dindar olduğundan, kocasının ateist olduğunu öğrenince intihar girişiminde bulunduğundan, şimdide sık sık sinir krizi geçirdiğinden söz etti. Malinoviski'nin anlattıkları çok tuhaftı. Hiç kuşkusuz, anlattıklarında gerçek olan bir şeyler vardı, mutlaka gerçekte yaşanmış bir şeyler içeriyordu, ama her şey sonuna kadar anlatmadığı, önemli olandan söz etmediği, bir çok şeyi yanlış aktardığı belliydi."

Yine, "... Malinoviski ... bir gün bana, Paris yolculuğuna çıkmadan önce kendisini izleyen hafiyeleri nasıl atlattığını anlatmıştı. Bu hikaye bana gerçek gibi görünmediyse de, yine de kuşkulandırmadı beni..." Tabii bazen böyle durumlar da olabilir. Polis bazen kendi insanına güvenmediği veya güvenilirliğini gözlemlemek için takip de edebilir. Hele de düşman değerlendirdiği bir gücün içinde çalıştırınca, öyle bir güç içinde çalışan elamanına özel dikkat eder. Bazen izleyebilir. Ayrıca bazen o elemanına güven kazandırması için de başkasıyla birlikteyen takip ettirilir ki, o ajanının yanındaki devrimci ve örgütü o ajandan kuşkulanasın. "O kişi ajan olsa niye takip edilsin ki?" diye düşünülün vb. Siyasal tecrübeye ve uyanıklığa sahip olmayan çok insan, o tür takip senaryolarına ve bazılarının "takip" senaryolarına kolay inanır. Tabii orada Malinoviski'nin senaryo çizdiği açık.

Peki Malinovski nasıl ortaya çıktı?

1914 yazında Rusya'da general Cunkovski İçişleri Bakanlığı'na atanır. Bu kişi "...Malinovski'nin ajan-provokatör faaliyetlerinden haberdar olunca, hemen Duma başkanı Rodzyanko'yu bilgilendirmiş ve büyük bir politik skandalın patlak vermesini önlemek için, meseleyi halletmek gerektiğinden söz etmişti.

Malinovski, 8 Mayıs'ta Rodrzyanko'ya Duma fraksiyonundan istifa açık-

lamasını verdi. Ardından yurtdışına çıktı. Partinin yerel ve merkezi örgütleri, Malinovski'nin bu davranışını anarşik ve bozguncu bir davranış olarak mahkum ettiler ve Malinovski'yi partiden ihraç ettiler. Onun provokatörlük faaliyetine gelince, bu suçlama öylesine müthiş bir şeydi ki, Merkez komitesi bu meseleyi araştırmak üzere, Haneki başkanlığında, Lenin ve Zinovyev'in de üyesi olduğu özel bir komisyon kurdu.

Malinovski'nin provokatörlük faaliyeti üzerine söylentiler çoktan beri ortalıkta dolanıyordu. Bu söylentilerin kaynağı Menşevik çevrelerdi. Yelena Fyodorovna Rozmiroviç, yakalanmasıyla ilgili olarak çok güçlü kuşkulara sahipti –Yelena Duma fraksiyonunda çalışıyordu, ve jandarma öylesine ayrıntılı bilgilere sahipti ki, bunları ancak bir ihanet yoluyla elde etmiş olabirdi. Buharin de bazı bilgilere sahipti. Lenin, Malinovski'nin ajan-provokatör olabileceğini kesinlikle imkansız sanıyordu. Sadece bir kez kuşku uyanmıştı kafasında: Poronin'deyken, ortada dolaşan bu söylentiler üzerine konuştuğumuz Zinovyev'lerden dönerken, birdenbire köprüünün ortasında durup: 'Ya doğruysa?' dediğini anımsıyorum. Yüzünde çok kaygılı bir ifade belirmişti. 'Amma da yaptın ha!' diye yanıtladım onu. Bunun üzerine biraz rahatlatan Lenin, Bolşeviklere karşı mücadele ederken bütün yolları mübah gören Menşeviklere küfretti. O günden beri bu sorunda hiçbir şüphesi ya da kuşkusu olmamıştı.

Malinovski'nin provokatörlük rolü üzerine bütün söylentileri inceledikten ve böyle bir şeyin gerçek olmayacağını düşünen Burtsev'in görüşlerini öğrendikten, Buharin ve Yelena Rozmiroviç'i dinledikten sonra Komisyon, kendini Malinovski'nin ajan-provokatörlük faaliyeti olgusunun ispatlanmış olduğunu saptayacak durumda hissetmedi.

İki ayağı bir pabuca giren ve çaparız düşen Malinovski, Poronin'de dolaşıp durdu. O günlerde neler çektiğini Allah bilir. Poronin'den nereye gittiğini kimse bilmiyordu. Malinovski'nin iç yüzünü Şubat Devrimi ortaya çıkardı.

Ekim Devrimi'nden sonra kendi isteğiyle Rusya'ya dönerek Sovyet Hükümetine teslim oldu. Yüksek Mahkeme'nin kararı uyarınca kurşuna dizildi." (N. Krupskaya)

"Maskesi düşünce Malinovski İçişleri Bakanlığı'ndan yüklü bir para alarak ortadan kaybolacaktır..." (V. Serge)

Şubat Devrimi'nden sonra belgeler yakalanmıştı. Ayda 100 ruble maaş aldığı da belgelere dayanarak belirtiliyordu. Ekim Devrimi'nden sonra Petrograd'taki Smoini Sarayı kumandanına teslim olunca "Ben provokatör

Malinovski 'yim. Beni tevkif etmenizi rica ediyorum" der. Kumandan inanmaz. *"Kimseden emir almadım bu konuda, sizi tutuklamak benim işim değil"* der. *"O halde beni parti komitesine sevkediniz"* der Malinovski. Bildirince herkes tanır ve Malinovski derhal tutuklanır.

Yukarıdaki aktarmalarda bir iki noktaya değinmeden geçemeyeceğiz.

Birincisi, bu örnek başka yerde olsa, hiç de azınlığı oluşturmayan bir sayıdaki insan *"ajan olsa niye çekip gitsin ki?"* veya *"haksızlık olmasın"* vb. düşünecektir. Kişiye "haksızlık" ile partiye haksızlık aynı teraziye konulur. Kişiye "haksızlık" olmasın derken partiye haksızlık yapılır; bunun da ötesi, partiye ve davaya karşı suç işlendiği görülmez. Böylesi yaklaşımlara çok insan tanık olmuştur. Açıktır ki böylesi bakış açıları yanlıştır ve sadece düşman faaliyetlerini kolaylaştırır. En azından ajan-provokatörlerin önemli bir kesimi, kendileri hakkında bazı kuşkuşların, söylentilerin olduğunu duymaları/fark etmeleri halinde güvenlik sorunu yaşayacakları için kaçmalarına veya çekilmelerine fırsat verilmiş olunacaktır. En azından eski güveni yaratamayacakları için uzaklaşıp ya başka bir kimlikle ve tanınmadığı bir yerde alçak mesleğini sürdüreceklerini ya da kuşkuşların boyutunu izleyip "haksızlığa" uğramış havasına yatarak telafi ederlerse kaldığı yerden devam edeceği için öyle bir yöneme başvuracakları unutulmamalıdır. Tabii eğer bir örgütte uyanıklık yoksa ajan yine kaçmaya gerek duymayacaktır.

İkincisi Menşevikler gibi her türlü yola başvuran politik hasımlardan bu yönlü iddiaların gelmesi insanı peşinen savunma mekanizmasına itebiliyor, daraltabiliyor. Bu bir nebze anlaşılabilir. Ancak tecrübeler de gösteriyor ki; bu tür yapı ve kişilerin sahtekarlıkları da göz önünde bulundurularak yine de gerçeklik payı olabilir diye uyanık olmak gerekiyor. Üçüncüsü, partide ajan-provokatörleri ortaya çıkarma konusunda tecrübeli olan Burtsev bile Malinavoski de kuşkuşlanamıyor, yani atlatılabilir. İlişki ağlarına yeterince vakıf olması nedeniyle olsa gerek. Gerçi buna rağmen ajanları ortaya çıkarmada en deneyimli olanları bile atlatacak derecede ajan faaliyetlerinin olabileceği de unutulmamalıdır. Dikkat edilirse ajan-provokatörleri ortaya çıkarma konusunda tecrübeli olan Burtsev'in görüşü öğrenildikten sonra, yani ortaya çıkan verilerden hareketle, Malinavoski'nin ajan olduğuna kanat getirememesi üzerine soruşturma komisyonu da kanısını kesinleştiriyor.

Şurkanov örneği; Bolşeviklerin 3. Duma temsilcilerindendir. Malinoviski'de Prag Konferansı sonrası Merkez Komitesi üyesi sıfatıyla ve aynı zamanda Duma'da temsilci olarak, Duma'daki diğer temsilcilerle Leipzig'de

(Almanya) toplantı yapar. O toplantıda konuşulanlar olduğu gibi polise gider. Finlandiya’da Baltık Donanması’nda görevli denizciler arasında canlı bir çalışma var. Şotman, ordu içinde faaliyet gösteren illegal örgütün savaşa hazır olduğunu ve Finlandiya’da ayaklanma için her şeyin hazır olduğu bilgisini Lenin’e verir. Lenin ayaklanmayı henüz amaca uygun görmez. Petersburglu işçiler tarafından desteklenip desteklenmeyeceği belirsizdir düşüncesiyle, “şu anda” uygun değil der. Bu durumu Malinavoski o toplantıya aktarır. Nitekim ayaklanma gerçekleşmez ve kısa süre sonra örgüt ihanete uğrar. Tutuklamalar gerçekleşir ve 52 kişi ayaklanmaya hazırlık suçundan mahkemeye çıkarılır. Malinoviski de ajan olmasına rağmen bilgiyi Şurkanov verir.

Brendinski örneği; *“Lenin, Prag’a hareket etmiş bulunuyordu ki, Parti Konferansına gitmek üzere Filipp (Goloşçokin) ve Brendinski Paris’e geldiler. Brendinski ... yayınların nakil işleriyle uğraşıyordu. Dvinsk’te oturuyordu. Esas görevi, kendisine gelen yayınları örgütlere, özellikle de Moskova’ya iletmekti. Filipp’in babası ve kız kardeşi de Dvinsk’te yaşıyorlardı. Yurtdışı seyahatine çıkmadan önce Filipp babasını görmeye gitmiş. Brendinski, Filipp’in kız kardeşinin yanında kalıyordu. Babası Filipp’i uyararak: ‘Bu adama güvenme, tuhaf davranışları var, ayrıca maddi olanaklarının çok üstünde bir yaşam sürdürüyor, su gibi para harcıyor’ demişti. Konferanstan iki hafta önce Brendinski tutuklanmış, birkaç gün sonra da serbest bırakılmıştı. O içerideyken evine gelen çeşitli yoldaşların hepsi tutuklandı. Fakat kimlerin tutuklandığı öğrenilemedi. Sınırı birlikte geçerken de kuşku uyandıran bazı şeyler olmuş. Filipp, Brendinski ile birlikte bizim eve geldi, ...Filipp, elimi sıkışı ve anlamlı bakışıyla Brendinski ile ilgili bana bir şeyler söylemek istediği belli etmişti. Bir süre sonra koridorda kuşkularını aktardı. Beni Brendinski ile yalnız bırakmasını kararlaştırdık....*

Brendinski ile aramdaki konuşma çok tuhaftı. Pyatnitski’den yayınların başarıyla gönderildiği ve Moskova’ya iletiildiği haberini almıştık; Moskova’daki yoldaşlar ise, ellerine hiçbir şey geçmediğinden yakınıyorlardı bize. Brendinski’ye, yayınları hangi adreslere ilettiğini, kime teslim ettiğini sordum. Bunun üzerine çok telaşlandı, şu sırada çok tehlikeli olduğu için yayınları örgüte değil, kendi tanıdığı bazı işçilere teslim ettiğini söyledi. Söz konusu işçilerin adlarını sorduğumda bazı isimler verdi, ama bunların gelişigüzel isimler olduğu belliydi. Adresleri ise anımsamadığını ifade etti. Adamın yalan söylediği açıktı. Yaptığı yolculuk hakkında birkaç soru sordum; ... o kentte bir kez tutuklandığı için oraya gitmediğini söyledi. ‘Hangi olaydan?’ diye sordum.

‘Adi suçtan’ diye yanıtladı beni. Ağzım açık kalmıştı! Sorularım çoğaldıkça, verdiği yanıtlar da karışık bir hal alıyordu... Brendinski’ye Konferansın Britanya’da yapılacağı... Lenin ve Zinovyev’in oraya hareket etmiş olduklarını ifade ettim... Bense o sıralar provokatörleri ortaya çıkarılması işinde uzmanlaşmış Burtsev’e giderek ‘Brendinski kesinlikle bir provokatör’ dedim... Pyatnitski’den bir telgraf geldi, onda da Brendinski’nin Konferansa gönderilmemesi gerektiği yolunda kuşkular uyanmıştı; bu telgrafın ardından da ayrıntılı mektup geldi. Her halükarda Brendinski’nin Konferansa katılması mümkün olmadı. Bir daha Rusya’ya dönmedi; Çarlık hükümeti ona Paris yakınlarında 40.000 franka bir villa almıştı.”

İnsanların bakış açısı kendisini detaylarda ele vereceği gibi, davranış ve yaşamları da gerçek niteliğini ele verir. Halktan insanların birçoğunun sezgileri güçlü olur. İnsanların davranış ve yaşamlarından yaklaşık olarak ne gibi bir insan olduğunu çıkardıklarına birçok insan tanık olmuştur.

Bu örnek üzerine birkaç noktaya vurgu yapmakta yarar var.

Birincisi, ilerde daha bariz örnekleri verilebileceği gibi, bu örnekte olduğu gibi düşman gerektiğinde veya gerek duyacağı hallerde kendi insanını tutuklamak ve hapishaneye atmaktan çekinmez. Bazı yoldaşlar *“kendi insanı olsa niye tutuklasın ki, niye bunca zaman yatırsın ki?”* vb. diye düşünür. Oysa bunun sayısız örnekleri var. Bir dizi gerekçe bunu ihtiyaç haline getirtir.

Bu örnekten de çıkarılan en büyük etken **insanın yaşamı, davranışı, duyarlılık derecesi, sınıf kini derecesi, değer yargıları, düşünce ile pratiği arasındaki farkın insanın gerçek niteliğini ele veren çok önemli bir kriter olduğudur**. Bunlara dikkat edilip iyi gözlemlendiğinde insanların gerçek niteliği kestirilebilir ve kime ne derece güven duyulacağının derecesi daha rahat belirlenir.

İkincisi, düşman kendi ajanına güven duyulması için faaliyetlerini verimli kılıp göze girmesini sağlayacağı gibi, gerektiğinde bazı eylemlere katılarak veya eylemlerine göz yumarak güven duyulmasını sağlamaktan çekinmez. Ve gerekli gördüğü zaman tutuklar ve hatta en ağır cezaları da verebilir. Öyle durumda ajanının yapacağı bir şey yoktur. Çok çok hizmet ettiklerinin ihanetine uğramış olur. Ajan, durumunu açıklamış olsa her iki tarafın öldürme riskini taşır. Güvenilmeyen unsur ve tecrit olma durumunu yaşar vb. Ayrıca o tür kişilikler zayıf karakterli unsurlardır; ya korku, ya maddi menfaat, ya macera-perestlik ya da sınıf kini sonucu satılmışlardır. Genellikle, düşman güçlü olduğu müddetçe korku, onu, adi mesleğini sürdürtecektir veya “kaderine”

boyun eğdirtecektir. Maddi menfaati bizlerde bulamayıp düşmanlarımızda bulduğu müddetçe onlarla olacaktır, onlar da ister kovsun ister tutuklasın maddi menfaati eğer sürdürmezlerse unsurun yapacağı bir şey yoktur. Mace-raperestliği tutukluluğu boyunca sürecektir ve genellikle “kaderine” boyun eğmek durumunda kalacaktır. Ajanlığını itiraf etse yine durumunu kurtarmayacaktır: “Faaliyetleri”nden dolayı “suç”unu çekecektir/çektireceklerini gözlemleyeceği için itiraf etmeyecektir. Düşman da gizli ajan örgütlenmesine gittiği için, ajanı kendi saflarında fazla bilinmediğinden diğer ajanlar için caydırıcı olur kaygısı da fazla taşımayacaktır. Bu durumlarda çok azı kullanıldığını, ihanete uğradığını düşünüp itiraf edebilir. Sınıf kininden dolayı adi mesleğini sürdürüyorsa, “devletimdir, öyle gerekiyor” diye düşünüp olsa olsa sızdığı örgüt saflarında sessiz sedasız “bırakıp” çekilecektir.

Kısacası devlet gerektiğinde ajanlarını da tutuklar. Yukarıdaki örnekte olduğu gibi örgütte başka insanları yakalamak için ilkin (bazen bazı yakalanmalarla birlikte veya ondan sonra) kendi insanını yakalar. Ki, sonra yakalananların o ajanla bağı kurulmasın ve sanki “kendi hataları sonucu” veya “tesadüfen” yakalanmışlar görüntüsü ortaya çıksın.

Bazen de çevresini boşaltıp ajanına alan açar, daha yetkin görevlere getirilmesini sağlar. Örgüte uyanıklık yoksa veya uyanıklık egemen değilse, örgütü ona mahkum ettirir. Bazen “en tecrübeli bu kişi kaldı” diye, bazen “alanı yine de en iyi bilen, alana vakıf olan bu” diye, bazen de “insan yokluğundan” etkin ve yetkin görevlere getirilmesinin önü açılır. Bazen de ajanların üzerine dikkat çekilmişse veya söylenti çıkıyorsa, düşman o ajanını da almak zorunda kalır ve böylece o şüpheleri dağıtmaya çalışır.

Üçüncüsü, yukarıdaki örnekte düşman konferansa gitmeden önce ajan bir tutuklaması gerçekleştiriyor, hem alanı zayıflatıyor hem de muhtemelen öne çıkanları engellemiş oluyor, konferansa ajanın gitmesine yol açtırılıyor veya konferanstan sonra alanda öne çıkacakları engelleyip kendisine mahkum olunasının hesapları yapıyor.

Dördüncüsü, “yayınları başarıyla gönderdiği”ni söylüyor, rapor ettiği çıkıyor. İlgili yerler ise gittiğini sanıyor, diğer taraftan edindikleri bilgilere göre gitmediğini öğrendiklerinde nedenleri üzerine gidince, ajan kaçamak cevaplara sarılıyor, üzerine gidince yalanlar sıralanıyor, sıkışınca gönderilen kişileri ve adresleri “anımsamadığını” söylüyor. Bir kişinin örgüte, yani bilmesi gereken üste yalan söylemesi, ya düşman unsuru olduğunun ya da kişinin örgüte karşı samimi olmadığı, sağlıksız-güvenilmeyen bir kişilik olduğunu gösterir.

Beşincisi, bu unsura, Çarlık “hizmet”inin bedeli olarak kendisini Paris’e yerleştirerek veriliyor.

Yine Brendinski üzerine Çarlık bir başka yöneme başvurur: *“Bolşevikler, o sıralarda yurtdışında bulunan Merkez Komitesi üyelerinin katılacağı bir konferansın toplanmasını örgütlediler. 1911 Temmuz’unda Merkez Komitesinin dokuz üyesi yurtdışında bulunmaktaydı. ... Bund’cu Yanov hastaydı, diğerleri 10 Haziran’da toplandılar, ... Menşevik Gorev ile Bund’cu Liber Konferansı terk ettiler. Öteki üyeler önemli sorunların yanı sıra, Parti Konferansının toplanması sorununu tartışarak, Parti Konferansını toplamak üzere Rusya’da bir Örgütlenme Komisyonu (ROK) kurulmasını karara bağladılar. Ağustos’ta çeşitli yoldaşlar Rusya’ya gitti: Breslav (Zahar)..., Semyon Schwarz, ... Sergo, ...Rykov’da Rusya’ya döndü, fakat dönüşünden kısa süre sonra cadde ortasında tutuklandı. Gazete haberlerinde, Rykov’nun üzerinde birçok adres çıktığı belirtiliyordu. Bu doğru değildi. Ancak Rykov’la birlikte bir dizi Bolşevik yakalanmıştı; ama daha sonra anlaşıldı ki, Pyatnitski’nin Rusya’ya yayın gönderme işiyle uğraştığı ve Rykov’un Rusya’ya dönmeden önce uğradığı Leipzig’de sonra provokatör olduğu ortaya çıkan ve sevkıyat işlerimize çalışan Brendinski yaşıyordu. Bu Brendinski, Rykov için, yanına alacağı adresleri şifrelemişti. Rykov tutuklandığında üstünde herhangi bir adres bulunmamalarına rağmen, bütün adreslerin ele geçmiş olması bununla açıklanabilirdi.”*

Burada, düşman başvurduğu taktikle hem herkesin ilk etapta inanacağı bir yola başvuruyor, bilgi kaynağını gizleyip saptırıyor hem de illegal prensiplere uymayan tarzda adresleri üzerinde taşımış diye Rykov’a öfke duymasını sağlamaya çalışıyor. Yanı sıra Rykov’un kendisinin bu adresleri vermiş olabileceği veya çözülmüş olabileceği ama gizleyerek adresler yakalanmış diye yansıtılarak kendi durumunu gizlemiş olabileceği vb. şeklinde güvensizlik geliştirmesini sağlayarak kendi ajanını gizlemeye çalışıyor.

Çernomazov örneği: Birçok açıdan tecrübe olması düşüncesiyle bazı yönlerini bir araya getirerek aktarmak faydalı olacaktır. Bu unsur, Rusya’da Nisan 1912’den Temmuz 1914’e kadar St. Petersburg’da günlük çıkarılan **Pravda** gazetesinde çalışıyor.

Lenin yoldaş, Milano’da yayınlanan şovenist bir gazetenin demagojik haberi üzerine Mart 1917’de yazdığı bir makalede şöyle diyor: *“...Bu gazete gerçekte bizim partimizin, Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulunun organıydı. Bu gazeteye, o sıralarda siyasal göçmen olarak oturduğum Krakov’dan hemen hemen her gün yazı gönderirdim... Duma üyeleri*

Badeyev, Muranov, Petrovski, Şagov, Samoylov (grupta 1914 yazına kadar Malonovski de vardı) düzenli olarak Partide, Miron diye bilinen Çernomazov ... partinin güvenini kazanmayı başardı ve 1913'te Pravda'nın sekreteri oldu.

Duma üyeleriyle birlikte Çernomazov'un çalışmalarını gözlemledik ve birinci olarak, yazdığı yazıların, bizim siyasal çizgimizde ödün verdiği, ikinci olarak da siyasal dürüstlüğüne kuşku olduğu sonucuna vardık."

Duma üyeleriyle Lenin arasındaki ilişki düzenli gitmiyor. Çernomazov yerine başkasını bulmak da kolay olmuyor. Sonunda Rosenfeld takma adı taşıyan Kamenev, ülkeye 1914 baharında gider ve o yılın sonbaharına doğru o, Bolşevik Duma grubuyla birlikte tutuklatılır, Sibiry'a sürgün edilirler. Duma grubunda Malonovski de ajandır. O istifa ettiği için tutuklananlar arasında yoktur. Tutuklanmaları sağlayanın Çernomazov olduğundan kuşulanılır.

"Rosenfeld'e (Kamenev), Çernomazov'u uzaklaştırması talimatı verilmişti. Gerçekten de Rosenfeld, Çernomazov'u gazetenin bütün işlerinden uzaklaştırdı. Çernomazov atıldı. Merkez Yönetim Kurulumuz bir soruşturma yapılmasını emretti, ancak Çernomazov'a karşı duyulan kuşkuları doğrulayıcı tam kanıtlar bulmak olanaksız olduğu için, St. Perersburglu yoldaşlar, onu açıkça provokatör diye damgalama yolunu tutmadılar. Onu Pravda'dan çıkarmakla yetinmek zorundaydık.

Çarın, bizim Duma'daki üyelerimizi Sibiry'a sürmesine bu Çernomazov ve doğal ki öteki provokatörler yardım ettiler. Buna kuşku yok.

Partimizin St. Petersburg 'Merkez Yönetim Kurulu Bürosu'ndan gelen 13 Kasım 1916 tarihli yazıda, Çernomazov'un yeniden yasadışı örgüte girmeye çalıştığı, 'Büro'nun onu ve onunla ilişkisi olan bir başkasını örgütten uzaklaştırdığı ve 'onunla alışverişini sürdüren herkes hakkında benzer biçimde davranacağı' belirtiliyordu" diye belirtir. (abç)

Sonradan ortaya çıkarıldı ki Malonovski gibi bu unsur da, Çarlığın ajanıymış ve ayda 200 ruble maaş alıyormuş. Çarlık, buna iki en önemli görev yükler: birincisi, Lenin'den gelen her yazıyı zaman geçirmeden bir kopyasını bize getir. İkincisi, Lenin'in yazılarını derhal yayınlama, geciktir veya önemli kimi yazılarını "kayıp" ettir.

Bunların yanı sıra özellikle Lenin'den aktardığımız alıntının *son paragrafı* ayrı bir öneme sahiptir. İdeolojik duruş, siyasal tavır, sınıf kını, devrimci duruş ve kriterlerin, devrimci kaygılar taşıma gibi Bolşevik kriterlerin ne derece özümsemişliğinin bir göstergesi olarak üzerine düşünölmeli ve düşünüş ve yaklaşımımıza örnek teşkil etmelidir...

Jitomirski örneği: Temmuz 1907’de Tiflis’teki meydana Çarlık hazinesine ait paralar kamulaştırılır. “*Ne var ki, parayı kullanmak imkansızdı. Hepsi beş yüz rublelik banknotlar halindeki bu parayı önce bozdurmak gerekiyordu. Bunu Rusya’da yapmak mümkün değildi, ... seri numaraları bütün bankalarda bulunuyordu. Tüm ülkede azgın bir gericilik hüküm sürdüğünden, çarlık hükümetinin emriyle devrimcilere işkence yapılan cezaevlerinden yoldaşların kaçırılmasını örgütlemek gerekiyordu. ... Bunun için bir gurup yoldaş, söz konusu parayı yurtdışında çeşitli kentlerde aynı anda değiştirme girişiminde bulunmuşlardı. ... Provokatör Jitomirski’nin tüm bu meselelerden haberi olmuş ve yurtdışında para bozdurmasının örgütlenmesine o da katılmıştı. O günlerde hiç kimse Jitomirski’nin ajan-provokatör olduğunu bilmiyor, bütün yoldaşlar kendisine çok güveniyorlardı. Fakat o yıllarda bile o, Berlin’de Kamo yoldaşı ihbar etmiş, bir bavul dolusu dinamitle yakalanan Kamo, uzun yıllar bir Alman hapishanesinde yatmak zorunda kalmış ve sonra Alman hükümeti tarafında Rusya’ya iade edilmişti. Jitomirski polise haberdar etmişti, banknotların bozdurulmasını gerçekleştirecek yoldaşlar tutuklandı....*”

“Polis, İnnokenti’nin Rusya’ya hareket ettiğini çok iyi biliyordu; Jitomirski, polis dairesini bundan kuşkusuz haberdar etmişti. Ayrıca, İnnokenti’nin örgütlediği Merkez Komite Bürosu’nun çalışmalarına, II. Duma milletvekillerinden Seov’un karısı –Lyusya- çekilmişti. Lyusya da, kısa süre sonra anlaşıldığı gibi, bir ajan provokatördü.

“Rusya’dan Zinovyev ve eşi Lilina geldiler. Bir oğulları olmuştu. Cenevre’ye yerleştiler. Daha sonra da ailesiyle birlikte Kamenev geldi. Petersburg’un yaşantısına alışık bütün bu insanlar şu dar, sıkıcı Cenevre’den daha büyük bir merkeze taşınma özlemi içindeydiler. Menşeviklerle Sosyal Devrimciler epeydir Paris’te yaşıyorlardı. Lenin kararsızdı: ona göre, Cenevre’de yaşam daha ucuzdu, daha iyi çalışılabilirdi. Sonunda Paris’te Lyadov’la Jitomirski gelip, oraya taşınmamız için bizi ikna etmeye çalıştılar. Bir sürü gerekçe ileri sürüyorlardı: Fransa’daki harekete katılabilirdik; Paris büyük bir kentti, polis takibi daha az olurdu... Bu son gerekçe Lenin için tayin edici oldu. ...Paris’e taşınmak üzere hazırlanmaya başladık.

“Göçmenlik yaşantımızın en zor yıllarını Paris’te geçirecektik... Daha sonraları (Lenin -YN) sık sık: ‘Hangi şeytana uyup da gittik şu Paris’e!’ dedi. ...”

“Solvyçegodsk’tan kaçan İnok, Paris’e geldi. Jitomirskin nezaket göstererek, kendisinin yanında kalmasını önerdi. İnok ağır hastaydı:...”

Bu örnekte; diğer şeylerin yanı sıra, birincisi, birçok düşman unsuru gibi

Jitomirski de partiye güven vererek belli görevlere geliyor. Henüz kimsenin kuşkulanamayacağı derecede dikkat ediyor. Öbür taraftan yurtdışında ve ülke-sindeki faaliyetlere ilişkin bilgi veriyor, yakalatmaları sağlıyor.

İkincisi ve daha önemlisi Lenin'in Paris'te kalması için yönlendirme olsun, hapishaneden kaçan İnok'un yanında kalması olsun, her iki yöntemi de bun-larla yakın ilişkide bulunup daha fazla bilgi elde etme ve bir nevi kontrol al-tına almaya yönelik çabalar olduğu için, örnek olarak her zaman akılda tutulup göz önüne getirilmelidir.

Katya ve eşi Komissarov örneği: Parti Ağustos 1906 da illegal **Proletari** çıkarılır. Gazetenin sayıları ilkin Petersburg'a oradan da diğer alanlara gön-derilir. Lidia Gobi yoldaşın sorumluluğunda yürüten nakil ve dağıtım işleri ne kadar yürüse de yetersizlikler hissedilir. Yayınlar legal Bolşevik matbaada geçer. Ama dağıtım sorununu çözmeleri gerekiyor, gazeteyi gönderecekleri yeni adresler temin etme sorunu var. *"İlçe fonksiyonerlerinden Komissarov, bu iş için karısı Katya'yı önerdi. ... Katya iyi bir yardımcıydı; her görevi gizlilik içinde, çabuk ve tam olarak yerine getiriyor, hiç meraklı davranmıyor, bize, kendisini ilgilendirmeyen şeyler sorup durmuyordu. Bir gün ona yaz tatilini nerede geçireceğini sorduğumda, omuzlarını silkip, kötü bir bakış fırlattı bana. Daha sonra Katya ve kocasının provokatör olduklarını öğrendik. Peters-burg'da temin ettiği silahları Urallara götüren Katya, orada ortaya çıkar çık-maz peşinde polis damlamış, Katya'nın getirdiği silahlara el koymuş ve herkesi tutuklamıştı. Bunu çok sonra öğrendik. ... Gericiliğin hüküm sürdüğü yıllarda, burada birçok illegal Bolşevik fonksiyoneri barındıran Komissarov, onlara kimlik de temin etmişti. Bundan kısa süre sonra, bu fonksiyonerlerin tümü, sınırda 'tesadüfen' yakalandı. Bu tuzağa bir keresinde, Rusya'da çalış-mak üzere yurtdışından dönen İnnokenti de düştü. Komissarov ve karısının provokatörlüğe ne zaman başladıklarını tam olarak kestirmek güç."*

Bu örnekte; birincisi, her ikisinin de sızdıkları alan önemli alanlar: Biri ga-zetenin dağıtım ağına sızıyor, çünkü orada gazetenin ulaştırılacağı alanlarda örgüte ulaşmış oluyor, diğer taraftan gazetenin ulaştırılacağı adresleri öğren-miş olacak ve böylece daha fazla insanı kontrol altında tutmuş olacak. Kayıp verdirince nereden geldiği zor bulunmuş olacak. Diğer aranır durumda olan-ların kimlik işlerini yaptığı için, şimdi hangi kimliklerle dolaştıklarını bildirip yakalanmalarını sağlamış oluyor.

İkincisi, Katya "tam bu işin insanıdır" denilip o alanda tutulması için al-dığı görevleri tam yerine getirmekten kaçınmıyor. Gizliliğe özenle dikkat edi-

yor, görüntüsünü iyi çiziyor. Merakçı şeylerden de kaçınıyor. Çünkü bulunduğu pozisyon merakçılığı gerektirmeyecek kadar olanak sunuyor.

Bulgaristan deneyiminden bazı örnekler vermiştik; yukarıda adı geçen **Nikola Milev**'e yine değineceğiz: Düşmanın partiye sokmayı başardığı “*ajan-provokatörlerin birçoğunu ortaya çıkarmayı başarmıştık. Ancak en önemli ve en tehlikeli ajanı zamanında ortaya çıkaramadık. Bu ajan-provokatör Nikola Milev'di. ...*

*“Kuşkusuz, önünde sonunda, 30'lu yılların sonlarına doğru, o da parti so-
ruşturmasından kendisini kurtaramadı. Ancak ne yazık ki, kafalarda doğan
kuşku, bu alçağın tam olarak deşifre edilmesini sağlayamadı. Polis, Guşev
(ajan örgütlenmesi yürüten ünlü polis şefinin adı nb), tehlikesiyle yüz yüze gelen
ajanını kurtarmak için, yeni alçakça bir manevraya başvurdu: Ajan-provoka-
tör Nikola Milev'e yönelmiş tüm kuşku, en eski, denenmiş son derece dürüst
bir devrimciye, Bulgar devrim hareketinin ünlü bir kişisine çekmeyi başardı.
Düşmanın o koşullarda elinde çok olanakları vardı. Böyle bir baltalama hare-
keti, üzümlerle belirlenim ki başarılı oluyordu. Ancak zaferden sonra, yanlışla-
rımızı anladık, ancak o zaman herkese layık olduğunu verebildik.*

*Devrim başarısından sonra ele geçirdiğimiz polis arşivlerinde, halk ikti-
darının organları bu gizli ajanın değişik takma adlar altında polise verdiği
bilgileri gösteren belgeleri buldular. Polis dosyalarının incelenmesinden ve
Halk Mahkemesi'ne verilen Çarlık askeri istihbaratının eski şeflerinden ki-
milerinin itiraflarından sonra, polis dosyalarındaki esrarlı takma adların ger-
çek sahibi ortaya çıkarıldı. Bu ajan, Nikola Milev idi.”*

Bu örnekte görüldüğü gibi, düşmanın başvurmadığı ve başvuramayacağı yol ve yöntem yoktur. Ajanından kuşkulanınca veya açık verince onun üzerindeki dikkati başka yere, hatta güvenilir yoldaşların üzerine çekebiliyor. Böylece; hem ajanının faaliyet ömrünü uzatmış, çok olsa kuşkudan dolayı ilişkinin kopartılmasıyla yetinilmesini, hem de partinin, güvenilir insanlarından kuşkulanılmasını, onlara tavır alınılmasını ve uzaklaştırılmasını sağlayarak etkisizleştirmiş, demoralize edip getirilmesini sağlamış oluyor.

Uzman polis Guşev tarafından ustaca yönetilen bu unsur, Parti'nin çeşitli kademesinde faaliyet yürüterek MK'ya kadar yükselir. “*Parti basamaklarında yükselmesinin paralel olarak ve siyasi etkinliği arttıkça ajanlık çalışmaları da artıyor ve genişliyor. Polise, partinin yığınsal siyasi çalışmaları (bu arada yardım örgütündeki) hakkında bilgi veriyor, parti içi yapı değişikliği hakkında, daha sonraları KP ile İşçi Parti'sinin birleşmesi hakkında haber ulaştırıyor; Parti'nin*

Halk Cephesi'yle ilgili haberleri, Anayasa Komitesi'nin çalışmalarıyla ilgili haberleri iletiyor. Bu ajanın devamlı çalışmaları arasında, Parti saflarında şüphelilik tohumları atma, herkesin birbirinden kuşkulandırılmasını sağlama, dedikodu çıkarıp yayma, entrika çevirme, Parti'ye ölüncüye değin bağlı kalan kişiler, özverili savaşçılar hakkında şüphe yaratma gibi fitneliklerde var. ... Bundan başka, bu ajan sık sık Parti çalışmalarının taktiğini incelemeye sunmak istemekle, böylece, polise karşı önlem alma zamanı sağlamaktadır. ...

Ajan provokatörün şeytanca çalışmaları, efendilerinin istediği oranda olmasa da, yazık ki, yine de Parti için oldukça kötü sonuçlar veriyor. Devrimcilerin yanlışlıkları ya da Parti çalışmalarında zayıflıkları olduğu zaman bu zarar daha çok oluyor. Burada sözkonusu olan yanlışlık ve zayıflıklar (her zaman değil, zaman zaman olsa da) konsprasyon ilkelerine uymama, Parti çalışmalarında hısum akrabalık ve dostluk ilişkilerinin etkisinde kalma, gereksiz gevezelikler, merak, kişisel ilişkilerde belirli sürtüşmeler ve anlaşmazlıklar, kendi yanlışları konusunda eleştiri kabul etmeme, başkalarının yanlışlarını hoşgörme, fazla güven besleme, siyasi sorumluluk almaktan kaçınma, sınıfsal uyanıklığın olmayışı gibi durumlardır. Bu yanlışlıkların ve zayıflıkların işlendiği ve görüldüğü her yerde ajan, bunları kurnazca kullanmasını bilmiş ve bir silah olarak bize karşı çevirmiştir....”

“... Bu ifritin sonu ... Halk iktidarının organları zaferin daha birinci günü, 9 Eylül sabahı onu arıyorlar. Tehlikeyi sezen cani, evinden çıkıp bilinmeyen bir yere gizlenmiş. Bir hafta kadar sonra, artık kokmakta olan cesedi Knyajevo (Sofya) dolaylarında bulunmuştur. Tabancayla vurulmuş, öldürülmüştür. Kimin vurduğu ortaya çıkarılmamıştır. Halkın intikamından korkup kaçan bu polis köpeği her şeye rağmen yine de bir köpek gibi ölü bulunmuştur...” Çözülüp vereceği bilgilerle durumu daha da tehlikeye düşme ihtimali olanlar tarafından öldürüldüğü anlaşılıyor...

Bulgaristan İşçi Partisi Polit Büro üyesi T. Dragoyçeva, Parti'nin Burgaz faaliyet alanından sorumlu birilerini görüşmeye çağırır. Randevuya **Mişo Proykov** gelir. Mişo, MK üyesi ile görüşeceğini bilmektedir. Daha görüşmenin ilk anında “sanki ezberlemiş gibi bir sürü laf etti:

Ben Proykov'um. Mişo Proykov. Madem ki MK'dasınız beni bilmemeniz olanaksız. Ben şimdi hem Parti hem de RMS bakımından il sekreteriyim bizim yöredeki herkesi, herkesi tanırım. Herşeyi de bilirim. Düşmanı da iyi bilirim. Tırnaklarının kirini bile bilirim. Beni aldatamazlar, hiçbir zaman. MK bize tamamen güvenebilir:

Sonra, birden aklına gelmiş numarası yaptı, elini alnına vurdu ve ekledi:

- Bak az kalsın unuttuyordum. Gavril'den çok çok selam var. On gün kadar önce Aytos dolaylarında görüştük. Görevleri ondan aldım ve çalışmaya başladık. Her şey yolunda gidiyor, tıkr tıkr gidiyor işler. ...

- Gavril'mi? dedin, hayretler içinde gözümü ona diktim.

- Evet ya, Gavril! diye tekrarladı. Kulaklarına dek ağzını açmış sırtıyordu. Sliven il komitesi sekreteri Gavril! Bilmiyor musunuz onu? Bu mümkün değil. Nasıl tanımazsınız?... Eh, elbetteki o 'selamlarımı götür' demedi. Ben kendinden getirdim....

Kuşkusuz Garvil'i tanıyordum ancak bu adama kimi nerede nasıl tanıdığımı açıklamama ne gerek vardı ki? Bundan dolayı sorusunu cevapsız bıraktım. Yalnız konuşması, davranışı kafamda kendiliğinden birçok soru doğmasına neden oldu. Kimin nesiydi bu adam?... Sessizce anlamaya çalışıyordum. Çaktırmadan tepeden tırnağa onu süzüyordum. Başım ise ortaya çıkan sorulardan dolayı neredeyse çatlayacaktı. Bu ne biçim davranış böyle, 'Gavril'den çok çok selam varmış'. Şuna bak hele! ... Böylesi davranışlar, gizli eylemlerde hiç görülmez, yasaktır. Hem onun gibi büyük sorumluluk taşıyan bir kişi komparyasyon kurallarına tam olarak uymak zorundadır. 'İşler tıkr tıkr'mış. Bak sen. ... Acaba İvan Grudev, yani Bulgarslının onun takma adlarından biri olan Gavril diye bildirdiği yoldaşımız bu değerlendirmeye katılır mı? Temmuz ayı sonlarında kendisiyle üç kere görüştüğüm Grudev neden bu Praykov'la buluştuğunu bana bildirmeyi unuttu? Belki de son görüşmemizden sonra onunla görüşmüş. MK kendisine Bulgars iline yardım etmek, orda işler yürümeye başlayıncaya dek oralara göz kulak olma görevini de vermişti. Acaba, Praykov'la bu arada mı buluştu? ... Ancak her şeye rağmen, neden Pravykov Grudev'le buluştuğunu bildiriyordu?

Konuğu evin iç odasına davet ettim. Oturduk. Ben onun tam karşısına oturarak:

- Epeyce geciktiniz yoldaş dedim. Nedenini bilmiyorum. Bu yaptığınız doğru bir tutum değil.

Koltuklardan birine efendi çalımıyla kurulan konuk, sigarasını tüttürerek odanın içini merakla gözden geçiriyordu.

- Geciktik mi? Şey, nasıl yani, hayır gecikmedik.... Belki de... Daha doğrusu erken bile geldim. Sanıyorum. ... Biz Ganev'le üstelik biraz daha geç bir zaman için anlaşmıştık. Öyle konuşmuştuk. ...

Yine öyle, giderken nasıl kendine güvenen bir davranış içindeyse yine öy-

lesine, benim eleştirimi de anlamamış gibi, kendinden emin konuşuyordu. Özür filan da dilemedi, üzüntü duyduğunu da söylemedi, en basit bir konspirasyon kuralını bile çiğnediği için üzüntü duyup özür dilemedi.

İtiraz ettim:

- Şimdi buluşmaya geç kaldınız demiyorum. Şimdi de oldukça erken geldiniz. Bu da muhtemel bir gecikme kadar doğru olmayan bir tutumdur. Önceden belirlenen zamanı tam uymanız gerek. Dakikası dakikasına! Gecikme meselesine gelince, Sofya'ya geç geldiğinizi söylemek istiyorum. Biz sizleri çoktan çağırmıştık. ...

- Haa, şimdi anladım, yanlış anlama olmuş, diye yine sırtı Praykov. Evet evet, davetinizi daha Temmuz başında almıştık. Ancak, öyle oldu ki...

Ve uzun uzun karmakarışık bir hikaye anlatmaya başladı. Bir takım bilmediğim, tanımadığım insanlar; beklenmedik durumlar; beklenmedik olaylardan söz ediyordu. Dinlemek bile istemiyordum, beni ilgilendiren şeyler değildi anlattıkları. Aklımda bile tutmak istemiyordum anlattıklarını. Aklımda tuttuğum bir şey vardı: Görülmedik ölçüde konuşkan, geveze bir insandı. Alçakgönüllülük, kibarlık nedir bilmiyordu. Karakteri bakımından küstah, üstelik karşısındakini sinirlendirecek ölçüde gevşekti. Bütün tutum ve davranışıyla, illegal çalışmaları çocuk işi ya da eğlence sayan insanı andırıyordu...

Daha iyi izlenim edinmek için biraz daha dinledim onu. Ancak sonunda bir iki uyarı ile o kendini beğenmiş, bizim çevremize hiç yakışmayan, bu yüksekte atan adamı biraz yola getirmeyi düşündüm... Ne var ki, bilinç altımda oluşan endişe ve kuşkudan da kurtulamıyordum. Kafamı hep bir soru kurcalayıp duruyordu: Gerçekte kimdi bu adam? Nasıl bir insandı? Sonra sorular yine arka arkaya geliyordu: Neden şimdiye dek bu adamla karşı karşıya gelme fırsatım olmamış? Burgaz il komitesi üyelerinin çoğunu tanıyordum. Son iki üç yıl içinde, genel parti göreviyle bu bölgeye birkaç kez gittiğim oldu. Oysa bu adam benim için tamamen yabancıydı...Demek ki yenilerden olacak... Dikkat ediyordum, onu parti kantarından değil basbayağı insan kantarında tartıp değerlendirmeye çalışıyordum. Ve görüyordum ki, il sekreterlerinden hiçbirine benzer tarafları yoktu... Üstelik hepsiyle tüm olarak oranladığımda bile benzer bir yan bulamıyordum. Karşımdakinin bende yarattığı izlenim görülmemiş bir paradokstu.

... Zaferden sonra, bir rastlantı olarak polis arşivinde ele geçen bir belge...

... 22 Ağustos 1941'de yaptığımız konuşmayı oldukça tam olarak yansıtıyordu...

Şimdi okuyucu belki soracaktır: Yoksa daha o zaman bu adamın ajan olduğunu anlamış mıydınız?

Hayır, anlamamıştım. Daha çok, yöneticiliğe elverişli olmayan bir farfara kişi ile karşı karşıya bulunduğumu, saflarımıza bir rastlantı sonucu girmiş, gerekli insani niteliklerden yoksun, bir parti yöneticisinin, hele hele illegal yöneticinin taşıması gerekli sınıf erdemlerine yabancı bir insanla karşılaşmış olduğumu düşünüyordum. Evet, bir parti yöneticisinin nitelikleri yoktu onda ve bu nitelikler olmadan da parti yöneticisi olmanın imkanı yoktu. Dahası var, üstelik bu kişi parti disiplinini de uymuyordu Konspirasyon yasalarını da saygı göstermiyordu. Bunlar ise gizlilikteki bir yönetici için affedilir yanlışlar değildi.”

“... Şeflerinin emirlerine göre hareket ederek, düşmanın hazırlık yapmasını ve önce burada merkezde, ardından üç komşu ilde, Burgaz, Sliven ve Yamborn'da bize ağır bir darbe indirmesini kolaylaştırdı. Sofya'da düşmanın bize vurduğu birçok ağır darbe onun ismiyle bağlantılıdır. Bunları sonra anlatacağım. Yine 1941 sonbaharında Sliven'de MK üyelerinden Sibi Dimitrov ve Sliven il sekreteri İvan Grutev'in öldürülmesi, yine bu alçağın ismiyle bağlantılıdır. Burgaz ilinde, Eylül-Ekim 1941'de yığınsal tutuklamalara, hemen hemen tüm il komitesi üyelerinin yakalanmasına yol açan ağır bozgun yine onun işidir. 1942 ilkbaharında, Yambol parti örgütündeki bozgun ve ilk sekreteri Stoyan Zlatev'in öldürülmesi de yine onun ismiyle bağlantılıdır...”

*“... 1920'nin sonlarından 9 Eylül 1944 arifesine değin, bir talihsizlik olarak, düşmanın devrimci harekete karşı mücadelesini çok kurnaz, ısrarlı, şeytanca planlarıyla ün yapmış bir polis şefi olan **Nikola Geşev** gibi bir adam yönetiyordu. Pis mesleğini önceden faşist İtalya'da öğrenmiş sonra da Hitler Almanya'sında uzmanlaşmış olan N. Geşev durmadan planlar kuruyor, ağını örüyor ve devrimci harekete darbesini ansızın indiriyordu. Bize karşı mücadelede durmadan yenilikler buluyor, araç ve biçimlerini geliştirip zenginleştiriyordu...”*

Bu unsurun yukarıda aktarılan yaklaşımını, davranışlarını, mimiklerini, okuyucu gözlerinin önünde canlandırabilir ve her uyanık insan benzeri özellikler gösterenleri tanımlayabilir.

Bu unsurun, örgütlediği ajanlardan biri de yukarıda ismini belirttiğimiz **Dimitir Kojuharov**'du. Bu unsur yıllarca partinin Varna askeri örgütü başkanı olarak faaliyet yürütüyor. 1925 Mart'ında merkezin yakın yardımcılarında oluyor ve danışman olarak görev yaptığı için konumundan dolayı partinin birçok alanına ciddi derecede zarar veriyor. Bu zararlar ancak nice deneylerden sonra bilince çıkarılıyor.

Bu konuda T. Dragoyçeva şöyle diyecekti: “... İleride devrimci uyanıklığı yüz kez arttırmamız gerektiğini anladık. Harekete katılan eski subayların ve dışarıdan gelen unsurların yaşam öykülerini, aile çevrelerini ve gördükleri eğitimi bir bir iyice inceleyip gözden geçirmek zorunluluğu ortaya çıktı. Her eylemcinin davranışlarını gözletmeyi, şüpheli bir davranışı ile ilgili her işareti göz önüne almayı ve özellikle, ki çok önemlidir, kişisel değerlendirmemizi ve kişisel sempatiimizi ön plana çıkarıp ortada duran nesnel verileri gözardı etmemeyi, bir yasa kabul ettik. Bu ilkelerden birçoğu Kujuharov olayında kaba çiğnenmişti ve biz bunu çok pahalıya ödedik. Kanla, gözyaşıyla.”

Düşmanın sızmak için başvurduğu bir dizi yöntem vardır. Özellikle genç kuşakların dikkat etmesi açısından basit ama insanların her zaman uyanık olması için bir örnek de Çin’den verelim: Çunking Üniversitesi’nde devrimci bir çalışma var. Düşman hem oradaki hareketi provoke edip güç ve enerjiyi boşa harcatmak, saldırıları üzerine çektilerip tutuklamalara yol açtırmak için, hem de devrimci, komünist saflara sızmak için ajanlarını sokar. Orada bazı devrimcileri tanımaktadır. Hem polis teşkilatı hem de ordu istihbarat birimleri ayrı kollardan çalışır. Amerikan özel danışmanı, Yen Zuy adında birisini yönetmektedir. Yen Zuy, üniversitede olay çıkartacak ve kurban görevini görecek, böylece ÇKP’nin gizli parti faaliyetinin güvenliğini sağlayacaktır. Amerikalı özel danışman istihbarat dalındadır, daha önceki operasyonlarda yakaladıkları **İleri**’yi (ÇKP’nin o dönem illegal bir yayınıdır) ajan Yen Zuy’ya vererek, o da sanki tesadüfmuş gibi Partiyle ilişkisini tahmin ettiği birine gösterecektir. Böylece örgütlü olan kişinin kafasında “demek ki partinin bununla bir ilintisi var, demek ki güvenilir biri ki parti yayınları eline geçiyor” yargısı oluşacak ve bir taraftar, bir yoldaş gözüyle bakmaya başlayacak. Öyle de oluyor ve ilişki kuruyor.

Yine bir ajan, bir başka ajanı sokmak için ondan paltosunu ve yatak takımını satıp katkı sağlamasını istemiş ve o ajan öyle yapınca, parti faaliyetçisi onu yapan kişinin çok fedakar, sınıf kını ve devrimci duygularla dolu fedakar bir insan sanarak güven duymuştur. O eşyalarını satma yerine sık sık “olanak” “yaratarak” da güven sağlayabilirdi. Ancak ajan böylece güven verip, örgütlenmesini sağlatıyor.

Kızıl Kayalar romanındaki kitapçı ve oraya sızdırılan ajanı, oranın sorumlusunun gevşekliği ile diğer sorumlunun uyanıklığı ve ajanın yazdığını söylediği şiirin gösterilmesi üzerine bir iki dikkat çekici davranışından hareketle onun ajan olduğunu çıkarması ve tedbir alması olgusunu okuyanlar biliyordu.

Fu Çikao'nun çalışma ilkelerini ihlal etmesi, hem kitap evine ajan sızdırmasına yol açmış, hem partinin buluşma yeri için hesapladığı planı boşa çıkartmış, hem kendisi ve ajanı görmediği-tanımadığı halde bir-iki dikkat çekici durumdan dolayı onu ortaya çıkaracak kadar tecrübeli, uyanık değerli bir partili militan olan Sü Yünfeng ve birçok başka militanın yakalanmasına neden olmuş, hem de partinin kitap evine ayırdığı maddi olanağın düşmanın eline geçmesine neden olmuştur.

Fu Çikao, bir dizi ilkesizlik yapar: kitapevinin büyük değil küçük olması gerekiyor. Fu ona uygun hareket etmez, tersine genişletir-büyütür. Rahat kontrol edilemeyecek duruma getirmesini sağlayarak ilkesizlik yapar; iyi araştırmadan, nereden geldiği belli olmayan birini kitap evine işe alarak oraya ajan sızmasına neden olur. Kitap evinin belli bir amaç için kurulduğu düşünülürse, daha da affedilmez bir ilkesizlik yapıyor; ilerici kitapların satılmaması gerektiği söylendiği halde, bir sürü dikkat çekici kitabı kitapevine koyarak ilkesizlik yapıyor. Bir görev verilmediği halde üniversitedeki faaliyetlere yönelerek kitapevine risk getirerek ilkesizlik yapıyor. Bir karar ve yetki verilmediği halde bir edebiyat dergisi çıkarmaya çalışarak ilkesizlik ve işgüzarlık yapıyor. Kitapevi ve çalışanına öyle bir görev ve işlev yüklenmediği halde okuma gurubu oluşturma planı ve hazırlığına başlaması; güvenlik derecesini araştırmadan işe aldığı ve güvenilirlik derecesini gözlemlemeden (üstelik oranın görevi olmadığı halde) çeşitli adreslere dergi postalatması gibi ilkesizliklere düşmesi ve yine bütün bunları partiye-sorumlusuna danışmadan yapması ve bu yaptıklarını ilgili yerlere aktarma gereğini duymama gibi bir çok ilkesizliği arka arkaya yapıyor.

Sü Yünfeng, Fu'nun bu yanlışlarını eleştirir. Fu, çalışma ilkelerini ihlal ettiğini fark eder. Nihayetinde kendisinin de yıllarca faaliyet içinde olduğunu, az çok neyin ne olduğunu bildiğini düşünür. Ayrıca Li Çikang ve Çeng Keçang'ın ajan olacağına ihtimal vermez. Birkaç şiirin kopya edilmiş olması ne ifade eder ki, niye o kadar abartılıyor diye düşünüyor. Sü'nün olayı abarttığını, kendisinin yaptıklarını küçümsediği için böyle davrandığını, kışkandığını, ayrıca da belli fikir anlaşmazlığının da olduğunu bunun için bu sorunu abartıp kendisinin üzerine geldiğini düşünür. Sü'nün derhal tedbir alması talimatını da savsaklar. Li ve Çeng ajan olsalar çoktan zarar verirlerdi diye düşünür. Tedbir için haber vereceği yere de haber vermez ve yarın "telefon ettim, ulaşamadım" derim ve eve giderim bir şey olmaz vb. diye düşünür. Böyle yapmakla hem örgüte-yoldaşlarına yalan söylemeyi hesaplar, hem de kendi kendini kan-

dırır. Tabii sonuçta kendisi de, haber vermedikleri de yakalanır. Sü'nun tedbir aldıkları yakalanmazlar. Ama yukarıdaki kişilik ve ruh halinde olan Fu Çıkao, poliste direnemez, Sü'nin randevusunu verir ve Sü yakalanır ve yanındaki yoldaşın yakalanmaması için kendisini feda eder.

Ülkemiz devrimci ve komünist hareketinde de, Fu Çıkao gibi ilkesizler, onun gibi sorumlularına-partiye yalan söylemeyi hesaplayanlar veya partiyi doğru bilgilendirmeyenler, onun gibi kendini çok bilmiş sananlar, onun gibi uyanık olmayanlar az değildir...

Polis ajanları sadece sızmak için binbir yol ve yöneme başvurmuyor, sızdıktan sonra veya satın aldıktan sonra da binbir yol-yöneme başvuruyorlar. Örgütlerin niteliklerine, tecrübelerine, uyanıklık derecelerine, kadrolarını, militanlarını yetiştirme durumlarına, örgütlerin oturmuşluk ve olgunluk derecelerine göre bunda başarı dereceleri de değişmektedir.

Düşman kimi ajanlarını özel eğitimlerden geçirerek siyasal olarak “yetkin”leştirip etkinleştirme yoluna başvurmaktadır. Kimilerini fiziki ve teknik olarak eğitip, örgütlerin en çok ihtiyaç duyduğu (kurye, askeri, teknik elaman, evrak düzenleyen, sağlıkçı vb.) alanlara ilişkin olarak eğitip hazırlamaktadır.

Kimilerinin örgütsel-pratik faaliyette önü açılarak “başarı”lar sağlanıp veya yakalanmalarla önü açılarak yetkin görevlere gelmesi sağlanmaktadır.

Kimi ajanlarıyla örgütü içte ve dışta etkileyerek çizgisinden saptırılması, oportünistleştirilmesi, Menşevikleştirilmesi, liberalleştirilmesi ve düzen içine çekilme noktasına getirilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Terside doğrudur. Meselelere dogmatikçe yaklaşılmakta, böylelikle en iyi komünist algısı oluşturulmakta ancak iş pratiğe gelince görevden imtina etmek için her yol denenmektedir. Böyleleri örgütün gelişiminin önünü kesmek için, teoride en yaman komünist ancak pratikte tam bir burjuva yaşam tarzıyla, örgüt ilkeleri ve yaşamı liberalleştirilmekte, sulandırılmakta, kendisine liberalizm yoldaşına Marksizm uygulanmaktan çekinilmemektedir. Böylelikle örgütün yerine göre ilkesiz, tutarsız, değer yargısız, kuralsız, vefasız, ciddiyetsiz bir duruma getirilmesi sağlanmaktadır.

Yerine göre hapishane ve dışarıdaki kurumlarda kolektif yaşamın ve faaliyetlerin olduğu yerlerde, önemli çalışma alanlarında, disiplin ve işleyişi sulandırma, güven ilişkilerini yıkmak için, (bir devrimci yapının Ümraniye Hapishanesi'nde sorguladığı, işbirlikçilerin anlattığı gibi kural, disiplin, işleyiş ve yaşama karşı hoşnutsuzluğu geliştir, laçkalaştır; özel eşyalarını karıştır, birinin şu ya da bu eşyasını diğerinin eşyaları içine koy, yerine koydukları eş-

yaları bulamayınca arayacaklar, birbirlerine soracaklar, haberi olmayanlar susacak ve arayıp bir diğerrinin eşyaları içinde görünce birbirlerine düşecekler vb. gibi) özel çaba yürütmektedir.

Yerine göre içte ve dışta provokatörce bir yaklaşımın bir kültür haline getirilmesi, yerleştirilmesi veya ittifak güçleri ve devrimde menfaati olan sınıflardan koparılma çabasına girilmektedir.

Yerine göre komploculukla örgüte egemen olmak veya komploculukla örgütün en iyi militanlarını ya yakalatarak, katlettirerek ya yıpratıp, demoralize edip ekarte ederek yeni ajanların sızması ve ağ olarak sarmasını sağlamaktadır.

Yerine göre örgütte kimi yoldaşlara güvensizlik geliştirip etkisini kırmaya çalışarak, bazen bunu kolay başaramadıklarında, ya o dönemeçte kimler güçlüyse o “güç”e sığınmaya çalışma ya da kendi pozisyonlarını korumak için uyanık olmayan kimi yoldaşlara sığınma, onları kafaya alma, hele de o kişiler silik ve zaaflıysa onlara yılışarak, yaltaklanarak-dalkavukluk yaparak desteğini almaya çalışarak ayakta durma ve pozisyonlarını korumaya çalışma yoluna başvurmaktadırlar.

Ya da kendi konumunu kullanarak, alt düzeydeki yoldaşları, zaaflarını eksikliklerini kullanarak, kendisine örgütlemekte, böylelikle örgüt içinde kendine bağlı bir yandaşlar topluluğu yaratmaktadırlar.

Bu görevliler yerine göre partide yoldaşları karşı karşıya getirmeye çalışmakta, hataları kullanmakta ya da daha sonra kullanmak için uzlaşma görüntüsü altında örtbas etmekte vb. zamanı geldiğinde ise heybesindekileri çıkartarak, yoldaşları karşı karşıya getirmekte ve böylelikle kendi konumunu durumunu sağlamlaştırmaktadırlar.

Bu tür pratikler çoğaltılabilir. Bu türden özel görevlilerin, örgüt içinde baş vurdukları yöntemlerin sayılmayacak kadar çok olması beraberinde hepsine değinememeyi getirir de, biz sadece belli başlı yönlerine değindik.

Yazı da verdiğimiz birçok örnekten hareketle, devrimci uyanıklığa sahip devrimciler birçok yönüyle ders çıkarır, örgütün çalışma ilkelerine, kurallarına dikkat edip, bu konudaki laçkalıkların üzerine ivedilikle giderlerse; düşman sızmalarına karşı daha dikkatli ve uyanık olacakları kesindir. Ajan sızmalarına karşı temel önlem, bir yandan komünist ideolojiyi uygulamak diğer yandan örgütsel çalışmalarda ilkesel meselelerden asla taviz vermemektir. Bu konularda açık bırakılacak her kapı düşman sızmalarına yarayacaktır.

4- Günümüzden bazı örnekler

İHD Genel Merkezi 16 Kasım 2018’de yaptığı basın toplantısında son bir yılda baskı ve tehdit yöntemleriyle “İfade alma, mülakat yapma ve ajanlaştırmaya” ilişkin kendilerine 44 başvuru yapıldığını açıkladı. Yapılan açıklamada; İstanbul, Ankara, Diyarbakır ve İzmir başta olmak üzere özellikle üniversite öğrencilerine yönelik ve çok sayıda kişinin kayıt dışı ifadeye zorlandığı belirtildi. Açıklamada, ifadeye zorlanan kişilerin baskı ve tehditle ajanlaştırılmaya çalışıldığı kaydedilerek şu ifadeler kullanıldı: *“Şikayetlere baktığımızda, kendisini polis olarak tanıtan kişiler önce kişilerle ‘sohbet etmek, arkadaş olmak’ gibi ifadelerle bir araya gelmeye çalışıyor. Bu sohbete katılan fakat isteklerini kabul etmeyen kişileri ailesiyle, işiyle, sağlık durumuyla, özel hayatı ile tehdit ediyor. Bazen gözaltıyla bazen de ölümle korkutuyorlar. Gözaltındaki kişiler, tutuklanmakla, veya dışarı çıksa bile her an peşinde olacakları ve kendisini rahat bırakmayacaklarının tehdidi ile korkutuluyor.”*

Açıklamada, bu yıl içerisinde Ankara, İstanbul ve İzmir şubelerine yapılan başvurulara ilişkin hazırlananda İHD’nin İstanbul şubesine 14, Diyarbakır şubesine 7, İzmir şubesine 19 ve Ankara şubesine 4 başvurunun yapıldığı belirtildi.

Yapılan açıklamadan da görüleceği üzere düşmanın ilerici devrimci örgütlere yönelik sızma, ajanlaştırma politikası tüm hızıyla sürmektedir. Yapılan açıklamada ifade edilen oranın sadece yapılan başvurular olduğu düşünüldüğünde, devletin ajanlaştırma politikası sonucunda, çok daha fazla sayıda kişinin ajanlık dayatmasıyla karşı karşıya kaldığı ve muhtemeldir ki ajanlaştırıldığı, yani ilerici ve devrimci örgütlere yönelik sızma ve ajanlaştırma politikasının sonucunda düşürüldüğü söylenebilir.

Devletin geçmişte de günümüzde de ajanlaştırma politikasında başvurduğu yöntemlerden ön plana çıkanı; “sohbet etmek, arkadaş olmak”la başlayan ve sonradan giderek maddi yardıma veya tavra göre tehdit ve şantaja başvurarak, ölümle ve hapisaneyle tehdit ederek ya da ailesine ve sevdiklerine zarar vermekle tehdit ederek ajanlaştırmaya çalışmak olmaktadır.

Yaşanan ve kamuoyuna yansıyan birkaç örnek bu gerçeği fazlasıyla kanıtlamaktadır. Örneğin 23 Ekim 2018 tarihinde kamuoyuna yansıyan bir olayda, E.A. adlı bir kişi Ankara’da üniversite öğrencisi olduğu zamanlarda, kendilerini istihbarat elemanı olarak tanıtp, sohbet eden kişilerce “haber alma elemanı”na dönüştürüldüğünü ve 2.5 yıldır ajan faaliyeti yürüttüğünü açıkladı.

E.A yaşadıklarını şu sözlerle anlatıyor: *“2012 yılında Ankara Üniversitesi’ne giriş yaptım. 2012-2016 yılları arasında çeşitli tarihlerde tutukluluk sü-*

reci yaşadım Sincan Cezaevi'nde. Cezaevi süreci sonrasında kendilerini istihbarat elamanı olarak tanıtan kişiler tarafından sohbete davet edildim. Kendim de bu sohbeti kabul ettim. İlk başta dostane ve farklı bir üslup kullanarak iletişime geçtiler. Ancak sonrasında tutumlar değişmeye başladı. Kendi adıma bunun farkındaydım ama gelişen süreç içerisinde yaşananların kontrolden çıktığını fark ettim. Kişilerle ilk etapta maddi zorlukları, özgürlük problemleri, cezaevi problemleri, adli süreçler gibi yaşamlarında soru işareti oluşturan noktalarda yardımcı olacakları üzerinden irtibata geçiyorlar. Şahsım üzerinde de böyle olmuştu. İlk etapta iletişime geçtiğim bu kişilerin dediği gibi davalarımada adli süreçler hızlandı ve açılması muhtemel iki soruşturma ve devam eden iki dava durduruldu. Kendilerinin iddia ettiği gibi, her yerde söyledikleri kişilere ceza verme ya da kişilerin bu cezaları alabilecekleri durumlarda müdahale etme yetkileri apaçık ortada. Bizzat bu örneği yaşadım.

İlk etapta hızlı bir şekilde iletişime geçsem de, sonrasında bunu koparmak istediğimde birçok engel ile karşılaştım. İlk görüşmeden itibaren kayıt altına alma, ses ve görüntü kaydı alma, şantaj yapma, özel yaşam ile ilgili veriler elde etme, buna benzer birçok şeyle karşıma çıktılar. Bunun dışında iletişim becerileri ve kullandıkları tekniklerle kişileri sosyal yaşamda onlarla kurulan ilişkiden kopamayacak seviyeye getiriyorlar. Geçen iki yılda sohbet ve tartışmalar üzerinden geçen iletişim, zamanla soru sorma, ilerleyen zamanlarda kişileri sorma, son noktada ise teknik ve teknolojik imkanlar kullanarak ortamlarda ses kaydı ve görüntü almaya dönüştü.

Bunu reddettiğim noktada 10 Ekim günü evimden çıktığım sırada bir araç ile kaçırıldım. Kaçırıldıktan sonra darp edildim. 2 buçuk yıl içerisinde birçok defa kopuş yaşasam da, kendimi hem psikolojik olarak, hem fiziki olarak hem de artık onların elinden kurtulmak için ölmekten başka çaremin olmadığına ikna olduğum için hiçbir şekilde bu süreci tam anlamıyla kesemedim.

Maddi ve manevi birçok sıkıntı yaşarken çelişkili bir yaşam, karakter ve kişilik bozukluğu gibi problemlerle karşılaştım. En son araçtan indirildikten sonra tüm süreci kamuoyuna açıklamak istedim. Bu süreci açıkladığım süreçte ise, 7 yaşındaki kız kardeşim, ailem, arkadaşlarım ile tehdit edildim. En son da 'cezaevinde intihar mektubunu kendi ellerimizle yazarız' şeklinde tehdit edildim."

Görüştüğü kişilerle arasındaki ilişkinin ilk dönemlerde maddiyat üzerinden şekillenmese de, zamanla maddi ilişkinin normalleştiği dile getiren E.A, "Artık bir çalışan haline döndüğüm bir ilişkiydi" diyerek söz konusu kişilerle yaptıkları görüşmelerin ise, gündemlere göre değiştiğini ve "Birçok tartışma ve

fikir alışverişi ile başlayan süreç, sonrasında siyasi partilere indirgenerek, ... üzerinden bir tartışmaya dönüştü. Daha sonra burada bulunan şahıslarla ilgili bilgi istenmeye başlandı. Burada dirayet göstermek istesem de teslim olup, korkak davrandım. Kendimi onlara bıraktım.”

26.08.2018’de kamuoyuna yansıyan bir başka ajanlaştırma pratiğinde ise TEM Şubesi polislerinin tehdit, taciz ve işkence ile bir kişiyi ajanlaştırmaya çalıştıklarına tanık olmaktadır. Adana’da yaşayan ve çalışan M.K. adlı kişi polisin kendisini ajanlaştırmaya çalıştığını, işyerinin mahallede kurulan seyyar karakolun karşısında olduğunu ve polislerin çalıştığı dükkana gelerek kendisini tehdit edip darp ettiklerini ve ajanlaştırmaya çalıştıklarını açıkladı.

M.K. polislerin kendisine, “*Gel çay içelim. Gel seninle gezelim. Bak evlilik var ve geçim zor. İşyerinde ne kadar ücret alıyorsun. Bildiklerini bize anlat. Biz de sana yardımcı olalım*” dediğini ifade etti.

17 Kasım 2018’de kamuoyuna yansıyan bir başka ajanlaştırma pratiğinde ise H. A. vapura binecekken polisler tarafından alıkonulduğunu ve zorla ormanlık alana götürüldüğünü anlatarak; “*Öğleden sonra Üsküdar iskelesinde Beşiktaş vapuruna binecekken polis olduğunu söyleyen birkaç kişi geldi. Karşı çıkarken beni zorla arabaya bindirmeye çalıştılar. Avukatı aramama izin vermediler. Telefonumu aldılar. Emniyete götüreceklerini zannettim ama yarı ormanlık bir alana götürdüler. Arabadan indirmeden beni tehdit etmeye başladılar. Bir daha ... çalışmalarına gitmemi istemiyorlardı. Ama daha sonra ajanlık teklif ettiler; muhbirimiz ol dediler. Ormanın karşısında kafe olduğu için fazla şiddet uygulayamadılar. Daha sonra birkaç arkadaşımı da tehdit etmeye başladılar, ayakları denk almalarını söylüyorlardı. Bu olayların sonrasında bıraktılar ama telefonla taciz etmeye devam ettiler. Birkaç kez aramalarına rağmen telefonlarını açmadım*” ifadelerini kullandı.

09.10.2018’de kamuoyuna yansıyan bir başka ajanlaştırma pratiğinde polisin doğrudan hedef aldığı kişiyi ajanlaştırmak için mali baskı kurduğuna tanık olmaktadır. Gazi Mahallesi’nde kafe işletmeciliği yapan Ö.S. polislerin baskı uygulayarak kendisini ajanlaştırmaya çalıştıklarını açıkladı ve kafe açılışının olduğu gün polislerin kendisini arayarak, “*Sen mi gelirsin, biz mi gelelim?*” dediğini, kendisinin de “*Polislik bir durumum olmadığı için gelmek istemiyorum dememe rağmen annemin de üzülmesini istemediğim için Gazi Emniyet’e gittim. Beni yanlarına oturarak çok güzel sohbet etmeye çalıştılar. ‘Biz seninle arkadaş olmak istiyoruz’ dediler. Avukatımı çağırmak istediğimde ise bağırıp çağırdılar. Susma hakkımı kullandım. Durumu avukata ilettikten*

sonra da onunla birlikte gittik. Kapıyı bize açmalarına rağmen bizle görüşme almadılar” demektedir.

3 Ekim tarihinde kafesinin basıldığını ve kafede sigara içilmesini bahane ederek kendisine 60 bin TL ceza kesildiğini vurgulayan Ö.S., yaşanan süreci şöyle özetlemektedir: *“Tutukları tutanak sonucunda da bana ‘karakola geleceksin’ dediler. Ben cezam ne ise vereceğim deyip karakola gitmeyi ret ettim. ‘Bizimle işbirliği yapıp arkadaşlık yaparsan para cezası kesmeyeceğiz’ dediler. Avukatım gelmeden de kendileriyle görüşmek istemediğimi defalarca söylememe rağmen baskı devam etti.”*

20 Kasım 2018’de kamuoyuna yansıyan bir başka ajanlaştırma pratiğinde ise polislerin üniversite öğrencilerini iş vaadiyle ajanlaştırmaya çalıştıklarına tanık olmaktadır.

İzmir’de Hukuk Fakültesi öğrencisi M.A., askerlik işlemleri bahane edilerek Pınarbaşı Karakolu’na çağrıldığını, burada İzmir TEM Şubesi’nden olduklarını beyan eden üç kişinin tanıdığı, tanımadığı çeşitli isimler hakkında ve ailesiyle, özel hayatıyla, dünya görüşüyle alakalı sorular sorduğunu belirterek, polislerin istedikleri cevapları alamadıklarından kendisine yönelik taciz ve tehditlerine devam ettiğini aktarmaktadır. İkinci görüşmede polislerin ilk soruları tekrarladığını ve mezun olduğunda “değerlendirebileceği iş teklifleri” ile geldiğini söyleyen M.A. yaşadıklarını şöyle özetlemektedir: *“Tanımadığım bir numara, askerlik işlemleri ile ilgili olarak beni aradı ve karakola gelmemi söyledi. Pınarbaşı Karakolu’ndayken, tekrar numara aradı ve karakolun önüne çıkmam gerektiğini karakolda görüşmeyeceklerini belirttiler. Yanımdaki polis memuru ile birlikte karakolun önüne çıktık. Dışarıda bizi bekleyenler, TEM’den geldiklerini söylediler. Daha sonra polislerden biri alakasız bir isim söyledi. Bu ismin PKK ile bağlantısı olduğunu benim de onlarla irtibatla olduğumu söyledi. Bu konunun üzerinde çok durmayarak, benimle ilgili sorular sormaya başladı. Bir hafta sonra tekrar arandım. Tekrar görüşmek istediklerini ve Buca’da buluşmak istediklerini söylediler. Benim çeşitli arkadaşlarımla isimlerini saydılar. Tüm bunların üstüne arkadaşlarımla ilgili bilgi almak istediler. Ayrıca okulda herhangi bir faaliyet olduğunda onları bilgilendirmemi istedikler.”*

Yukarıda yer verdiğimiz örnekler, devletin ilerici devrimci örgüt ve partilere yönelik, sızma ve ajanlaştırma pratiğini tüm hızıyla sürdürdüğünü göstermekle birlikte, ilerici devrimci örgütlerin bu konuda dikkatli olmaları ve önlem almaları gerektiğini de fazlasıyla göstermektedir.

5- Ajan-provokatörlerin karakteri, nitelikleri

Ajanlığın kelime anlamı bağlı bulunduğu örgüt, kurum, ülke vb. adına, onun hesabına çalışmadır. Bizim adımıza çalışanlar bizim ajanlarımızdır. Kapitalistler ve onların devleti adına çalışanlar onların ajanlarıdır. Burada üzerine durduğumuz egemen sınıfların amaçlarını gizli faaliyetlerle yerine getiren ajan-provokatör-istihbarat örgütleridir. Açık çalışanı olduğu gibi, esası kamufleli ve gizli çalışır.

Devletlerin birçok istihbarat örgütü vardır. ABD'nin 25 tane istihbarat örgütü olduğu belirtilir. Kamuoyu 3-5 tanesini bilir. Devletlerin hem iç, hem de dış istihbarat örgütleri vardır. Birçok istihbarat örgütün de kendi içinde hem iç, hem de dışta çalışan bölümleri vardır. Kural olarak kimler, hangi sınıflar kurmuşsa o sınıfa hizmet eder. Proletarya da kendi sınıf partisini kurar, kendi sınıf çıkarını savunur. Kendi adına faaliyet yürüten herkes kendi ajanıdır. Mücadelenin belli aşamasında kendi istihbarat örgütünü kuracaktır. İktidarı ele geçirdiğinde iç ve dış bakan bölümleri olacaktır. Bu, sömürücü sınıfların örgütleri ve örgütlenmeleriyle karıştırılamaz. Temsil ettiği sınıf, amaç ve hedefleri temelden farklıdır ve doğası gereği uzlaşmazdır...

Sömürücü sınıflara ve onların sistemlerine karşı olduğumuz için, baştan onların devlet kurumları olmak üzere, sistemlerini ayakta tutan, koruyan ve hizmet eden her şeye karşıyız. Onları yıkıp proletaryanın ve emekçi kitlelerin hizmetine sunacağız...

Bundan dolayı, sınıf düşmanlarımız da cennetlerini yitirmemek için bütün gücü ve kurumlarıyla bizlere saldırıyor. Cepheden saldırmakla yetinmiyor, ajan örgütlenmeleriyle içimize de sızıp bizleri yıkmak, etkisizleştirip sistem içine çekmek veya onun için tehlikesiz bir hale getirmek istiyorlar. Bunun için yapmayacakları hiçbir şey ve başvurmayacakları hiçbir alçaklık yoktur.

Ajanları-provokatörleri sömürücü sınıflara hizmet etmeleri için genellikle halk sınıfları saflarındaki insanlardan çekilip alınmış olmalarına rağmen, bu işi yaptıkları için karşı devrim saflarındadırlar. İster başından beri, ister devrimci saflardan devşirdikleri unsurlar olsun, halk düşmanlığı halk düşmanlığıdır, hain haindir. Niteliksiz, kişiliksiz, karakersizdirler. Zayıf karakterli kişiliklerdir.

Sınıf karakteri zayıf olan güce tapar ve güç kimlerdeyse ona satılır ve boyun eğer. Sınıf karakteri zayıf olan satıldığı sınıfa, onun gücüne kölece bağlı olur. Safına geçtiği sınıftan dolayı ve onların uzun yıllar eğitmeleri, ideolojik dönüştürmeleri sonucu proletarya ve emekçilere burjuva sınıf kinyile düşmanlık güderler. Kimi burjuva sınıf kinyi ve gericı ideolojileri ve ön yargıla-

rından dolayı, kimi güç ve para gücünden dolayı, kimi devletin sunduğu olanaklar ve maceraperestlikten dolayı katılırlar. Sonuçta hepsi sömürücü sınıflara hizmet eden aşağılık bir “meslek” yapmaktadırlar.

Rusya’da, devrimden sonra, Çarlık döneminde çıkarılan **“Gizli Ajanlara Ajansla İlgili Eğitim”** başlıklı 27 sayfalık bir belge bulunur. Ajanların alfabeti sayılabilecek cinsten bir dokümandır bu. Ajanların seçim ve eğitimi konusunda nasıl bir politika izlediklerinin görülmesi için V. Serge’nin açıklamasıyla birlikte aktardığı bir bölümü buraya aktarmakta yarar var: *“Belgemiz 35 numaraya kayıtlı. Üstünde şu üç ibareye rastlanıyor: ‘Çok gizli’. ‘Yayınlanamaz, kimseye gösterilemez...’ ‘Meslek sırrı’. Merakı körüklemek için elden ne gelirse yapılmış. Neden böyle bir yola başvurulduğu biraz sonra anlaşılacak. Pratik ve son derece ilgi çekici belge, aslında kokuşmuş ve köpeksi resmi ahlakla, konuyu etraflı bir biçimde incelemeyi hedef alan dikkatli bir çalışma karışımı. Belge, bu nitelikleriyle, kuşkusuz psikologları yakından ilgilendirecektir.*

Belge genel tanımlarla başlıyor:

Politik Güvenlik Örgütü, devrimci merkezleri eylemlerinin en yoğun olduğu anda yıkmaya çalışmalıdır. Hareketi oluşmadan engellemek, işi kesinlikle başarısızlığa götürecektir.

Bu durumda prensip şudur: Hareketin tam ve kesin bir biçimde yok edilmesi için gelişmesini beklemek gereklidir. Gizli ajanlar, hizmetleri oranında fiks ücret alırlar. Güvenlik Örgütü, ajanlarını ele vermemek için büyük dikkat sarfetmelidir. Bu amaçla ajanlar, çalıştıkları devrimci kuruluşlarda kendileriyle eşit önemde olan gerçek devrimcilerle aynı zamanda tutuklanmalı ya da serbest bırakılmalıdır.

Güvenlik Örgütü, ajanlarına gerçek devrimcilerin güvenini kazanma yolundaki çabalarda kolaylık göstermelidir.

Daha sonra, ajanların seçimiyle ilgili bir bölüm geliyor.

Gizli ajanların seçimi, araştırma direktörü ve yardımcılarının üzerine azami dikkatle eğildikleri son derece önemli bir konudur. Yöneticiler gizli ajan bulmakta ne denli umutsuz olursa olsun, hiçbir fırsatı kaçırmamalıdır...

Bu iş son derece güçtür. Politik tutuklularla ilişki kurmak, oyunun önemli kurallarından biridir.

Gizli servis için kullanılacak kişiler şu kategorilerde aranmalıdır:

Partiye küskün, sefalet içinde yaşayan, zayıf karakterli devrimciler, sürgünde kaçanlar ya da sürgüne mahkum edilenler.

Gizli ajanların seçimiyle ilgili el kitabı, ajanlığa uygun olan kişilerin 'zayıf' taraflarının iyice belirlenilmesi ve bundan azami derecede yararlanılmasını öğütlemektedir.

Öte yandan, ajanların akraba ve yakınlarıyla, işçilerle, asıl hedef gözden kaçırılmaksızın sürekli temaslar kurulmalıdır.

Garip bir ikiyüzlülük!... Şu şaşırtıcı üç satırı aynen çeviriyorum.

Sefalet içinde olan devrimcilerden yararlanılabilir. Bunlar inandıkları davadan dönmeksizin, ihtiyaç için bazı bilgiler sağlayabilirler...

Demek böyle de olmuş?

Ama sürdürüelim araştırmamızı:

Tutuklular arasına 'gammaz' yerleştirmek son derece iyi sonuçlar veren bir yöntemdir.

Herhangi bir kişi gizli ajanlık için olgun bir duruma gelmişse... Söz konusu kişi hele küskün, ihtiyaç içinde, kişisel meselelere boğulmuş, ayrıca önemli cezalarla karşı karşıya bulunan biriyse...

Bu durumda 'onu' içinde olduğu grubun tümüyle birlikte tutuklamak gerekir. Söz konusu kişi daha sonra tek olarak polis müdürünün huzuruna çıkarılır. Bununla birlikte, polis gizli ajan, öteki devrimcilerle aynı zamanda, şaşkınlık yaratmaksızın serbest bırakabilecek uygun duruma sahip olmalıdır.

Ajanlığa ikna edeceğiniz kişiyi tek olarak sorguya çekiniz. Bu konuda çeşitli guruplar arasındaki çekişme, devrimcilerin beceriksizliklerinden, gurur yaralarından azami derecede yararlanılması gerekir.

Şu satırları okurken polisin nasıl babacan bir tavır takınarak kurbanlarının gözünü boyamaya çalıştığını görüyoruz.

- Tabi... böyledir bu işler. Siz fikirleriniz yüzünden kürek mahkumluğunun yolunu tutarken size nefes bir oyun oynayan büyük dostunuz X, sırtınızdan keyif sürdürecektir. Dünya bu... Kötülerin cezasını iyiler çeker!

- Bu tür çıkışlar genellikle 'zayıf'larda ve büyük sürgün cezalarıyla karşı karşıya bulunanlarda başarılı sonuçlar verebilir.

Her örgütte, mümkün olduğu ölçüde, birden fazla ajan bulundurulmalıdır.

Güvenlik örgütü, ajanlarının yaptıklarını izlemekle kalmamalı, onları yönetmelidir.

Gizli ajanlar öbür ajanların verdikleri bilgilerden kesinlikle haberdar olmalıdır.

İşte size Makyevel'e bile taş çıkartacak bir bölüm:

Bir devrimci örgütte önemsiz bir mevkide çalışan bir ajan, daha önemli kadroların tutuklanmasıyla, yüksek düzeydeki sorumluluklara getirilebilir.

Provokasyonun mutlak bir biçimde gizli tutulması, polisin en başta gelen endişelerinden biridir.

Ajan gizliliğe mutlak surette uyar. Servise girdikten sonra yasayış tarzını asla değiştiremez.

Gizli ajanla ilişkilerde başvurulacak tedbirlerin aşılması mümkün değildir;

Direk temas kurulacak ajanın tam güvene sahip olması şarttır. Randevular, gerektiğinde birkaç ajanın kabul edilebileceği, birbirine açılan çok sayıda odası bulunan gizli apartmanlarda düzenlenir. Apartmanın sahibi sivil bir memur olmalıdır. Ve hiçbir surette özel ziyaret kabul etmemelidir. Söz konusu memur gizli ajanlarla tanışmak ve onlarla konuşmak yetkisine sahip değildir. Memur, ajana kapıyı bizzat açacak ve onlar giderken merdivenlerde başka birinin olup olmadığını kontrol edecektir. Konuşmalar kilitli kapılar arkasında yapılacaktır. Ziyaretçinin pencereye ya da bir ayna yanında oturmamasına azami dikkat gösterilecektir. En ufak bir şüphe, apartmanın derhal değiştirilmesi için yeterli nedendir.

Provokatör, hiçbir şekilde Güvenlik Örgütü Merkezine gelemaz. Şefinden izinsiz hiçbir önemli görevi üzerine alamaz.

Buluşma, daha önceden kararlaştırılmış işaretlerin kullanılmasıyla gerçekleştirilir. Mektuplaşma, göze batmayan adresler aracılığıyla yapılır.

Gizli ajanlar ve onlarla işbirliği yapan elemanlar, mektuplarını, kimin tarafından yazıldığı anlaşılmayacak türde, yani deforme bir yazı ile kaleme almamalıdır. Öte yandan mektuplarda alışılmış ve göze batmayan bir ifade tarzı kullanılmalıdır. Mektup kağıdı ve zarf, mektubu alacak olanın yaşadığı sosyal düzeye uygun olmalıdır. İşbirlikçi ajan mektuplarını bizzat kendisi postalamak durumundadır. Kendisine gelen mektupları ise okuduktan sonra derhal yakmak zorundadır. Adresler hiçbir şekilde yazılı olarak bulunamaz.

Son derece ciddi sorunlardan biri de, ele verdiği militanlarla birlikte tutuklanan gizli ajanın serbest bırakılmasıdır. Bu konuda, eğitici broşür, 'firar'lara karşı çıkmaktadır. Zira:

Firarlar devrimcilerin dikkatini çekmektedir. Bir örgütün yok edilmesinden önce, haber kaynaklarımızın da ortadan kalkmaması için, serbest bırakılacak militanlar hakkında gizli ajanın fikrini almak gerekir."

Bunlar yüz yılı aşkındır düşmanın başvurduğu yöntemlerden bazılarıdır. Günümüzde bu konuda daha da uzmanlaştıkları, daha fazla yol ve yönteme başvurdukları açıktır. Niteliği ve karakteri zayıf insanları teslim alma konusunda daha uzmanlaştıkları açıktır.

Aynı zamanda sızdırılan ajanların ve düşürülenlerin ajanlık çalışmaları konusunda yığınlarca tecrübe kazandıkları açıktır. CIA, MOSSAD, KGB bu konuda oldukça tecrübelidir. Diğer emperyalistlerin de bir hayli tecrübeleri vardır. Uşak ülkelerin istihbarat örgütlerini bu en tecrübeliler eğitiyor. Gerek seçim ve yetiştirilmeleri, gerekse baş vurduğu kimi yöntemler konusunda MOSSAD'ın eski iki elemanının yazdıkları "Hile Yolu"nu okuyanlar hatırlayacaklardır.

Devrimci saflardan teslim alınanlar, ölüm ve kayıp etme korkusuna, ağır işkence ve ağır cezalara, kendisi, eşi veya ailesinden birine işkence ve tecavüz edilme tehdidinde-korkusuna kapılan, korkuyla birleşerek daha iyi bir yaşam sunulmasına yenilen, belli haksızlıklara, "ihanete" uğrama düşüncesine, yalnızlık psikolojisine girip yıkıma uğrayan, örgütlerin ve kendi yakınlarının bile güvenemediği ve bu güvensizlikten hareketle öç alma hırsına kapılan, ikbal-kariyerizm hastalığına tutulan vb. gibi tipler teslimiyete-ihanete-hainliğe girmektedirler.

Başarısızlık, hayal kırıklığı, entellektüel sapma ya da hareketin geçici yenilgisi veya bozgunu karşısında ideallerini yitirenler, (güçlü devrimci düşünce ve kişilikleri olmayanlar) düşmana sığınır. Bireyci, bencil, zevk düşkünleri, rahat yaşamcılar düşman tarafından daha rahat teslim alınmaya adaydır veya onların saflarına geçmeye potansiyel olarak yatkın olan unsurlardır ve düşman, bu tür insanların bilgisini çeşitli yer ve yollarla rapor edip tespit ettikten sonra çengel atmaya başlar. Bu yönleri belirgin olan unsurlara atılan çengellerde genellikle başarılı da olur. Bu "mesleği" seçen veya bu duruma düşenlerin hepsi de karakersiz, aşağılık bir yolu seçecek kadar haysiyetsiz düşkün insanlardır. Kuşkusuz içlerinde birçok yetenekli insan da vardır, olabilir. Ama bu bir şeyi değiştirmez. Onların hangi sınıflar adına, ne için çalıştıkları önemlidir. Buna bakıldığında dünyanın en aşağılık "mesleği"dir. Hiçbir değer yargıları yoktur.

6- Ajan-provokatörlere karşı mücadele

Nasıl ki, sınıflar ve sınıf mücadelesi irademiz dışında bir olgu ve bizlere rağmen varsa, karşı-devrimin ajan-provokatör faaliyetleri de kaçınılmaz olarak olacaktır. Bunu bir an olsun unutmamalıyız. Bu demektir ki, sınıflar var olduğu müddetçe hiçbir ülke ve hiçbir parti bundan muaf değildir. Bizler de muaf olmadığımıza göre, o halde buna karşı mücadeleyi öğrenmeliyiz.

Sorunu şöyle görmeli ve kavramalıyız: Sınıf düşmanları kendi sınıfsal çıkarlarını savunuyor, koruyor, cennetlerini kaybetmek istemiyor, görevlerini yapıyorlar, bizler de kendi sınıfsal çıkarlarımızı korumalıyız, sömürü, baskı, zulüm ve ebedi kölelikten kurtularak özgürlüğün cennetini sağlamak için görevlerimizi yapmalıyız. Önemli bir görevimiz de düşmanlarımızın her türlü

ajan-provokatörlüğüne karşı uyanık olmak, uyanıklığımızı koruyarak sistemli ve kararlı bir şekilde mücadele yürütmek ve bunun gereklerinin bilinciyle hareket etmektir.

Bu, temennilere bırakılacak bir sorun değildir, niyetlere havale edilecek bir sorun hiç değildir. Bu, bilince çıkarma sorunudur. Örgüt politikası olarak bilince çıkarma ve bunun gereklerine göre hareket etme sorunudur. Bilince çıkarılıp örgüt politikası haline getirilirse, örgüt sistemli olarak bunun gerektirdiği uyanıklıkla eğitilirse ve doğru çalışma tarzının prensiplerine göre hareket ederse başarılı olunur.

T. Dragoyçeva, Bulgar devriminin deneyimlerine dayanarak şöyle der: *“Ajan-provokatörlere karşı koymada partinin en güvenilir aracı, devrimci uyanıklık olmuştur; demir disiplin, konspirasyona tam uyma, yüksek sınıf bilinci ve kuşkusuz Marksist-Leninist eğitim sistemi olmuştur. Bu korkunç belaya karşı başka çare yoktur.”* (Yenilgiden Zafere, s. 226)

Lenin yoldaş da, *“Hafiyeleri ortaya çıkarmak ve takip altında tutarak onları zararsız hale getirmeye yetenekli bir örgüt yaratmaya çalışmak zorundayız. Hafiyelerin kökünü kurutmak mümkün değildir. Ama hafiyeleri gözetleyen ve işçi kitlelerini onlara karşı mücadeleye aktif bir şekilde katılmaları için eğiten bir örgüt yaratılabilir ve yaratılmalıdır”* diyordu. (Lenin, T.E., Alm., c. 5, s. 263’de aktarma-agk 101)

Evet, sorun geliyor çizgi ve örgüt sorununa dayanıyor. Bir örgüt, düşmanlarının ajan-provokatörlük faaliyetlerini ve buna karşı devrimci uyanıklık göstermeyi ve mücadeleyi bilince çıkaramazsa; uyanıklık ve mücadeleyi merkezi olarak bir örgüt politikası haline getiremez. Bu politika üstten aşağı örgüt olarak bilince çıkarılmazsa, örgüt ve genç kuşaklar sistemli olarak devrimci uyanıklıkla eğitilemez, doğru örgütlenme ve çalışma tarzının prensiplerine göre hareket etmenin önemi bilince çıkarılamaz.

Örgütün devrimci uyanıklıkla eğitilmemesi, örgütlenme ve çalışma tarzının yanlış, ilkesiz ve kuralsızlıklarıyla birleşmesi, ajan-provokatörlerin sızması ve zarar vermesini daha da kolaylaştırır; bunlara karşı mücadeleyi de o ölçüde zorlaştırır. Lenin ve uluslararası komünist hareket deneyleriyle bunun önemini özenle belirtiyor.

Ve yine başka yerde Komünist Enternasyonal, *“Provokasyona karşı mücadele, her şeyden önce parti içinde gizlilik için mücadele etmektir. ... Gizlilik kuralına uymayan, dikkatsizliği ile tüm örgütü tehlikeye düşüren, devrimci değildir”* der.

Ve yine “Gizliliğin temel kurallarının zedelenmesi, aynen partinin siyasi çizgisinden sapma gibi cezalandırılmalıdır. Ancak bu şekilde, gizlilik en yüksek noktaya ulaştırılabilir.

Gevezeliğe karşı amansız savaş! Hem sözde legal hem de illegal partilerin tüm üyeleri gevezeliğin devrimci dava açısından her an ihanete dönüşebilecek olan, doğrudan ve en kötü tahribat çalışmasıyla eşanlımlı olduğu konusunda açık olmalıdır. İflah olmaz gevezelere devrimci partide yer yoktur” der. (age, s. 126-127)

Evet, bunu ne derece kavırıyoruz, bunun neresindeyiz? Ne derece gizlilik kurallarını ihlal edenlere ve gevezelik, boşboğazlık, dedikodu yapanlara karşı acımasız mücadele yürütüyoruz ve göz açtırmıyoruz? Bu yönlerin önemsenmediği veya ilkeli, tutarlı, kararlı ve sistemli mücadele yürütülmediği bir örgüt ciddiyetini yitirir, laçkalaşır ve düşman sızmalarından daha fazla zarar veren hale getirir. Dedikodunun olduğu yerde polisin sızmasına çok gerek kalmamış, zaten ona hizmet eden bir ortama gelinmiş demektir.

Stalin yoldaş, “eğer bir örgüt dedikodu ve gevezeliğe uğraşıyorsa günleri sayılı demektir” diyordu. Bir örgüt, bunların yerleştiği bir aşamaya gelmişse orada ciddi bir şekilde siyasetten uzaklaşma, yozlaşma ve çürüme var demektir. Bir örgüt bunlarla uğraşmak durumuna gelmişse sınıf mücadelesinin sorunlarıyla, mücadelenin ihtiyaç duyduğu pratik görevlerle ve dolayısıyla düşmanla mücadele görevini “unutmuş”, terk etmiş veya terk etme aşamasına gelmiş demektir. Genellikle polis bir örgütte bunları geliştirir ki, o yapı misyonunu kaybetsin. Bunları geliştirir ki o örgütte ajanları, bilgi kaynakları kolay ortaya çıkarılsın, o gevezelik-boşboğazlık-dedikodu ajanlarını gizleyen bir örtü görevini görebilsin.

Bu durum açık olduğuna göre buna bilinçli olarak çanak tutmayan, sadece bu yönlerden uzak durmakla yetinmemeli, bu yozlaşmışlık örneklerine karşı acımasızca mücadele yürütmelidir. Dedikoduya karşı mücadele, örgütün siyasallaşmasının oturması, örgüt bilincinin yerleşmesi, örgüt ilke ve prensiplerinin oturtulması, illegalite, güven ve yoldaşlık ilişkilerinin oturtulması için mücadeledir de.

Devrimci çalışmada yoldaşlık ilişkisi ve genel olarak güven farklıdır, prensipli çalışma, dikkat ve denetim farklıdır. Komünist Enternasyonal, “Ara verilmeyen devrimci çalışmanın günlük pratiğinden gizlilik öğrenilmelidir. Burada karşılıklı sıkı denetim gerekir. Küçük burjuva duygusallığa parti yaşantısında yer yoktur: Devrimci partide güven, yalnızca ve yalnızca örgütlü denetime da-

yanır” diye belirtir. (age, s. 126) Sıkı illegalitenin prensipleri, örgütsel denetim ve devrimci uyanıklık ajan-provokatörlerin sızmasını zorlaştırır, ortaya çıkarmayı kolaylaştırır ve fazla zarar vermeden ortaya çıkmasını sağlayabiliriz.

K. Enternasyonal, *“Devrimcilerin tedbirsizlikleri, her zaman polisin en iyi yardımcıları olmuştur”* der. (age, s. 65)

Yine, *“Tutuklanma sırasında, yoldaşların, parti işçilerinin ve toplantı yerlerinin adlarını ve adreslerini herkesin anlayabileceği şekilde üzerinde bulundurmak, bunları hükümete bildirmekle hemen hemen aynı şeydir; en azında sonuç aynıdır...”*

“İHMALKARLIĞI sonucu parti isimlerinin ve adreslerinin hükümetin eline geçmesine yol açan bir örgütleyicinin bir hainden hemen hemen farkı yoktur” der. (age, s. 110)

Yer altı faaliyeti yürüten her devrimci siyasal mücadelede bunun bir dizi acısını duymuştur ve yaşamıştır. Düşmanın darbe vuracağını gördüğü veya sezinlediği bir alanda zamanında tedbir almamanın ne kadar yoldaşın yakalanmasına, örgüt faaliyetinin ne kadar darmadağın olmasına, yılların ve onlarca insanın emeğinin nasıl çarçur olmasına, yığınlarca değer ve olanağın düşmanın eline geçmesi ve heba olmasına yol açtığını bilir. Zamanında tedbir almamanın veya yapılması gereken bir görevin-işin yapılmamasının nasıl yoldaşların hayatına mal olduğunu bilir. Zamanında gidilmeyen, savsaklanan, tedbirsiz davranılan bir randevunun, aynı tedbirsizliklerle boşaltılmayan bir evin, halledilmeyen bir kimliğin, paranın veya başka ihtiyacın vb. zamanında karşılanmamasının nasıl düşmana hizmet ettiğini ve yoldaşların hayatına mal olduğunu her devrimci bilir. Ve her gerçek devrimci bunun bilinciyle hareket ederek yaptığı işi ve kendisini ciddiye almalıdır. Ciddi ve tedbirli çalışmayan ne kadar “devrimci” laflar etse de ya devrimci değildir ya da devrimci kaygılar taşımıyordur.

Ve Lenin yoldaş şöyle diyor: *“... eğer işçilere ve köylülere disiplinli olmayı öğretmek istiyorsak, buna ilk önce kendimizden başlamak zorundayız.”* (Age, s. 76) Parti, örgüt, önderlik ve her alanda yöneticiler olarak çizgi olarak bir komünist yer altı örgütünün çalışma tarzının prensiplerine, uyanıklığına, illegalite ve disiplin gereklerine göre hareket edilmezse ciddi bir örgüt yapısı oluşturulamaz, iyi bir örnek de teşkil edilemez ve örgütün saygınlığı olamaz. Saygınlığı olmayan bir örgüt de kitlelere önderlik edemez/güven veremez. Güven, ciddiyet ve saygınlık oluşturmak isteyen Lenin yoldaşın belirttiği gibi kendisinden başlamalıdır. Kimse bilince çıkarmadığı bir şeyi yapmaz. Bilgisine sahip

olmak ile bilince çıkarmak arasında fark vardır. Bilgisine sahip de bilince çıkarılamıyorsa, ya bir sınıf tercihidir ya da bir yeteneksizlik örneği.

Bilincinde olduğu halde gereklerini yapmayan bilerek, ya bir başka sınıf tercihi yapıyor ya da ihanet yoluna girmiş demektir. MLM, sosyalizm veya Bolşevizm üzerine yeminler veya bolca laf etmek o kişiyi öyle yapmaz. Onun niteliği, özü, ruhu ve gereklerine göre hareket edilmesi, bir yaşam biçimi haline getirilmesi ona layık hale getirir.

V. Serge'nin dediği gibi: “... *Profesyonel devrimcilik her türlü diletantizmi (laçkalığı), amatörlüğü, devrimci eylemin kesinlikle dışında tutar. Devrimciliğin bir spor ya da poz yapma şeklinde anlaşılması da, tabi konu dışıdır. Devrimci eylem, militanın kesinkes emek dünyası ile haşır neşir olmasını gerektirir. Orada ‘poz atma’, ıvr zıvır eğlenceye zaman ayırma, ‘ile-rici’ düşünceler laflayarak kişisel tatmin söz konusu değildir. Devrimcilik mesleği, devrim yolunda çalışanların yaşamlarının büyük bölümünü kapsar. Onlar, devrimciliğin ekmek kavgası gibi son derece ciddi bir iş olduğunu bilirler. Bütün bir sosyal yaşamın ve tüm insanların geleceğinin buna dayandığının bilincindedirler.*”

“*Devrimcilik mesleği, uzun bir çıraklık dönemi, salt teknik bilgiler, çalışma aşkı, sebep, sonuç ve araçların en iyi biçimde değerlendirilmesini gerektirir. Devrimci çoğu zaman olduğu gibi, günlük ekmek için başka işler yapmak zorunda olsa bile, devrimcilik yine de onun yaşamını dolduracaktır. Günlük ekmeğini kazanmak için yaptığı iş, onun için sadece bir aksesuardır. ...*” (s. 64)

Sınıflar partileri tarafından, partiler de önderleri tarafından yönetilir. Parti ve devrime önderlik kendiliğindencilik ve amatörlükle yapılamaz. Bunlar, sınıf bilinci, profesyonellik ve yoğun emek gerektirir. Devrimcilik bir emek işidir. Devrime önderlik etmek için proleter sınıf bilinçli meslekten devrimciler örgütü olunması şarttır, yani elemanları sınıf bilinciyle eğitilmiş, devrimci faaliyetin çeşitli alanlarında meslekten yetişerek gelen profesyonelleşmiş devrimciler olmalıdır. Faaliyetlerin çeşitli alanlarında emek vererek yetişmeyen, faaliyetin gereklerini özümseyerek içselleştirip devrimci çalışmada bir yaşam biçimi haline getirip ve her biri kendi yetenekleriyle bir şeyler katmadan profesyonelleşilmez. Her yönüyle amatör olup, üstünü örtmek için de bir profesyonellik etiketi yapıştırmakla da profesyonelleşilemez. Bu bir emek ürünüdür ve devrimci pratik ve emek dünyasıyla haşır neşir olmasıyla edinilir.

Devrimci, komünist çalışmanın gereklerini yüzeysel kabullenip ona sempiyle bakmakla, onları özümseyerek kavramak, bilince çıkararak savunup onun gereklerine göre hareket etmek, bilinçli çalışma tarzı ve yaşam tarzı haline getirmek arasında fark var. Bize gerekli olan kerhen veya şeklen kabul etmek değil, yer altı çalışmasının gereklerini özümseyerek kavramak, onun gereklerine göre hareket ederek onu devrimci pratik içinde geliştirmek ve devrimci çalışmada yaşam tarzı haline getirmektir.

“Hepimiz bilmekteyiz ki, binlerce ispiyoncu, gece gündüz bütün şehirlerde üyelerimizi, toplantılarımızı ve çalışma yerlerimizi ortaya çıkarmakla meşguldürler. Ama kaçımız bunu göz önüne almakta ve bir buluşmaya, bir toplantıya ve hatta çalışma yerlerimize giderken izlenip izlenmediklerine dikkat etmektedir?” (3. Enternasyonal’de Örgütlenme Sorunu, s. 112) Sınıf düşmanlarımız içte ve dışta bizleri yok etmek ve teslim alıp boyun eğdirmek için kesintisiz bir çaba içindedirler. Ellerinden gelse bir hamlede yok etmek istiyorlar. Bunca ordu, polis, ajan-provokatörleri boşuna beslemiyorlar. Onların bütün görevi, işi, ülkede ve dünyada öncelikle bizim işimizi bitirmektir. Peki bizler bunu ne derece duyumsuyoruz, bunun bilincinde hareket ediyoruz ve bunun gereklerine göre uyanıklık gösteriyoruz ve de mücadele yürütüyoruz? Düşmanlarımız bu kadar çaba sarf ettiğine göre bizlerin onlarca kat daha fazla çaba sarf etmemiz gerektiği açık değil mi?

Komintern’in belirttiği gibi: *“Düşmanın çalışma yöntemini öğrendiği anda kollarını önüne sarkıtan bir devrimci, kötü bir devrimcidir. Provokasyon ‘kaçınılmaz’ olduğundan teslim olmak isteyen biri, beyaz terörün ve burjuvazi tarafından emekçi kitlelerin sınıfsal ezilmesinin diğer tezahürlerinin de ‘kaçınılmaz’ olduğunu unutmaktır. Yalnızca en berbat oportünistlerin, döneleklerin sınıf baskısının tezahürleri önünde teslim olabilecekleri ve bunlara karşı mücadeleden cayabilecekleri açıktır. Sınıf baskısının tek tek tezahürlerine karşı mücadele nasıl mümkünse, provokatörlüğe karşı mücadele de o şekilde mümkündür. Bunun başarısı bir tek ön koşula, bunun tüm sınıfın mücadelesi, kitlelerin ve tüm partinin mücadelesi olmasına ve tek tek kişilerin mücadelesi olmamasına bağlıdır.”* (age, s. 124)

Polisin-ajanlarının çalışma yöntemlerini öğrenmek önemlidir ama illegal çalışmanın önemi ve onun gereklerine göre hareket edilmiyorsa, doğru çalışma tarzı ve uyanıklık örgüt politikası haline getirilmiyorsa, sıkı bir denetim ve disiplin uygulanmıyorsa, düşmanın faaliyet ve çalışma tarzını öğrenmenin yalnız başına bir faydası olmayacaktır. Bir devrimci hareketin proleter yanı

ne derece güçlüyse, yani sınıfsal niteliği netse, enerjikliği, militanlığı, uyanıklığı varsa ajan-provokatörlük korkulacak bir şey olmaktan çıkarılır.

Açıktır ki, düşmanlarımızın acımasız saldırıları, hain faaliyetleri bizleri yıkıma uğratmamalı, umutsuzluğa kaptırmamalı. Tersine daha da kamçılamalıdır. Daha azimli, daha kararlı, daha acımasız, daha uyanık kılmalıdır. Sınıf bilincimizle, davaya olan bağlılığımızla, sınıf ve emekçilere duyduğumuz sarsılmaz güvenle, devrime, sosyalizm ve komünizme olan tutkumuzla, Bolşevik mayadan insanlar olduğumuzu, bunun gereklerinin bilinciyle hareket eden bir örgüt yapısına sahip olacağımızı göstermeliyiz.

Sonuç olarak, sınıf düşmanları ve ajan-provokatörlük faaliyetleri ne kadar güçlü olursa olsun ne sınıf mücadelesini durdurur ne de sömürücü sınıfların iktidarının devrilmesini ve işçi sınıfı ve ezilen halkın iktidarı ele geçirmesini engelleyebilir. En bariz örneği, büyük Ekim Devrimi'dir. Yeter ki, proletarya ve emekçi halka güvenilsin, yeter ki işçi sınıfının bilimsel dünya görüşü olan Marksizm Leninizm Maoizm'e bağlı kalınsın, diyalektik ve tarihi materyalizmin yasaları gereği her şeyin değişme ve gelişme halinde olduğu, dolayısıyla mevcut toplumun kaçınılmaz olarak değişeceği ve bizlerin görevi de buna iradi müdahalede bulunmak olduğunun bilincinde olunsun ve yeter ki tutarlı, kararlı ve cüretle mücadeleye ve de görevlerimize sarılalım.

Emperyalizme, Komprador Kapitalizme, Feodalizme ve Her Türden Gericiliğe Karşı; PARTİYİ DÜŞMAN SALDIRILARINDAN KORU, İLKELERE SAHİP ÇIK!*

Yoldaşlar;

Partimiz zor, sancılı ve ağır bir sürecin içinden geçiyor. Bir yandan birliğine, onu birarada tutan ilkelerine yönelik saldırıları göğüslemeye çalışırken diğer yandan sınıf mücadelesinin omuzlarına yüklediği sorumlulukların altından kalkmanın çabasını veriyor. Sınıf düşmanlarına karşı bu çetin ama şanlı mücadelede, ilkelerine, tüzük ve hukukuna sınıksız tutunarak fırtınalar içinde bıçak sırtında yol alıyor. Partimiz, onu bugünlere getiren ve yüzlerce yoldaşımızın kanı ve canıyla döşediği şanlı güzergahta sebatla ilerliyor. Bağımsızlık, halk demokrasisi ve sosyalizm mücadelesinde büyük bir ısrarla, her türlü burjuva akıma göğüs gererek, MLM ideolojisine sınıksız tutunarak geleceğe yürüyor. Biliyor ve inanıyoruz ki; toplumun gelişim yasalarını bilince çıkaran, bunun gereklerini yerine getirmede çıkarsızca, coşku ve cüretle öne çıkmaktan çekinmeyen bir hareket, mutlaka ama mutlaka hem de en kısa sürede yaralarını saracak ve daha güçlü bir şekilde görevlerini omuzlayacaktır! Tarihimiz boyunca sayısız kez içeriden ve dışarıdan darbe alan ve yolundan alıkonulmaya çalışılan partimiz, her defasında tüm bunların üstesinden gelmeyi başardı.

Kimsenin kuşkusu olmasın ki, bu süreci de en kısa sürede aşacak ve çeşitli milliyetlerden emekçi halkımızın kurtuluş ve özgürlük kavgasının lokomotifliği olma iddiasını daha güçlü bir şekilde büyütecektir! Kuşkusuz bu amaca ancak, her parti üyemiz ve militanımızın, örgütlü taraftarlarımızın ve partimize gönül vermiş halkımızın kolektif emeği ile ulaşabileceğiz. Partimizi içinde bulunduğu kaostan bir an önce çıkarmak hepimizin elindedir. Bu zor süreç, hepimize tarihi sorumluluklar yüklemektedir. Bugün görevimize dört

* **Ekim 2017** tarihli TKP/ML Örgütlenme Komitesi imzalı bu yazı, Proletarya Partisi'nin iç yayın organında yayımlanmıştır. Üzerinden hayli zaman geçmiş ve çeşitli gelişmeler yaşanmışsa da hala güncel bir yazı olması nedeniyle kimi kısımlarını "sadeleştirerek" ve kısaltarak okurlarımızla paylaşıyoruz.

elle sarılmanın zamanıdır! Geleceği kurma kavgasında, kutup yıldızımız ve pusulamız partimiz, bizim emeğimiz, alınterimizle yeniden ayakları üzerine doğrulacak ve koşar adım menziline yol alacaktır.

Darbeci/Tasfiyecilik Partimizde Büyük Tahrifat Yaratmıştır! Yoldaşlar;

... tarihinde partimize yönelik gerçekleştirilen kapsamlı operasyon, partimizde uzun yıllardır taşınan ve sürekli bir biçimde ertelenen sorunların su yüzeyine çıkmasına vesile olmuştur. TC devletinin, partimizin irade ve eylem birliğini sakatlamak, onu güçten düşürmek ve krize sürüklemek için planlayıp, emperyalist metropollerde kotardığı bu operasyon, açık ki düşmanın korkusunun büyüklüğünü de göstermektedir. Bugün birçoğu FETÖ davasından tutuklu bulunan istihbarat ve polis amirleri tarafından, egemen sınıfların talimatıyla planlanan söz konusu operasyon, kapsadığı ülkeler ve işbirliği halindeki devletlerle birlikte oldukça kapsamlı bir çalışmanın ürünüdür.

Türk devletinin talebi doğrultusunda yıllara yayılan bir hazırlığın sonucunda gerçekleşen operasyon, ...'da yapılmış olsa da açığa çıkardığı sonuçlar, partimiz açısından son derece yıkıcı olmuştur. Operasyon, sınırları içinde her türlü devrimci, yurtsever, sosyalist örgütlenmeye yönelik baskıyı artırmak ve hak arama taleplerine yönelik yasaklamaları genişletmek isteyen ... emperyalizminin yönelimine de uygun olmuştur. ... emperyalizmi söz konusu operasyonla partimizi ...da “yasadışı terör örgütü” kapsamına almak istemektedir. ... işçi sınıfının hoşnutsuzluğunun önüne bariyer çekmeyi hedefleyen ... emperyalizmi işe Türkiye ve Kürdistanlı devrimci ve yurtseverlerden başlamıştır.

Kabul etmek gerekir ki; gerçekleşen operasyon, darbeci/tasfiyecilik için işaret fişegi olmuştur. Gerçekleşen operasyonu fırsat bilen darbeci/tasfiyecilik, harekete geçmekte gecikmemiş ve partimizin merkezi önderliğine çöreklenerek yönetimi ele geçirmek istemiştir. Böylesine kapsamlı bir operasyona ilişkin bir değerlendirme yapılması, rapor hazırlanması beklenirken darbeci/ tasfiyecilik faturayı partimize kesmiş ve bir çırpıda partimizi iddiasız ilan edivermiştir. Oysa örgütlenmeye çalışılan sürecin resmi düzeyde sorumluları, bugün kendisini partimize irade olarak dayatan azınlık MK üyeleridir. Sürece dair tasarruf ve yetki, parti MK'sı tarafından onlara verilmiştir. Her şeyden önce yapılması gereken bir rapor hazırlayarak MK'ya sunmak ve akabinde merkezi önderliğin sürece dair yaklaşımını partiye açmak olmalıydı. Parti çıkarlarını yaşamının merkezine koyan, kendine özeleştirel yak-

laşan, olgun ve sorumlu bir önderliğin yapması gereken budur! Ne yazık ki bugüne kadar yaşadıklarımız önderlik iddiasında bulunanların, bu meziyetlerden ne kadar uzak olduğuna ilişkin yığınla örnekle doludur!

2 yılı aşkın zaman diliminde azınlık MK üyelerinin icraatları, partimizin ilke ve hukukunun ayaklar altına alındığı sayısız icraata tanıktır. İktidar hırsıyla yanıp tutuşan bu çizgi sahipleri, bu uğurda partimizi düşman saldırılarına karşı açık hale getirmişlerdir. Kendisine biat etmeyen, hizaya girmeyen parti komitelerine karşı savaş bayrağı açan, tasfiyeye girişen, elindeki tüm bilgileri ortaya sermekten çekinmeyen; yönetici komitelerimizi itibarsızlaştırmak adına deşifrazyonda zirve yapan darbeci/tasfiyecilik partimizde ağır bir tahribat yaratmıştır.

Çelik Disiplinli Granitten Bir Örgüt Yaratmalıyız!

Yoldaşlar;

Söylemek gerekir ki, ... operasyonu ve akabinde Haziran Toplantısı'yla sahneye çıkan darbeci/tasfiyecilik sebep değil sadece sonuçtur. **İlki** partimizin illegal temelde, onu var eden ilkelerine sırt dönmemesinin **ikincisi** ise bir örgüt olamamanın sonucudur!

Partimizin ülkede ve yurtdışında söz konusu operasyona konu olan dönemindeki ilkesizlikleri operasyona davetiye çıkarmış, düşmanın işini kolaylaştırmıştır. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının zor aygıtı faşist diktatörlüğü, namluların eleştirel gücüyle yıkarak demokratik halk iktidarı kurma hedefi ile sınıf mücadelesinin arenasına çıkan partimizi düşman elbet yok etmek isteyecektir. Sınıf düşmanımız, iktidarını korumak adına tüm güç ve enerjisini, olanak ve avantajlarını kullanacak, bizi yok etmeye çalışacaktır. Sınıf mücadelesinin yasaları hükmünü böyle sürdürmüştür/sürdürmektedir. Burada belirleyici olan iktidara talip olan öznenin buna uygun konumlanıp, konumlanmadığıdır. Savaş siperleri içinde yoldaşlarımızın kanıyla kurulan partimiz, ilk günden itibaren bu gerçeği hissetmiş ve yaşamıştır. Bu gerçeği kavrayıp ona uygun yaşadığında, gelişip güçlenmiş, bundan uzaklaştığında ise darbelerin esiri olmuştur.

Açık ki çelik disiplinli, illegal temelde granitten bir örgüt yaratabilseydik düşmanın darbeleri böylesine ağır sonuçlar doğurmayacaktı. Partimizin devrim stratejisi ile arasındaki makas açıldıkça düşman için işler kolaylaşıyor demektir.

2015'te gerçekleşen operasyonun yarattığı tahribat, partimizin illegal ça-

lışma ilkelerinden uzaklaşan bu gerçekliğinden beslenmiş ve büyümüştür. Darbeci/tasfiyecilik de bu zemin içinde kendini gizlemekte zorlanmamıştır. İlkelerin ihlal edilmesi aynı zamanda amaç bağlamında ideolojik duruşun bulanıklaştığına da işaret etmektedir. Bunun örgütsel alandaki karşılığı, ben merkezilik ve çok başlılık, denetimsizlik ve anarşidir. Eleştiri-özeleştirisinin yaşam bulduğu, üyelerin birbirinden hesap sorduğu ve birbirine aynı zamanda partiye hesap verdiği bir komite ve örgütte pek doğaldır ki yapılan hataların sayısı azalacaktır.

Sürekli bir ideolojik mücadele ve sorgulama, gelişimin de dinamiği olacaktır! Kabul etmek gerekir ki, ilkelere atılan her çizik, aynı zamanda savaş stratejimizden ve devrim iddiasından uzaklaşma demektir. Zira, ilkelerdeki her aşınma düşmanın taarruzlarının siperlerde daha ciddi karşılık bulmasına, tahribatlar yaratmasına neden olacaktır! Bu süreç pek çok açıdan partimizin kolektif belleği için zengin deneyimlerle doludur. Devrimi gerçekleştirme iddiasındaki her komünist ve devrimcinin yapması gereken yaşananlardan ders çıkarmak ve benzer hataları bir daha tekrarlamamaktır. Keza aynı şekilde bu hatalara neden olan ideolojik hastalıkların kökünü kurutmak, her türlü sınıf düşmanı ideolojiden arınmak gerekir. Bu hesaplama, arınma ve kopuş diyalektliği kuşkusuz savaş içerisinde olmak durumundadır!

Düşmanın Yönelimini Analiz Etmeli, Çözüm Üretmeliyiz!

Yoldaşlar;

Partimiz Haziran 2015'ten bu yana içine çekildiği sorunların girdabında söz konusu ilkelerinde ciddi anlamda dejenerasyon yaşadı. İçe dönme hali, öteden beridir savunageldiğimiz düşünme ve hareket tarzında önemli oranda yıpranmalara neden oldu. Geldiğimiz aşamada darbeci/tasfiyecilikle aramıza çektiğimiz kalın çizgilerle birlikte bir kez daha bizi biz yapan ve bugünlere getiren ilkelerimizi, çalışma tarzımızı tartışmanın zamanıdır.

Partimizin ilkeleri üzerinden yeniden ayakları üzerinde doğrulmasının, yıpranan ve deforme olmuş yanlarının onarılmasının başkaca yolu yoktur. Ülkemizde ve de genel olarak dünyada sınıflar mücadelesinin giderek sertleşen havası, derinleşen çelişkiler bizden bunu beklemektedir. Türk hakim sınıfının 15 Temmuz sonrası yurtsever, devrimci ve ilerici güçlere daha geniş bir parantezde kendisine muhalif tüm güçlere yönelik baskı, gözaltı, tutuklama ve katliam konsepti tüm ağırlığıyla sürmektedir. Bu koşullar partimizin illegal temelde örgütlenmesini can alıcı bir ihtiyaç olarak önümüze koymaktadır.

Gerilla alanlarına yönelik ardı arkası kesilmeyen askeri operasyonlar, buna eşlik eden siyasi soykırım uygulamalarıyla AKP iktidarı; devrimci, yurtsever muhalefetin üzerine bir karabasan gibi çökmenin hesabını yapmaktadır. Pek çok yanıyla önemli başarılar da kazanan faşist diktatörlüğün, bu hevesini kursağında bırakmak tamamen bizim elimizdedir. İlkelerimiz bu tablo içinde her zamankinden daha fazla önem kazanmaktadır. Devrim iddiamızın doğrudan bir yansıması olan düşünme ve hareket etme tarzımıza devrimci müdahalelerde bulunmak gereklidir. Bunun bugün en somut karşılığı partimizin sınıf düşmanlarının saldırılarından korunmasında yatmaktadır. Emperyalistler ve onların işbirlikçi, uşakları, teknolojinin korkunç boyutlardaki gelişimi her şeyden önce kendi iktidarlarını garanti altına almak için değerlendirilmektedir. Sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerini kontrol altına almak, baskı altında tutmak ve gerektiğinde yok etmek için bu teknoloji kullanılmaktadır.

Ülkemizde özellikle de 2000'lerden sonra FETÖ eliyle yaşama geçirilen bu uygulamaların sonuçları kısa sürede ortaya çıkmıştır. Toplumun her daim gözetlenmesi ve elde edilen bilgilerin depolanması mantığına dayanan bu çalışma, egemenlerin toplum üzerindeki hegemonyasının inşa edilmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır.

Bugün neredeyse her iş yerinde dahası toplu ulaşım araçlarına bile sokulan güvenlik kameraları, tam zamanlı bir şekilde takip edilebilen MOBESE'ler, cep telefonları, internete bağlı bulunan televizyonlar vb. vb. pek çok teknolojik cihaz hakim sınıflar tarafından toplumun dinlenmesi, gözlenmesi ve fişlenmesi için kullanılmaktadır. Tüm bunlar iktidara talip olanların, sınıf düşmanlarına karşı savaşın dikkate alması gereken gelişmelerdir. Düşman devrimci, yurtsever ve ilerici güçlere geçmişten farklı bir taktikle yaklaşmakta, teknolojik üstünlüğünü daha etkin bir şekilde avantaja dönüştürmekte ve sonuç da almaktadır. Güçler arasındaki dengesizliğin bir sonucu olarak ortaya çıkan kimi objektif durumlar olsa da alınan darbeler önemli oranda düşmanın söz konusu hazırlıklarına yönelik yeterli bir hazırlığın yapılamamasındadır.

Komünistler, devrimci ve yurtseverler düşmanın yeni taktik ve yönelimlerini zamanında ve etkin bir şekilde çözümleyip buna alternatif sunmadığı sürece kayıp almaya devam edecektir. Burada tartışma ve eleştirinin sivri ucunu, kendimize, ilkelerimizin yaşama geçirilip geçirilmediğine çevirmek durumundayız.

Deşifrazyona Son Ver, Parti Bilinci ve Disiplini Geliştir! Yoldaşlar;

Bugün partimizde yaşadığımız en önemli sorun deşifrazyondur. İki yıllık sürecimizin belki de en öne çıkan hastalığı ve başlığı budur. Örgütlü, örgütsüz hemen herkesin hatta diğer kurumların ve onların çevre çeper ve taraftarlarının partimiz ve yaşadığı sorunlar hakkındaki bilgilerinden söz ediyoruz. Sadece sorunların değil neredeyse tek tek bireylerin-görevlendirmelerin bile uluorta konuşulduğu korkunç bir deşifrosyonla düşmana açık olma hali yaşıyoruz. Buna bir an önce son verilmelidir. Aksi durumda partimiz daha yıkıcı sonuçlarla karşı karşıya kalacaktır!

Komitelerimizin durumu, bu komitelerdeki tek tek her bileşenin tavrı, kişisel özellikleri vb. vb. şekilde sıralanabilecek ve örgütümüz içinde gizli olması gereken yığınla bilgi, ortalığa saçılmış durumdadır. Darbeci/tasfiyeciliğin partimize yönelik operasyonu bu durumu tetiklemiş olsa da tablonun oluşmasında kendi payımızı inkar edemeyiz. Yaşananların ideolojik politik arka planını tartışmak ve buradan doğru konumlanmak noktasında istikrarlı bir duruşumuz olsa da söz konusu deşifrazyona ve ilkesizliklere karşı yeterince uyanık olduğumuz ve gereğince müdahale ettiğimiz söylenemez. Geline aşamada artık partimiz, yoluna kendi merkezi yapısı ile devam etme kararı almıştır. Bundan sonra önümüzde yeni bir yol haritası ve yönelim vardır. Yapmamız gereken devrimci enerjimizi buna vakfetmektir.

Deşifrazyon nasıl ortaya çıkar? Örgütlü olmayan bir taraftarımız ve çevremizdeki bir ilişkimiz partimizin komitelerinde saklı kalması gereken bir bilgiye nasıl ulaşabilir? Yönetici komitelerimizdeki tartışmalar ve bu tartışmalara yönelik üyelerin tavrı dışarıya nasıl ulaşır? Komitelerin kimlerden oluştuğu, bu yoldaşların kişisel özellikleri vb. nasıl öğrenilebilir? Açık ki tüm bunların çıkış kaynağı yine partimizin kendisidir! Örgütlülüklerimiz tam da yukarıda sordığımız soruların ve de sorunların kaynağıdır. Öyleyse her şeyden önce komitelerimizin işleyişini gözden geçirmemiz ve kendimize dönmemiz gerekecektir. Bahsini ettiğimiz bilgiler kuşku yok ki yine yönetici komiteler ve burada örgütlü bulunan yoldaşlar eliyle örgüt dışına taşınmakta ve dolaşıma girmektedir. Kimi objektif durumlar hariç gerçek böyledir.

Oysa örgütlü olmanın ilk ve en temel kuralı, komite disiplini ve işleyi-

şine uygun hareket etmektir. Komitenin tartışması ve kararı komitede kalmalıdır. Bileşenlerin bu tartışmaları, alınan herhangi bir karar yokken başka komitelerle veya örgütlü yoldaşlarla paylaşması suçtur! Komitelerimiz aşağıdan yukarıya doğru örgütlenmekte ve merkezi bir organ tarafından yönetilmektedir. Burada disiplin adeta bizi bir arada tutan bir tutkal işlevi görmektedir.

Yönetici komitelerde örgütlü yoldaşlar açısından karşımıza çıkan en önemli durum, tartışma ve kararların “nasıl olsa o da örgütlü” denilerek başka faaliyet alanlarında/komitelerde bulunan yoldaşlara anlatılmasıdır. Bu kimi zaman yönetici bir komitenin kararlarının dışarıya açılmasına yönelik bir tutum alınmamışken bilgilerin alt komitelere hatta taraftarlarımıza açılmasında karşılık bulmaktadır. Bu durum başta yönetici komitemizin işleyişinin darbelenmesi, akabinde partimizin düşmana açık hale getirilmesi ve deşifasyonu anlamına gelmektedir.

Soruna daha hızlı müdahalelerde bulunma aciliyeti, alt bileşendeki ama sorumluluğu altında olmayan yoldaşlar üzerindeki etkinin harekete geçirilmek istenmesi vb. gerekçelerle izlenen bu pratik, örgütsel çalışmanın dümura uğratılmasına neden olmaktadır. Böylece komite işleyişi sekteye uğramakta, örgütlü yoldaşların irade ve eylem birliğinin somut adresi durumundaki komiteleri bu misyonundan uzaklaştırmaktadır.

Sadeleştirmek gerekirse; komite kararları **uygulanmak içindir**. Yürütülen tartışmanın kime ve nasıl açılacağı veya açılıp açılmayacağı karar altına bağlanmışsa aksini yapmak **suçtur**. Komitelerin yatay ilişki kurması, sorunlarının örgütlü yoldaşlar olarak tartışılması, paylaşılması da yanlıştır. Her komite toplantısının ilk gündemi güvenlik olmalıdır. Toplantının nasıl örgütlendiği, toplantı yerine nasıl gelindiği ve sonrasında alandan nasıl uzaklaşılacağı karar altına alınmalıdır. Olası bir durumda belgelerin kim tarafından ve nasıl imha edileceği belirlenmelidir. Aynı zamanda durumun kendisine uygun bir senaryo da önceden hazırlanmalı, herkes olası bir operasyon karşısında ve sonrasında buna uygun bir tutum ve söylem içinde olmalıdır.

Bugün temelde yaşadığımız en önemli sorunların başında illegal komitelerimizin, bu niteliğine uygun bir hareket tarzından uzaklaşması gelmektedir. Alanlara önderlik eden komiteler, sürece yönelik politikalarını ve müdahalelerini ayak üstü, kimi zaman tek tek bireylerle yapılan görüşmeler şeklinde belirlemeye çalışmaktadır. Bir bütün durum böyle olmasa da

baskın olan çalışma tarzımız budur. Kabul etmek gerekir ki, illegal toplantısını yapmayan bir komite, büyük oranda komite olma vasfını kaybetmiş demektir. Bunun bir sonraki adımı, dağılma veya daha iyi niyetli bir söylemle çalışmaların bireyler üzerinden yürümesi, bir örgüt kültüründen öte şefci bir yapılanmanın ortaya çıkmasıdır. Bu da yığınla ideolojik hastalığa davetiye çıkarılması demektir.

Kısaca örneklendirecek olursak; toplantılara gelirken herhangi bir düşman takibinin kontrol edilmesi için yeterli bir zaman yaratılmalıdır. Sözgeçimi, illegal bir toplantıya-randevuya yaşadığımız yerden, bir demokratik kurumdan çıkılıp gidilmemelidir. Doğru olan toplantı öncesinde başka yerlerde kalınması, denetim dışına çıkma sürecinin buradan başlatılmasıdır. Toplantının eğer kapalı gerçekleşmeyecekse buluşma yerinde başlatılması, ilk kısa değerlendirmeden sonra başka bir yere geçilmesi doğru olacaktır. Böylece düşman denetimine yönelik kolektif bir gözlem yapma imkanı ortaya çıkacaktır.

Toplantılarda yaşadığımız en önemli sorunlarda biri, bulunduğumuz ortamdan ayrıksı kalma halidir. Elden geldiğince bir toplantı-randevu havasına girmemek, ortama uygun davranışlar sergilemek gerekir. Mümkün olduğunca alan ve kişi isimlerini telaffuz etmemek doğru olacaktır. İhtiyaç halinde bu isimleri bir kağıda yazmalı, tartışmayı bu şekilde yürütmeliyiz. En sık karşılaştığımız hatalardan biri de toplantının dağılma biçiminde ortaya çıkıyor. Toplantıya ayrı ayrı gelir ve elden geldiğince de bilinmedik mekanlar seçilirken dağılma sırasında gruplar halinde, merkezi yerlerde görüntü verilmekte kimi zaman beraber dönülmektedir. Toplantıya gelirken izlediğimiz hat ve yöntem dağılırken de geçerli olmalıdır.

Teknolojiyi Doğru Kullanalım, Her Alanın Özgüllüğünü Kavrayalım! Yoldaşlar;

Örneklere devam edelim; Komite üyelerinin tesadüfen herhangi bir yerde karşılaşması durumunda toplantı sırasında unuttuğu yarım kalan bir konuyu kaldığı yerden tartışmaya devam etmesi veya aralarında başka bir yerde bir tartışma olduğuna dair imalı konuşmalarıyla sık karşılaşıyoruz. Kimi zaman “geçen konuşmuştuk ya” şeklinde karşılık bulan bu tutumlar, komitenin ve üyelerinin deşifre olmasına neden olmaktadır. Toplantıda eksik kalan, söylenmeyen bir şey varsa bir sonraki toplantıda çözülmelidir.

Acil bir durum varsa yazılı bir şekilde kimsenin bulunmadığı bir ortamda başka bir randevu kesilmelidir. Alışkanlıklar komite çalışmalarımızın en büyük düşmanıdır. Sözgelimi, belirlenen bir randevu yeri çok uzun süre hatta yıllar boyunca kullanılabilir. Randevu bölgelerini ve mekanlarını en az ayda bir değiştirmeliyiz. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte yaşamımızın bir parçası olan telefon ve sosyal medya, illegalitenin en fazla ihlal edildiği alanlar olmaktadır.

TC uzun süredir tüm telefonları aynı anda dinleyebilecek bir teknolojiye sahiptir. Bu olmasa bile ihtiyaç duyduğunda telefon dökümlerini rahatça çıkarabilir. Deşifrasyonun en yoğun olduğu başlık, telefon ve sosyal medya kullanımıdır. İlegal randevular yapılsa, komiteler toplantılarını gerçekleştirse bile bunların hakkında telefonun yanında yapılan bir görüşme bir çuval inciri berbat etmektedir. Bizim açımızdan denetimi en zor olan konudur. Zira, telefon neredeyse vücudumuzun bir parçası durumuna gelmiştir. Burada yapmamız gereken, komite toplantıları ve tartışmalarıyla ilgili alınan karara uygun hareket etmektir. Aksi durumda telefonun bulunmadığı ortamda bunları konuşmak ancak telefon varken dikkat etmeye çalışmak bir işe yaramayacaktır. Çözüm, ilkelere uygun harekete etmektedir. Sohbetlerimizde kişilere değil anlayışlara, tek tek olaylara değil onların ortaya çıkaran anlayışlara yoğunlaşmak doğru olacaktır.

Örgütsel sorunlarımız telefonların bulunduğu ortamlarda konuşulmalıdır. Bunu yapanlara da müdahale edilmelidir. Bu ikaz ve tartışmamız telefonun hiçbir zaman kullanılmayacağı anlamına gelmemelidir. Hayatın olağan akışına uygun bir şekilde kuşkusuz telefon kullanılacaktır. Bu yapılırken gereksiz, dikkat çeken kısaltmalar yapılmamalıdır. “... şey, o iş vardı ya, hani sen şey yapacaktın ya...” vb. vb. söylemlerden uzak durulmalıdır. Konuşulması sıkıntı yaratmayacak konular telefonda konuşulabilir ama bu yapılırken de gereksiz ve aslında daha tehlikeli olan kodlama-kısaltmalar yapılmamalı, açık konuşulmalıdır. Olası bir sorunda arkasında durulabilecek, savunulabilecek bir duruş sergilenmelidir.

Sosyal medya, bu süreçte iç sürecimizin dünya aleme ifşa olmasında çok önemli bir işlev oynamıştır. Kimi zaman belli aşınmalar olsa da sosyal medyanın kullanımı konusunda bir düzey tutturduğumuz söylenmelidir. Ne var ki bu düzeyimizin tüm faaliyet alanlarımız ve çevre çeperimizde bu şekilde karşılık bulduğu söylenemez.

Sosyal medya önemli bir mecradır ve elbette kullanılmalıdır. Ancak politik faaliyetin bir parçası olarak. Bu alandaki her iddiaya yanıt vermeye çalışmak, polemige girmek, kişisel tartışmalar yürütmek yanlıştır, deşifreyona neden olmaktadır. Aynı zamanda sorunun politik arenadan uzaklaşmasına ve geri bir noktaya savrulmasına vesile olmaktadır.

Örgütlü yoldaşlarımız devlet tarafından olası bir iddianamede kullanılabilecek demokratik muhtevanın dışındaki haber, resim vb.lerini paylaşmamalıdır. Bunlar varsa acilen kaldırılmalıdır. Binlerce insanın OHAL sonrasında sosyal medyadan işlediği iddia edilen suçlar gerekçesiyle gözaltına alınarak yüzlercesinin tutuklandığı bir süreci yaşıyoruz. Sosyal medyaya atılan kimi iddia ve polemiklere kurumsal düzeyde veya tartışmanın politik içeriği üzerinden kişilere girmeden yanıt verilebilir.

Kişileri hedef tahtasına koyan tartışma üslupları son derece yanlıştır. Dahası kişilerin yaşamlarına ilişkin bilgilerin paylaşarak polemik yürütülmesi ise kabul edilemezdir. Polemige konu olan kişi veya kişilerin niteliğinden bağımsız bir şekilde böylesi tartışmalara girilmemelidir. Kaldı ki darbeci/tasfiyecilik attığımız her adımı bir fırsata çevirmekte ve bir karşı argüman olarak kullanmaktadır. Kişilerin deşifre edilerek yürütüldüğü bir tartışma zeminine girmek onların minderinde güreşe tutuşmaya benzemektedir. Bu konuda sınırlarının olmadığı ve tam da uzun yıllardır bizi bu alana çekmeye çalıştıkları bilinmelidir.

İllegal çalışma ile demokratik faaliyetin sınırları birbirinden doğru bir şekilde ayrılmalıdır. Demokratik alan faaliyetimiz sırasındaki telefon kullanımını bu kapsamda ele almalı ve bunu demokratik kazanımların korunması ve savunulması kapsamında değerlendirmeliyiz. Nasıl ki bir basın açıklamasına gidildiğinde eylemin amacına uygun bir savunuyu içinde oluyor ve arkasında duruyorsak bu da böyle olmalıdır.

Demokratik faaliyeti telefon olmadan yürütmek bugün için gerçekçi değildir. Öyleyse bu faaliyetin bir parçası olan telefon kullanımını bu alanın sınırları kapsamında yorumlamak ve böyle ele almak düşman karşısında da buna göre konumlanmak doğru olacaktır. Her şeye karşı demokratik alanda bile olsa görüşmeler son derece sınırlı olmalı, faaliyetin sorunlarına telefonda girilmemeli, tek tek kişilerin durumu tartışma konusu yapılmamalıdır. Kişileri ve örgütü bağlayan konu başlıklarının gerek telefonda, sosyal medyada, demokratik kurumlarda gerekse de parti taraftarlarımız ve kitlemizle tartışılması gereklidir.

Bu başlıklardaki tartışmalar sadece ve sadece muhataplarıyla yapılmalıdır. Aksi her durum söz konusu bilginin kısa sürede düşmanın eline geçmesine neden olacaktır. Demokratik alanlarımız, yaşadığımız iç sürecin bir sonucu olarak ne yazık ki tartışmaların merkezi haline gelmiştir/getirilmiştir. ... ilişkisi alenen konuşulmakta bu da söz konusu alanların marjinalize edilmesine, demokratik niteliğinin tahrif edilmesine neden olmaktadır. Partimizi ilgilendiren konular, kurumlarda tartışma konusu yapılmamalıdır. Her kurum ayrı bir amaca özgülenmiştir. Buna uygun bir çizgi izlemesi gerekir.

Sözgelimi, özellikle de iç sürecimizle birlikte taraftarlardan örgütlü yoldaşlarımıza ve diğer güçlere kadar çok sayıda insan, legal kurumlara gelecekte gelişmeler hakkında bilgi almaya çalışmaktadır. Kuşkusuz bu bir yanıyla doğaldır. Ne var ki bunu usulünce yapmak gerekir. Legal dernek ve kurumlarda bu sorunlara girmemek, tartışmaları dışarıda (telefon yokken, kapatmak ya da parçalamak da bir anlam ifade etmemektedir) yapmak doğru olacaktır.

(...)

**Parti Belgelerini Koruyalım;
Herkes Bilmesi Gerektiği Kadar Şey Bilmelidir;
Yoldaşlar;**

Partimize ait önemli miktarda bilgi ve belge, ... operasyonu ile emperyalistlerin bunun sonucu olarak da işbirlikçi, uşaklarının eline geçmiş durumdadır.

Hazırlanan iddianame ... bugüne kadar ...'dan sonraki en hacimli iddianame olma özelliğini taşımaktadır. Ancak buna rağmen parti belgelerinin ve bilgilerinin düşmana akışı devam etmektedir. Partimizin içinde bulunduğu sancılı süreç ve taraflaşma, darbeyi/tasfiyeciliğin iktidarı ele geçirmek adına her şeyi gözden çıkaran tutumu ve bizim yanlışlarımız buna neden olmaktadır. Hala tüm yakıcılığıyla devam eden sorunların uluorta konuşulmasına bir an önce son verilmelidir. Yaşadığımız zor sürecin etkisiyle partimizde sadece örgütlü yoldaşlarımızın eline muhataplarınca geçmesi gereken belgeler ciddi biçimde dağılmış durumdadır. Partimizle organik bir ilişkisi bulunmayan, herhangi bir komitede örgütlü bulunmayan çok sayıda ilişki ve insanımızda söz konusu belgeler mevcuttur.

Bu en kısa sürede müdahale etmemiz gereken bir durumdur. Belgelerin böylesi bir dağılımı, denetimi imkansız hale getirmekte, düşmanın işini kolaylaştırmaktadır. Belgelerin bulundurulması ve taşınmasında da yeniden bir tartışmaya ihtiyaç vardır. Ülkede partimize ait belgeler militanlarımızın, yoldaşlarımızın evlerinde asla bulundurulmamalıdır. Gereksiz yere ya da planlama sorunlarından kaynaklı üzerinde taşınmamalıdır. “*Ben, uygun şekilde zulalarım, kimse bulamaz*” anlayışıyla hareket edilmemelidir. Parti belgeleri mutlaka başka yerlerde saklanmalıdır. Bu saklama işlemi de, illegal bir çalışma tarzıyla yapılmalıdır.

Gerekli tüm önlemler alınmalı, belgelerin nerede bulunduğu çok az insan tarafından bilinmelidir. Belgeler üzerimizdeyken legal kurumlara, merkezi yerlere kesinlikle, hiçbir gerekçe ile gidilmemelidir. Belgeler herhangi bir randevuya götürülürken olası bir olumsuzlukta en rahat şekilde imha edilecek şekilde belirlenen şekilde taşınmalıdır. Kıyafetlerimizin üzerinde saklama, zulalama yöntemine başvurulmamalıdır. Zira, düşman gözaltılardan sonra arama işlemini birkaç kademede son derece titiz bir şekilde yapmaktadır.

Belgelerimiz sadece ve sadece muhataplarına gösterilmelidir. Her komitenin okuyacağı belgenin içeriği, bileşenin niteliğine göre düzenlendiğinden her belge her komiteye gelişigüzel okutulmamalıdır. Keza benzer şekilde komiteler için hazırlanan belgeler ile taraftarlarımıza veya kitlemize açılan materyaller arasında da fark olmalıdır, vardır.

Özellikle yurtdışı alanında bu konuda oldukça ciddi sorunlar birikmiştir. Yönetici komitelerimiz toplantılarının tüm belgelerini sadece alt komitelere değil aynı zamanda taraftarlarımıza dahası ülkedeki ilişkilere de vermektedir.

Buna kesinlikle son verilmelidir.

Parti belgelerimiz, illegal örgütümüzün işleyişi ekseninde okunmalı ve dolaşıma sokulmalıdır. Yönetici komitenin toplantısındaki her tartışmanın herkes tarafından bilinmesi çok ciddi bir deşifrasyonudur. Hele de burada partinin diğer komiteleri ve yönetici düzeydeki yoldaşlara yönelik tartışmaların taraftarlarımıza açılması suçtur! Telefon ve sosyal medyanın kullanımı konusunda da ciddi düzenlemelerin yapılması gereken alanlarımızdan biri yurtdışı alanımızdır. Sosyal medyanın kullanımına kesinlikle bir sınırlama getirmeliyiz.(...)

Yurtdışından Türkiye ile yapılan görüşmelerde ülkedeki faaliyetin sorumluları durumundaki yoldaşlarımızın isimlerinin kullanılması son derece yanlıştır. Mail veya twtter’de yapılan kısaltmalarla bu sorun çözülemez. Doğrusu hiçbir şekilde böylesi bir iletişim yöntemine başvurmamaktır. ... operasyonuyla aldığımız darbe bizim için yeterince uyarıcı olmalıdır! Yurtdışında, yönetici komitelerimizdeki yoldaşların isimlerinin, kişisel özelliklerinin, herhangi bir konuda ne düşündüklerinin açıkça tartışılması, uluorta konuşulması suçtur. Bu fark edildiğinde buna müdahale edilmelidir.

Düşman sadece ülkede değildir. Son günlerde Almanya’da MİT’in örgütlenmesine dair çıkan bilgiler, deşifre olan MİT elemanlarının haberleri de bize bu gerçeği göstermektedir. Ülkedeki akrabaları ve tanıdıkları üzerinden telefon veya sosyal medya aracılığıyla şifreli konuşmalarla gelişmeleri aktarmaya çalışmak yanlıştır, suçtur. Bu durum faaliyet yürüten yoldaşları riske atmaktadır.

Burada pek çok örgütlü yoldaşımıza konumu gereği açılmayan belgelerin bizimle organik bir ilişkisi bulunmayan insanlarımıza açılması da suçtur!

Öte yandan legal alandaki kurumların kullanımı konusunda daha dikkatli olmak zorundayız. Burjuva demokrasisinin görece özgürlük ortamı yanıltıcı olmamalıdır. İlegal komitelerimizin toplantıları legal derneklerde yapılmamalıdır. Bu toplantılara telefonsuz ve denetimin olup olmadığı kontrol edilerek gelinmelidir.

Diğer yandan söz konusu toplantılar faaliyetçi yoldaşlarımızın evlerinde de yapılmamalıdır. 2015 operasyonu klasörü ev ve araç dinlemelerine yönelik sayısız örnekle doludur. Ülke ve bölgelerde bulunan parti komitelerimizin tartışmak, süreci kavramak amacıyla biraraya getirilmesi yanlış bir çalışma tarzıdır. Bu durum çok ciddi şekilde deşifrasyona neden olmaktadır. Partimizin ülkede uygulamaya çalıştığı illegalite kuralları ve işleyişi yurtdışı için de geçerli olmalıdır.

Komite toplantıları olabildiğince dar yapılmalıdır. En fazla aynı bölgedeki parti komiteleri biraraya getirilmelidir. İlegal yayınların legal derneklerde bulundurulması, taraftarlarımızın evlerinde açıktan tutulması, hatta kitaplaştırılması yanlıştır. Hala güncel tartışma ve bilgiler içeren belgelerin bu dolaşımı söz konusu parti bilgilerinin düşmanın eline geçmesi anlamına gelecektir.

Başarabiliriz, Başarmalıyız, Başaracağız!**Yoldaşlar;**

OHAL ilanından bu yana faşist diktatörlük saldırganlıkta gemi azıya almış durumdadır. Coğrafyamızın dört bir yanında dahası sınırların ötesinde, Kürt ulusunun kazanımlarını yok etmek için azgınca saldırmaktadır. Gözaltı ve tutuklamalara eşlik eden katliamlarla haklı mücadelemiz bastırılmaya, yok edilmeye çalışılmaktadır. Halkımızın özgürlük ve kurtuluşa olan özlemi böylece boğulmak istenmektedir. Partimize ve diğer devrimci ve yurtsever güçlere yönelik dizginsiz devlet terörünün temel amacı bu umudu yok etmektir.

Faşizmin bu amacına ulaşıp ulaşmaması bizim elimizdedir. Ya amaca uygun hareket ederek halkımızın özgürlük ve kurtuluş umudu olmayı sürdürecektir ve bu umudu büyütecek ya da darbe üstüne darbe alarak bu iddiamızdan uzaklaşacağız!

Biz partimizin, yüzlerce yoldaşımızın kanı ve canıyla inşa ettiği kıvılcık güzergahtan daha güçlü adımlarla, düşmana etkili darbeler vurarak yürüyeceğimize inanıyoruz! Partimizin gerçek düşmanı yine içinde taşıdığı zaafılardır. Bunlardan kurtulmak ve misyonumuza dört elle sarılmak tamamen bize bağlıdır! Geneli özelle birleştirebilen, kitlelerle kaynaşmış, çelik disiplinli bir parti zaferimizin teminatı olacaktır.

Partimizin şehit düşen 4. Genel Sekreteri Mehmet Demirdağ yoldaşın dediği gibi; **“Başarabiliriz, Başarmalıyız, Başaracağız!”**

KADININ KAYIP TARİHİ; EZİLENLERİN BÜYÜK BÖLÜNMÜŞLÜĞÜ

►► Bu çalışmada sınıf mücadelesi ile cinsiyet mücadelesini ortak mecrada aynı hedefe yönelik buluşturmaya çalışacağız. Kapitalist-emperyalist sistemi ortadan kaldırmayı amaçlayan stratejilerin bu konudaki yetersizliklerini gösterebilme niyetindeyiz. Uzlaşmaz karşıtlık içinde olduğumuz iktidar güçlerini -ataerkiyi saymazsak- oldukça ayrıntılı tanımlamış durumdayız. Fakat ataerkiyi de bu uzlaşmaz karşıtlar arasına almadığımız müddetçe bir ayağımız hep eksik kalacaktır. ◀◀

Sınıf örgütleri ve komünist parti olarak, geline aşamada yolumuza dünün tekrarı ile devam edemeyeceğimizi gördük. Arayışlarımızın bizi yönelttiği konulardan birisi de Marksizm’de cinsiyet sorununun ele alınışı meselesi oldu. Sınıf mücadelesini geliştirmede bu konunun anahtar rollerden birini oynadığını gördük-görüyoruz.

Fakat bu gelişme, konunun politik ve ideolojik bakımdan aynı derinlikte ve önemde görüldüğü anlamına da gelmiyor. Güncel ve süreklilik taşıyan konularda politika üretebiliyor olmamız da durumu değiştirmiyor.

“Marksizm’de cinsiyet mücadelesi konusunu neden stratejik almalıyız?” sorusunu cevaplamaya çalışarak işe başlayabiliriz. Zira bu düşüncüyü destekleyenler de karşısında olanlar da iddialarını kanıtlayacak yeterli çalışmalar sunabiliyor değil. Bu çalışmamız ise sadece soruları geliştirebilme iddiasını taşımaktadır.

Belki de sınıf mücadelesinin tıkanma noktalarından birisinin bu konudaki yanlışlarımızdan ileri geldiğini söyleyerek başlayabiliriz. Elbette, “cinsiyet mücadelesi stratejik olarak ele alınmalıdır ve bu konudaki teorik boşluklar doldurulmalıdır” önermelerini kanıtlamak için yola çıkmalıyız.

Giriş:

“Kadının tabiiyetinin kökenleri her toplumda, alt gruplar ya da ayrı aileler arasındaki toplumsal ve ekonomik farklılaşmanın kökenleriyle ayrılmaz bir biçimde iç içe geçmiştir. Toplumsal ve politik eşitsizliğin erken biçimleri kadın ürünlerine el koyulmasına dayanıyorsa, bunun tersi de doğrudur. Sosyoekonomik ve politik farklılaşmanın gelişkinleştirilmesi, kadının üretici ve yeniden-üretici güçlerinin tabiiyet altına alınması için de birincil kışkırtıcı öge oldu. Sivil devletin yükselmesi hem patriyarkayı hem de sınıf düzenini kurumlaştırdı, böylece alt sınıf ve kadınlar üzerinde uygulanan kişisel güce içkin olan aşırılığın bir kısmını yok etti ama nihai olarak bu gücü daha da sıkı bir güvence altına aldı. Antropoloji ve tarih, bazı politik eylemcilerin sınıf yönetimine karşı savaşımla patriyarkaya karşı savaşım arasında gördükleri karşıtlığı haklı gösterebilecek hiçbir şey sunmaz. Cinsel eşitsizlik sosyoekonomik tabakalaşmanın öyle bir dayanağı olmuştur ki onu ayakta tutan patriyarkayla karşı karşıya gelmeden sınıf hakimiyetine saldırlamaz. Aynı zamanda, kapitalizmin politik ve yasal cinsel eşitlik vaatlerini karşılayamamasıyla da görüldüğü gibi, ekonomik eşitsizliğe ve sınıflı toplumun politik yapılarına saldırmaksızın patriyarkayı kökünden söküp atmak da olanaksızdır. Kadınların tabiiyetinin alt sınıftan erkekleri denetlemek ve manipüle etmek için de kullanılması gerçeği ekonomik ve cinsel eşitsizliğe karşı iç içe geçmiş bir mücadeleyi başlatabilmek için bir çıkış noktası olabilecek nesnel bir çıkar ortaklığını sağlamaktadır.” (G. Acar-Savran, N. Tura Demiryontan, 2012: s. 78)

Bizler de bu çalışmada sınıf mücadelesi ile cinsiyet mücadelesini ortak mecrada aynı hedefe yönelik buluşturmaya çalışacağız. Kapitalist-emperyalist sistemi ortadan kaldırmayı amaçlayan stratejilerin bu konudaki yetersizliklerini gösterebilme niyetindeyiz. Uzlaşmaz karşıtlık içinde olduğumuz iktidar güçlerini -ataerkiyi saymazsak- oldukça ayrıntılı tanımlamış durumdayız. Fakat ataerkiyi de bu uzlaşmaz karşıtlar arasına almadığımız müddetçe bir ayağımız hep eksik kalacaktır. Artı-değer sömürüsü ve kapitalist-emperyalist sermaye içindeki **görünmeyen emek** ve **yeniden üretimin** yerini belirlemeye çalışarak yola çıkacağız. Zira ezilenlerin bölünmüşlüğüünün ideolojik temelleri de buralara dayanıyor.

Feodalizmden kapitalizme geçişte kadının tarihi yenilgisi

Kapitalizmle birlikte üretim, o güne kadar görülmemiş bir şekilde kolektif halde yapılabilir oldu. Kadınlar da ilk kez toplu halde evden çıkıp top-

lumsal üretime katıldı. Marks ve Engels, kadının ev dışına çıkıp bu şekilde üretime katılmasının kadın üzerindeki sömürü yükünü zayıflatan bir rol oynayacağını savundu. Zira bu, ailenin çözülmesine gidecek yolun başlangıcı olacaktı!

Gerçeğin böyle olmadığı daha sonraki yaşananlarla teoride ve pratikte görüldü. Kadının ev dışına çıkıp kolektif üretime katılması aileyi parçalamıştı. Ancak diğer yandan ataerki, kendini kapitalist sömürü biçimine de uyarlamıştı. Kadın üzerindeki baskı ve sömürü yeni biçimlerde devam ediyordu.

Marks ve Engels çeşitli çalışmalarında emeğin yeniden üretimi sorununu incelemiştir. Fakat bu incelemelerde feodalizmden kapitalizme geçişte kadının uğradığı yenilgi yer almamıştır.

Avrupa’da feodalizmden kapitalizme geçiş üzerine yürüttükleri çalışmalarda köylülerin topraksızlaştırılması ve bunun sonuçları, kentlere göç vb. incelenmiştir. Bu sürecin dünyadaki boyutları da sömürgecilik çerçevesinde analiz edilmiştir.

Oysa kapitalizmi yaratan tüm bu ilksel birikim süreçleri, Avrupa, Afrika ve Amerika’da ve de dünyanın diğer yerlerinde kadınlar açısından büyük altüst oluşlara yol açmıştır. Bu süreçlerde kadın, ekonomi ve siyasette **görünmezleştirilmiştir**. Bu coğrafyalardaki komünal ekonomi ve idareler parçalanmış ve toprak ve de kadın başta olmak üzere özel mülkiyet haline getirilmiştir. Bu yeni kölelik biçimi, bir kereye mahsus değil, kapitalist-emperyalist krizlerin ve tıkanmanın yaşandığı her seferde derinleştirilerek süregelmiştir. Sömürgecilik yerini yarı-sömürgeciliğe bırakırken kadını ve doğayı çifte boyunduruk altına almıştır.

Kadının ev dışına çıkıp toplumsal üretime katılması ile sömürü ilişkilerine erkekle eşit biçimde maruz tutulacağı varsayıldığı için, sermayenin cinsiyetçi uygulamalarına karşı önlemsiz kalındı. Bu durum, sınıf mücadelelerinde ve ulusal kurtuluş savaşlarında da benzer temellerle kabul edildi. Oysa bu saldırı emekçiler arasında önemli bir bölünme yaratıyordu.

Bu eksiklik, sınıf mücadeleleri tarihinde de kısmen görüldü. Fakat asıl ortaya koyanlar feministler oldu. Kadının yok sayılışının ideolojik olarak ne anlama geldiği 1970’li, 1980’li yıllarda açıklanmaya başlandı.

Kadınların evde ücretsiz yaptığı bakım, beslenme ve barınmaya dair her türlü işin sadece erkeğin ücretini desteklemekle kalmadığı, kapitalist emperyalist sistemin sermaye birikimine büyük katkı sağladığı gösterildi.

Fakat bu görünürlük, erkek egemen sisteme iktisadi ve sosyal bir eleştiri

yapmaksızın mümkün olmaz. Kapitalizmin tarihi boyunca ortaçağın cadı avlarından başlayıp günümüze kadar süregelen kadının iktisadi ve sosyal köleştirilmesi, her daim büyük cins kırımları ile gerçekleştirilmiştir. Erkek devletin kurumlarınca ve erkeklerce gerçekleştirilen her türlü şiddet politiktir. Ve kadının daha fazla sömürülmesini amaçlar. Üstelik de kadın ve lgbti+'larla sınırlı kalmaz. Tüm ezilenlerin aynı sürece tabi tutulması yolunu izler.

Erkek iktidarının şiddet ve kanla yazdığı bu tarih, sadece egemenlerin benimsediği bir tarih değildir. Sömürü ilişkilerini “doğal” bir süreç gibi açıklayan bu tarihi ezilenler de benimsemiştir. Bu yüzden de sınıf mücadeleleri tarihinde kadınların ne denli yok sayıldığını görmek kolay olmayacaktır.

Kapitalizm, ilk olarak kendini doğal yaşamı bozulmamış toplumları sömürerek ortaya çıkardı. İlkel birikimin bu seyri, döngüler halinde ve yüzyıllar içinde tekrarlanageldi. Gelineen noktada baskı ve şiddet yoluyla ezilenleri kendi içindeki “karşıtlıklarla” bölmeye devam ediyor.

İktidar “ırk”, cinsiyet ve tür gibi ayrımları bu ideolojik temelde üretmiştir. Bu sömürü biçiminde iktidarı batılı, beyaz, genç erkek temsil eder. Tahakkümü altındaki ezilenleri ise kadınlar, lgbti+'lar, sömürge ve yarı-sömürgeler temsil eder. Bu ezilenler grubunun ortak özelliği, “cehalet” ve “gelişmemişlik”, “ilkellik”, “çocukluk” ve “asilik”tir. Bu eşitsiz ve adaletsiz tanımlama doğaya ait olma ortak özelliği ile “normalleştirilir.” Büyük bir görünmezleştirme olmaksızın bu baskı ve sömürü sisteminin devamlılığı mümkün olmaz.

İktidarın bu kendinden olmayanı görünmezleştirilmesi sonsuz sayıda iktidar türü üretmesi ile mümkün hale gelir. Ezilenlerin arasındaki ilişkilerde de bu iktidar ve hiyerarşinin sonsuz biçimleri mevcuttur. Bu yabancılaşma sayesinde ezilenler büyük bölünmüşlükten dolayı birleşik, ortak bir mücadele platformunda buluşamamaktadır. Bu durum komünist partiler ve sınıf örgütleri açısından da fazlasıyla geçerlidir. Yani felsefi olarak bölünmüşlüğüümüz ezilenler ve egemenler zemininde iki boyutla sınırlı değildir. Dünya halkları ve onların öncüleri de, içimizden olana karşı yürüttüğümüz bu şiddet ve yok saymayı “doğal” kabul etmiştir. Aynı şekilde iktidarın içimizdeki varlığı ile mücadele de yetersiz bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Yakın tarihten bir örnekle açıklayacak olursak; Kürt ulusuna ve özgürlük mücadelesine ezilenlerin ve onların öncülerinin yaklaşımı gösterilebilir. Kürt ulusunun Kaypakkaya öncesinde görünmezliği hepimizin malumudur. Hatta Kürt isyanları geçmiş dönem sınıf örgütlerince gerici ayaklanmalar olarak kabul edilmiştir. Reformist revizyonist sınıf örgütleri, bu isyanlar karşısında

Kemalist faşist devletin yanında saf tutmuştur. Kürtler de tarihsiz ve doğaya ait olan şeklinde görülmüştür. Diğer bir ifadeyle, ezilen kimlikler bir tür **ka-dınlaştırma** yaşar. Yani sınıf hareketleri olarak hala ezilenlere iktidarın gözü ile bakmayı sürdürüyoruz.

Tarihi egemenlerin yani erkek iktidarın gözüyle görmek ve yorumlamak bataklıkla değil, sivri sineklerle uğraşmaya çalışmaktır. Bunun adı devrimcilik değil, reformizmdir. Tarihsel ilerlemeci devrim modeli ile mücadele, cinsiyet sorununa yaklaşımımızı da kapsamalıdır. Bu yüzden de kapitalizmde kadın emeğinin görünmezleştirilmesi ve yeniden inşası sorununa yakından bakmalıyız.

İlksel-ilkel birikim ve kadın emeği

Marksist ustalar, feodalizmden kapitalizme geçiş sürecini kadınları hesaba katmadan incelemiştir demiştik. Marks ve Engels, köylülerin topraksızlaştırılması sürecini emek gücünün özgürleştirilmesinin bir aşaması olarak tanımlamıştır. Kapitalist dünya dışında kalan tüm coğrafyaların talanını, sömürgecilik olarak doğru temelde çözümlemiş olsalar da, bu çalışmaların hiçbirinde kadının toplumsal konumunun geriletilmesi tanımlaması yoktur. Kadınların kapitalizmdeki bu büyük yenilgisinden bahsetmezler.

“Amerika’da altın ve gümüş madenlerinin keşfi, yerli halkın kökünün kazınması, köleleştirilmesi ve madenlerin bunların mezarı haline getirilmesi, Doğu Hint Adalarının fethine ve yağmalanmasına başlanması, Afrika’nın siyah derililerin ticari amaçla avlandığı alana çevrilmesi, kapitalist sistem döneminin şafağının işaretiydi. Bu masalımsı süreçler ilk birikimin ana uğraklarını oluşturur. Bunu, sahnesi bütün yeryüzü olmak üzere, Avrupalı ulusların ticari savaşları izler...” (K. Marks, 2011: c. 1, s. 718)

Bu süreçlerin çok ayrıntılı incelenmesi ve bu doğrultuda sınıf mücadelesi için teoriler üretilmesi Marks’ta ve Marksist literatürde fazlasıyla mevcuttur. Fakat cinsiyet ideolojisi boyutunda bir eksikle. Marks incelediği her şeyi fazlasıyla derinleştirerek kavramları oluşturmuştur. Yine de bu her şeyi incelediği anlamına gelmez. Zaten böylesine bir tamam olma halini beklemek eşyanın doğasına da aykırıdır. İlksel birikimi ve kadın boyutunu incelememiş olması Marksizm’in yanlışlığı anlamına da gelmez. Tam tersi, Marksizm’i bu noktalarda derinleştirmek açısından yapılacak çok şey olduğunu ifade eder. Zira tüm oklar cinsiyet mücadelesi konusunda teoriler oluşturulması gerektiğini göstermektedir.

Tarihe “cadı avı” diye geçen ve bugün bile egemenlerin öğrettiği gibi yanlış anlamda kullandığımız kavram, kadın ve lgbti+ kıyımları ile gerçekleştirilmiştir. Kapitalizmin ilkel birikim sürecinin startı da bu olaylarla verilmiştir. Yüzyıllarca süren cadı avlarıyla erkek egemen toplum yeteneği, niteliği, özgüveni ve özerkliği olan kadınları kötülük simgesi olarak damgalayıp yok etmiştir. Kadınların kapitalizme uygun köleler haline getirilişi böyle mümkün olmuştur.

Bu anlatımdan kadınların kapitalizm öncesindeki sınıflı toplumlarda özgür oldukları anlamı çıkartılmamalıdır elbette.

“Yağmacı ataerkil işbölümü, en başından beri, insanların yapısal olarak bölünmesine ve tabi kılınmasına dayanır: erkekler kendilerine tabi kıldıkları kadınlardan ayrılık, ‘kendi’ halkı ‘yabancılardan’ ya da ‘kafirlerden’ ayrılır. Eski ataerkil düzenlerde bu bölünme hiçbir zaman topyekun olmadı. Oysa modern ‘Batılı’ ataerkil düzende bu bölünme İNSANOĞLU ve DOĞA arasındaki bölünmeye kadar genişlemiştir...” (Maria Mies, 2011, s. 152)

Feodalizmden kapitalizme geçişe dair ilk örnekler, Avrupa’da karşımıza çıkar. Buralarda geçimlik üretimin ortadan kaldırılışı ve toprağın özelleştirilmesi komünal ekonomilerin sonunu getirir. Böylece, **üretim ve yeniden üretim süreçleri birbirinden koparılır**. Birbirinden ayrılması ile yeniden üretim görünürlüğünü kaybeder. Bu süreç, dünyanın diğer coğrafyalarında da benzer şekilde yaşanır.

Böylece, kadın ve erkek emekçi ürettiği ürüne, yaptığı işe yabancılaşır. Ve işgücü piyasasında birbirinin rakibi haline getirilir. Ücretlerin ve yaşam koşullarının kötüleşmesinde sürekli düşüşün yolu açılır.

“... Böylece, meta üretiminin emek gücünün yeniden üretiminden koparılması, karşılığı ödenmemiş emek birikiminin bir aracı olarak, ücretin ve piyasaların özgün olarak kapitalist kullanımının gelişimini de mümkün kıldı.” (S. Federici, 2012: s. 111)

Bu sürecin ürünü olan cinsiyete dayalı işbölümünün ve kadınla erkek emeğinin ücretlendirilmesindeki uçurum, bugüne kadar artarak ve derinleşerek geldi. Feodalizmde bir geçim aracı olan toprak, kapitalizmle birlikte birikim ve sömürü aracıydı artık. Ücret sisteminin ve bunun cinsiyete dayalı hale gelmesinin sonucunda yeni ekonomik sistemin hukuki ve siyasi temelleri oluştu. Bu sistemde emeğin yeniden üretiminin yeri yoktu. Zira bunu gerçekleştiren kadın ve emeği görünmezleştirilmişti.

İşsizler ordusunun sürekli büyümesine yol açan kapitalizmde kadın ve

çocuk emeği, ücretleri sürekli aşağı çeken evrensel bir rezervdir. Aynı süreç dün olduğu gibi bugün de çeşitlenerek devam ediyor. Dünyanın ucuz işgücü havzaları olan yarı-sömürgelerde işgücünün büyük bölümünü kadınlar ve çocuklar oluşturuyor. Uzakdoğulu kadınlar, dünyanın her yerinde ucuz ve yumuşakbaşlı hizmetçiler olarak çalışıyor. Türkiye’de özellikle 90’larla birlikte emeğin kadınlaşması ve Kürtleşmesi süreçleriyle karşılaştık. Bugün ise Suriyeliler bu piyasanın en ucuz işgücünü teşkil ediyor.

Dünyada ve coğrafyamızda kapitalizmin yapısal krizi onu yerle bir edecek şiddete ulaştı. Fakat emekçilerin ve ezilenlerin bölünmüşlüğü devam ediyor. Bu bölünmüşlüğün iktisadi ve sosyal temelleri emek gücünün biyolojik ve sosyal yeniden üretiminin görünmezleşmesine dayanıyor.

Kadın bedeninin ve doğurganlığının kontrol altına alınması

Yeniden üretimin, üretim sürecinden koparılması ve bu yoldan görünmezleştirilmesi etkisini sadece ekonomik ilişkilerin doğrudan şeklinde göstermemiştir. Sosyal yaşam ve ilişkiler de zor yolu ile değiştirilmiştir. Kolektif düşünce, üretim ve dilin taşıyıcısı olan kolektif kültür de yok edilmeye çalışılmıştır. Etkinlikler, dayanışma ilişkileri, özgür cinsel yaşam da zor yolu ile değiştirilmiştir.

Bu süreç, Avrupa’dan başlayarak devlet aygıtlarına, toplumu denetim altında tutma açısından yeni nitelikler kazandırdı. Böylece bugünkü modern devlet ortaya çıktı.

Kadının, ebeliği, şifacılığı, lonca sistemindeki ve diğer üretimlerdeki yeri siyasetteki yerini de güçlendiriyordu. Böylesi doğal toplumların yok edildiği yerlerde sadece kadınlar değil, tüm toplum üretimden gelen gücünü siyasi olarak yitirdi. Üretme ve yönetme bütünlüğündeki yapı parçalandı. Toplum o güne kadar olmadığı düzeyde evrensel olarak; üretenler ve onları yönetenler diye bölündü.

Kadının doğurganlığının devlet denetimine geçmesi bu süreçte incelenmesi gereken önemli bir noktadır. Avrupa’daki geçiş aşamasında en büyük cezalar çocuk düşürme ve çocuk ölümleri nedeniyle verildi. Böylesi durumlar kadının cadı olarak suçlanması için yeterliydi. Her iki nedenle katledilen kadın sayıları için bugün tarihin gördüğü en büyük soykırım denilmektedir. Tarihin yakından bildiği en büyük soykırımlar olan Ermeni-Süryani Soykırımı ve Yahudi-Çingene Soykırımı ile karşılaştırıldığında cadı avları denilen kadın kırımı, ilk sıraya yerleşmektedir. Fakat bu süreç, kadını (ve sömürgeleri) tarihsizleştirdiği için yaygın kaynaklarda bu kırımın rastlamak mümkün değildir.

Kadınlar ve lgbti+'lar söz konusu olduğunda bugün bile Marksistler batı merkezli tarihin etkisindedir. Sınıf devrimcilerinin egemenlerin tarihi ile hesaplaşması ve kendi tarihlerini oluşturma süreci, sömürgeler ve yarı-sömürgelerin tarihinin bu halklarca yeniden yazılması ile başlamıştır. Çin, Vietnam vb. sömürge ve yarı-sömürgeler kendi devrim süreçleri ile, ezilenlerin tarihinin devrimci teorisini en ileri düzeyde yaratmışlardır. Fakat bu, kadınların sınıf mücadelesi tarihi içinde teorik düzlemde görünür hale gelmesi aşamasına ulaşmamıştır. Bugünkü kadın eksenli politikalarımızın teorik temeli hala Marksizm'in ilk dönemlerindeki çözümlemelere dayanıyor.

"Marx'ın analizinde, ilksel birikimin bu yönü eksiktir. Komünist Manifesto'da burjuva ailesi içinde kadının nasıl kullanıldığına ilişkin söyledikleri –aile mülkiyetinin devrini garanti altına alan varislerin üretilmesi- dışında, Marx hiçbir zaman doğurganlığın bir sömürü ve aynı nedenle de bir direniş alanı olabileceğini kabul etmemiştir. O hiçbir zaman kadınların doğurmayı reddedebileceklerini ya da böyle bir reddin sınıf mücadelesinin bir parçası olabileceğini düşünmemiştir. Grundrisse'de (1973: 100) kapitalist gelişimin nüfusun sayısından bağımsız olarak ilerlemekte olduğunu öne sürmüştü, bunu da emeğin artan üretkenliği sayesinde, sermayenin sömürdüğü emeğin 'sabit sermaye'ye (makineler ve diğer üretim mallarına yatırılan sermaye) oranla sürekli azalmasına ve nihayetinde 'artı nüfus' belirleniminin ortaya çıkmasına bağlamıştır. Marx'ın 'kapitalist üretim biçimine özgü nüfus yasası' olarak tanımladığı bu dinamik (Marx 1909, 1. Cilt: 689 ve devamı) ancak ve ancak doğurma yalnızca biyolojik bir süreç ya da ekonomik değişime otomatik olarak cevap veren bir etkinlik olarak ele alındığında ve sermaye ile devlet 'kadınların çocuk yapmaya karşı greve gitmeleri'nden endişe etmek zorunda olmadığına gerekli olabilir. İşin aslı Marx'ın da varsayımı buydu. Marx, nedenlerini sadece ara sıra tartıştığı bir durum olarak kapitalist gelişmenin nüfus artışıyla el ele gittiğini kabul eder. Ancak tıpkı Adam Smith gibi, bu artışı ekonomik gelişimin 'doğal bir etkisi' olarak alır ve Kapital'in Birinci Cilt'inde durmadan 'artı nüfus' belirlenimi ile nüfusun 'doğal artışı'ı karşılaştırır. Ancak hiçbir zaman şu soruyu sormaz: Neden doğurmayı çok çeşitli çıkarlar ve güç ilişkileri ile bağlı, tarihsel olarak belirlenmiş toplumsal bir etkinlik yerine bir 'doğa gerçeği' olarak kabul ediyoruz? Ne de kadının ve erkeğin çocuk yapmayla ilgili farklı çıkarları olabileceğini düşünür. Bu etkinliği toplumsal cinsiyet bakımından yansız, farklılaşmamış bir süreç olarak ele alır." (Silvia Federici, 2012: s. 133-135)

Bugün biliyoruz ki kadının doğurganlığı ve bedeni devletin denetimindedir. Yönetim şekli, inanç sistemi, ideolojisi ne olursa olsun tüm devlet ve iktidar güçleri açısından durum böyledir. Üstelik sadece kapitalist devletler değil “sosyalist” devletler de kadının doğurganlığını kontrol etmiştir. İster strateji isterse taktik adı altında yapılsın, kadın bedenine müdahale, erkek iktidarın ideolojik bir saldırısıdır.

“Ev kadını” kategorisinin ortaya çıkışı

Kapitalist ilksel birikim ve sömürgeciliğin sonuçlarından birisi de kapitalizmin merkezinde olan ülkelere lüks malların taşınması oldu bu lüks pazarının üretici ayağını da tüketici ayağını da önemli oranda kadınlar oluşturuyordu. Asya’nın, Afrika’nın kadınları ne için kullanıldığını, nasıl tüketileceğini dahi bilmedikleri ürünleri üretiyorlardı. Bu lüks eşyaların tüketicisi kadın ve erkekler de kullandıkları ürünlerin hangi koşullarda, nasıl bir vahşi sömürü ortamında, kimler tarafından üretildiğinden haberdar değildi. (Bu durum günümüzde de fazlasıyla geçerlidir.) Lüks tüketimin yarattığı kültür ev ekonomisi, güzellik ve çocuk bakımının yeni sektörler yaratmasıyla birlikte yerleşti. Ev kadınları bu yaşam biçiminin hedefiydi.

Ev kadını denilen bu kadın kesimi, ilk kez Avrupa burjuvazisi arasında ortaya çıktı. Kapitalizmin ikiyüzlü “ahlak” anlayışına tabi, evcilleştirilmiş, “aşk” adı altında bir erkeğin himayesinde yaşamaya istekli bu kadın tipi, zamanla küçük burjuva ve emekçi kesimlerde de benimsendi.

Kapitalizmde cinsiyete dayalı işbölümünün zirve yapması, kadın emeğinin görünmezleşmesi, ailenin ekonomik ve siyasal etkinlik alanı olmaktan çıkmasına yol açtı. Ailenin, özel mülk ve özel alan haline gelmesi bu yaşamın “doğal” parçası kabul edilen kadının da mülk olarak görülmesini beraberinde getirdi. Devlet bu özel alanın denetimini düzenleme yetkisi kazandı. Erkek ise devletin bu özel mülkün devlet gelenekleri adına bekçiliğini üstlendi.

“Ne var ki kadınların evkadını yapılması, sadece sermaye için yeterli işçi ve askerin var olmasını güvence altına alma amacını taşııyordu. Tüketimin bir aracı olarak eviinin ve evkadınlığının yaratılması, 19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında çok önemli bir strateji haline geldi. Artık hane yalnızca yeni ev aletleri ve tüketim maddelerinin tamamı için önemli bir pazar olarak keşfedilmekle kalmamış, aynı zamanda bilimsel ev idaresi de kadınların daha fazla evcilleştirilmesi için yeni bir ideoloji olmuştı. Evkadını, yalnızca işgücü maliyetini düşürmesi için kendisine başvurulmuş kişi olmakla

kalmıyor, aynı zamanda enerjisini yeni ihtiyaçlar yaratma doğrultusunda kullanmak üzere harekete geçiriliyordu. Kimya sanayinin yeni ürünlerine pazar yaratmak için, temizlik ve hijyen için fiili bir savaş (kire mikroplara bakterilere ve benzerlerine karşı bir savaş) başlamıştı. Bilimsel evkadinlığı, erkeklerin ücretini düşürmenin bir aracı olarak savunuldu...” (Maria Mies: 205)

Kapitalizmin kadın ve erkek işçileri sömürü ilişkileri bakımından birbirine eşitlediği yaygın düşüncesi Marksizm’in bu konuya duyarlılık göstermemesine yol açtı. Aralarında burjuva feministlerin de olduğu kadınlar bu süreci inceledi. İşçi sınıfı içinden bu düşüncelere yönelen kadınlar, işçi sınıfını kadınlar ve erkekler olarak bölmeye kalkışmakla suçlandı. Oysa asıl bölünme bu özgünlükleri görmemekten kaynaklanıyordu.

Dolayısıyla da konuya analitik açıklamalar getirenler feministler ve akademik çevreler oldu. Bu analitik açıklamalar büyük ölçüde düzen içi sınırlarda kaldı. Devrimci tarzla buluşamadı. Daha doğrusu devrimci güçler sorunun ideolojik bir saldırı olduğunu göremedikleri için, yeni uluslararası işbölümünün de bu bölünmeyi temel aldığı farkında değildi.

Yeni uluslararası işbölümü ve kadın emeği

Kapitalist ekonominin yaratılmasının bir ayağı sömürgecilikle elde edilen hammadde ve işgücü kaynakları ise, diğer ayağını da cinsiyete dayalı işbölümünün kapitalizme uygun şekillendirilmesidir demiştik. Sömürgelerdeki her türlü kaynağın gerek yerinde üretime sokulmasıyla gerekse Avrupa, Amerika ve Japonya’ya taşınmasıyla uluslararası bir işbölümü oluştu. Buna göre dünyanın her yeri üretim ve hammadde sahasıydı. Fakat sermaye sadece kapitalist ülkelerde birikiyordu. Bu süreçte zorla çalıştırma esas olduğu için sömürgelerin siyasi yapısı tamamen sömürücü devlet tarafından yürütülüyordu. Bu nedenle kapitalist ülkelerde ücretli işçilik hukuki statüler kazanarak oluştuğu halde, sömürgelerde kölelik veya kölelik düzeyinde angarya çalıştırma mevcuttu.

Bu uluslararası işbölümünün kendi içinde başka kategorileri de vardı. Kapitalist ülkeler her dönemin modern sanayisinin merkezi iken, sömürgeler ise madencilik, tarım ve el işçiliği yoğun üretim yapıyordu. Dolayısıyla da kapitalist ülkeler teknolojik ürün ihracatçısı, sömürgeler ise bu ihracatın bağımlı ithalatçısı idi.

Dünya emperyalist döneme adım atarken kapitalizmin yapısal krizleri paylaşım savaşlarını kaçınılmaz hale getiriyordu. Bu koşullar 20. yüzyıl dev-

rimlerine zemin hazırlıyordu. Sömürgeler yarı-sömürgeler haline gelirken uluslararası işbölümünün yeni ihtiyaçlarına uygun şekillendiriliyordu.

Sovyetler Birliği ve Çin Halk Cumhuriyeti başta olmak üzere 20. yüzyıl devrimleri bu uluslararası işbölümünün dışında kalma çabasına girmiştir. Fakat bu amaçla alınan tedbirler yetersiz kalmıştır. Zira kadın emeğinin sermayeyi besleyen can damaklarından birisi olduğu tam olarak görülememiştir. Bu yüzden “sosyalist” ülkelerin kadın politikaları da zamanla tıpkı kapitalist-emperyalist ülkelerinkine benzemiştir. Cinsiyete dayalı işbölümü ortadan kaldıracak teori üretilenmemiştir.

Yine de 20. yüzyıldaki kapitalist-emperyalist sömürü ilişkilerini bir dönemliliğine de olsa frenleyen etki bu devrimler sayesinde olmuştur.

Ancak, 1970’lere gelindiğinde yeni bir yapısal krizle birlikte yeni uluslararası işbölümü ve sömürü biçimi dünyanın bütün yarı-sömürgelerine ihraç edildi.

Neoliberalizm olarak da adlandırılan bu dönemde emperyalist şirketler dünyanın her yerine daha sınırsız ulaşabilir hale geldi. Bunun için gerekli uluslararası hukuki düzenlemeler yapıldı. Devletler kendisini bu yeni sürece uygun biçimde yeniden reorganize etti. Özelleştirmeler ve ticarileştirme her alana yayıldı. Devletin emperyalist sermaye ile emek gücü ilişkisine müdahalesi şekil değiştirdi. Devlet adeta aradan çekildi. Tek görevi sermayenin önüne çıkacak engelleri ortadan kaldırmak haline geldi.

Emperyalist şirketler atıl ve kirlетici teknolojilerini yarı-sömürgelere ihraç etmeye başladı. Üretim “esnekleştirildi”, güvencesizleştirildi, ucuz işgücü havzalarında emperyalist şirketler fabrikalar ve tarım sahaları kurdu. Fakat işyerlerinin yarı-sömürgelere taşınması elde edilen sermayenin bu ülkelerde kaldığı anlamına gelmiyordu.

Yarı-sömürgelerin ürettiği ürünlerin dünya pazarındaki rakipleri başka yarı-sömürge ülkelerdi. Bu durum alıcılar açısından (zira alıcılar emperyalistlerdir) fiyat avantajı kazandırırken, yoksul ülke emekçileri birbirinin rakibi haline geliyordu. Kentlerde istihdam artmadığı halde, kırsaldaki geçimlik üretim yok edildiği için kent nüfusu arttı. İşsizlik ve ücret düşüşleri, ağır çalışma koşullarına rıza daha da arttı.

Dünya, üreten coğrafyalar ve bu üretilenleri tüketenler olarak daha fazla ayrıldı. Yerelin her türlü zenginliği de ticarileştirildiği için geçimlik üretime bir darbe daha vuruldu. Bu süreçte kadın ve çocuk emeği sömürüsü zirve yaptı.

Neoliberalizmle birlikte bazı sektörler esasta kadın çalıştırır hale geldi. Elektrik, elektronik eşya üretimi, tekstil, evde yapılan montaj vb. işler bunlardandır.

Tarımda çalışan kadın sayısı daha da arttı. Tarım zaten her dönem kadın istihdamının en yüksek olduğu sektördür. Ve kadının görünmeyen emeğinin ve ücretsiz aile işçiliğinin de en fazla olduğu alandır. Bu süreçle birlikte durum daha da vahim hale geldi.

Hizmet sektörü de daha önce hiçbir dönemde neoliberalizmdeki kadar büyük istihdam oranlarına ulaşmamıştır. Bu sektörde eğitimli, kalifiye emek gücü de “vasıfsız” işgücü de istihdam edilir. Fakat en geniş istihdam alanları temizlik, bakım ve ev hizmetçiliği, çağrı merkezleri, seks işçiliği oluşturur. Bu sektörlerin tamamında da ezici çoğunlukta kadınlar çalışır. Hatta bazı Uzakdoğu ülkelerinde devletlerin en büyük ihraç ürünü kadınlardır. Bu hizmetçi, seks işçisi ve hemşire kadınlar ülkelere döviz getiren en büyük kaynaktır.

“Üçüncü Dünya ülkelerindeki işgücünü bugün kimin oluşturduğunu sorsak, gerçek açığa çıkar. Kadınların çalıştığı geniş alanları (örneğin “en-formal sektörde” çalışanları) kapsayan bir istatistiğe sahip olmadığımız halde, yine de, elimizde bugün dünyadaki bütün işlerin üçte ikisinin kadınlar tarafından yapıldığı gerçeğini gösterecek yeterince kanıt vardır (BM Kadın Konferansı, Kopenhag, 1980). Güneydoğu Asya, Afrika ve Latin Amerika’daki Serbest Üretim Bölgelerinde çalışan işgücünün yüzde 70’inden fazlasını kadınlar oluşturuyor. Fröbel ve asistanları, bu kadınların çoğunluğunu (14-24 yaş arasındaki) genç kadınların oluşturduğunu bulguladılar. Genç kadınlar montaj hattında gerçek üretim süreçlerinde çalışırken, bu endüstrilerde çalışan az sayıda erkek, genellikle amir konumundadır. (Fröbel, 1977: 529-30)” (Maria Mies: 221)

Görünen ve görünmeyen emeği ile kadınlar dünyadaki işlerin en büyük üstlenicisi olsalar da, bu çalışmadan elde ettikleri gelir, sadece bir destek olarak tanımlanır. Aileyi geçindiren erkek olarak görünür ve kadınların buna ancak sınırlı bir katkı yapabileceği varsayılır.

Yeni uluslararası işbölümüne göre çekirdek bir üretim süreci çalışanı dışında kalan tüm işçi emekçi nüfusun tanımlanması ve statüsü de bu kadınlara tabi tutulmaktadır. Sendikalar ve meslek örgütleri günümüzün bu sömürü ilişkilerine cevap verememektedir. Zira 1970’ler öncesi üretim ilişkilerine uygun bir yapılanmaya sahiptirler. Buna göre de kadının çalışma koşullarına uygun bir direniş modelleri yoktur. Şimdi ise üretim süreçleri

adeta atomize edilerek, tüm işçi emekçiler adeta görünmezleştirilmiştir. Ve emek örgütlerinin yeni bir anlayış ve strateji geliştirmeden buna yanıt verebilmeleri mümkün değildir.

Elbette politik olarak bu sorunun çözücüsü meslek örgütleri ve sendikalar değildir. Siyasal öznelerin soruna sahip çıkmaları gerekmektedir. Bu durumda da en başta dönüp, kapitalist-emperyalist-erkek egemen sistemde ezilenlerin ve emekçilerin görünmezleşmesine, bölünmesine, onu bölen içindeki erkek egemen anlayışlara savaş açmalıyız. Üstelik de bu savaş sadece güncel siyaset ve örgütlenme düzeyinde kalmayıp teorik ve stratejik düzleme taşınması gerekmektedir.

Kadının kayıp tarihinin coğrafyamızdaki izleri

Yazı boyunca dünyanın her yerinde, kadınların ve yarı-sömürgelerde yaşayan halkların aynı süreçlerden geçirildiğini anlatmaya çalıştık. Aynı süreçler, kendi sosyoekonomik gerçekliğimiz doğrultusunda coğrafyamızda da yaşandı. Ülke ve bölge analizleri yaparken bu süreçleri belli derinliklerde Komünist Partisi ve diğer devrimci özneler de inceledi, inceliyor. Fakat bu ne yazık ki cins körü bir yaklaşımla yapıldı. Dolayısıyla da halklar ve emekçiler arasındaki büyük bölünmüşlük tahlil edilip bunun üstüne gidilemedi.

Anadolu, Mezopotamya, Trakya, Kafkas halkları ve kadınları feodal yaşamdan koparılıp kapitalist ilişkilere derece derece, yüzyıllarca devam eden bir süreçle dahil edildi. Coğrafyamızda çeşitli milliyetlerden göçebe topluluklarda özerk bir yaşam süren kadınlar ve erkekler yerleşik hayata zorla geçirildiklerinde neleri kaybettiler, tarihsel hafızalardan neler silindi, bunu sınıfsal, ulusal, cinsel boyutlarıyla yeterince bilmiyoruz.

Daha sonraki yüzyıllarda Alevilere, Ermenilere ve diğer Müslüman olmayan halklara karşı yürütülen katliamların sosyoekonomik ve kadın boyutunu da bilmiyoruz. 20. yüzyıl boyunca bu ele geçirme ve yok etme süreçleri devam etti. 20. yüzyıl öncesinde özerk yapıları parçalanmış Kürt beyliklerinde nasıl bir ekonomik ve siyasi erozyon yaratıldı? Ya da 1980'lerde doğru ülkedeki büyük katliamlar; Maraş, Çorum ne anlama geliyor? Kırdan kente göçler kadının yaşamında neleri değiştirdi? Ve daha birçok soruyu daha ayrıntılı olarak yanıtlamamız gerekiyor.

Bugün 2008 sonrası bir kere daha büyük bir krize giren kapitalist-emperyalist erkek egemen sistem artık kendi ülkelerindeki refah adacıklarını

korumayı da başaramıyor. Düne kadar görece rahat yaşayan kapitalist emperyalist ülke emekçileri, bugün işsizlik ve güvencesiz çalışma koşullarıyla karşı karşıya.

Dünya Bankası ve Avrupa Birliği projeleri ile kadınlar borçlandırılarak sömürülüyor. Emperyalist tarım şirketleri krediler aracılığıyla köylünün çiftçinin topraklarına hacizlerle el koyuyor. Geçimlik üretime dair her şey daha fazla pazara sunuluyor.

Diğer taraftan sınıf örgütlerinin dünyada ve coğrafyamızda yaşadığı bir tıkanıklık var. Bu gelişmelere uygun teorik ve stratejik gelişim gerçekleştirilemiyor. Tünelin ucundaki ışık 21. yüzyıl devrimlerine kadın emekçilerin öncülük edeceğini gösteriyor.

Emekçilerin bölünmüşlüğüne son vermenin yolu ise Kaypakkaya'nın 1970'lerde başlattığı mücadeleden geçiyor. Egemenlerin yazdığı tarihi reddetmek ve başta kadınlar olmak üzere kendi tarihimizi sahada yazmak gerekiyor.

Kaynaklar:

- 1- “Kadının Görünmeyen Emegi”, Hazırlayanlar; Gülnur Acar-Savran, Nesrin Tura Demiryontan; Yordam Kitap, Şubat 2012, s. 78, “Sınıflı ve Devletli Toplumların Kökenindeki Mülkiyet Biçimleri, Politik İktidar ve Kadın Emegi, Stephanie Coontz ve Peta Henderson
- 2- “Kapital C 1”, K. Marks, s. 718, Yordam Yayınları-2011
- 3- “Ataerki ve Birikim”, Maria Mies, s. 152, Dipnot Yayınları-2011
- 4- “Caliban ve Cadı”, Silvia Federici, s. 111, Otoman Yayınları-2012)

ÇİN: MODERN SOSYAL-EMPERYALİST GÜÇ OLARAK KAPİTALİST- EMPERYALİST SİSTEMİN AYRILMAZ BİR PARÇASIDIR*

►► HKP (Maoist)'in Ocak 2017'de yaptığı 9. Kongresinde seçilen MK, Kongre'nin kendisine verdiği görev ve yetki temelinde 5. Oturumunda şu tezi benimsedi: "Bugün Çin, kapitalist-emperyalist dünya sisteminin ayrılmaz bir parçası olan modern bir sosyal-emperyalist güç haline gelirken, aynı zamanda ezilen sınıflara ve genel olarak insanlara karşı düşmanlığın rolünü oynuyor." ◄◄

İngilizceye Çevirenin Notu

Mayıs 2017'de, HKP (Maoist) Merkez Komitesi Çin'in yeni emperyalist bir güç haline gelip gelmediğini sorusuna yanıt olarak bir araştırma başlattı. Ortaya çıkan rapor bu soruya olumlu yanıt veriyor: HKP (Maoist)'in görüşüne göre, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) sosyal-emperyalist bir güç haline geldi. Dahası, Çin Komünist Partisi (ÇKP) ve onun Çin karakterli sosyalizm ideolojisi dünyadaki sosyalistleri aldatıyor. Çin'deki burjuva diktatörlüğü destekleyip ilerleten revizyonist gerekçelerden bir elbise giyerek enternasyonalizmi ve devrimi reddetmektedir. HKP (Maoist) ÇKP'yi kapitalist-emperyalist yöşüngeden dönmeye ve Parti içerisindeki ilerici yoldaşları, parti içerisindeki emperyalist ve tekelci kapitalist hâkim kliğe karşı mücadele etmeye çağırıyor.

Çin sosyal emperyalizminin ayırt edici özellikleri arasında sermaye ihracı, finansallaşma, asker ve danışmanların konuşlandırılması, hızlı silahlanma ve silah satışı, küçük ulusların iç işlerine ve ulusal kurtuluş

* Belgenin orijinali, Hindistan Komünist Partisi (Maoist) (HKP(Maoist)) Merkez Komitesi tarafından yayımlanmıştır. Revolutionary Anti-Imperialist Movement (Eylül 2018) tarafından İngilizceye ve Partizan (Ocak 2019) tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

mücadelelerine müdahale, büyük güç şovenizmi, serbest ticaret ve küreselleşmeyi destekleme ve emperyalist rekabet olduğunu saptıyor. Emperyalist rekabet batılı emperyalistlerin egemenlik alanlarını genişletmek ve var olanı korumak için yeni savaşlar tehlikesini taşıyor.

Biz bu sorunu hafife almıyoruz. Bir yandan Çin, işçi sınıfının batılı emperyalistler tarafından ezildiği ve asalaklaştırıldığı ve Çin'in kendi emperyalist etki alanlarına yönelik oluşturduğu tehdidi engellemek için onu geriletecek ve zararsız hale getirecek her türlü yolu denemekten geri kalmadıkları bir ülkedir. Fakat, CCP-NPA-NDF ya da HKP(Maoist) gibi köklü ve ilham verici partilerin Çin'in Sosyal emperyalist bir ülke olduğu noktasındaki eleştirisini de görmezden gelemeyiz. İsyan eden Papualı köylülerin Çinli şirketlerin sahibi olduğu nikel maden ocaklarını bastıklarını, Zambiyalı işçilerin isyan edip Çinli patronlarını öldürdüklerini veyahut isyan eden Zambiyalı işçilerin Çinli patronlar tarafından vurularak öldürülmesini görmezden gelemeyiz. Çinli şirketler tarafından devşirilen sözde isyancıların Belucistan'ın sömürgeleştirilmesine karşı savaşır gibi yaparak ülkede işlediği cinayetleri görmezden gelemeyiz. Sri Lanka devletinin yenilgiye ramak kala Tamil Kaplanlarının özgürlük mücadelesini nasıl bastırdığını hepimiz biliyoruz. Bu karşı devrimci savaş Çin'in askeri ve finansal desteği sayesinde zafer kazanmıştır. ÇHC, petrol ve gelecekte Hint Okyanusuna açılmak için, gerici ve genişlemeci Modi hükümeti ile birlikte Batının eski kuklalarından olan Aung San Suu Kyi ve Myanmar ordusunun Rohingyalarda giriştiği etnik temizlik operasyonunu destekliyor.

Yeniden paylaşım savaşları ufukta görünüyor ve en azından merkezi ülkelerdeki anti-emperyalist hareketlerin görevleri değişmedi ve değişmeyecek. Fakat yükselen emperyalizmin gelişi noktasında dünyaya gerçekleri söylememek bize bir şey kazandırmıyor. Bu konuda HKP (Maoist)'e, Çin sosyal emperyalizminin doğası hakkında yazdığı inceleme raporunun güçler dengesinin ve yaklaşmakta olan krizin daha iyi anlaşılmasının sağlanması noktasında başlangıç yaptıkları için teşekkür ediyoruz.

Ayrıca bu belgeyi tercüme eden yoldaşlara, görüşlerini bildiren MIM'li yoldaşlara ve özellikle yaptıkları önemli düzenlemeler için Ezilen Halkların Kurtuluşu (LOOP)'lu yoldaşlara teşekkür ediyoruz. Umarız bu yazı çok işimize yarayacaktır.

Devrimci Anti-Emperyalist Hareket bu çeviriyi, dünyanın en önde gelen komünist partilerinden birinin konumunu daha iyi anlamak ve İngilizcesini diğer yoldaşlara sunabilmek için üstlendi. Bu belge gayri resmi ve eksiktir.

Kullanılan alıntılar ve veriler, birkaç istisnanın dışında, kolayca erişilebilir kaynaklarla karşılaştırıldı. Orijinal belgedeki batılı okuyucular için gerekli olmayan dipnotlar (Wall Street'in ne olduğunun açıklanması gibi) kısaltma adına İngilizcesinden çıkarıldı.

Tüm rakam ve istatistikler, Hint numaralandırma sisteminden batı birimlerine dönüştürüldü ve bu nedenle hatalar içerebilir; örneğin Lakhs ve Crores dönüştürürken bir veya iki ekstra sıfır eklendi. Önceden fonetik olarak yazılan isimler İngiliz biçimlerine dönüştürüldü ve metnin anlamını koruyarak tüm belge, uzunluk açısından düzenlendi.

Bu çevirinin yayınlanmasından hemen önce, aynı belgenin ortaya çıkan bir İngilizce çevirinin farkına vardık. Bu sorun üzerine birçok gözün bulunmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Eğer bu çeviri resmi çeviri olsaydı, bu çalışmamızı ertelerdik.

Anti-Emperyalist Devrimci Hareket- Eylül 2018

Giriş

Ocak 2017'de yaptığı 9. Kongresinde, HKP (Maoist), kapitalist-revizyonist Çin'e yönelik stratejiyle ilgili sosyal, ekonomik, politik ve kültürel değişimlerdeki yükseliş eğilimleri üzerine özel bir çalışma yürütmeye karar verdi. Merkez Komitesine bu kararı hayata geçirmek için yetki verildi. Merkez Komitesi 4. Oturumunda iki ana unsur üzerine karar aldı: Çin'de ortaya çıkan eğilimler ve Çin'in sosyal emperyalist bir ülke haline gelip gelmediği. Bu iki başlık ana araştırma konularıydı. Yapılan araştırmadan sonra Merkez Komitesi 5. Oturumunda şu tezi benimsedi: "Bugün Çin, kapitalist-emperyalist dünya sisteminin ayrılmaz bir parçası olan modern bir sosyal-emperyalist güç haline gelirken, aynı zamanda ezilen sınıflara ve genel olarak insanlara karşı düşmanlığın rolünü oynuyor."

Marksist-Leninist-Maoist partiler, gruplar ve güçler işçi-köylülerin, ezilenlerin ve toplumun ezilen diğer baskı altında tutulan sınıflarının dünya sosyalist devrim hedefiyle düşman Çin emperyalizmini alt etmek ve revizyonist, sosyal-emperyalist ve gerici konseptine son vermek için verdiği mücadeleyle dayanışma içindedirler. Her iki Komünist Partisi'nin de çifte görevi var: işçi sınıfını ve onun devrimini desteklemek. Bu görevleri yerine getirebilmek, Çin'in sosyal emperyalist karakterini ortaya çıkarmaktan geçmektedir. Çin'in, diğer emperyalist ülkeler gibi, büyük ve rekabetçi bir

emperyalist ÷lkeye dññññme sñrecini iyi anlamak gerekiyor. Bunun yanı sıra ittifaklar ve dññmanlıkları uluslararası sınıf bñlñnmeleri ilkelerine uygun olarak ayırma sñrecinde de başarılı olmalıyız. Sñrekli deęiñen yapısal varyasyonları ve dñnyadaki özel koñullarını değerlendirmeliyiz. Bu yñnleri incelemezsek, modern savaşları, modern revizyonistlerin siyasetini ve emperyalist sistemdeki tesadñfi varyasyonları anlayamayız.

Leninizm emperyalizmin kapitalizmin en yñksek aşaması olduğunu savunur- emperyalizm savaştır, o can çekişiyor. Emperyalizm, sosyalist hareketin yñkseliřini doğruluyor ve 20. yñzyıl bunu kanıtladı. Leninist emperyalizm teorisi bugñn hala geçerliliğini koruyor. Savaş, emperyalizmin kendi çıkarları için dñnyayı bñlñp yeniden dizayn etmek için kullandığı en bñyñk silahtır. O çoğunlukla savaş yoluyla kazanıyor. Emperyalizm var olduğu sñrece dñnyada savaşlar kaçınılmaz olacaktır. Neo-sñmñrgecilik kisvesi altında az gelişmiş ÷lkelere nñfuz ederek sñmñrñ ve yağmayı sñrdñrñr. Sefaletin ve eziyetin ana nedeni olan emperyalizm, yoksul halkların kanıyla beslenir. “Modern savaşlar emperyalizmin bir sonucudur” demişti Lenin. 20. Yñzyılın iki bñyñk paylaşım savaşı emperyalist devletler arasında dñnyayı bñlñp yeniden paylaşmak için yapıldı. “Son iki dñnya savaşları, emperyalist devletlerin içine girdikleri siyasi ve ekonomik krizleri açmak için yaptıkları son hamlelerdi” dedi Mao Zedung.

Amerika, savaş yoluyla dñnya zenginliklerini yağmaladı. Savaşa giren ÷lkelere silah satarak bñyñk kârlar elde etti. Amerika bñylece dñyanın en bñyñk emperyalist gñcñ haline geldi. Amerika’nın emperyalist ekonomisi savaş ekonomisi ile birleşince, sadece savaşlara odaklandı. Dolayısı ile saldırırganlık ve savaşlar organize etti. Bu eğilimini Kore ve Vietnam’dan Afganistan, Irak, Libya ve Suriye’ye kadar gñrebiliriz. Emperyalizm var olduğu sñrece savaşlar devam edecektir. Eğer savaşları bitirmek istiyorsak, onun yaratıcısı olan emperyalist-kapitalist sistemi ortadan kaldırmamız gerekiyor.

ABD ile Sovyetler Birliği arasında geçen “soğuk savaş” gelişmiş ve az gelişmiş birçoğ ÷lkeyi etkiledi. Direkt ya da endirekt olarak birbirleriyle savaşlara yol açtı. 1945 ile 1990 yılları arasında 125 bñlgesel savaşlar, “soğuk savaş”lar ve silahlı çatışmalar sonucunda 40 milyon insan hayatını kaybetti ve milyonlarca insan yerinden edilerek mağdur edildi. Emperyalist savaşların yarattığı ekonomik kriz, II. Dñnya savaşına neden olan ekonomik krizden daha bñyñk oldu.

1990’lı yıllar da savaşların patlak verdiği bir dñnem oldu. Amerikan kuv-

vetleri, Honduras, Ukrayna ve Mısır'da kalles savaşlar dzenledi ve Amerika, aralıksız silahlı ayaklanmaları kışkırttı. Britanya ve Amerika'nın diğerk müttefiklerinin askeri müdahaleleri sonucunda 3,2 milyon Müslüman hayatını kaybetti. Afrika'nın en zengin ve laik ülkesi olan Libya, Amerika tarafından yerle bir edildi.

Bir zamanlar mültecileri kucaklayan Libya'nın nüfusunun yarısı yurdundan edilmiş bir vaziyette. Bir milyondan fazla insan aşırı yoksulluktan kaynaklı yeterli beslenemiyor. Dahası, yarısı çocuk olmak üzere yılda 17 milyon insan açlıktan ölüyor. Amerika kendi halkının refahını bir yana bırakarak sürekli gelişen İsrail'in harcamalarını karşılamak için uğraşıyor. İsrail'in borçlarını ödemek ve Müslümanlara yönelik katliamları devam ettirmek için 20 trilyon dolar borca giriyor. Kendi halkını açlık ve sefaletle sürükleyerek kendi bütçesinden trilyonlarca dolar vererek yılda 200,000 vatandaşının ölmesine aldırış etmiyor.

Beşar Esad'ın başında olduğu hükümeti devirmek için Suriye'de başlatılan emperyalist destekli ayaklanmalar 500 bin insanın ölümüne, 20 milyon insanın yaralanmasına ve yurdundan edilmesine neden olmuştur. Milyonlarca insan evsiz kalarak komşu ülkelere ve Avrupa ülkelerine göç etmek zorunda kalmıştır. Amerika farklı inançlardan insanların birlikte barış içerisinde kardeşçe yaşayan laik birçok toplumu yok etti. Amerika'nın önderlik ettiği emperyalist savaşlarda, Afganistan, Suriye, Irak ve birçok ülkede sayısız insan hayatını kaybetti, yaralandı ve evlerini kaybederek göç etmek zorunda bırakıldı.

Emperyalist sistemi güvenceye almak ve dünya halkını aldatmak için emperyalistler ve revizyonistler, çağdaş dünyanın değişen manzaralarına göre çeşitli kurgularla insanları mümkün olan her şekilde yanıltmaktadırlar. Emperyalizmin çağdaş politik intikamı, kapitalist ekonomin tahmin edilebilir bir sonucudur. Emperyalizm, halkları faşist diktatörlükle bastırarak politik mekanizmasını daha fazla genişletiyor. Baskı ne kadar güçlüyle, direniş de o kadar güçlüdür. İşçi-köylü sınıfları, küçük burjuvazi ve toplumun diğerk ezilen kesimleri, hatta tehlike altındaki gruplar dahi emperyalizme savaş açmış durumdadır. Partimiz, Hindistan Komünist Partisi (Maoist) emperyalizmi dünyadan kökünü kazımak, komünizmi kurmak ve ezilen halkları birleştirmek için yorulmadan mücadele veriyor. Partimiz bu kesimlerin mücadelesine önderlik ediyor ve onların yanında savaşıyor.

Çin'in sosyal-emperyalist bir güç olarak yükselişi göz önünde tutulduğunda, mevcut görev dünyanın dört bir yanındaki tüm işçi sınıfı partilerinin

kendilerini idame ettirmek için manevralar geliştirmeleridir. Parti liderliği, bu ilkeler üzerine, ezilen sınıfları ve toplumların insanlarını bir araya getirmeli ve onları sosyalizme doğru yürüyüşe yönlendirmelidir. Bu belge, sosyalist Çin'in kapitalist ve emperyalist bir güce nasıl dönüştüğünü ve ona karşı mücadele stratejilerin nasıl geliştirileceğini açıklamak için Merkez Komitesi tarafından yayınlandı. Bu belgeyi ayrıntılı bir şekilde inceleyelim. Büyük usta Lenin'in öğrettiği emperyalizmin beş özel özelliği ve üç özel yönü ışığında, Çin'in sosyal-emperyalist gelişimini doğru bir bilimsel anlayış oluşturmak için Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ışığında analiz edip sentzleyelim.

1949-1976 Sosyalist Devrim

1949 yılında Çin'de Yeni Demokratik Devrim'in gelişinden sonra, Mao önderliğinde ÇKP Merkez Komitesi "3 yıl hazırlık, 10 yıl planlama" yaptı. Bu kampanyanın sonucunda 1956 yılına kadar tarım, zanaat ve kapitalist üretimde bireysel yönetim ortadan kaldırılmıştır. Kolektif tarım ülke çapında üstün hale geldi. Sosyalist inşa sonucunda Çin'de yeni bir toplum ortaya çıktı. Yeni demokratik devlet sosyalist devlet oldu. Sosyalist Çin'in bu süre zarfında iç veya dış borcu yoktu. Çin o dönemde ilerici sosyalist devrimin merkeziydi ve o zamanki süper güçlerin (ABD ve SSCB) ve kapitalist-emperyalist pazar sisteminin etki alanları dışında, özgür ve bağımsız bir şekilde kalan tek ülkeydi.

Kendi gücüne güven politikasını esas alan sosyalist Çin 'Büyük İleri Atılım' deneyimini yaşadı. Sosyalist Çin'de "Devrimi Kavra, Üretimi Geliştir" sloganı ile büyük kitle hareketleri ortaya çıktı. Sosyalist Çin, tarım ve sanayiye eşit olarak geliştirmek ("İki Ayak Üzerine Yürüme"), koordinasyon ile sınıf mücadelesi, üretim mücadelesi, bilim ve teknolojinin geliştirilmesi, yerli kaynakları kullanarak kalkınma ve daha birçok şey gibi yeni slogan ve kavramlar öne sürdü ve uyguladı. Sanayi alanında devrim gerçekleşti ve işçilerin ve köylülerin yaşam standartları muazzam derecede yükseldi. İşsizlik ortadan kalktı. Herkese iş garantisi getirildi.

Büyük Proleteter Kültür Devrimi (BPKD) süresince 10 yıldan fazla bir sürede Çin'de sanayi üretimi yılda % 13,5'e yükseldi. O dönem Çin'de sanayileşme oldukça hızlı ilerliyordu. Üretim hızı Almanya, Japonya ve Sovyetler Birliği'ni geride bıraktı. BPKD sürecinde revizyonistlerin yarattığı kargaşaya rağmen üretimdeki büyüme devam etti.

Çin, yıllık kömür, kimyasal ve elektrik üretiminde % 9,2’lik bir yükseliş gördü. Liu Shaoqi, Lin Biao ve Deng Xiaoping gibi kapitalist yolcular, iç çatışmalara yol açan, devrim karşıtı bir eğilim oluşturdular.

Revizyonizm ile Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi’nin ku-ramsal perspektifi arasında karmaşık ve keskin çatışmalar devam etti. BPKD döneminde eğitim, demokrasi, sanayi, tarım, ataerkil sisteme karşı müca-dele, kadın erkek eşitliği, sağlık, kültür ve savunma alanlarında modern sos-yalist özellikler gelişti. Bu şekilde Büyük Proleter Kültür Devrimi, Liu Shaoqi ve Lin Biao’ya ait olan iki burjuva karargâhı bombalandı ve kapita-lizmin restorasyonunu engelledi.

Çin Komünist Partisi, Mao Zedung’un önderliğinde, sosyalizm yoluyla halk arasında hiçbir sosyal engel olmaksızın önemli bir toplum inşa etti. Çin’deki işçiler, köylüler, kadınlar, öğrenciler, aydınlar ve diğer ezilen grup-lar, anavatanlarını otuz yıl içinde tüm insanlara eğitim ve sağlık hizmeti su-nabilecek bir ülke olan modern bir sanayi ülkesine dönüştürmek için çaba sarf ettiler. Ülkelerini sosyal, politik ve ekonomik açıdan en ilerici sisteme dönüştürdüler. İnsanların olağanüstü başarıları, ülkelerinde dünyanın 6. büyük sanayi gücü haline gelmesiyle sonuçlandı.

Bununla birlikte, sosyalist toplumda bile burjuvazinin ve diğer gelişim karşıtlarının ortaya çıkması ve çoğalması için fırsatlar olmaya devam ede-cektir. Yeni burjuvazi pek çok yerde ortaya çıkabilir- temel malların üretimi, para takası ve işe göre dağılım, 8 baremli ücretlendirme gibi. Burjuvazi dev-rilmiş olsa bile para ve üretim araçları hala mevcut. Bazı köylüler ve küçük burjuva sınıflar özelliklerini koruyorlar. Bunlar küçük çapta üretimin temeli haline geliyorlar. Yeni oluşan kapitalizm bu tohumlardan ve sıçramalardan büyüyebilir. Sosyalizmde bile kafa-kol, tarım-sanayi, işçi-köylü ve köy-ka-saba arasındaki çelişkiler varlıklarını koruyorlar. Üst yapıda devam eden ge-rici kültür, gelenek ve uygulamalar sosyalizmin temellerine saldırmak için üs rolü görüyorlar. Sosyalist inşaya karşı direnen rövanşistler ve revizyonistler, dış emperyalist güçlerin de desteğiyle “kutsal bir koalisyon” haline geldi.

Neo-burjuva güç blokları, kapitalist unsurlardaki büyümeden kaynakla-nır. Üretken güçleri ve üstyapıyı sosyalist toplumun ekonomik tabanına uygun olarak geliştirmek için, üretim ilişkilerinde de devrim yapılması ge-rekli hale gelir. Proletarya diktatörlüğünün en önemli görevlerinden biri, neo-burjuvazinin ortaya çıkması için uygun olmayan koşullar yaratmaktır.

Bu koşullardan istifade ederek ÇKP’deki üst düzey iktidarı ele geçiren

çok az kapitalist yolcu, Çin’de kapitalizmi yeniden kurmak için açık bir şekilde planlar hazırladı. Revizyonist “üretici güçler” politikasını gizlice ve açık bir şekilde uyguladılar. İç mücadelelerin yürütülmesi kapitalist komplolara maruz kaldı. Mao, komünizme ulaşana kadar devrimin devam etmesi gerektiğini öğretti.

Büyük Çin işçi sınıfı, ÇKP’nin önderliğinde, Mao’nun on yıldan uzun bir süredir (1966-76) “Kapitalizm Merkezlerini Kırarak” çağrısı doğrultusunda kültürel devrimine devam etti. Bununla birlikte, yoldaş Mao’nun ölümünün ardından Hua-Deng’in liderliğinde devlet aygıtındaki kapitalist yolcular, iktidarı komplo ile ele geçirdiler ve BPKD’nin dağıtılmasında başarılı oldular.

Daha önce de belirtildiği gibi, kapitalizmi kuramsal, politik, ekonomik ve kültürel olsun, her alanda başarılı kıldılar. Komünist partiyi revizyonist bir partiye, diktatörlüğü burjuva diktatörlüğüne dönüştürmeyi hedeflediler ve 3 yıl içinde sosyalist devlet yerine kapitalist bir devlet kurmak konusunda büyük bir başarı elde ettiler. Bu şekilde, dünya proletaryası Çin’deki kapitalizmin restorasyonu ile tarihsel bir yenilgi aldı.

Kapitalist restorasyondan sonra revizyonist Çin

Mao’nun ölümünden sonra, revizyonist dönem Hua-Deng çetesi kızıl bayrağı sallayarak parti içinde güçlendi ve karşı devrimi örgütlemeye başladı. Hua-Deng stratejisi Liu Shaoqi-Lin Biao karşı-devrimci hattının devamıydı. Böylece kendilerini kapitalist yola adanmış oldular. Yoldaş Mao Zedung şunları söyledi: “Revizyonizmin iktidara gelmesi, burjuvazinin iktidara gelmesi anlamına geliyor.” Aynı zamanda Sovyetler Birliği “Alman faşist tipte bir burjuva diktatörlüğü altındaydı.” BPKD döneminde Mao, “partiye, hükümete, orduya ve çeşitli kültürel çevrelere gizlice giren burjuva sınıfının temsilcilerini” bir dizi karşı-devrimci revizyonist olarak tanımladı. “Koşullar olgunlaştıkça, siyasal iktidarı ele geçirecek ve proletarya diktatörlüğünü burjuvazinin diktatörlüğüne çevirecekler” dedi.

İlk başta bu revizyonistler, insanları teorik ve ideolojik olarak yanıltmak için karşı devrimci ideolojilerini “kızıl”la gizlediler. Takipçilerini ideolojik olarak kapitalizmin restorasyonuna dönüştürmeye başladılar. Deng çetesinin kapitalistlerinin, Sovyet kapitalistlerinin ve yerli ve yabancı ilerici karşıtı unsurların hizmetlerini kullandılar. Teorik, ideolojik ve politik olarak batmış olan revizyonist Deng çetesi her küçük talihsizlik için BPKD’yi ve halkın devrimci değerlerini suçlayan açıklamalar yayınladılar. Kapitalist

yolcular, BPKD'nin son derece sol bir hata olduğunu iddia etti ve onu devrimci karakterini inkâr ederek reddettiler. BPKD'nin tüm değerleri reddedildi, kazanımları tersine çevrildi ve buda Çin'deki proletarya diktatörlüğünü sonlandırdı. Hainler Mao'ya karşı birçok kişisel saldırıda bulundular. Deng kliği Marksizm- Leninizm – Mao Zedung Düşüncesini pragmatizmle değiştirdiler. Deng'in kapitalist yolcuları, Mao'nun takipçilerini karalamak, adli suçlu olarak yargılamak, bastırmak hatta öldürmek gibi birçok vahşete imza attılar. Maoistler bu saldırılara karşı harekete geçip karşı saldırı yapamadılar.

Deng kliği bir dizi makale yayınladı ve teknokratik habercilikler, politik istikrar, disiplin, ekonomik büyüme, teşvikler, beceriler, yabancı teknoloji ve sınırsız yabancı yatırım olan bir reform kampanyası başlattı. Kapitalizmin restorasyonunun üzerine oturduğu temeller bunlardı.

Kapitalist yolcular, burjuvazinin tüm üretim ilişkileri üzerindeki haklarını savunarak burjuva diktatörlüğünü yeniden kurdular. Deng'in sözleriyle: “Ekonomik planlamayı piyasa güçleri tarafından düzenleme ile birleştirmeye devam etmeliyiz. Bu asla değiştirilmemeli... Planlama ve pazar düzenlemelerinin kombinasyonu devam edecek. Önemli olan şu ki, Çin'i asla kapılarını kapalı tutan bir ülkeye dönüştürmemeliyiz... Ve hiçbir şekilde ekonomiyi katı kontrol altında tutma pratiğine geri dönmemiz gerekemeyecek”. Ürünün sosyalleşmesi ve özel üretim ölçeği gibi konularda çelişkiler kaçınılmaz olarak ortaya çıkar. Bu birincil çatışma haline gelir ve aşağıdaki değişikliklere yol açar:

1) Özel üreticiler arasında sağlıklı rekabet ve çatışmalar yoksulların fakirleşmesine ve zenginliğin zenginleşmesine neden oluyor. Bu, toplumun dağılmasına ve insanlar arasındaki uzlaşmazlıkların yeniden ortaya çıkmasına neden olur. Zenginler, emeğin sömürülmesiyle kâr elde eden kapitalistler haline gelir. Yoksullar, emeğini satmak zorunda olan işçilerin durumuna gelir. Böylelikle, “piyasa sistemi”, kapitalizmin toplumun tamamında yaydığı araçtı. 2) Kapitalizmi geliştirmek için, üretim araçları ve emek gücü satın alınabilir olmalıdır. Üretim ve işgücü piyasasında pazarlar oluşturulmalıdır. Üretim araçları, kredi ve yatırımlar aracılığıyla satın alınmalıdır. Bu şekilde, “sosyalist piyasa ekonomisi” bir kurgudan ibaretir.

Bu nedenle, Çin revizyonistleri bir piyasa ekonomisini inşa etmek için “reformlara” ihtiyaç duyulduğunu söylediğinde, kapitalizmi geliştirmek için “reformlar” düşünülüyor. Bu “reformlar” ın amacı, “Çin özellikleriyle kapitalizm”in geliştirilmesinden başka bir şey değildir. Çin, 1978-1989 yılları

rında 1. Kuşak Konsolide Ekonomik Reform olarak bilinen bir reform sürecini hayata geçirdi. 1990'ların reformları, 2. Kuşak Basitleştirilmiş Ekonomik Reformlar olarak adlandırılmaktadır.

Birinci Kuşak Konsolide Ekonomik Reformlar

Tarım reformları 1979 yılında başladı. 1984 yılında “Açık Kapı Politikası” ile şehirler yabancı sermayeye açıldı. Çin 1980 yılında Dünya Bankası’na ve IMF’ye üye oldu. Böylelikle, revizyonistler dünya kapitalist-emperyalist sistemine ortak oldu. Çin’in devlet-kapitalist ekonomisi, tek-elci-kapitalist bir evreye dönüştü. Devasa özelleştirme ve işten çıkarmalar sonucunda bağımsız özel sermaye bir yağmur fırtınasının ardından mantar gibi filizlendi. Revizyonist Çin, değer yasasının kuralını yeniden gündeme getirdi, yani ekonomi, bir mal veya hizmet üretmek için gerekli olan emeğin piyasa değerine bağımlı hale geldi. Bu reformlar, Çin toplumu üzerinde çok sayıda etkisi olan sermayenin sömürülmesine ve birikmesine yol açmıştır. Çok uluslu tekeller herhangi bir kısıtlama olmaksızın Çin’e girdi. 1982’de, Çin’de 26.000.000 özel şirket vardı ve bu sayı 1983’te 58.000.000’e ulaştı. Bu sırada, Dünya Bankası demiryolu hatlarının uzatılması için 20 yıllığına 220 milyon dolarlık bir krediyi onayladı.

Çin’de komün sistemi çok güçlüydü. En başından beri, Çin’deki revizyonistler, komün sistemini bozmak için ellerinden gelen her şeyi kullandılar. Komünlerin dağılması, Çin’de büyüyen kapitalizm için bir nimet oldu. “Tarım reformu” bahanesiyle, sosyalist ekonominin en eşit sektörünü yok ediyorlardı. Bunu başarmak için toprağın, tarımın, hayvanların ve tarım araçlarının kolektif yönetimi yasaklanmış ve sözleşme sistemi uygulamaya konulmuştur. Komünal topraklar yavaş yavaş özel mülkiyete dönüştürülmüş, tarımda kapitalizmi sağlamlaştırmıştır. Sanayi, ticaret, madencilik, eğitim, sağlık, çocuk ve yaşlı refahı, eğlence ve daha fazlası sosyalist Çin’deki komünlerin kolektif yönetimi altındaydı. Bu sektörlerde kapitalist politikalar uygulandı. Tarımda aşağıdaki reformlar beyan edilmiştir.

1) Tarımsal komünler ve tarımsal kooperatif toplumları tasfiye edildi. Devlet, her çiftçi ailesinden tarım ürünleri satın almak için yalnızca sözleşmeleri kabul etti. Bireysel çiftçilik yeniden başlatıldı ve bu da tek başına üreticilerin belediye bölgesi/ köy yerine başarı veya başarısızlık sorumluluğunu taşıdı.

2) Çiftçi ailelerin, ek ürününü, sözleşmeyle üzerinde anlaşılının ötesinde,

yerel pazarda satmalarına izin verildi. Hükümet gıda tahıllarında serbest ticaret kampanyası başlattığında, özel gıda tüccarları ortaya çıktı.

3) Hükümet hizmetleri ve diğer ilgili görevler için gönüllü işgücü sağlamak da dahil olmak üzere komünlerin görevleri iptal edildi. Belediye bölgesi/ köy otoritesinin adını değiştirdiler. Verimliliği artırmak ve teşvik sağlamak için tarımsal ürünlerde fiyatları %20 oranında artırıldı. Tüm bu etkenlerin sonucunda, tarımsal alanların bölüşümü, hayvanların evcilleştirilmesi, üretim araçlarının yönetimi konusunda eşitsizlikler meydana geldi. Arazi kullanımı, Anayasanın 1988 tarihli Değişiklik Yasası uyarınca devredilebilir duruma geldi. Çiftçiler piyasa dalgalanmalarının merhametine bırakıldı. Bunlar yüz binlerce çiftçinin evsiz kalmasına neden oldu. Dolayısı ile birçok çiftçi ‘özgür’ işgücü haline geldi. Birinci kuşak reformların ardından tahminen 150 milyondan fazla “özgür” işçi yaratıldı. Bu tedbirler, kırsal endüstri, özel şirketler ve devlet ile yabancı sermaye arasındaki ortak girişimleri geliştirmek için yaygın bir şekilde kullanıldı. Yerel kurumlara sermaye yaratmak için köylülere vergi ödeme zorunluluğu getirdi.

Kentsel reformlar üç unsuru kapsıyordu;

1) Kıyı kentlerinin tekelleşen Özel Ekonomik Bölgelerin (SEZ’ler) oluşturulmasıyla güçlenmiştir. Bu bölgelerde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli özel sektör, dış ticaret ve ticarete mevcut kısıtlamalar kaldırılmıştır.

2) Devlet planlı, konsolide bir ekonomi politikası ortadan kaldırıldı. Şirketlerin işletilmesinin asıl amacı, kendisi için kâra dayalı hale geldi.

3) Şirketler ve hükümet politikası arasındaki ilişkiler, sosyalist Çin’deki karşılıklı destek ve koordinasyon çerçevesi içine girmeye zorlandı, ancak şimdi serbest piyasalarda neredeyse sınırsız rekabete girebilecekti.

4) En önemlisi, finans ve planlama, yeni burjuva diktatörlüğünü yansıtmak ve kolaylaştırmak için yeniden örgütlendi.

Revizyonist Deng klığı, tüketim için yapılan üretimde rekabeti aşamalı olarak getirip, devlet kontrolünü ortadan kaldırmadı. Devlet yönetiminde rol alan en yapıcı endüstrileri yok ettiler. Rekabet yoluyla, hiçbir denetime tabi tutulmayan kalifiye yöneticiler seçildi. Hükümet bu yöneticileri ödüllendirdi, performansına göre mal varlıklarını azalttı ya da çoğalttı ve onlara tazminat dahi ödedi. İşyerlerinin işçiler tarafından yönetilmesi artık düşünülemezdi bile. Kamu malı olan küçük işletmeler şahıslara veya büyük işletmelere satıldı. Bazı işletmeler ise eski sahiplerine geri verildi.

Deng'in dediği gibi, “Bir pazar sadece tüketim malları ya da politikalar için değil, aynı zamanda üretim için gerekli olan unsurlar için de geçerlidir; örneğin, fonlar, işçiler, teknoloji, bilgi ve gayrimenkul.” Revizyonistler, ilk reformların yapıldığı zamandan (1979-89) itibaren aşağıdaki dağıtım formlarını uyguladılar. Tahvil faizleri, hissedarlara temettü, risk alan yöneticiler için ikramiyeler ve belirli sayıda işçiye işe alan firmalara teşvikler ve bu tür şiddet yoluyla eşzamanlı devlet garantisini yeniden gündeme getirdiler.

“Açık Kapı” ve birinci jenerasyon reformlar aracılığıyla emperyalistlerin Çin halkının emeğini talan etmesinin önünü açtılar. Çok uluslu tekellere istedikleri tesisler verildi. Dış ticarete yönelik devlet kontrolü iptal edildi. Çin devleti dış ticareti bağımsız yürütmesi için özel şirketlerin yönetimine bıraktı. Çin, emperyalist sermayeye kapılarını açarak ve emperalistlerin pazarı haline gelerek, emperyalist dünya pazarının ayrılmaz bir parçası haline geldi. Kârlarının artırılması için yabancı şirketlere imtiyaz tanındı. Örneğin, ücretlerin ve maaşların kendileri tarafından belirlenmesi, tazminat ve işçi haklarını istedikleri gibi değiştirmeleri vs. 1994 yılına kadar yaklaşık 1.860.000 şirkete toplamda 150 milyar dolar yabancı sermaye yatırımı yapıldı.

Bu “Kâr Ortaklığı Anlaşmaları”, yerel hükümet yetkilileri ve fabrika yöneticileri için kâr peşinde koşan bir trend başlattı. Bu, Özel Ekonomik Bölgeler’de yaygındı. Tayvan, Hong Kong ve diğer Doğu Asya ülkelerinde bulunan Çinli şirketler, ülkedeki küçük ölçekli iş ve sanayinin hızla gelişmesine yol açan küçük yatırımları geri çekti. Özel sektör için gerekli olan emek gücü, tarım reformları ile ihanete uğrayan çifçi köylülerden ve özelleştirmelerden kaynaklı işlerinden atılanların oluşturduğu, sömürülmeye açık hale gelmiş bir yedek emek ordusu ile karşılandı. Kapitalist girişimler, kendilerine açılan muazzam yeni emek ve yatırım alanları ile geliştiler. Sonuç olarak, büyük çapta İlçe ve Köy İşletmeleri (TVE’ler) geliştirildi, bu da kapitalist ekonominin sıçramalar ile büyümesine neden oldu ve pazar anarşisi buna göre arttı.

Merkezi hükümet, Kâr Ortaklığı Anlaşmaları ve özel sektöre verilen olağanüstü imtiyazlar nedeniyle büyük açıklar verdi. Açıklar arttığında, bankalar tarafından krediler kolaylıkla sağlanmış, bu da enflasyonun artmasına ve dış ticarete ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesine yönelik reformların yapılmamış olmasından kaynaklı enflasyonun artmasına neden olmuştur. Artan enflasyona tepki olarak hükümet, devlet sektöründeki yatırımlarını geri alarak ve durumu dengelemeye çalıştı. Bu sadece devlet yatırımını kur-

tarmak değil, aynı zamanda bütçe açığını azaltmaya yardımcı olmağı. Bundan dolayı devlet işletmelerinde planlı ürün kotalarında büyük bir düşüş yaşandı. Hükümet, açık pazarda ürünlerinin büyük bir kısmının satışını onaylamak için harekete geçti. Özel sektöre yönelik ağır sanayi ürünlerinin piyasa fiyatı düştü. Bu dengesizlikleri düzeltmek için daha da liberal reformlar başlatıldılar.

Birincisi, Devlete Ait İşletmeleri (DAİ'ler) halihazırda olduğundan daha fazla kâr güdümlü hale getirmek için daha fazla "reform" gerçekleştirildi. Müdürlere ve yöneticilere, işletmelerini uygun gördükleri şekilde yönetmeleri için daha fazla yetki verildi. Parti sekreterinin müdahalesini ve siyasetin endüstrileri yönetmedeki etkisini minimize ederek, yalnızca burjuva siyasetinin komutada olmasını sağladılar. Kâr Ortaklığı anlaşmaları, yönetimin üretim ve yatırım üzerindeki karar alma mekanizmasını artırdı. Hükümet, Ulusal Ödeme Ölçeği Yapısını bazı DAİ'lere indirgeyerek onun yerine Ürün Bazlı Ödeme Yapısı'nı getirdi. Garantili ömür boyu istihdamın yerine Zaman'a dayalı istihdam sözleşmesini yürürlüğe soktu. İkincisi, devlet fonları üzerindeki kontrolü azaltmaya çalıştılar. Standartlaştırılmış bir vergilendirme planı getirildi. Vergilendirme, sabit kota tutarı yerine kâr yüzdesi olarak sabitlenmiştir. Son olarak, bankacılık sektörü merkezileştirme teminde yeniden düzenlendi.

Proletaryanın diktatörlüğü altında, Sosyalist Çin, meta ekonomisindeki maaş'ı sekiz baremli ücret sistemiyle sınırlandırmıştı. Sekiz aşamalı ücret sistemindeki farklılıklar çok büyük değildi, fakat sosyalist devlet bu farklılıkları giderek azalttı. Ücret değişimleri olmasına rağmen, işçiler için işçi korumaları, düşük kiralanan konutlar, ücretsiz sağlık hizmetleri, hamile ve doğum sonrası kadınlar için mali yardım, işten çıkarılma durumunda işçilere tazminat, farklı tür sigortalar, emekli maaşları, eğlence tesisleri, okullar ve daha fazlası gibi birçok fayda sağlanmıştır. Dilencilik, gecekondu ve işsizlik 1949 ve 1976 yılları arasında ortadan kaldırıldı. Sonrasında, revizyonistler kapitalizmin geri getirmek için birçok hileli reformlara imza attılar ve kapitalizm iletı halkların yaşamına girdi. Kapitalizmin restorasyonu, işçi sınıfının hakları için kurulan destek yapılanmalarının ortadan kaldırılmasıyla kesişti. İşsizlik, yoksulluk, metaların yasa dışı toplanması, yolsuzluk, kaçakçılık, fuhuş, uyuşturucu kaçakçılığı, hırsızlık, cinayet gibi birçok zararlı faktör had safhaya ulaştı.

Ülkedeki tarımsal üretimdeki artışı motive etmek için sübvansiyonları artırma çabaları, kentlerdeki enflasyon sorunlarını ağırlaştırdı. Hükümet eğer

gıda arzını sübvansederse, bütçe açığı artacaktı. Diğer yandan, gıda fiyatlarında bir artış olursa, şehirlerdeki işçi sınıfı zaten tüketim maddelerinin yüksek fiyatları, yaşam maliyeti ve düşük ücretler arasında baskı altında olduğu için, kentlerde huzursuzluk artacaktı. 1980'lerin sonlarında, ülkedeki politik ve finansal sorunların artışı liberal reformlara duyulan isteğin artmasına yol açtı.

Çin'de kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesiyle birlikte, küçük bir özel sermaye sınıfı ortaya çıktı. 1990'da Çin'de 98 bin küçük özel kuruluş mevcuttu. Bunların toplam yatırım miktarı 4.5 milyar Yuan'dı. Bu özel kapitalist sınıf hükümetin bir parçası değildi ve politik iktidara sahip değildi. Eski moda yöntemlerle işçilerin sömürsüyle kâr elde ettiler. Bununla birlikte otokratik devlet sermaye sınıfı ile özel sermaye sınıfı arasında çatışmalar mevcuttu. Daha sonra, herkes için "serbest piyasa ekonomisi" elde etmek ve bir miktar politik ivme kazanmak için burjuva demokrasisi sloganı yükseldi. Bu serbest piyasa ekonomisini elde etmek için, istikrarlı bir hukuk sistemine, otokratik hükümetten korunmaya, özel mülkiyetle ilgili net haklara ve çoğulcu politikalara ihtiyaç duyuyordu. Otokratik yönetici sermaye sınıfı özel mülkiyette yüz milyarlarca Yuan'ı biriktirdi. Bu sınıf, Çin Komünist Partisi tarafından onaylanan egemen bir sınıf olarak hükümet mülkiyeti üzerinde tam bir kontrole sahipti. Yeni egemen sınıf kâr üzerindeki tekeli elde etmek ve özel sermaye sınıfının ayrıcalıklarını kontrol altında tutmak için politik iktidarını kullandı. Bunun sonucu olarak da özel sermaye sınıfı "demokrasi" talep etti.

Revizyonist Çin içindeki bir azınlık bu hareketi destekledi. Dengist (Deng Siaoping taraftarı -ÇN) liderliğin çoğunluğu bu harekete karşı çıktı ve bastırmaya çalıştı. Sonuç ise Tiananmen Meydanı olayı oldu. Liberal reformlarda büyük rol oynayan Zhao Ziyang devrildi ve reform süreci daha ihtiyaçlı bir hale geldi.

Revizyonist Deng kliği yönetimindeki sanayi, kapitalizmin tam restorasyonundan sonra bile devlet yönetimi altında kaldı. Devlet mülkiyeti, kapitalizmin restorasyonunu engellemek yerine, tüm devlet işletmelerinin tekelci kapitalist işletmelere dönüşümüne seyirci kaldı. Çin'deki reformların bir parçası olarak tekelci devlet kapitalizmi politikası eski moda özel tek elci kapitalist politikaya dönüştü. Bu nedenle, Çin kısmen özel tek elci sermaye rejimine dönüştüğünde, kapitalist-emperyalist devlet nihayetinde bir ölçüye kadar Amerika, Avrupa ve Japonya'daki emperyalizme benzemeye başladı. Benzer şekilde, Sovyetler Birliği'nde kapitalist restorasyon

gerçekleştğinde, tekelci devlet kapitalizmi politikaları uygulandı ve özel tekeli kapitalizme dönüşüm şansı kalmadı.

Kruşçev-Breşnev yıkım çetesi, Sovyetler Birliği’nde partiyi ve böylece devlet iktidarını ele geçirmek üzere anlaşma yaptıktan sonra, Rus burjuva ayrıcalıklı tabakası siyasi ve ekonomik otoritesini büyük ölçüde genişletti. Bu ayrıcalıklı sınıf parti, hükümet, ordu, ekonomi ve kültürel alanda statüsünü güçlendirdi. Bu ayrıcalıklı sınıf, tekeli bürokratik kapitalist sınıfa dönüştü ve mutlak otoritesini toplumsal zenginlik ve devlet mekanizması üzerinde kullandı. Gücünü sosyalist yönetimi kapitalist yolcu yönetime, sosyalist ekonomiyi kapitalist ekonomiye ve birinci parti devlet politikasını tekeli kapitalist devlete dönüştürmek için kullandı.

Tek parti hükümetinin hakimiyeti devam ediyor

Çin’in “kıızıl” tekeli kapitalist sınıfının entegrasyonu ve benzersizliği gibi önemli iç etkenler, 1989’da Tiananmen Meydanı olayının bastırılmasında merkezi bir rol oynadı. Bu olaylar kapitalizmin doğası gereği anti-demokratik ve baskıcı olduğunu kanıtladı. Kapitalist faşist bir kontrol sistemi, işçi sınıfına, ancak halk ayaklanmasının bastırılması, vahşi şiddet ve devlet gücünün kullanılmasıyla dayatılabilir. Tek parti devleti Çin tekeli kapitalizmi için hala kullanışlıydı ve baskı, otoriterleşmenin de yolunu açtı.

İkinci kuşak reformlar

Tiananmen Meydanı olayı ve Doğu Bloğunun dağılması –yani, Avrupa ve Amerika’nın emperyalist burjuvazileriyle işbirliği içindeki Boris Yeltsin’in reformlarının Doğu Avrupa burjuvazisi için serbest piyasayı açmak amacıyla uygulanması- revizyonist Çin Komünist Partisi için büyük bir şok oldu. Sonuç olarak birinci kuşak reformlar neticesinde yönetimdeki hakimiyetini yitirmiş olan parti ve hükümet üzerindeki merkezi kontrolü yeniden örgütlemeye başladı. ÇKP önderliği bütçe üzerindeki kontrolünü yeniden kazandı ve devlet himayesi altında finansal istikrarı yeniden sağladı. Deng, 1992 yılında Güney Çin’de SEZ’leri (Özel Ekonomik Bölgeler –ÇN) ziyaret ettikten sonra reformlarının ikinci kuşağını uygulamaya başladı. SEZ’lerin daha fazla şehir ve bölgeye yayılması bu reformların ilk sonucuydu. Yönetici klik, kapitalist reformların Doğu Bloğunun kaderine yenik düşmeksizin uygulanabileceğinden emindi.

Yabancı yatırım, Çin’in ucuz işgücü ve altyapısı üzerinde büyük bir talih

kuşu konmasına neden oldu. Çin birinci kuşak reformlar ve daha fazla emek üretkenliği ve aynı zamanda sosyalist dönemde inşa edilen altyapı ve koordinasyon nedeniyle Doğu Asya ekonomilerini geride bırakmaya başlarken, çok uluslu şirketlerin devlet sanayiini ele geçirmek için ağzı sulanıyordu. Çin ise, gelişmiş sosyal ve finansal altyapısı ile desteklenen güçlü endüstriyel temelinin bir sonucu olarak yerel girdiler ve hizmetler sunabiliyordu. Sermayenin kurallara uyup uymadığına bakılmaksızın ikinci kuşak reformlarda parti ve devletle yakın bir ortaklık kuruldu. İmkanlar yabancı sermaye için görece zayıftı. Yabancı yatırımcılar büyük kâr elde etmek istiyorsa, hükümetle anlaşma yapmak zorundaydılar.

Ekonomi çok güçlü olduğu için, Çin, çok uluslu şirketlerle sıkı pazarlık yapma pozisyonuna sahipti. Çin, katı koşullar altındaki bu durumlarda bile ağır sanayi gibi üretici güçlere doğrudan yatırım için sadece birkaç yabancı şirkete izin verdi. Yatırımlar yeterince büyük olduğunda devlet şirketleri ve çok uluslu şirketler arasında ortak girişim sözleşmeleri gerçekleştirildi. Devlet, gerçek altyapı ve üretici güçler için Çinli işgücünü satarak Çin ekonomisine çıkar sağlamak amacıyla ÇUŞ'leri kullanmaya çalıştı. Çok uluslu şirketler en son teknolojiyle modern tesisler inşa etti ve devlet kapitalistlerinin örgütlenme ve teknik bilginin batılı kapitalist metotlarına erişimlerini sağladı. Çok uluslular, bu tür ortak girişim şirketlerinde üretilen ürünleri satmak için gerekli pazarlama, satış ve dağıtım ağları için sorumluluk alabiliyordu. Doğal olarak, kapitalist devlet ucuz ve verimli işgücü, işyerleri, yollar, iletişim ağları ve diğer ekonomik altyapıyı sundu. Bu ortak girişimlerden kazanılan kârlar hükümet ve çok uluslu şirketler tarafından paylaşıldı.

Çin'deki yabancı yatırımlar başlangıçta, genellikle Hong Kong, Tayvan ve Japonya'dandı ve küçük ve orta çaplıydı. İkinci kuşak reformlar sırasında hükümet, yeni bir uzlaşmacı tutumla, birden fazla sektörde büyük ölçekli yatırımlara izin vermek için harekete geçti. Sonuç olarak, 1992'de Doğrudan Yabancı Yatırım (FDI) 1 milyar ABD Dolarından biraz fazlayken, 1994 yılında 50 milyar ABD Dolarına yükselmiştir. İhracat odaklı imalat sanayi FDI'nın ülkeye akması nedeniyle hızla büyüdü.

Bu Doğrudan Yabancı Yatırım (FDI) akını hükümete ve devlet kapitalistlerine birçok acil menfaat sağlamıştır. Birincisi, hükümet bütçesindeki açığı ortak girişimlerin kârından elde edilen devasa yeni gelir akışıyla doldurabilirdi. İkincisi, FDI'nın bir sonucu olarak, ihracat yavaş yavaş arttı ve Çin'in dış ticaret açığını artı-değere çevirdi. Üçüncüsü, ortak girişim şirket-

lerinde devlet sektöründeki üst düzey pozisyonlar açıldı. Devletin işlettiği ve sahip olduğu küçülen endüstriler, kapitalistlere daha uygun bir atmosfer yaratmak için yeniden organize edildi.

Devlet Sanayiinin Yeniden Düzenlenmesi

1980’lerin ilk kuşak reformları tarıma ek olarak küçük ve orta ölçekli sanayilere odaklanmıştı. Merkezi kamu sektörü sanayileri, yatırım eksikliğinden ve dolayısıyla hükümetin şehir kooperatiflerinin, kasaba-köy işletmelerinin, özel işletmelerin, sanayinin vb. genişlemesine odaklanmasına bağlı olarak ilerlemedeki düşüş nedeniyle sıkıntıya girmişti. Hükümet, ikinci kuşak reformları sırasında önemli devlet işletmelerine odaklandı. ÇKP, 1997’deki 15. Kongresi’nde tüm devlet sektörünü yeniden organize edeceğini açıkladı. Temel amaç Kamu İktisadi Teşebbüslerini (KİT) kâr amaçlı şirketlere dönüştürmektir.

Yeniden yapılandırmadaki ilk adım, devlete ait işletmelerin, özellikle de işgücünün özelleştirme şeklinde yönetimi veya ticareti yoluyla özelleştirilmesi olmuştur. İkinci adım geri kalan devlete ait işletmelerin batı tarzı anonim şirketlere dönüştürülmesiydi. Bazı hisseler yeni basılan Çin menkul kıymetler borsasında özel yatırımcılara satıldı, fakat bunların çoğu ticarete konu olmayan hisseler olarak kaldı. Genel olarak, bu hisseler çeşitli devlet kurumlarına aitti. Bunun bir sonucu olarak, tüm büyük ölçekli sanayilerde, hisselerin çoğunluğu devlete ait işletmeler altında hisselerle dönüştürülmüş oldu. Batı’da olduğu gibi mülkiyeti yönetimden ayırarak, bu kurumsal reformlar yabancı yatırımlarla ortak girişimleri başlatmayı kolaylaştırdı. Artık şirketleri modernize etmek, teknolojiyi güncellemek ve reformların üçüncü adımı olan “Kurumsallaşma” adımını atmak için bir şans vardı. Tüm devlet işletmeleri kâr odaklı sisteme geçtiler ve işçi sınıfının tersine döndü. Devrim ve sosyalizm sayesinde edinilen haklar ve ayrıcalıklar burjuva devlet tarafından ihanete uğradı ve uluslararası sermayenin ihtiyaçlarına feda edildi. Bu aşama, kapitalistlerin Çin’in geniş kitlelerine karşı savaşında o güne kadarki en yoğun aşamayı temsil ediyordu.

Özel yatırım, toplu işten çıkarmalar ve özelleştirmenin artışı bu reformun amacıydı.

Değer yasasının tüm kamu sektörünü tekrar ele geçirmesiyle birlikte işten çıkarmalar acımasızca uygulandı. ÇKP istatistiklerine göre, 1998-2002 arasında kamu sektöründeki şirketlerden ve kooperatiflerden 25 milyondan

fazla işçinin işine son verildi. Dünya pazarında rekabet edebilmek ve ihracatı artırmak için işletmelerin “modernize edilmesi” gerekiyordu. Bu, inşaat sektöründe büyük bir artışa ve aynı anda çok sayıda işçinin işten çıkarılmasına neden oldu. Çin işçi sınıfına bir başka saldırı, ömür boyu istihdam sisteminin, işçilerin kendi arzularıyla her yıl sözleşmelerini yenilemeleri beklenen sözleşme sistemiyle yer değiştirmesi oldu.

İşçilerin bu politikayı uzun süre protesto etmelerine karşın, tekelci hükümet yönetimi, faşist baskı ve işçilerin arasındaki bölünme bu politikanın uygulanmasını sağlamıştır. Burjuvazinin Çin işçi sınıfına karşı savaşının bir başka cephesi, parça başı ücret uygulamasıyla açıldı. Parça başı ücret sistemi, işçiler için gerici burjuva disiplininin en saf biçimidir; ki bu sistemde işçiler, özel çalışma ünitelerine ve bireylere bölünmüştür ve farklı üretimler için farklı ücretler ödenir.

Yeniden yapılandırma, devlet sektörünü sert bir şekilde değişime uğrattı. Üretimin çoğu, GSYİH (Gayri Safi Yurtiçi Hasıla)’nın % 70’ini işgal eden özel sektöre taşındı. Kamu sektörü işletmelerinin sınai varlıklarındaki devlet payı, 1998 ile 2010 yılları arasında % 68,8’den % 42,4’e düşmüştür. Bu arada, çalışanlar da % 60.5’ten % 19.4’e düşürüldü. Kamu sektörü sanayilerinin ihracat payı 1997’de 57 iken, 2010’da bu oran % 15’e düştü. Kamu sektörü sanayi birimlerinin büyüklüğü, konsolidasyonlar ve lokavt ile azaltıldı. Böylece 1990’lı yıllarda binlerce sanayi birimi asgari düzeye indirildi. Dünya Bankası da bunu teşvik etti ve şu yorumu yaptı: “Çoğu kuruluş kurumsallaştı ve kâr amacı gütmeyen işletmeler olarak yönetiliyorlar. Bütçe tahsisleri (ayarlama) aşamalı olarak sona erdi ve sübvansiyonlar kaldırıldı.” Dünya Bankası Çin burjuvazisini kâr oranları ve işçi üretkenliği için tebrik etti.

Devlet-kapitalist sektörü görece küçük olmasına karşın, yine de belirgin bir rol oynamaktadır. Çin’in özel teşebbüslerinin kamu sektörü işletmelerindeki sabit kıymet yatırımları % 35 oranındadır. Dünyadaki ilk 500 şirketin 2/3’sinin Çin’in kamu sektörü şirketleri olduğunu not etmek ilginçtir.

Büyük kamu sektörü birimleri ve devlete ait varlıkların hisseleri de dahil tüm banka ve sigorta şirketleri tek bir komisyonun yetkisi altındadır: Devlete Ait Varlıkların Denetlenmesi ve İdare Komisyonu (SASAC).

Yeni burjuvazi

Revizyonist egemen sınıf, işçi sınıfını ezmeye ve soymaya bel bağlamaya devam etti ve bu, yalnızca Çin’deki kapitalist üretim ilişkilerinin ge-

lişmesini yoğunlaştırdı. Bu kamu otoriter sektörü yavaş yavaş tekелci kapitalist sektöre, sonunda da özel tekел haline geldi. Özel varlıklara dönüştürülmesi gereken özel varlıklar ya da kamu varlıkları (halkın mülkiyeti) kapitalist ilişkileri geliştirmek için her zaman zorunlu değildi. Kapitalist gelişme sürecinde, egemen sınıf üyeleri özel varlıklarını en dürüst olmayan yollarla temin ettiler.

Burjuvazinin 2. Kuşak Reformlar sırasında revizyonist Çin'deki özel varlıkları yasadışı olarak (halkın yönetimi altında olan) kamu varlıklarından temin etmesinin en önemli yolları şunlardır:

Tekelci gücüyle alış ve satış: Uzmanların istatistiklerine göre, fiyat, faiz ve döviz kurlarındaki farklılıkları sömürerek burjuvazi yılda 400 milyar Yuan kâr elde etti.

Tekel gücüyle yasadışı ticaret: Mal ve hizmet yerine gayrimenkul ve borsada hisse senetleri alıp sattılar. Borsadaki hisselerin takası, spekülatif yatırımlara benzemektedir. Gerçekte ürettiklerinden defalarca kat fazla değere sahipler.

Doğal olarak bir meta olarak değiştirilmedikçe toprağın bir değeri yoktur, fakat emlak piyasası işlemlerine tabi olduğunda, değeri milyon ya da milyar Yuan'a fırlayabilir. Bu şekilde, zenginliklerin yasadışı araçlar ve tekел gücüyle bir araya getirilmesi alım ve satım yoluyla biriktirilmesine tercih edilir.

Tekel gücüyle yapılan ticaret: 1992 yılında Çin'de özel şirketlerin sayısı 420 bine yükseldi. Bu bir önceki yıla göre % 88.9 oranında fazlaydı. Tüm yeni şirketler kamu teşebbüsleri tarafından yönetilirken, ticaretin % 60'ından fazlası kamu sektörü aracılığıyla gerçekleştirildi. Halk Kurtuluş Ordusu (PLA), kendi yönetiminde lüks oteller açtı ve PLA yönetimi altındaki fabrikalar büyük ölçüde buzdolabı, piyano, televizyon, yolcu uçağı vb. üretmek için kullanıldı. 400'den fazla fabrika için Shenzhen'de satış ofisleri vardı. Mutlak tekел gücüyle çalışan işletmeler, meşru, özel işletmelerden çok daha fazla kârlıydı.

Yabancı yatırım: Çin devleti yabancı yatırımcıların halkı soymasına yardımcı oldu. Devlet tekelcileri yabancı yatırımlardan süper kârlar elde etti ve yabancı yatırımcılar vergilerden, düzenlemelerden ve ticari kısıtlamalardan kaçınmak için birçok yol ve araç buldu. Toprağı ucuz fiyatlarla, hatta diğer imtiyazları kullanarak hiçbir ücret ödmeden elde etmeye çalıştılar. Bunu başarmak için, egemen sınıftan dostlara ihtiyaçları vardı ve yabancı yatırımcı

olarak bireysel devlet tekalcilerini yabancı yatırımınızdan faydalandırmaktan daha iyi bir yol olabilir miydi? Tam da öyle oldu; ki kamu sektöründeki en üst pozisyonlar ÇKP'nin ünlü liderlerinin oğullarının ve kızlarının kontrolündeydi. Bu kişiler Amerikan ve Japon bankaları ve birçok diğer çok uluslu şirketlerle işbirliği yaptılar. Parti, hükümet ve kamu sektörü girişimleri aralarında hiçbir fark olmaksızın sıkı fıkı ilişki içindeydiler. Hükümet geliri ve serveti, egemen sınıf tarafından büyük çapta soyguna maruz kaldı. Sonuç olarak, devlet gelirleri ciddi bir zararla karşılaştı. Bu, enflasyon oranlarındaki yükselişin esas nedenlerinden biriydi. Enflasyonla baş etmek için, gelirler yükseltilmeli ve harcamalar kısılmalıydı. Peki gelirleri nasıl artırdılar? Tüketim mallarının fiyatlarını yükselterek. Harcamaları düşürmek için ise, sosyal refah yapısını tırpanlamaktan başka bir yol yoktur. Bu, son tahlilde, zenginliğin devlet tekalcileri ve onların yeni burjuva müttefikleri tarafından işçi sınıfının soyulmasıyla inşa edildiği anlamına gelmektedir.

Ticaretin serbestleşmesi, Dünya Ticaret Örgütü'ne katılım

Doğu Asya Krizi, 1990'larda hükümet teşebbüslerinin yeniden yapılandırılması sürecinde Malezya, Endonezya ve Tayland'ı sarstı. Bu, Amerika, Avrupa ve Japonya gibi emperyalist güçler tarafından getirilen yeni bir tür kapitalist politikanın dayatılmasını temsil ediyordu. Bu ülkeler (Malezya, Endonezya, Tayland -ÇN) Asya Kaplanları olarak tanınıyordu. Emperyalistler bölgeyi kendi görüşleri doğrultusunda yeniden şekillendirirken komünizme karşı da büyük bir duvar örmeye çalıştılar. Asya Kaplanlarında, kredi şeklinde yatırım yapmak isteyen ülkeler için kural ve düzenlemeler serbest bırakıldı. Batılı bankalar ve yatırım fonları, Asya girişimlerinden hisse almak ve Asya Mucizesi'nden yararlanmak için bu ülkelere koştular. İlk olarak, yabancı yatırımlar tahmin edilebilir bir patlamaya neden oldu. İşgücü talebindeki art arda gelen düşüşlerle birlikte birikim oranı yavaşlamaya başladı. Mucize yatırım kısa sürede spekülative bir balon haline geldi. Beklenen kâr, bu spekülative yatırımlar yoluyla kazanılamadı, bu nedenle bulunan yabancı yatırımların aklı başına gelerek başka ülkelere taşındı. Bunlar yatırımlarını geri almak ve ABD Dolarına dönüştürmek için koştuklarında Asya Kaplanlarının para birimleri Dolar karşısında çökmüştü. Asya Krizi 1997'den 1998'e kadar tüm dünyaya yayıldı. Küresel sermaye bu tür ekonomilerde yatırım yapmaktan korkuyordu. Latin Amerika ve Rusya da ciddi bir kriz içindeydi, nereye gideceklerdi?

Çin'in Asya Kaplanlarıyla yakın ilişkisi olsa da, bu ekonomik çöküşten çok fazla zorluk çekmeden çıkabildi. Bunun temel nedeni ekonomi üzerindeki kapsamlı devlet düzenlemeleriydi. Çin yabancı sermayeyi gerçek üretken sermayeye akıtmayı ve spekülâtif balonlardan kaçmayı başardı. Devlet aynı zamanda ülke içinde ve dışında sermaye akışını, sermayenin kaçış riskini en aza indirerek sıkı bir şekilde kontrol etti. Yabancı yatırımcıların yatırımlarını geri çekme şansı yoktu, yani ciddi bir finansal kriz yaşansa dahi, sermayelerini Çin'den telâfi edemiyorlardı. Bu şekilde Çin, Asya Kaplanlarının çöküşünden kaynaklanan finansal krizi hafifletebildi.

Ancak özellikle ihracata yönelik yatırımlar olmak üzere, Çin'e gelen yabancı sermayede istikrarlı bir düşüş yaşandı. Çin "Globalleşme" politikasına başladığında, doğrudan yabancı yatırımları teşvik etti. Bu nedenle ÇKP liderliği Aralık 2001'de zarar odaklı koşulları onayladı ve DTÖ'ye katıldı. Sonuç olarak, ithalat gümrük tarifesi, diğer önemli gelişmekte olan ülkelere göre % 40'dan % 34'e düşürüldü. Aynı zamanda ihracat sübvansiyonları da iptal edildi. Geriye dönük olarak Çin'deki tarım, yeni liberal politikaların bir sonucu olarak birçok problemle karşı karşıya kaldı. DTÖ ortaklığı, Çin'i izole etmek için Amerikalıların kullanabileceği araçların sayısını sınırladı. Çin, ticaret, sanayinin serbestleştirilmesi ve kuralsızlaştırma ile ilgili konular hakkında DTÖ'nün tüm direktif ve önerilerini uyguladı. Bir bakıma Çin, DTÖ'ye üye olarak, Amerika'nın yeni küresel ekonomik politikasını belirledi. Dot.com balonunun patlamasından sonra, yabancı sermaye Çin'e girdi ve ihracata dayalı ekonomisini sağlamlaştırdı ve katılaştırdı. Bu nedenle, 2004 yılında Çin daha önce benzeri görülmemiş miktarda doğrudan yabancı yatırımı gerçekleştirdi. Çin hakim sınıfı, Amerika ve diğer emperyalist ülkeleri domine etme amacıyla bu pozisyonu kazandı. Çin, oyunun kural ve düzenlemelerini kabul etti ve bu şekilde yol aldı. Ve ekonomik bir süper güç haline geldi. Bu dönüşüm çok daha geniş bir sürecin yalnızca şartlara bağlı aşamasıdır. Bu dönüşüm yalnızca Çin hükümetinin gücünü artıracaktı. Çin, büyük insan gücü kaynağını küresel yatırımla birleştirdi ve küresel sermaye birikiminin tekerine çomak soktu.

Önemli Ekonomik Güç Olarak Çin

Çin ekonomisi, 1990'ların başındaki ikinci kuşak reformlar gereğince kapitalist politikaları yoğunlaştırarak hızla büyüdü. Devlet varlıkları üzerindeki otorite ve kontrol modern Çin ekonomisinin gelişimindeki anahtar öneme sahiptir. Kamu işletmelerinden elde edilen kâr ve artan FDI, devlet kapitalist

burjuvazisinin ihracatçılara sübvansiyon ve teşvik sağlayacak kadar rahatlatı. Kamu yatırımları, FDI ve ihracat, ihracata dayalı ekonominin başarısının üç ayağı olmuştur. Çin'in küresel GSYİH'daki FDI ve ihracat bazındaki payı, sıçrama ve sınırlamalarla artmıştır. Örneğin, Çin'in üretimi 1991'de dünya toplamının % 4.1'i idi ve 2011'de % 14.3'e yükseldi. Bu, Çin'i dünyanın ikinci büyük ekonomisi haline getirdi. Aynı zamanda, ABD'nin 2011 yılı itibariyle payı % 24.1'di, daha sonra ise bu pay % 19.1'e düşmüştür. İmalat sektörü, sermaye değerinde en yüksek artışa sahipti. Çin şimdi dünya ekonomik sektörü yönünden zirveye ulaştı. ABD'nin, 110 yıl boyunca elinde bulunan dünya çapında ana üretici konumu, Çin'in eline geçmiştir. Dünya üretkenliğinin beşte biri Çin'den gelmiştir -2011 yılı itibariyle % 19.8- aynı tarihte ABD için bu oran % 19.4'tü. Çin, dünyanın en büyük ihracatçısı haline geldi. Tüm kameraların % 50'sini, klima ve televizyonların % 30'unu, çamaşır makinelerinin % 25'ini, buzdolaplarının % 20'sini Çin üretmektedir. Çin aynı zamanda pazar talebinin % 20 oranında üzerinde otomobil üretmektedir. 2003 yılında, ihracattaki GSYİH'nın % 33'üne ulaştı, ki bunun değeri 438.87 milyar Dolar'dı. Aynı oran, 1996'da sadece % 18'di. Yabancı yatırım fonları, tüm şirketlerin toplam ihracatının % 62.4'ünü temsil eden bir milyon Dolar değerinde ihracat yaptı. İmalat mallarının ihracat değeri şu anda 403.56 milyar Dolar. Bu, toplam ihracatın % 92'sine denk gelmekte. Bunun, yüksek teknoloji ürünlerinin değeri ise 110 milyar Dolar'ın üzerindedir. İşlem hacmi ise 241.85 milyar Dolar. Bu, toplam ihracatın % 60'ıdır.

Çin'in finansal ve ihracat gücünün büyüklüğü yalnızca borç yetersizliği ile uyumludur. Çin'in dış borcu sadece % 9.3'tü. Borçlar ve hizmetler, ülkenin Gayri Safi Milli Hasılası'nın sadece % 2.5'ini kapsamaktadır. Aynı zamanda, diğer kapitalist ülkeler, tahvilleri satın almak, borçlarını ve harcamalarını finanse etmek için Çin'e güvenmektedir. Bu nedenle, Çin artık hiçbir kapitalist ülkeye bağlı değildir. Kendisini ayakta tutmak için diğer milliyetleri hiçbir zaman soymayan Çin, 2014 yılına kadar tartışmasız yeni bir sosyal-emperyalist güce dönüşmüştü. Aşırı sömürünün bir sonucu olarak, Çin emperyalist bir güç haline geldi.

Çin'in küresel bir fabrika olarak evrimi, sadece küresel ekonomik yenisinden yapılandırmayı güçlendirmiyor, aynı zamanda, küresel ekonomide arz ve talep zincirinin dinamiklerini de değiştiriyordu. Zira Çin, demir cevherinden kauçuğa ve diğer hammaddelere kadar kaynaklar için aç bir ejderha haline geldi.

Kapitalizmin doğası asla değişmiyor

Emperyalizm, II. Dünya Savaşı sonrasında dünyada yaşanan sert değişimlerle bir şekilde zayıflamış olsa da, emperyalizm çağı sona ermemiştir. Mao defalarca; “Hala emperyalizm ve proleter devrim aşamasındayız” demiştir. Lenin’in emperyalizmin temel ilkelerine dayanan bilimsel analizi, tamamen geçerlidir ve güncelliğini yitirmemiştir. Lenin ve Mao yoldaşlar tarafından öğretilen ilkeler teori ve pratiğimizin temelidir. Marksizm-Leninizm-Maoizm emperyalizmin can çekişmekte olduğunu bilir. Dünya devriminin şafağında, emperyalizm asalaklığının doruğundayken dahi bu dünyadan gitmeye istekli olmayacaktır. Emperyalizm, yalnızca ezilen sınıflar ve dünya halkları birleştğinde ve sosyal devrimi gerçekleştirdiğinde kalıcı olarak ortadan kaldırılabilir. Fakat emperyalizm, hayatının sonunda olsa bile, hayatta kalmak için kendi sınırlarını da aşarak şiddetle savaşıır. Emperyalizmin doğası budur.

Şimdi 21. yüzyıldayız ve küresel devrimci çağda yaşıyoruz. Şu andaki dünyamız Lenin ve Mao’nun ölümünden sonra birçok değişikliğe maruz kaldı. Gelişim tarihi Lenin’in devrimci ilkelerinin doğruluğunu ve Marksizm-Leninizm-Maoizm’in ölümsüz olduğunu tartışmasız bir şekilde kanıtladı. Fakat tarihin kendine özgü girinti ve çıkıntıları vardır. Engels’in ölümünden sonra Bernstein ve Kautsky revizyonizminin doğuşu, Stalin’in ölümünden sonra Kruşçev-Brejnev revizyonizminin ortaya çıkışı, benzer şekilde, Mao’nun ölümünden sonra Hua-Deng revizyonizmi ortaya çıktı. 1956’da SSCB’de Kruşçev önderliğinde kapitalizm restore edildi, Brejnev önderliğinde ise Sovyetler Birliği enikonu sosyal-emperyalist bir güce dönüştü. Çin’de revizyonist Hua-Deng kliği önderliğinde, kapitalizm restore edildi ve sosyal-emperyalist iktidarın temelleri atıldı.

Mevcut dünya sahnesi aşağıdaki sorumlulukları uygulamanın önemini gösteriyor:

Revizyonizm, küresel olarak ortaya çıkarılmalı ve ortadan kaldırılmalıdır. Revizyonist Çin’in sosyal-emperyalist egemen sınıfının doğası gözler önüne serilmeli, tarihsel-materyalist yöntem üzerinde yoğunlaşmalıyız; bu yapılsa ancak o zaman kapitalist-emperyalizm ve sosyal-emperyalizm yıkılacaktır. Emperyalizme, revizyonizme ve dünya işçileri, köylüleri ve ezilen kitlelerinin önderlik ettiği hareketlerin ileriye taşınmasına karşı duran her türlü direniş odağına karşı savaşmalıyız.

On yıldır, Marksistler, revizyonist Çin’in sosyal-emperyalist bir güç ha-

line gelip gelmediği sorusuyla mücadele etti; bu soruya yanıt vermek için Lenin'in emperyalizm teorisine bakmalıyız. O halde, kısaca Lenin'in emperyalizm teorisini analiz edelim.

Lenin, emperyalizmin ne olduğunu tam anlamıyla açıkladı. Emperyalizm kapitalist gelişmede belli bir aşamayı ifade eder.

Kapitalizmin doğası üç bölümden oluşur: Emperyalizm demek Tekelcilik.

Asalaklık ve genel çürüme.

Can çekişen kapitalizm.

Emperyalizmin ekonomik yönü beş bölümden oluşur:

Tekelin genel zaferi,

Sanayi ve banka yatırımlarını birleştiren finansal oligarşilerin oluşumu, Meta ihracatı yerine sermaye ihracının önceliği.

Dünyayı kendi aralarında bölüşen tekellerin oluşumu.

Bütün dünyanın farklı büyük kapitalist devletler arasında bölünmesini sağlamak.

Bu, Lenin'in emperyalizm teorisinin makro ve mikro görünümüdür. Şimdi Lenin'in ilkeleri ışığında [Çin'i -ÇN] analiz edelim.

Çin'in Tekel Kuruluşları

Çin'de bürokratik tekелci kapitalizm ve özel tekелci kapitalizm iktidardır. Çin egemen sınıfı, yatırımlar çoğunlukla emperyalist Batı ülkelerinden ve Japonya'dan gelmesine rağmen, yabancı tekел işletmelerinin ekonomisindeki yetkilerini düzenlemiştir. Çin egemen sınıfı devlet ve özel tekелci kuruluşları geliştirmiştir ve Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) resmi olarak hükümet yönetimindeydi, ancak ulusal ve uluslararası pazardaki özel şirketler gibi işlev görmüyorlardı. Bu, KİT'lerin Çok Uluslu Şirketler ve Ulusötesi Şirketler oldukları anlamına gelir. Çin devleti ve komünist partisi, özel şirketler üzerinde, diğer emperyalist ülkelerinkinden daha fazla etkiye sahiptir, çünkü bu özel şirketlerin yönetici ve sahiplerinin çoğu ÇKP üyesidir. Benzer şekilde, bürokratik sınıf ve özel burjuva sınıfı birbiriyle ayrılmaz bir şekilde ilişkiliydi. 2002 yılına kadar özel sanayicilerin beşte biri ÇKP üyesiydi. Bunların üçte ikisi "Kızıl Yatırımcılar"dır. Çin'in en büyük "Kızıl Yatırımcı" şu anda Forbes'in milyarderler listesinde.

Çin'deki önde gelen özel tekел işletmeleri küresel birer oyuncu haline geldi; Çin'deki tekел kuruluşlarının ilerleyişini dünyadaki en büyük şirketlerle karşılaştırarak analiz edersek, 2000 yılında Forbes Küresel Listesi'ndeki

en büyük ve en güçlü şirketler arasında Çinli şirketlerin üçüncü sırada yer aldığını görürüz. ABD'ye ait 524 şirketin bulunduğu listede, Çin'in 121 şirketi bulunmaktadır. Bu 121 şirketin ortalama kârı 168 milyar Dolar'dır, ki bu, dünyadaki en büyük 2000 şirketin Brüt Kâr Marjının % 7'sidir.

Fortune Global 500, bir başka endekstir ve en büyük şirketleri değerlendirmek için farklı standartlar kullanır. Çin'in payının bu listede de aynı dinamiklerle sürekli yükseldiğini görebiliriz.

Dünyadaki en büyük on şirketin (süper tekeller) üçü, Çin'e aittir. Bunlar Sinopec Petroleum Şirketi, Çin Ulusal Petrol ve enerji devi Devlet Elektrik Şirketi'dir. Sadece 2000 yılında dünyadaki en büyük 500 şirkete baktığımızda Çin'in Japonya'yı çoktan geçtiğini görürüz. Bugün Japonya, Çin'in arkasında bulunmaktadır. Bu en büyük 500 şirketin arasında Amerika 132, Çin 73 ve Japonya 68, Fransa ve Almanya 32'ser şirkete sahiptir. Dünyanın önde gelen üretimindeki ihracatta Çin'in payı hızla artmaktadır. Emperyalist bir ülke olarak ABD'nin en üstteki konumu giderek zayıflamaktadır. Fortune Global Endeksi'nde 2000 yılında bulunan 500 şirketten 197'si Amerika'ya aitken, 2012'de bu rakam 132'ye düşmüştür.

Çin'deki birçok şirket yabancı sermaye tarafından yönetilmektedir. Bazıları Çin'in ihracatının ÇUS'ların kontrolü altında olduğunu düşünüyor. Aslına bakılırsa, yabancı sermaye tarafından yönetilen kuruluşların ihracat yüzdeleri, yavaş yavaş iflasa gidiyor. 2012 istatistiklerine göre, ihracat yüzdeleri % 50'den fazla düşmüş durumdadır. Özel mülkiyet altındaki şirketlerin ihracatları maksimum % 21.1'e yükseltildi. Yani şimdi Çin'de yerel olarak sahip olunan özel şirketler, ihracat piyasasında daha büyük bir paya sahip.

Aslında, Çin'in istatistiklerine göre, yabancı sermaye tarafından yönetilen işletmeler, gerçekte yabancı sermaye tarafından yönetilmemektedir. 1997'den bu yana Çin'in parçası olan Hong Kong'un sağladığı şirketler de "yabancı" sermaye olarak değerlendirilmektedir. Hong Kong, Çin'deki Doğrudan Yabancı Yatırımı için tek ve en büyük giriş kapısıdır. Örneğin, Hong Kong'dan Çin'e giren Doğrudan Yabancı Yatırımı, 2010 yılında 456.2 milyar Dolar'dı (toplam girişin % 41'i). Aynı yıl Amerika tarafından yatırılan FDI sadece 78.7 milyar Dolar'dı (% 7.1).

ABD, İngiltere ve Almanya gibi en güçlü ülkelerin Çin ekonomisini domine ettiği yönünde bir efsane vardır. Bu yanlıştır. Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa ve Japonya gibi tüm ülkelere toplanan toplam FDI, 2010 yılında yalnızca 197.4 milyar Dolar'dır; Hong Kong'dan gelen FDI'nın ya-

rısına bile eşit değildir. Benzer şekilde, Tayvan, Güney Kore, Singapur ve hatta Macau gibi vergi cennetinden gelen bazı yatırımlar (istatistiklere göre) da [Çin’e giren Doğrudan Yabancı Yatırımlarda –ÇN] önemli bir kısmı oluşturuyor. Ancak, bu miktarın Çin ekonomisini hiçbir şekilde domine ettiğini düşünemeyiz. Bu nedenle, Çin ekonomisine öncelikle Batılı güçler tarafından yatırım yapıldığı ve bu güçler tarafından kontrol edildiği iddiası tamamen yanlıştır.

Çin tarihinde ilk kez, milyoner sayısı 2013’te iki milyona ulaştı. Bunların arasındaki 251 kodaman Dolar milyarderdur. Altı yıl önce sadece 15 milyar mevcuttu. Bunların yarısı farklı şirketlerdeki hissedarlar, gayrimenkul yatırımcıları veya üst düzey yöneticilerdir. Çin’in süper zenginlerinin çoğunluğu özel iş adamlarıdır.

Çin, diğer emperyal rakiplerine göre daha az varlıklı insana ev sahipliği yapıyor. 2012’deki Cap Gemini’ye göre Çin, ABD, Japonya ve Almanya’nın ardından dördüncü en zengin ülkedir. Yine de Çin’in tekelleri sektörlerinde tartışılmaz doğrudan kontrolleriyle en güçlüleridir. Bu nedenle Çin, sadece sosyal-emperyalist bir güç olarak büyümedi –Batı’dan daha fazla gelişmesi için gereken daha büyük bir alana sahip oldu.

Daha fazla kâr marjı

Sömürü ve aşırı sömürü, Çin emperyalist sisteminin itici güçleridir. Örgütlenmiş, merkezileşmiş, faşist ve bürokratik devlet işletmelerinin varlığı, Çin’e işçi sınıfını acımasızca sömürmesine ve sömürüye karşı isyanları bastırmasına olanak sağladı. Onun emperyal kabiliyeti Çinli emekçilerin sömürülmesiyle büyüyen aşırı kârın artması ve ayrıca Çin halkının yabancı sermaye tarafından sömürülmesine yardımcı olarak ortaya çıkmıştır. “Çin mucizesi”nin arkasındaki sır budur. Çin’in tekелci kapitalistleri daha acımasız hale gelmiştir.

Çin hükümeti, bir zamanlar devlete hakim olan politik bir güç olan işçi sınıfını, işten çıkarmalarla rezerv bir emek ordusu sağlayarak, hükümet sektörünü yeniden düzenleyerek ve minimize ederek ve hükümet sektörüne paralel bir özel sektör besleyerek başarılı bir şekilde meta haline getirdi. Kendine güven, disiplin, kararlı bir fedakarlık, halka ve ülkeye hizmet etmek için acıların üstesinden gelmek sloganlarına dayanan Mao Zedung’un önderliğindeki sosyalist dönem politikaları, aynı zamanda tekелcilerin önünü açmakta ve işçi sınıfının kazanımlarının aşırı sömürüsünü gerçekleştirmekte temel bir rol oynamıştır. Kırsal bölgelerdeki aşırı yoksulluk kasabalarındaki

mevcut istihdam kaynakları ile genç köylülüğü şehirlere göçmen olarak sürdürdü. Kasabalara taşınan eski çiftçi ya da köylü gençlik göçmen olarak adlandırıldı. “Göçmen”, çoğunlukla bir ülkeden bir başka ülkeye göç eden insanlar için kullanılan bir kelimedir, fakat Çin’de bu kavram kırsal kesimden şehirlere taşınan kişilere atıfta bulunur. Köylerden kasabalara taşınan işçiler güvenli konut, eğitim, sağlık hizmeti ve tanımlanmış işler ve hatta sosyal güvenlik haklarını kazanamadılar. Yaşam koşulları çok berbat. Bu insanlar virane evleri, çadırları, tünelleri, köprü altlarını ve hatta arabaların bagajlarını barınak olarak kullanıyordu. Çok geçmeden de kapitalistlerin aşırı sömürüsü için önemli bir kaynak haline geldiler. Çin Bülteni’ne göre 200-300 milyon işçi kırsal kesimden şehirlere göç etmiştir. Bunların arasında, 140 milyondan fazlası kasabalarda çalışıyordu. Pekin nüfusunun yüzde 40’ından fazlası bir noktada göçmendi. Bu göçmen işçiler, genellikle tehlikeli veya düşük ücretli işlerde çalışmaya sürüklendi ve sürükleniyor. Göçmen işçiler, sanayi işgücünün yüzde 58’ini ve hizmet işgücünün yüzde 52’sini oluşturmaktadır. Göçmenlerin çok yüksek sayılarda olması, belirsiz yasal ve sosyal durumları ve hassas ekonomik durumları, aşırı sömürüye müsait geniş ve örgütsüz bir işçi sınıfının oluşumuna sebebiyet verdi. Resmi istatistiklere göre 21. yüzyılın ilk on yılında kentlerde işçilerin yüzde 30-37’si sendikalı.

Çinli tekelleşicilerin servetinin asıl kaynağı işçi sınıfının aşırı sömürüsü ve ücretlerin emek gücünün değerinin altında ödenmesidir. Yabancı şirketler de aynı şekilde Çinli işçileri acımasızca sömürmektedir. Çinli işçilerin durumlarının gerilemesi ulusal gelirden kendilerine düşen paydan da görülmektedir. Sanayi işçilerinin ücretlerinin payı 1983’te % 57 iken, 2002 yılında bu oran % 52.3’e düşmüştür. 2005 yılında % 37’ye kadar düşüş devam ederken, 2008 yılında ise sadece % 26.2’ydi.

Bir bankacı ve analist olan Dong Tao, son yirmi yılda Çin’de işgücünün sömürü oranına ilişkin istatistikler yayımladı. Sanayi sektöründeki ücretlendirmenin toplam payı yüzde 10’dan daha azken, aynı zaman diliminde gelişmiş ülkelerde bu oran yüzde 50’den fazla olmuştur. Sadece emek ücretinin düşmesinin yanı sıra, kâr oranının 1993’ten 2004’e kadar devlet sektöründeki ve Çin’deki mega-endüstrilerinde bu oran % 240’tan % 43’e düştüğünü kaydetmek hayli ilginçtir. Çin, kendisini emperyalist bir güç olarak sürdürebilmek için işçi sınıfını sömürmeye zorunlu hale gelmiştir. Eğer Çin, Amerika ve Japonya gibi diğer emperyalist güçlerle rekabet etmek istiyorsa fabrikalarını geri kalmış ülkelere taşımak zorundaydı. Zira dünyanın diğer emekçilerini de sömürmek zorundadır.

Çin'deki yabancı yatırımlar

Emperyalizmin ilk ekonomik prensibi tekeldir. İkincisi, bazı finansal yatırımların oluşması ve böylece finansal tekeli (oligopol) oluşturmastır. Sanayi sektöründe tekelin evrimi ile birlikte, bankacılık sektöründe de tekellere ortaya çıkmaktadır. Büyük bankalar, sanayinin hisselerine para yatırarak sanayi sektörüne de sızarlar. Tekel, tekellci finans kapitali oluşturmak için, finans ve sanayi kuruluşlarını bir araya getirir. En büyük finansal yatırımlar üzerinde otorite kazanma sürecinde olan yatırımcıların bazıları Çin'de mali oligarklar olarak ortaya çıkmıştır. Merkezi hükümet bu sektör üzerinde tartışmasız kontrole sahiptir. Örneğin, meşrubat üreticisi Hangzhou Wahaha grup başkanı ve Çin'in 2012 yılındaki Çin'deki en zengin adam ve 2013 yılındaki en zengin ikinci adamı Zong Quinghou'nun yıllık geliri 68 milyar Yuan'dır. Benzer şekilde, Pekin'deki Longfor Properties'in başkanı Wu Yajun'un aile serveti 40 milyar Yuan. Wu Yajun aynı zamanda Çin'in en zengin kadını. Çin'in eski başbakanı Wen Jiabao, kontrolü altındaki varlıklarında 2.7 milyar Dolar olan yatırım milyarderi ailenin reisidir. Dünyadaki ilk on bankanın dördü Çin'e aittir. Bunlardan en büyüğü Çin Endüstri ve Ticaret Bankası'dır (ICBC). Mülkiyeti 2.8 trilyon dolar değerindedir. Diğerleri Çin İnşaat Bankası (2.2 trilyon değerinde varlık), Çin Bankası (2 trilyon değerinde varlık) ve Çin Tarım Bankası (2.1 trilyon dolar varlık). Bu bankalar parasal yatırım merkezleridir. Bu dört banka ÇKP önderliğinde üst düzey yöneticilerin inisiyatifi altındadır. Çin'deki tüm büyük bankalar hükümet ve partinin güçlü kontrolü altındadır. Hükümetin belirli eğilimleri, sektörleri veya bireyleri ödüllendirdiği veya cezalandırdığı temel araç haline geldiler ve bunlar hükümet politikasının temel unsurlarıdır, ki banka kredilerini KİT'lere teşvik ettiler. Bu, hükümetin kamu sektörü üzerindeki uzun süreli kontrole ihtiyaç duymasının temel nedenlerinden biridir. Çin'deki finans üzerindeki bu güçlü kontrol Amerika'daki Wall Street'in hak sahiplerinin elindeki önemli kontrol gibi değildir. ÇKP'ye giren bürokratik özel tekellci kapitalist sınıf devleti içten dışa doğru yürütmüş ve Çin'i kendi fikirleri doğrultusunda yeniden yapılandırmıştır. Çin'deki finans oligarşisinin sadece politik iktidar üzerinde değil, aynı zamanda toplumun farklı kesimleri üzerinde de bir etkisi mevcuttur. Örneğin, Çin parlamentosu olan Ulusal Halk Kongresi'nin (NPC) yaklaşık 70 üyesi büyük bir servet biriktirdi. Bu üyelerin toplam serveti Amerikan Kongresi'nin 585 üyesi ve başkanının, kabine üyelerinin ve Yüksek Mahkemenin

toplam servetini aşmış durumdadır. Bu 70 milletvekilinin net toplam geliri 2011 yılında 565.8 Yuan'a (89.8 milyar ABD doları) yükseldi ve o zamandan beri de yükselmeye devam ediyor.

Çin'deki bankaların iki rolü mevcut. Birincisi kamu ve özel sektördeki özelleştirmeyi finans etmektir. İkincisi hükümetin yönelimiyle uygun bir şekilde yatırımları biriktirmektir. Ancak bu bankalar, bireysel olarak çılgınca kâr sağlayan şirketlerdir. Örneğin 2012'de ICBC'ye yaklaşık 50 milyar Dolarlık vergisiz kâr sağlandı. Çin'deki ilk dört banka yaklaşık 150 milyar Yuan (30 milyar Dolar) kazandı, ki bu rakam 2012 sonunda Çin'in toplam kârının 3/4'üne eşittir. Bu, aynı zamanda Amerika'daki ilk dört bankanın elde ettiği toplam kârın da 3/4'üdür.

İşçi aristokratlar

Kapitalist Çin'in gelişiminde işçi aristokratları ve küçük burjuvazi olarak adlandırılan iki sosyal katman ortaya çıktı. Bunların sayısı muhtemelen 100 ila 150 milyon arasındadır. Bu durumun iki yönü bulunmaktadır. İlk olarak, Çin'de uzun zamandır sendika ve çiftçi birlikleri vardı. Bu sendikaların önderliği kapitalist restorasyon sürecinde revizyonistler tarafından ele geçirilmiştir. Özel ve kamu liderliği yoğunlaştı. Bu, işçi aristokrasisinin yükselişinde ana kaynak oldu. İkinci olarak, fabrika yönetimi, hizmet yönetimi ve milyonlarca aracı kurum, avukat, eğitimci ve mühendis gibi mesleklerdeki insanlar arasında da bir burjuvazi mevcuttu. Profesyoneller ve yöneticiler olarak tanınan bu katmanlar, büyük yerli ve yabancı şirketlere ve Çin'de ortaya çıkan kapitalist sınıfa hizmet etti. Bu özel katman, Çin'deki emperyalizmin doğuşunu yansıtmaktadır. Akabinde, işçi ve çiftçilerin çoğunluğu aşırı sömürüye maruz kaldı. Tekel yatırımları yoluyla kazanılan büyük kâr, bu işçi aristokrasisinin ve böylece işçi sınıfı hareketi içinde revizyonizmin gelişmesinin finansal temelidir. Emperyalizmin ortaya çıkış koşullarında işçi aristokrasisinin doğuşu revizyonist politikanın ve bu yeni emperyalizmi korumanın yollarının önünü açtı. İşçi aristokratları aslında görünmeyen burjuva sınıfın temsilcileridir. Revizyonizm Marksizm maskeleyen burjuva ideolojisi.

Kapitalizmde ekonomik anarşi

Çin, enflasyonun yanı sıra, kredi/borç işlemlerinin ağırlığını dengelemek için kapasiteyi daha fazla ve daha hızlı yükselttiği için küresel aşırı

Üretim krizinden de etkilendi. 2009-2008 enflasyon döneminde cazip teik paketleri vardı. Ancak, mali sektördeki rekabetin bir parçası olarak Çin, irrasyonel yollarla yatırımlarını tahsis etmeye doğru ilerliyordu. Bu durum, Marksizm-Leninizm-Maoizm bakış açısıyla kapitalizmde kaçınılmazdır. Bu, 1990'ların sonlarında ABD'de internet şirketlerine büyük yatırımların irrasyonel olarak tahsis edildiği dot.com balonuyla karılatırılabilir. Bunların birçoğu hiç kr edemedi ve milyar-dolarlık zararlar karılatı. Bu krizden sonra, 2000'den 2006'ya kadar Amerika'nın ana konut kredisi krizine ve yüksek faiz krizine dönüşen yatırımları çekmek için yeni bir dalga oluştu. Aynı kriz Japonya'da 1980 sonunda yaanmıtı. Japon emlak balonu ise 1990'ların başında patladı.

Çin para sistemindeki krizler, diğer tüm kapitalist-emperyalist ülkelerle aynı şekilde sürekli gelişir. Örneğin, Çin'deki konut krizi aslında, uzun yıllardan beri mevcuttur. İlk kez 2013 yılında, yeni evlerin satışı trilyon dolar eiğini geçti. Yeni evlerin toplam değeri, bu patlamadan önceki yıl % 27 oranında arttı. Pekin'de bir yıl önceki bu artıa göre ortalama yeni konut satışları 2013'de % 16'ya yükseldi.

Ayrıca, ortalama yeni konut satışları angay'da % 18'e, Guanzhou ve Shenzhen'de % 20'ye yükseldi. Çin'de aynı zamanda hükümetin kontrolü altında (Batı ülkelerinden karakteristik farklılıklara sahip olsa da) bir bankacılık sektörü de mevcut. u anda Çin'de, tüm kapitalist ekonomilerde olduğu gibi, aşırı üretim devam etmektedir. Bu tezahürlerden biri "Hayalet ehirler" fenomeni olduğu kadar, boş duran apartman ve ofis brleridir.

Ekonomik anaride diğer kapitalist-emperyalist ülkelerle Çin arasında ideolojik bir fark yoktur. Tüm ülkelerde ekonomik patlama zamanlarında zenginlik baloncukları ve borçların ykselii olacaktır. Ekonomik anari kapitalist politikanın doğasında yerleiktir.

Sermaye ihracı finans kapitalin küresel önceliğine yol açar Tahvil ve kredi şeklindeki ihracat yatırımları

Lenin, tekellerin ve sermaye ihracının öneminin yükselişini emperyalizmin en önemli iki belirleyici çehresi olduğunu ğretir.

İhracat sermayesinin ani gelişimi bu dönüşümün ana nedenidir. Sanayi yatırımı, finansal yatırım (tahvil ve borç vb.) emperyalist rant ve endüstriyel üretkenlik yoluyla yapılan aşırı birikimin etkisi, büyük banka yatırımlarıyla birleştiğinde, bu faktörler sermaye ihracını hem mümkün ve hem de

gerekli kılmaktadır. Bu, yerel ve yabancı borsalarda anormal, ani bir büyüme olduğunda açıkça görülebilir.

2000 yılında 165 milyar Dolar olan bu hisse senetleri, Mart 2012’de 3,305 milyar Dolara yükselmiştir. İlginç bir şekilde, yabancı borsa, sonraki altı ülkenin toplam yabancı borsa değerlerine eşittir. Yabancı borsa, finansal sermaye tarafından borçlar şeklinde değerlendirilir. Krediyi çeken ülkeden elde edilen katma değer payı, hissedarlar tarafından gerçekleştirilir. Genellikle, yabancı borsa bazı özel tüketici haklarına sahip olmalıdır. Bunlar göreceli güvenli ve şeffaf olan yabancı devlet tahlili ve IMF banka mevduatı şeklinde (uluslararası sözleşme yasalarına göre) güvence altına alınacaktır. Aslında Çin ekonomisinin trilyon dolarları sadece yabancı hisse senetleri borsalarında.

Çin hala, ABD hazine bonosu formunda Amerika’nın en büyük kapitalist alacaklısı haline gelmiştir. Şu anda, Çin Avro Bölgesindeki ülkelere devlet kredisi hissesi satın almaktadır.

İki taraflı borçlarda dahi, Çin birçok ülkeye aktif borç vermiştir. Financial Times’a göre son birkaç yılda Çin bankaları önde gelen dünya finansal kuruluşları olarak ortaya çıkmıştır. Çin, geri kalmış ülkelere Dünya Bankası’ndan daha fazla borç vermektedir. Çin İhracat ve İthalat Bankası ve Çin Kalkınma Bankası gibi bankalar, diğer birçok emperyalist ülke ve şirkete 10 milyar Dolar kredi vermeye hazırdı ve 2009-2010 yılları arasında bir dizi anlaşma yaptılar. Dünya Bankası 2008-2010 yılları arasında diğer ülkelere borç vermek için 100 milyar Dolar’lık anlaşma yaptı.

İhracat sermayesi olarak Doğrudan Yabancı Yatırım (FDI)

Çin, “Küreselleş” stratejisine 2000 yılında başladı. Bu sloganın hedefi, ekonomik sektördeki ucuz mal ihracatı yerine kısmen sermaye ihracının yeniden merkezileştirilmesi ihtiyacıdır. Xinhua’ya göre, 15 Mart 2011’de, Başbakan Wen Jiabao şunları söyledi: “Küreselleşme politikasını daha hızlı bir şekilde uygulamalıyız. Bu küreselleşme politikasını destekleyecek politikalar geliştirilmelidir. İnceleme ve onaylama süreçleri basitleştirilmelidir. Başka ülkelerde yatırım yapabilen şirketlere, işletmelere ve kişilere yardım etmeliyiz. Öncelikli politikalarla şirketleri küresel olarak çok hızlı çalışmaya teşvik edelim. Makro yönlendirmeyi güçlendirmeliyiz. Sermayeyi felaketlerden korumak ve ileriye götürmek için gerekli mekanizmaları geliştirelim.”

Çin'in "Globalleş" politikası için bazı temel hedefleri mevcut: "Küresel şampiyonlar" yaratmak ve onları teşvik etmek bir stratejidir. Bu, Çin merkezli çok uluslu şirketlerin uluslararası pazarda küresel markalarla etkili bir şekilde rekabet etmesi anlamına gelir. Örneğin Pearl River, piyasadaki en iyi piyano üreticisidir. Rakibi Yamaha'ya kalite bakımından dahi üstün geldi. Benzer şekilde, modern dünyada çok uluslu bir şirket olarak, dünya standartlarında teknolojik temele erişebilmiştir. Çinli çok uluslu şirketler için geri kalmışlık söz konusu değildir. Doğrudan Yabancı Yatırımı yerine yabancı teknolojiyi OFDI'den (Dışa Dönük Doğrudan Yabancı Yatırımı –ÇN) almak mümkündür. İthalat kotaları ve gümrük tarifeleri gibi önemli engelleri farklı şirketler ve dünya şubelerini kullanarak çözmeleri de mümkündür. Bu şekilde "Küreselleş" stratejisi, modern sermaye ihracı için temel bir ön koşul olarak olgunlaşmıştır. Tüm emperyalist ülkeler için dünya üzerinde en kârlı yerleri bulmak ve mümkün olan en yüksek ölçüde sömürmek temel bir zorunluluktur.

Çin dünyadaki finansal krizden, büyük bir sermaye ihracatçısı olarak çıktı. 2008 krizi ABD'de başladı ve birçok büyük firma ve kamu bankasının iflasına yol açtı. İstikrarı korumak için, Batılı hükümet çok uluslu şirketleri büyük teşvik paketleriyle kurtardı. Bu fırsat Çin tarafından ele geçirildi ve diğer ülkelerde yatırım yapmak için kullanıldı. Dolayısıyla sermaye ihracı önemli ölçüde arttı. Çinli emperyalistler, kendi ülkelerinden daha çok başka ülkelerde hammadde ve endüstriyel varlıklar için büyük miktarlarda sermaye yatırımı yapıyorlar. Krizden sonra kredi kıtlığı ve kuzey ve güney ülkelerinde şirketlerin büyümesiyle ortaya çıkan nakit para talebi Çin sermayesi tarafından ustaca kullanıldı. Bu, Çin'in diğer ülkelerdeki sermaye yatırımlarını son derece artırdı.

Geçmişte Çin'in Dışa Dönük Doğrudan Yabancı Yatırımı (OFDI) 2,5 milyar Dolar gibi düşük bir orandaydı. 18.6 milyar dolara yükselmesi 2007 yılına kadar sürdü, ancak 2008 yılında 52.2 milyar doları buldu. Standart Chartered'in verilerine göre 2009 itibarıyla, Çin'e yapılan Doğrudan Yabancı Yatırımı 150-180 milyar Dolarken, Dışa Dönük Doğrudan Yabancı Yatırımı ise 65 milyar dolara ulaştı.

Çin ancak yakın zamanda emperyalist bir güç olarak ortaya çıkmıştır. Uluslararası finansı yöneten Batılı emperyalist ülkeler ve Japonya'dan daha zayıftır. Bu nedenle FDI, Çin'den daha çok eski emperyalist güçlerin elindedir. Bu ülkelerin, Çin'deki hisseleri şu şekildedir: Amerika % 21.1, İn-

giltere % 8,1, Almanya % 6,8, Fransa % 6,4, Hong Kong % 4,9, İtalya % 2,4, Çin'in hisseleri ise % 1,7'dir. Bununla birlikte, Çin 2005'ten itibaren FDI yatırımları konusunda çok hızlı bir şekilde gelişmektedir. Resmi istatistiklere göre, 2005 ile 2012 arasında Çin'in Doğrudan Yabancı Yatırımları 344.8 milyar dolara ulaşmıştır. Çinli FDI, Kanada ve İtalya dahil olmak üzere bazı rakiplerini aşmış ve Almanya seviyesine ulaşmış durumdadır.

Heritage Foundation verilerine göre, Çin'in 2005-2010 yılları arasında sermaye tuttuğu en önemli ülkeler şunlardır: Avustralya: 45,3 milyar dolar, Amerika: 42 milyar, Brezilya: 25,7 milyar, Endonezya: 23,3 milyar, Nijerya: 18,8 milyar, Kanada: 17,2 milyar, İran: 17,2 milyar, Kazakistan: 12,3 milyar, Yunanistan: 5 milyar ve Venezuela: 8,9 milyar.

Çin, en yüksek tasarruf fonu faizine sahiptir. Cari hesaplardaki en yüksek üretim fazlası, 195 trilyon dolar civarındadır, ki bu dünyadaki en yüksek üretim fazlasıdır. Çinli şirketler için çalışan 80 milyondan fazla yabancı çalışan, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde yaşamaktadır. Geri kalmış ülkelerde Çin'in rolü hızla büyümektedir. Çin'in tekel işletmeleri, petrol rafinerileri gibi diğer stratejik yatırımların yanı sıra, limanlar gibi önemli alt-yapı projelerine yatırıma odaklanmaktadır. Çin, Pakistan-Gwadar'daki modern liman inşasına 200 milyon dolar yatırdı. Papua Yeni Gine'de bulunan 2.1 milyar Dolar değerindeki Ramu Nikel Madeni, Çin Metalürji Şirketi (MCC) tarafından ele geçirildi. Bu, Güney Pasifik'teki en yüksek Çin yatırımını ifade ediyor, ki bu yatırım, evlerinin yıkılması ve sularının nikel ve kobalt yan ürünleri ile zehirlenmesi nedeniyle öfkeli köylüler tarafından silahlı saldırıyla karşılandı.

Benzer şekilde, Çinli dev denizcilik şirketi COSCO, Doğu Akdeniz'de önemli bir Yunan limanı olan Pire'nin yüzde 51'ini kontrol eden bir paya sahip.

2006'nın sonuna gelindiğinde Çin, beş bin bölgesel yatırım yapmış, çok uluslu şirketleri dünya genelinde 172 ülkede on bin Doğrudan Yabancı Yatırımı gerçekleştirmiştir. Diğer ülkelerdeki birikmiş FDI'ların toplam değeri sadece 90.63 milyar dolara ulaşmıştır.

Çin, küresel ekonomik krizden kurtuldu, çünkü Çin'deki bankacılık sektörü hükümetin kontrolü altında. Bu güçlü pozisyon nedeniyle, Çin diğer ülkelere yatırım yapmayı başardı ve Çin şirketlerine yerel yatırımlara 100 milyon dolar onayladı ve yerel işletmeleri diğer ülkelere daha fazla yatırım yapmaya teşvik etti. Çin, esas olarak mineraller ve elektrik kaynaklarına

odaklanıyor ve Rusya, Brezilya, Venezüella ve Kazakistan gibi ülkelerden uzun vadeli petrol tedarik etmek için 46 milyar dolarlık bir yatırım düzenlemeyi kabul etti. Bununla birlikte, Çin, güç kaynakları şirketlerine büyük miktarlarda sermaye yatırımı yapıyor. Çinli şirketler grubu, küresel düzeyde rekabet etmek için kaçınılmaz olarak yeniden örgütleniyor. Ayrıca Çin'in gelişmesi için pazarlama ağları, tahvilleri ve teknolojiyi yaratması veya satın alması zorunluluktur.

Çin, üst düzey şirketler arasında yer almak için, Çin düzenli olarak gizli ve / veya etik olmayan iş ilişkilerinin yanı sıra büyük yatırımlarla da uğraşmaktadır. Çin, Fransız telekom makineleri üreticisi ALKATEL ve büyük televizyon ve elektronik üreticisi TCL ile ortak girişim düzenledi. Avrupa'nın en büyük TV ve DVD üreticilerinden biri olan THOMPSON'un işlemleri üzerinde kontrol sahibi oldu. Çin'de beton ağır makine üreticisi Zoomlion, 2008 yılında İtalyan inşaat makineleri firması CIFA'yı satın aldı. Yabancı yatırımlar artmasına rağmen, Çinli işletmeler ve bürokratlar ABD dolarının istikrarından korkuyorlardı.

Çin hazine bonolarında ve diğer Amerikan şirketlerinde 1.95 trilyon dolarlık döviz tutarını sermaye olarak tutmuştur. Çinli liderler varlıklarının güvenliği ve değerleri konusunda gerginler ve ABD'nin teşvik paketinin varlıklarını tehlikeye atabileceğinden korkuyorlar. Çin, 2007 yılında Ulusal Yatırım Fonlarına ve küresel parasal işletmelere 200 milyar dolar yatırım yapmak amacıyla Çin Yatırım Ortaklığını kurdu. Entegre bir "Tek Kuşak, Tek Yol" hayali projesini sertleştirmek amacıyla yatırım toplamak ve Asya ve Avrupa'da güçlü bir yer kazanmak için Asya Altyapı Yatırım Bankası'nı kurdu.

Ağır döviz tahvilleri, Çin'in diğer ülkeler üzerindeki ekonomik ve politik etkisini genişletmesini sağlamaktadır. Çin, geri kalmış ve borçlu ülkeler için yatırım, borç ve destek kaynaklarından biri haline gelmiştir. Örneğin, Jamaika'nın ABD ve İngiltere gibi geleneksel müttefikleri finansal krize düştüğünde, Çin bu ülkeyi "kurtarmak" için 138 milyar dolar avans verdi. Çin, Rusya ve Kazakistan'a da büyük miktarda borç verdi. Küresel finansal krizin üstesinden gelmek ve kuzeybatı Asya'yı desteklemek için Çin, 10 milyar dolarlık sermaye ortaklık fonu ve Asyalı müttefikleri için 15 milyar dolarlık kredi beyanında bulundu. Amerika ve Japonya ile güçlü ittifakları olan Tayland, Malezya ve Filipinler gibi ülkeler şu anda sermaye yatırımı için Çin'e bakmaktadır.

Bu şekilde emperyalizm, en yoksul ulusların sömürsünün yanı sıra, piyasaların en üst düzeyde istismarı için en güçlü temeldir.

Neo-Sömürge Sömürü biçimi olarak; Çin'in Asya ve Latin Amerika'ya Yatırımları

Çin'in, Latin Amerika ve Asya'nın kaynaklarını ve emek gücünü nasıl sömürdüğüne dair birkaç önemli örneğe bakalım.

Laos, dünyanın en yoksul ve geri ülkelerinden bir tanesidir. Yunan'ın güneyinde bulunmaktadır. Laos, Sino-Hint emperyalist savaşları esnasında yok edildi ve şimdi yeni bir sömürü ve yatırım deneyimi yaşıyor. Çin, kereste ve mineralleri büyük ölçüde ithal ediyor. Kauçuk ekimi yapan çok sayıda çiftçi toprağına sahip değil, Çin sözleşmeleri kapsamında çalışıyor.

Çin, Laos'tan kereste, kauçuk, gıda ürünleri ve minerallerin yağmalanması için, Laos sınırındaki Boten'den başkent Vientiane'ye 7,2 milyar dolarlık bir demiryolu hattı inşa ediyor. Demiryolu inşaatında yaklaşık 50000 işçi çalışıyor. Bu rota Vientiane'yi Bangkok'un önemli iş merkezine bağlıyor.

Bu güzergah, Çin'in Güney Asya programını organize etmesi için çok önemli. Daha sonra Myanmar'daki Rangoon'u kapsayacak şekilde genişleyecektir. Laos'ta Çin, bir dizi özel ekonomik bölge işletmektedir. Birçok proje inşa ediliyor. Buna karşılık Laos bir Çin devleti değilse, o zaman kesinlikle Çin için bir devlet haline geliyor.

Çin'in Güney Asya'daki etkisi

Çin'in emperyalist çıkarlarını ve Pakistan, Afganistan, Sri Lanka ve Nepal'e yönelik yayılmacı etkisini anlamak önemli bir yerde duruyor.

Pakistan: Pakistan şu anda Çin'in en güçlü ve en güvenilir müttefikidir. Çin, on yıllardır Pakistan'a nükleer teknoloji de dahil olmak üzere diplomatik destek ve geniş askeri yardım sağlamıştır. Çin'in Pakistan'daki operasyonlarının amacı, Körfez ve Afrika'ya bir ticari ve enerji kaynağı oluşturmaktır.

Pakistan'ın Çin'e verdiği destek yalnızca Hindistan'a karşı değil, aynı zamanda ABD'nin stratejik rekabetine de uyum sağlıyor. Çin, ABD-Hindistan Nükleer Anlaşmasına doğrudan bir cevap olarak Pakistan'a iki yeni nükleer reaktör sağlamıştır. Çin, Pakistan'a önemli oranda kontrgerilla desteği sağladı ve ülkeye büyük yatırımlar yapmaya devam ediyor. İki ülke

arasındaki işler son on yılda hızla büyüdü. Pakistan ekonomisi durgunlaştı, doğrudan yabancı yatırım yavaşladı, işsizlik ve fiyatlar yükseldi ve sömürü yoğunlaştı. Çin'in Pakistan ekonomisine yaptığı yatırım, bu temelde özellikle verimlidir.

Bu koridor Çin'i deniz üssü ve enerji kaynağı olarak batı Çin'de Çin'e bağlayarak stratejik öneme sahip olacak. Pakistan'da Belucistan.

Çin, 2030 yılına kadar Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru (CPEC) oluşturma hedefi ile 50 milyar dolarlık bir yatırım sağlıyor. Çin'i Pakistan-Belucistan'a bağlayan bu koridor, Çin için bir deniz üssü ve enerji kaynağı olarak stratejik öneme sahiptir. Çin, yaklaşık üç bin kilometrelik karayolu ve demiryolunun yanı sıra boru hatları da dahil olmak üzere büyük ölçekli altyapı projelerinde yer aldı. Bunun bir kısmı, Sincan'ı Pakistan'a bağlayan Karakoram Karayolu'nun iyileştirilmesidir. Bir tren yolu eklemek için de bir plan mevcuttur ve Çin, CPEC projesinin bir parçası olarak 40 yıldan fazla bir süredir Pakistan'daki Gwadar Limanı'nı kullanma haklarını satın almış durumdadır.

Çin, Hint Okyanusu'nu geçmek için Malacca Boğazı'na bağımlıdır. Bu, Çin'in bu bölgede müttefiklere ihtiyaç duyduğu bir dönemde, tekrarlanan bir gerginlik kaynağı haline geldi. Amerika açıkça hâlâ egemen güç. CPEC, Pakistan ile ihracat ve ticaretin yönetilmesi hedefiyle ortaya çıktı, ancak gerçekte, Gwadar Limanı gerçek ödül. Pakistan'ın Çin ile olan bu uşakvari ilişkisi, ikisi arasında elde edilen babacan mali yardım anlaşmasıyla sağlamlaştırılıyor.

Pakistan tarafından alınan bu borcun, yerel halka bir faydası bulunmamaktadır, ancak yine de tüm Pakistan halkı bu borcu ödemek zorunda kalacaktır. Bununla birlikte Çin, Pencap ve Rawalpindi'deki politikacıların borç yükümlülüklerini geciktirmiştir. Projede çalışan Çinli yetkililere savunma için 15 bin Çinli asker sağlanmıştır. Bu, bölgedeki politik, ekonomik ve stratejik olarak Çin'i daha güçlü hale getirecek.

Çin, Hint Okyanusu'ndaki Hint üstünlüğünü bastırmaya çalışıyor. Çin'in oradaki varlığı Hindistan egemen sınıfını endişelendiriyor, yani Kaşmir'de bulunan Gilgit-Baltistan arası olabilecek bu güzergah Halk Kurtuluş Ordusunu Hint okyanusuna götürebilir. Çin zorunluluktan kaynaklı, 1963'ten bu yana Keşmir'de kabul edilen tarafsız tutumu terk edecek. Öte yandan, Rusya'nın Hindistan ile ABD arasındaki artan stratejik ittifakları bu fikre uygun olmadığını kanıtladığından, Avrasya ekonomik projesini CPEC ile birleş-

tirdi. Hindistan, Pakistan'ı izole etmek için ABD askeri tatbikatları ile iş birliği yapıyor. Bu kapsamda İran'da Çabahar limanını geliştirmek için 100 milyon dolar harcandı.

Çin'in Arap Denizi'ndeki yükselişi, CPEC projesiyle birlikte devam edecek. Basra Körfezi ve Hürmüz Boğazı'ndaki Çin rotası 600 kilometre kısaltıldı. Eski deniz yolunun 12.000 kilometrelik kısmı, Malacca Boğazı üzerinden Basra Körfezi'ne uzanıyor, Güney Çin Denizi ve Kuzey Hint Okyanusu arasında, Sri Lanka'dan Arap Denizi'ne kadar uzanıyor. Bu, Orta Asya ve Afrika ülkelerinden çok ucuza benzin ithalatı sürecini kolaylaştıracak. Aslında, bu pazarlar dünyadaki en büyük petrol tedarikini temsil ediyor. Bu projenin tamamlanmasıyla Çin, 60 ülkeyle doğrudan bağlantılara sahip olacak ve petrol ve petrol ürünlerinin diğer ülkelere akışını kontrol edecektir. Çin'den gelen rekabet arttıkça, rakip emperyalist ülkelerde hoşgörüsüzlük artıyor, ancak diğerleri CPEC projesi tarafından tehdit edilmiyor. Örneğin İngiltere, CPEC projesine yatırım yapmakla ilgileniyor.

Öte yandan, Belucistan ve Sind halkları CPEC nedeniyle yerlerinden edildi. Pakistan onları yerlerinden etmek için para ödemek istemiyor. Çin ayrıca bu gurbetçilere aldırış etmiyor. Bu şekilde CPEC, Baluç ve İndus halkına yönelik bir ölüm kalım meselesi haline geldi. Bu arada, yerel küçük ve orta ölçekli üreticiler ve el sanatları üreticileri, Çin mallarının Pakistan'a gönderilmesiyle ciddi bir kriz yaşıyor. Genel olarak, Çin-Pakistan ekonomik projesi Amerikan liderliğindeki Marshall Planlarından birini hatırlatıyor. Sonunda, Pakistan'ın toprak bütünlüğü için de tehlikelidir.

Afganistan: NATO Afganistan'da çekilirken, Çin ekonomik, siyasi ve güvenlik operasyonlarını hızlandırdı. Son yıllarda Çin, Afganistan'da Mes Aynak'taki bakır madenlerinin yanı sıra petrol ve doğal gaz sömürüsü gibi bazı büyük ekonomik projeler başlattı. Çin, 2014'ten sonra Batılı ülkelerin yardım ve yatırımlarının çökmesinden sonra Afganistan'daki en büyük yabancı yatırımcı haline geldi. Çin, Afganistan'daki politik ve güvenlik ilişkilerini geliştirdi. Haziran 2012'de Çin ve Afganistan, ilişkilerini stratejik ve işbirliğine dayalı ortaklıklar şeklinde geliştirdi. Çin yalnızca hükümetle ilişkileri güçlendirmekle kalmıyor, aynı zamanda Afgan Taliban ile hem halka açık hem de gizli diyalogu teşvik ediyor. Son güvenlik anlaşmaları arasında istihbarat, isyana karşı işbirliği ve Afgan güvenlik güçleri için daha fazla eğitim yer alıyor. Şangay İş Birliği Teşkilatı (SCO), 2002'den beri Afganistan konusunda aktif. 2012'de Afganistan'ı gözlemci olarak ağırladı.

Hem Çin hem de Rusya'nın gelecekte Afganistan'da yüksek düzeyde yatırım yapması bekleniyor. Genel olarak, Çin Afganistan'ı etki alanına sokmak için stratejik, ekonomik ve askeri manevralar yaptı.

Sri Lanka: Çin ile Sri Lanka arasındaki iyi ilişkilere rağmen, Başkan Rajapaksa'nın 2005'teki yükselişinden bu yana bağlar önemli ölçüde güçlendi. Bugün, Çin, Sri Lanka'nın en büyük finansör ve savunma tedarikçisi. Sri Lanka'nın Hint Okyanusu'ndaki stratejik yeri Çin tasarımları için önemlidir. Çin'in enerji ithalatının %90'ı Sri Lanka'nın bitişik denizcilik rotalarından geçiyor. Bu nedenle Çin, Sri Lanka için altyapı geliştirme ve liman tesisleri içeren Sri Lanka ile güçlü bir siyasi ortaklık istiyor. Bu şekilde Çin, Hindistan'ın Güney Asya'daki hakimiyetini azaltmaya devam ediyor.

Çin, girişim durumunda olmayan politikaları destekledi, ancak pratikte "arka bahçe" ülkelerini küresel stratejisinin bir parçası olarak kullandı. Çin, Rajapaksa hükümetinin Tamil ulusal kurtuluşuna karşı savaşına her türlü desteği verdi. LTTE (Kurtuluş Kaplanları) ve tüm Tamil halkı sonuç olarak çok fazla acı çekti. Savaş sürecinde bebeklerden savaşçılara kadar binlerce Tamil insanı acımasızca öldürüldü ve devlet destekli pogromlarda öldürülmeye devam edildi. Çin, defalarca Birleşmiş Milletler'in Sri Lanka'daki savaş suçları soruşturması tekliflerine itiraz etmesinin yanı sıra, savaş sırasındaki silah satışlarında önemli kazançlar sağladı. Çin, savaşın bitmesinden çok uzun bir süre sonra Sri Lanka silahlı kuvvetlerini eğitmeye devam etti. ABD operasyonları için planlar devam ediyor.

2009'dan beri, Çin, altyapı projeleri için büyük sorumluluklar sunan Sri Lanka'da büyük projelerin finansörü olmuştur. Çin tarafından finanse edilen çoğu proje güney ve orta Sri Lanka'dadır. Amerika Sri Lanka'yı terk etmeye hazır. Savaş suçlarının tazminatlarını destekleme niyeti olmadan, ezilen halkların haklarını iyileştirme niyeti olmadan, Sri Lanka'nın durumunun bu kadar kötü olmasındaki en büyük nedenlerden birisinin Çin'in emperyalist çıkarları olduğu açıktır.

Nepal: Hindistan ve Çin ile sınır olmasından kaynaklı her iki ülke için stratejik olarak önemlidir. Nepal, Çin ile iyi ilişkilerini sürdürürken daima Hindistan'ın yakın bir müttefikiydi. Çin'le ilişkiler 2008'deki monarşinin düşüşünden bu yana artmıştır. Nepal'de Çin'in asıl amacı Nepal'i Tibet mültecilerinin siyasal faaliyetlerini bastırmak, Nepal'in sınırındaki Çin güvenlik güçlerine destek sağlamak, nüfuzlarını artırmak için zorlamak-

tır. Güney Asya’da, Nepal’de yeni iş yolları açmakta ve Hindistan’ı izole ederken Çin’in etkisini artırmaktadır. Bütün bu stratejiler arasında Nepal’in durumu şöyle:

2008’den bu yana Çin, Nepal’deki siyasi ve ekonomik güvenlik operasyonlarını önemli ölçüde yoğunlaştırdı. 2012 yılında, Çin Başbakanı on yıl içinde ilk kez Nepal’i ziyaret etti. Çok sayıda Çin yardımı olduğunu açıkladı. Çin, insanların gelişini teşvik etmek ve Nepal genelinde Çin çalışma merkezleri kurmak için Katmandu’daki diplomatik varlığını genişletti. Nepal’de artan Çin etkisi Hindistan için ciddi bir endişe kaynağı. Nepal Ordusu geleneksel olarak Hint Ordusu ile yakın temas halindeyken, Çin’in güvenlik güçleriyle ilişkileri genişletiyor. Hindistan ve Nepal orduları, ABD’nin geniş kapsamlı eğitiminden yararlanıyorlardı ancak bu değişmeye başladı. Çin şimdi Nepal ordusuna sınırlı sayıda silah ve teçhizat sağlıyor, ancak bu kesinlikle gelecekte büyüyecek.

Çin’in Nepal’deki operasyonları ekonominin en büyüğü arasında. Çin, Nepal’e “yardım” sağlayan beş ülkeden biri. İç savaşın sona ermesinden bu yana, Nepal’deki ticaret ve yatırımlarını önemli ölçüde artırdı. Çin, Nepal altyapısı ve hidroelektrik projeleri için kredi sunuyor. Çin’in Nepal’deki yatırımları, Çin ile Hindistan arasındaki gerilimi artırdı. Örneğin, 2008’de Tibet, Nepal’e yapılacak bir demiryolu projesi için bir plan imzaladı. Hindistan’ın Nepal ekonomisinin bu genişlemesinden faydalanması muhtemel olsa da, Hindistan’ın egemen sınıfı bu konuda ciddi endişe duyuyor. Ayrıca, Nepal’in Hindistan limanlarına ve Hint enerji kaynaklarına bağımlılığını azaltırken, Çin Güney Asya’ya girmek için yeni bir koridor tedarik ediyor. Bunun ötesinde, Hindistan Çin’in Halkın Kurtuluş Ordusunu Himalaya sınırında olabildiğince hızlı yayılması için bir fırsat kazanmasından korkuyor.

Çin’in Afrika’daki emperyalist etkisi

Çin, Amerika, Avrupa ve Japonya’nın büyük ölçüde görmezden geldiği Afrika’nın büyük kıtasını hedef aldı ve birkaç stratejik kaynak için tasarruf sağladı. Afrika’da petrol, demir, bakır ve altın gibi muazzam mineral rezervleri var. Dünyadaki maden yataklarının %30’u, dünyadaki boksitlerin % 42’si, % 38’i uranyum, % 42’si altın, % 55’i kobalt, % 44’ü krom, manganezinin % 82’si, % 95’i, vanadyum ve dünya platininin % 73’ü dahil olmak üzere Afrika kıtasında yer almaktadır. Çin, dünya genelinde bu ma-

teryallerin en büyük ithalatçısı durumunda. Bu şekilde Çin, Afrika'yı neo-sömürge tarzında kullanmaya devam ediyor. Çin'in sosyal-emperyalistleri şimdi Afrika'daki Batı emperyalistlerinin çalışmalarını yapıyor. Çok yakın gelecekte Çin'in ekonomik baskınlığı Afrika'da hızla büyüyecek. Çin şimdi Afrika ile tek büyük ticaret ortağı.

Şu anda Çin, petrolün yaklaşık üçte birini başta Angola ve Sudan olmak üzere Afrika'dan satın alıyor. Çin, Sudan'da 800 milyon sterlin değerinde yeni bir petrol sahası açıyor ve orada 1500 kilometrelik bir boru hattı inşa etti. 8 milyar sterlin yatırım yaparak Nijerya kıyılarında yeni petrol tesisleri kurmak için 1,2 milyar sterlin harcadı. Çin, Kongo'daki petrol ve madencilik sektörlerinde stratejik bir ortak haline geldi; aynı zamanda, Zambiya'daki mayınlar, Lesoto'nun konfeksiyon fabrikaları ve Orta Afrika Cumhuriyeti ve Uganda'daki demiryolları gibi her ülkenin başkentinde perakende ticaret geliştirme projeleri satın aldı. Çin emperyalist planlarını sağlamak için, daha fazla hammadde ve üretken mal için yeni pazarlara ihtiyaç var. Çin'in petrol tüketiminin her yıl en az yüzde 10 artması bekleniyor. Talep seviyesine bağlı olarak, 20 yıl içinde bu ihtiyaç doyumsuz olacak ve dolayısıyla yabancı petrol aramaları yapılacaktır. Zaten dünyanın en büyük rezervleri ABD ve Batı yarımkürede bulunmaktadır. Suudi Arabistan ve Irak, dünya petrol rezervlerinin yüzde 45'ini barındırıyor. Buna karşılık Çin ile ilişkiler büyüdü. Sudan, Suudi Arabistan, İran ve Umman'dan sonra Çin'in 4. büyük petrol tedarikçisi.

Afrika'da, 3 Çinli kamu petrol şirketi CNPC, Çin Ulusal Açık Deniz Petrol Şirketi ve SINOPEC'i işletmektedir. Petrol sektöründeki Çin operasyonları Sudan, Angola, Nijerya, Cezayir, Ekvator Ginesi, Kongo ve Gabon'da devam ediyor.

2006'da Çin-Afrika ilişkileri bir dönüm noktasına geldi. Başkan Hu Jintao ve Başbakan Wen Jiabao 10 Afrika ülkesini ziyaret etti. Aynı yıl Çin'in Pekin'deki Kooperatif Forumu'nun 3. oturumunda 53 Afrika ülkesinden 48'inin katıldığı görüldü.

Hükümet, o yıl Afrika politikasını belirten bir belge yayınladı. Çin'in hedeflerini ve onlara ulaşma yollarını belirtti. 2000 yılında 20 milyar dolarlık ikili ticaret 2006'da 55 milyar dolara yükseldi. Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa, Çin'in 2. ve 3. en büyük ticaret ortağı oldu. 2004 yılında Çin, 31 ülkeye 1,38 milyar dolarlık 156 kredi sağladı ve 190'dan fazla ürüne vergi verdi. 2005 yılının sonunda Çin, Afrika'dan 720 proje almıştı.

Afrika’da Çin, sosyalizmi sözlerle, emperyalizmi eylemlerle uygular. Sosyalist dış politika, işçi ve orta sınıfların yoğun biçimde sömürülmesi, 5 prensibinin söylenmesiyle karakterize edilir: dürüstlük, eşitlik, karşılıklı yarar, dayanışma, ortak gelişme.

Emperyalistler tarafından Afrika için yayınlanan her açıklamada “karşılıklı değişim”, “çeşitliliğe saygı” ve “barış” yer almaktadır. Bu sözler yerel yağmalama hükümetleri için hoştur. Bu şekilde Çin, sosyalizm için mücadele eden Afrikalı işçileri ve çiftçileri aldatıyor. Çin, Afrikalı tüccarları iflasa maruz bırakarak baskı yapıyor. Çin Afrika’ya ucuz mal ihraç ederken, endüstriler kapanıyor. Emperyalistler çevreyi mahvetti. Çin, ekonomilerini boyun eğdiren ve yanlış biçimlendirirken, bağımsız ve birleşik Afrika için insanlardan talepte bulunuyor. İnsan hakları ihlal ediliyor ve burjuva hükümetleri daha da bozuldu. Ganalı çiftçiler arasında Çin’in işme suyunun kirlenmesinden kaynaklanan yasadışı madencilik kazıları konusunda artan bir öfke var. Çin, defalarca ev sahibi ülke yasalarını ihlal etti. Bu şekilde, Çinli emperyalistler bağımsız, kendine güvenen ekonomiler geliştirmek yerine neo-sömürgeci sömürü tarzını yoğunlaştırdılar.

Latin Amerika’da Çinli yatırımlar

Çin’in doğrudan yabancı yatırımları Latin Amerika’da hızla büyüyor. Emperyalistler, ülkeleri yağmalayan, çevreyi tahrip eden bir mafya gibi çalışıyorlar. Çin ile Latin Amerika arasındaki ticaret 2012 yılına kadar 261,2 milyar dolara ulaştı. Bu, Çin-Afrika iş rakamlarına eşittir, ancak Çin Latin Amerika’da Afrika’dan daha da ileri gitti. Çin Kalkınma Bankası ve Çin’in İhracat-İthalat Bankası tarafından 2005 yılında sağlanan kalkınma kredileri, Dünya Bankası ve Amerika-Arası Kalkınma Bankası tarafından sağlanan kredilerden çok daha büyüktü. Bu devam eden kalkınma faaliyetleri, yatırımları birbirleriyle rekabet halinde olan emperyalistlerin yararına yürütülmektedir.

Latin Amerika’da, Çin birçok kaynak altyapı tesisi üretmektedir. Arjantin’in Santa Cruz eyaletinde Zhejiang Şirketi, Çin’den alınan 4,7 milyar dolarlık borç ile iki yeni hidroelektrik projesi inşa ediyor. Çinli Sinohydro, 2,2 milyar dolarlık bir kredinin yardımı ile Ekvator’da bir tesis kuracak. Çin, hammadde ve doğal kaynakların satın alımının bir parçası olarak Şili bakırına, Brezilya’daki demir cevheri ve Arjantin’deki soya bitkilerine yatırım yapıyor. Çin’in doğrudan dış yatırımlarının %87’si Çin’in

kamu sektörü şirketleri tarafından karşılanmaktadır. Çin özel şirketleri şimdi de sermaye ihraç ediyor.

EKONOMİK VE ASKERİ BLOKLARIN OLUŞTURULMASI: ÇİN'İN EMPERYALİSTLERİNİN ARTAN KISKACI

Şangay İşbirliği Örgütü (SCO)

Şangay İşbirliği Örgütü (SCO) 26 Nisan 1996 tarihinde kuruldu. SCO'nun daimi 6 üyesi – Rusya, Çin, Kazakistan, Özbekistan, Hindistan ve Pakistan – bulunuyor. Gözlemci ülkeler, Hindistan ve Pakistan, 9 Haziran 2017 tarihinde gerçekleştirilen SCO konferansında tam üyelik aldılar. SCO, siyasi, ekonomik ve güvenlik konularıyla nominal olarak ilgileniyor. Çin ve Rusya, 2005 yılından bu yana düzenli olarak savaş oyunları düzenlediler. Bunlarla birlikte, Rusya ve Çin Batı'ya karşı SCO ile birlikte ABD önderliğindeki NATO'nun benzeri bir hizmet gören ortak bir stratejik antlaşma gerçekleştirdi. Ayrıca, SCO, Afganistan ve Sırbistan olmak üzere iki gözlemcinin yanı sıra, Sovyet sonrası 6 devletin askeri bir ittifakının bir parçası olarak Rusya tarafından oluşturulan Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü'nün (CSTO) ortağıdır.

BRICS

BRICS içerisindeki iki emperyal ekonomi, Rusya ve Çin büyük miktarda finans kapital yatırım yapabilecek iki ülkedir.

Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika, bu ülkeler arasındaki bazı çelişiklere ve çatışmalara rağmen BRICS'in öncüsünü oluşturdu. BRICS, çeşitli avantaj ve dezavantajlarına rağmen, gelişmekte olan ekonomilerin ortak çıkarlarını takip etmek amacıyla kurulmuştur. En büyük ve en hızlı büyüyen ekonomi elbette Çin'dir. Bir sonraki en yakın rakibi olan ABD, IMF, Dünya Bankası ve diğer emperyalist araçlar gibi uluslararası kredi kuruluşlarını tekelleştirdi. BRICS ülkelerini IMF ve Dünya Bankası programlarından geri çekme planları yoktur. Ancak Çin de dahil olmak üzere BRICS ülkeleri, pahalı kredileriyle birlikte batıya hâkim kuruluşların yerini tutacak yeni uluslararası ekonomik ve politik kurumlar kurmak istiyorlar. BRICS liderleri, 2013 Durban toplantısında, Dünya Bankası'na alternatif olarak uluslararası bir kalkınma bankası kurmaya karar verdi. Dünyadaki altyapı projeleri için krediye erişim sağlamak amacıyla, Dünya Bankası ile rekabet etmekte olan Çin alternatiflerine katılmak amaçlanmaktadır. Üye devletler

ayrıca gelecekteki mali krizler için 100 milyar dolar nakit para çekmesine izin verecek şarta bağlı bir yedek fon kuracaklar.

Tam olarak ABD'nin az gelişmiş ülkelere kredi verme hükmünde olma yolunda, Çin çeşitli kalkınma bankacılığı programları ile aynı şeyi yapmak istemektedir. Bu bankanın ilk planına göre, BRICS ülkeleri öz sermaye bakiyeleri sağlamalıdır. İlk 10 milyon dolarlık yatırımlara karar verdiler, ancak Çin açıkçası çok daha fazla yatırım yapmak istiyor. Büyük yatırımlar büyük getirilere eşittir. BRICS ülkeleri, ABD dolarına ve avroya bağımlılığı azaltmak için anlaşmayı bankanın bir toplantısında imzaladılar. Çin'in ekonomik gücü ekonomisi kadar hızlı büyürken, Birleşik Devletler geri çekilir ve istikrarsızlaştırır. Bu finansal rekabet artacak ve emperyalizm çağında kapitalist krizin ağırlaştırdığı ekonomik rekabet, kaçınılmaz olarak sonuçlanacaktır.

Çin'in askeri gücü

Çin sadece finansal bir güç değil, aynı zamanda politik ve askeri olarak büyüyen bir güçtür. 2002 ve 2011 arasında Çin, savunma bütçesini %170 oranında artırdı. Stockholm Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü'ne (SIPRI) göre, Çin şu anda dünyadaki en büyük ikinci askeri bütçeye sahip. Sadece ABD askeri harcamaları Çin'in harcamalarını aşıyor. Çin, ABD, Rusya, İngiltere ve Fransa'dan sonra dünyanın 5. en büyük nükleer gücüdür. Çin ordusu son on yılda hızla modernleşti ve bugün donanma ve ordusunun stratejik geçitlere ve adalara erişebilmeleri için her türlü avantajı elde eden saldırgan savaş için büyük bir kapasiteye sahip. Uyduyu vurma gibi gösterişli görüntülerle gurur duyuyor. SIPRI'ye göre, Çin'in silah şirketleri silah pazarındaki tüm rakipler arasında 4. sırayı aldı. Çin, ABD ve diğer emperyalist ülkelerle karşılaştırılabilir bir askeri yetenek geliştirmektedir. Çin'deki bir asker bölümüne ödenen ücretler ve yemek, ev ve eğitim de dahil olmak üzere diğer maliyetler ABD'dekinden daha düşük. Benzer şekilde, Çin'deki bir tank, jet veya füze denizaltısının maliyeti, ABD'ye kıyasla çok düşüktür; yani Çin, ordusunu ABD'den çok daha düşük bir maliyetle donatarak savunma bütçelerini dengeleyebilmektedir.

Çin, dron uçaklarının gelişimini ve üretimini hızla genişletiyor. Rakiplerin dronları, modern füze sistemleriyle kolayca karşılanabilir. 2011 yılına kadar Çin'de istihbarat, kamu gözetimi, askeri keşif programları ve elektronik savaşta kullanılan 280 operasyon uçağı vardı.

Çin'in silahlanma oranını anlayanın anahtarı, yeni bir sosyal-emperyalist güç olarak geç geldiğidir. Komşu bölgeleri zaten diğer emperyalist güçlerin etkisi altında. Rusya kuzey ve batı yönünde. Çin'in güneyi ve doğusundaki en önemli tehdit ABD ve Japonya'dır. Çin, geri kalan ülkelerde neo-sömürge etki alanını ancak diğer emperyalist ülkeleri geride bırakarak yaratabilir ve genişletebilir. Çin ile komşu ülkeler olan Japonya, Güney Kore, Vietnam ve Doğu ile Güney Çin Denizlerindeki Filipinler arasındaki artan çatışma bu bağlamda anlaşılmalıdır.

Amerikan bütçe açığı ve ABD ve dünyadaki ekonomik krizin kalıcı etkileri ABD askeri harcamasını azaltmaya devam ediyor. Batı ülkelerinde bu tür kesimler yapılmaktadır. NATO'nun Avrupa'nın temel fon sağlayıcısı yedi ülke askeri harcamayı 2009'dan bu yana yüzde 10'dan fazla azalttı: İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Polonya ve İspanya. Sovyetler Birliği'nin ve onun sosyal-emperyalist ekonomisinin çöküşünün, askeri harcamalardaki keskin bir düşüşle haber verildiğine dikkat etmek belki de önemlidir.

Çin'in Emperyal Askeri Operasyonları

Diğer ülkelerde, Çin zaten birçok yönden askeri müdahalede bulunuyor. Çin büyük emperyalist savaşlarda henüz ortaya çıkmamış olsa da, yerel yönetimleri devrimci mücadeleleri bastırmakta, iç savaşlara müdahale etmekte, halkın isyanlarını ve ulusal kurtuluş mücadelelerinde aktif olarak desteklemektedir. Çad Cumhurbaşkanı İdriss Deby Tayvan'ı tanıdıktan ve hemen hemen sadece Tayvan'la petrol sektöründe faaliyet göstermeye başladıktan sonra Çin, kendisine karşı ayaklanmaları hem diplomatik hem de askeri olarak destekledi. O zamandan beri, Çin görünüşte büyük rüşvetle kendi tarafına Deby kazandı. Çin dünyadaki birçok askeri çatışmalara müdahale ediyor. Örneğin, Sri Lanka'da LTTE'ye karşı savaşındaki rollerini düşünün. Çin, Güney Asya'daki servetlerini değiştirmek için stratejik olarak Pakistan nükleer silahlarını kullandı.

Nepal ve Afganistan doğrudan ve dolaylı karışmaya maruz kalmaktadır. Çin emperyalist dış politikasının diğer yönleri arasında Afrika'daki özel siyasi ve diplomatik destek, askeri yardım, yabancı diplomatik misyonlardaki askeri danışmanlar ve askeri personelin müdahalesi var. Çin'in yürüttüğü askeri teçhizat satışlarının çoğu, tercih ettiği rejimlerdir. Bu durumda, diğer ülkelerin emperyalistleri ve Çin'in emperyalistleri aynı fikirde. Çin

zaten en aktif emperyal devletlerden biri. Çin'in 2012 yılında üçüncü en büyük silah ihracatçısı haline gelmesi şaşırtıcı değil.

Çin ordusu, ABD emperyalizmine yakın yetenekler geliştirerek yurtdışına müdahale etme yeteneğini artırıyor, özellikle de geri kalmış ülkelerde. Çin, modern bir emperyalist egemenlik ağı geliştirdiği için, ABD gibi, kendisini sınırlarının dışındaki açık savaşlara batmış olarak bulacak.

Çin, BM'ye 1971'de Güvenlik Konseyi'nde kalıcı bir sandalyeyle katıldı ve 2005'e kadar Çin, Liberya, Batı Sahra, Sierra Leone, Fildişi Sahili ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ne az sayıda asker gönderdi. Pakistan'ın Gwadar Limanı (Belucistan Bölgesi) ve Hint Okyanusu'ndaki Cibuti askeri üsleri dağıtımlarını 20.000'den 100.000'e çıkaracak. Çin, Sudan, Cezayir, Nijerya ve Mısır da dahil olmak üzere en az altı Afrika ülkesi ile üst düzey askeri işbirliğini sürdürmekte ve Çin askeri donanımı için bunlara eğitim vermektedir.

Çin Sosyal-Emperyalizmi

II. Enternasyonal'in yeniden yapılanma fırsatçıları tanımlayan Lenin, "*sözde sosyalizm, eylemlerde emperyalizm*" ifadesini kullanmıştır. Revizyonist Sovyetler, aynı zamanda revizyonizmden sosyal-emperyalizme de dönüşmüştür.

Mao, yeniden yapılanan revizyonist kliğin sosyalist bir ülkede devlet iktidarını aldığı anda, sonucun sosyal-emperyalizm ya da sosyal-emperyalizmle işbirliği olacağını belirtmiştir.

Çin'in revizyonist dönek kliği, dillerindeki "Çin özellikli sosyalizm" ile kapitalist dünya düzenine girmiştir. Revizyonist Deng Xiaoping, sosyalist ilişkilerin kapitalist ilişkilere dönüşmesi olan sosyalizmin ortadan kaldırılmasını, devlet tekellerinin "sosyalizm" maskesinin ardında hüküm sürdüğü tek parti tekeli korudu. Bu maskenin altında Çin, sosyal-emperyalist oldu. ÇKP hala "sosyalizm" mücadelesini sürdürüyor. Bugün, Çin sistemi egemen sınıf tarafından "Çin özellikli sosyalizm" olarak tanımlanıyor, ancak Komünist Parti altındaki burjuva ekonomik reformlar bu konuşmanın sahte olduğunu gösteriyor. Onların "sosyalizmi", 2050 yılına kadar modern ve zengin bir emperyalist ülke olma hedefine ulaşmak için yalnızca yarı planlı kapitalist bir gelişmedir. Ancak revizyonistler sosyalizmi bir çerçeve olarak terk edemezler, çünkü meşruiyet konusundaki tek iddialarını kaybederler. ÇKP'nin sosyalizmi çarpıtması, sosyalizme açıklık çeken az gelişmiş ülkelere-

rin kitlelerini sosyal- emperyalizm yararına aldatıyor. [Sosyalizmin çaptırılması gerçekliğini –ÇN] devlete ait üç-beş yatırım değiştiremez.

Şüphesiz, Çin sosyal-emperyalizmi, geri kalmış ülkeleri, sermaye ihraç ederek ve asimetrik iş uygulamalarına yatırım yaparak, doğal kaynaklarına el koyarak sömürüyor.

Çin iç işlerine müdahale ediyor ve tavizler ve askeri üsler edinme fırsatları arıyor. ABD emperyalizmi birincil rakibidir. Bu şekilde, Çin'in sosyal-emperyalizmi, doğrudan ve batı emperyalizmiyle orantılı olarak var olur: Batı'nın kaybettiği yerde, Çin kazanır ve bunun tersi de geçerlidir. Çin özelliklerine sahip emperyalizm hala emperyalizmdir ve böyle düşünülmelidir.

Emperyalizmin Tarihi, Gerilimler, Savaşlar, Devrimler ve Karşı Devrimler

Günümüzde aşırı üretim krizi, kapitalizmin sınırlarını dünya ölçeğinde zorlamaktadır. Çin, hem içte hem de dışta kapitalist yatırımın yanı sıra, sömürülen emeğin ana kaynağı olarak dünya ekonomisinin bir parçasıdır. Önemli bir dünya büyümesi, Çin kitlelerinin sömürülen emeğine atfedilebilir.

Her emperyalist güç yalnızca diğer emperyalist güçlerle rekabet etmekle kalmaz, aynı zamanda işçilerin, özellikle de göçmen ve yarı sömürgelerdeki işçilerin ücretlerine ve yaşam standartlarına saldırmayı ve azaltmayı da amaçlamaktadır. Yeni, dengesiz koşullar, sanayi üretimi, sermaye ihracı, emtia ihracatı ve uluslararası durgunluktaki nispi değişimlere paralel olarak yoğunlaşmaktadır. Emperyalist ülkeler arasındaki giderek eşitsiz bir ekonomik ve politik gelişme, kaçınılmaz olarak hammadde ihracatı temini için pazarlar arasındaki çatışmaları artıracaktır. Rakip emperyalist kamplarda rekabet edemeyenler kenara çekiliyor ve az gelişmiş dünyada kârlı ve büyüyen pazarlar için rekabet yoğunlaşıyor.

Emperyalistler arasındaki bu içsel mücadele, ekonomik güç açısından küresel bir yeniden yapılanmaya yol açtı. Bu sonuçta küresel savaşa yol açacaktır. Lenin'in sonucuna göre:

“Kapitalistler dünyayı paylaşıyorlarsa, bunu, kendilerinde bulunan hain duygulardan ötürü değil, ulaştıkları yoğunlaşma düzeyi, kâr sağlamak için kendilerini bu yola başvurma zorunda bıraktığından yapıyorlar. Ve dünyayı, mevcut “sermayeleri”, “güçleri” oranında paylaşıyorlar, çünkü ka-

pitalizmin ve meta üretimi sisteminin var olduğu bir ortamda daha başka bir paylaşma biçimi söz konusu olamaz. Şu da var ki, ekonomik ve siyasal gelişmeye göre, güçler de değişmektedir. Olayların ardındaki gerçeği kavrayabilmek için, güçler arasındaki ilişkilerin değişmesiyle hangi sorunların çözülmüş olduğunu bilmek gerekir. Bu değişikliklerin salt ekonomik mi, yoksa ekonomik olmayan (örneğin askeri) bir nitelik mi taşıdığı sorunu, kapitalizmin şu içinde bulunduğumuz çağına ilişkin hiçbir temel kanıyı değiştiremeyecek ikinci bir sorundur. Kapitalist gruplar arasındaki savaşımın içeriği sorunun yerine, bunların (bugün için barışçı, yarın için barışçı, öbür gün için yine barışçı olmayacak) biçimleri sorununu koymak, bir bilgiççi (sofist) gibi hareket etmekten başka bir şey değildir.”

Lenin’in emperyalizmi ifşa etmesiyle paralel olarak Çin, küresel olarak Batı emperyalistleriyle, özellikle de ekonomik olarak Çin yatırımlarını korumak ve yansıtmak için mücadele etmeye kararlı. Amerika, Çin’i Japonya ve Hindistan da dahil olmak üzere müttefiklerini güçlendirmek için çarklarla kuşatmayı planlıyor. Çin, gücünü Afrika’ya, Hint Okyanusu’na ve başka yerlere uzağa yansıtarak bu eski stratejiyi telafi ediyor. Çin’in resmi olarak ilan ettiği dış politika, çok kutuplu bir dünyayı teşvik etmektir. Bütün cep-helerde, Çin Amerikan hegemonyası ve tek kutupluluk ile mücadele ediyor. Örneğin, Güney Asya Bölgesel İşbirliği Derneği’nde (SAARC) Çin, Güney Asya Serbest Ticaret Bölgesi’nde “özel bir ortaklık” aldı. Çin’in ayrıca Brezilya ile gıda ve hammadde temini için ikili ticaret anlaşmaları var.

Amerikan yönetici sınıfı ve müttefikleri, 11 Eylül saldırıları bahanesiyle Afganistan ve Irak halkına karşı emperyalist saldırganlık savaşları başlattılar. Uluslararası “Teröre Karşı Savaş”, esasen Müslüman dünyasına yönelik saldırılarına odaklanıyor. Bu, yeni Soğuk Savaş operasyonlarını durdurmak için Çin ile artan bir çatışmaya yol açtı. Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri, Çin’in, iyi bir nedenden ötürü, Batı’nın yıkıcı savaşlarından yararlanacağını ve Çin’in İran’daki, Suriye’deki ve Kuzey Kore’deki “kürelerindeki” ülkeleri istikrarsızlaştırmaya yönelik çabalarını baltalayabileceğini düşünüyor.

ABD, Irak ve Afganistan’da yağmalamaya devam ediyor ve halkın emperyalist saldırganlığa karşı kahramanca direnişi onları sarmaya devam ediyor. ABD bu konuda başarısız oluyor.

ABD’nin Afganistan ve Orta Doğu’daki yıkılışı, Çin emperyalizminin mevcut dünya emperyalist çerçevesine tutarlı ve kalıcı olarak girmesi için

harika bir fırsat. ABD'nin, Çin'in kazancıyla kendi çıkarları ile mücadele etmek için tutarlı bir stratejisi yok. Örneğin, ABD'nin saldırganlık savaşının ardından Çin, Irak'tan büyük petrol sözleşmeleri satın aldı. ABD, Çin'in dünyanın en büyük ekonomisi olarak konumunu engellemekten korkarken, parasal durumu ve bütçe açığı aynı zamanda Çin'in uluslararası kaynakları, gücü ve ekonomisi de büyüyor. Çin askeri harcamaları her geçen yıl tırmanırken Pentagon giderek daha tedirginleşiyor, ABD'nin gücü tüm cephe-lerde azalmaya başladı.

ABD rejimi, Çin pazarları için rekabeti izole etmenin ve üstesinden gelmenin yollarını arıyor. Trans-Pasifik Ortaklığı (TPO), Çin dışındaki Pasifik Kıyıları'ndaki tüm ülkeler için ücretsiz bir ticaret forumu olan böyle bir programdı. Donald Trump bu anlaşmayı iptal etmesine rağmen, bu tür anlaşmaların ve planların ortaya çıkmaya devam etmesi kaçınılmaz. Japonya ve Güney Kore'nin iptal etmesine izin verilmediğinden, bu çerçevede işbirliği yapmaya devam edeceklerini açıkladılar. Küresel kapitalist-emperyalist sistemde iki rekabetçi ekonomik / politik / askeri ittifak. Dünya Ticaret Örgütü'nde ABD ve diğer emperyalist ülkelere DTÖ'de Çin aleyhine ilan edilmiş olmasına rağmen Çin, DTÖ gibi uluslararası çerçeveleri kullanarak geri kalmış ülkeleri sömürmek için diğer ülkelerle uzlaşmaya devam etmektedir. Dünya Ticaret Örgütü'ne dahil olan tüm büyük emperyalist devletler kendi kurallarını ihlal ediyor, sürekli üye devletler aldatıyor ve birbirlerini karşılıklı olarak dolandırıyorlar. Dış pazarlardaki pazar payını yakalamak için, mallarını en düşük fiyattan satarlar ve pazarları mallarla kaplarlar. İhracat sübvansiyonları kullanılmaktadır. Şirketlerine yapılan sözleşmeler askeri yardımı garanti altına alacaktır. Yolsuzluk üst yapıya inşa edilmiştir.

ABD gibi, Çin de rakiplerinden bağımsız olarak kendi serbest girişimlerini kurdu. Bu yüzden Çin, ABD ve yakın müttefikleri ile ekonomik / siyasi / askeri ittifaklar kurmaya çalışıyor. Bunun bir örneği, çoğunlukla Çin ile Rusya arasında olan Şangay İşbirliği Teşkilatı (SIT), SIT'yi askeri blok ve BRICS'i ekonomik blok haline getirmeyi umuyorlar.

İpek Yolu Serbest Ticaret Bölgesi veya OBOR Projesi

Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Tacikistan gibi Çin ve Orta Asya ülkeleri İpek Yolu Serbest Ticaret Bölgesi kurdu. Bu amaçla, Çin inisiyatifinde Rusya'dan aktif yatırım ile lojistik bir altyapı

projesi geliştirilmiştir. Asya Altyapısı Yatırım Bankası, Yeni Kalkınma Bankası (eski adıyla BRICS Bankası) ve İpek Yolu Fonu şirketleri OBOR için finansal yardımın çoğunu sağlıyor. 2016 yılında, Şangay İşbirliği Örgütü Zirvesi OBOR’u tamamen destekledi. OBOR basit bir plan değildir. Proje şu anda Çin’de başlayan altı finansal koridordan oluşuyor ve Çin’den diğer Asya bölgelerine, Afrika’ya ve Avrupa’ya kara, demiryolu ve deniz yolları geliştirmeyi hedefliyor. Bu rotalar tamamlandığında, Doğu Asya’dan Avrupa pazarına entegrasyon tamamlanacaktır.

İlk rota Orta Asya’dan Doğu Avrupa’ya, Kırgızistan, İran, Türkiye ve Yunanistan üzerinden gidiyor. İkinci rota Orta Asya’dan Batı Asya ve Akdeniz’e gidiyor. Üçüncü rota, Çin’in Bangladeş, Çin, Hindistan ve Myanmar koridorunu oluşturmayı umduğu Bangladeş’ten geçecek. Dördüncü yol, Pakistan’daki CPEC koridoru ve kritik limanı ile Gwadar’ı Çin’deki Sincan’a bağlar. Bu aynı zamanda Çin Mali Koridoru olarak da bilinir. Beşinci rotada, Çin’den bir su yolu Singapur’a ve Malezya’ya, Singapur’dan Hint Okyanusu’na gidecektir. Altıncı Moğolistan’ın mali koridoru olacak. Bu altı kara ve su hattı, tüm büyük pazarları Afrika ve Avrupa kıtalarına entegre etmeyi amaçlayan Nepal, Afganistan, Pakistan ve İran da dahil olmak üzere Asya-Pasifik bölgesinin bir parçası olan Asya Serbest Ticaret Bölgesi’nin bir parçasıdır.

Bu yıl 14 Mayıs’ta Çin, Pekin’deki projeyle ilgili uluslararası bir seminere ev sahipliği yaptı. Buna Asya, Afrika, Avrupa ve Güney Amerika’dan gelen vatandaşlar katıldı. Amerika ve Japonya dahil olmak üzere birçok ülke delegeler gönderdi. Kısacası OBOR, Çin ve Rusya’nın batı emperyalist kara ve deniz yollarının kontrolünü, pazarları ve krediye erişimi engellemek planlarında çok önemli bir yer tutuyor.

Uluslararası olarak, Çin’in ekonomik etkisi yükseldi. Amerika’nın kamu ve özel borcunu finanse ederek, Çin, son on yılın ekonomik krizinden etkilenmemek gibi birçok avantaj elde etti. ABD’nin Çin’e saldırması veya sınırlandırması için çok az fırsat var. ABD ve Çin, birçok konuda birbirlerini destekliyorlar, ancak devam eden ve yoğunlaşan rekabetleri giderek daha tehlikeli hale gelecek.

Tersine, Rusya ve Çin ortaklaşa fayda sağlıyor. Tek kutuplu, Atlantikçi dünya sistemini reddediyorlar ve parçalamaya çalışıyorlar. Batı ülkeleriyle ilişkilerin kötüleşeceğinden korkmadan güç kullanan Rusya, kendi çıkarları doğrultusunda sürekli hareket ediyor. Örneğin, Rusya tek taraflı olarak

Kırım'ı ilhak etmeye karar verdi. Kırım Mart 2014'te Ukrayna'dan ayrıldı ve Rusya tarafından organize edilen yerel referandum temelinde Rusya Federasyonu'na katıldı. Bu batılı güçler tarafından şiddetle kınandı.

Kasım 2013'te Çin, Güney Çin Denizi'nde Hava Savunma Tanımlama Bölgesi'nin (ADIZ) kurulduğunu tek taraflı ilan etti. Uluslararası toplumu, o bölgeye uçmadan önce bir bildirimde bulunmaları gerektiği konusunda uyardı. İki Çinli savaşçı, Japonya'nın ADIZ'in Çin'le çakıştığı bölgedeki Japonya izci kuvvetlerinden kaçtı. Mayıs 2014'te, Çin Ulusal Açık Deniz Petrol Şirketi, Vietnam tarafından tartışılan Paracel Adaları çevresindeki sularda petrol kulesi kurdu ve petrol için sondaj yapmaya başladı. Çin deniz kuvvetleri, bu sulardaki askeri ve özel tekneler arasındaki kazalara neden oluyor ve hedef alınıyor.

Avrasya'da Rusya ve Çin mutlak güçlerdir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde daimi üye ülkelerdir. ABD ve Batı ülkelerinin uluslararası politika üzerindeki tek taraflı kontrolüne defalarca karşı çıktılar. Rusya ve Çin, veto etme haklarını Soğuk Savaşın sona ermesinden bu yana farklı zamanlarda kullandılar. Örneğin, iki ülke 1999'da Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Kosova'da savaş başladığında askeri güç kullanımına karşı çıktılar. Suriye'deki iç savaşa müdahalenin yanı sıra Kuzey Kore'ye getirilen kısıtlamaların birçoğuna karşı çıktılar.

Çin'in Güney ve Doğu Çin Denizlerinde gerçekleştirdiği aksiyonlar, rotalara, karaya ve adalara yapılan tarihi iddialara dayanıyor. Çin ve Rusya tarafından yapılan açıklamalar, ABD'nin şu andaki tek taraflılığına karşı olduklarını gösteriyor. Mayıs 2014'te, Rusya, Belarus ve Kazakistan, Avrasya Birliği olarak adlandırılan bir ekonomik blok oluşturmak için bir anlaşma imzaladılar. Rusya, askeri konularda Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü'ne (CSTO) adil bir miktar sermaye koyuyor. Rusya, Ermenistan, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan imzacılar. Rusya'nın Ukrayna ve Avrupa Birliği çevresindeki diğer bölgelere ilişkin politikaları, gelecekte bu alanların kontrolüne yönelik bir gündem ile aynı doğrultudadır.

Hu Jintao iktidara geldiğinden beri, Çin büyük bir deniz gücü haline geldi. Xi Jinping'in iktidara geldiği andan itibaren, parolalar "Çin rüyası" ve "Çin milletinin yeniden doğuşu" olmuştur. Haziran 2013'te, Xi Jinping, Obama ile yaptığı zirve toplantısında, Pasifik bölgesinin hem Çin hem de ABD için yeterli alan sağlayabileceğini öne sürdü. Xi, Çin'in projesinin ge-

lecekteki tek başına Çin egemenliği umuduyla Amerika ve Çin arasındaki Pasifik bölgesini bölmek ve yönetmek olduğunu söyledi. Bu proje kapsamında, sırasıyla Filipinler ve Tayvan tarafından talep edilen Y'Ami ve Orkide adaları arasındaki Bashi Kanalı, Pasifik'e açılan kapı ve Asya'nın denizaltı kablolarının hizmet verdiği rota stratejik bir kontrol alanı olacak. Çin, tüm Güney Çin Denizinin bu ilk adaları üzerindeki ABD'nin üstünlüğünü sağlamalıdır.

Gelecekte, Çin, Ogasawara Adaları'ndan Guan'a, ikinci Adalar grubu içinde Hint Okyanusu'ndan uzanan sulara temel bir yerleşim ağı kurmak için isteklidir. Bu nedenle, Doğu Çin Denizindeki durum bize en azından Pasifik'teki iddia ve egemenlik sorunlarını çözme çabası olarak Çin emperyalizminin hız kazanmaya devam ettiğini kanıtladı. Çin, ABD'nin her iki yönde daha yakın işbirliği ve daha serbest yatırım talep etmesi durumunda Tayvan'ı terk etmeleri ve Çin'i insan haklarına zarar vermeye çalışmaktan vazgeçmeleri gerektiğini belirtti. Çin'in Tibet'i kontrol etme hakkını da kabul etmeleri gerekir. Bu, Çin, Amerika ve Asya'daki Amerikan-bozulan güçlerin arasındaki gerçek ilişkidir. Uluslararası sektörde bazı önemli gelişmeler ve eğilimler ortaya çıkmıştır.

Bunlar:

1) 1970'lerden bu yana, batıdaki genel krizin bir parçası olarak devam eden yatırım ve stagflasyon, finansal olarak zayıflamış olan Amerika'daki 2008'deki ev kredisi kriziyle sonuçlandı. Rusya ve Çin ile olan siyasi ve askeri rekabet, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden bu yana görülmeyen bir doruğa ulaştı.

2) Emperyalist ülkelerde ekonomik korumacılık, ırkçılık ve faşizm artmaktadır.

3) Emperyalist ülkeler arasında geri kalmış ülkelerin kaynaklarını ve pazarlarını soymak için rekabet devam ediyor ve bu, emperyalist bloklar arasındaki bozulmalara karşı rekabeti artırıyor.

4) Amerikan emperyalizmi, şu ana kadar tek süper güç durumunu iyileştirmeye çalışıyor. Rusya'nın zayıf emperyalizmi, "ülke sınırlarına yakın" bölgelerdeki ve ticaret alanı üzerindeki etkisini korumaya çalışıyor. Çin'in emperyalist bir ülkeye dönüşmesi ve dünya pazarlarını yeniden düzenlemek için ciddi çaba sarf etmesi nedeniyle, Batı'yla çelişkiler en yüksek seviyelere ulaştı. Dünyanın dört bir yanındaki küresel jeopolitik denklemler, ABD ile Çin arasındaki dünyayı yeniden bölüşmek için artan rekabeti takip

ediyor. Bir dereceye kadar, Almanya ve Fransa arasındaki rekabet, Avrupa'daki hakimiyet üzerinde artıyor. Bu gelişmeler emperyalist büyük ülkelerin güç dengesindeki konumunu yansıtmaktadır.

Yakın gelecekte Amerika, Çin ve Rusya arasında doğrudan bir savaş gündemi olmamasına rağmen, gündemde birçok dolaylı savaş var. ABD, saldırgan bir şekilde Rusya ve Çin'i kuşatmaya çalışıyor ve yalnızca Çin'in planlarını aşma ve uygulamalarını sürdürme araçları var. NATO Afganistan'da, Suriye'de, Afrika'da ve başka yerlerde de başıboş bir savaş sürdürüyor. Arktik için Rusya ile rekabet edecek. Çin'e Batı Bloku'ndan günlük ultimatolar veriliyor. Çin / Rusya bloğu, emperyalist mücadelenin Çin emperyalizmine yönelik artan pazar ihtiyaçlarını karşılamak için petrol ve kilit minerallerin dağıtımını düzenleme konusundaki Amerikan egemenliğine karşı büyük bir tehdit olarak ortaya çıktı.

Sonuç

Dünyadaki üç büyük çelişki keskinleşiyor –emperyalizm ile ezilen uluslar ve halklar arasındaki çatışma; kapitalist ve emperyalist ülkelerde burjuva sınıfı ile işçi sınıfı arasındaki çelişki; emperyalist ülkeler ile tek-elci-kapitalist gruplar arasındaki uyumsuzluk. Emperyalizm ile ezilen uluslar arasındaki çelişki asıldır. Bu çelişki şimdi tüm diğer çelişkileri etkilemektedir ve sınıf mücadelesi üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olacaktır. Afrika, Asya ve Latin Amerika halkları emperyalist sömürü, zulüm, baskı, saldırganlık, travma, hakaret, güç ve ayrımcılığa karşı uyanıyor. Halkların emperyalistlere karşı mücadeleye katılımı artıyor. İnsanlar Çin emperyalizmine karşı sayısız yoldan mücadele ediyorlar ve sosyal-emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişkiler yükseliyor, tıpkı Çin'deki burjuvazi ve işçi sınıfı arasında olduğu gibi. Ezilen ulusların kurtarılması ve halkın özgürlüğü - bizi de çağırdığı gibi –mücadelede devrim yapmaya çağırıyor. Dolayısıyla, bütün bu mücadeleler, emperyalizmin sonuna veya hepimizin sonuna kadar yoğun olacaktır. Bu vesileyle, Japon karşıtı savaş sırasında Mao'nun sözlerini hatırlamak gerekir:

“Dünya kesinlikle gerici yolu değil, ilerici yolu tutacaktır. Elbette çok uyanık olmalı, olayların akışında bazı geçici, hatta belki de ciddi değişiklikler olabileceğini hesaba katmalıyız; birçok ülkede hâlâ, ülke içindeki ve dışındaki halka birliği, ilerlemeyi ve kurtuluşu çok gören kuvvetli gerici

güçler vardır. Bu olasılığı, gözden kaçırın bir kimse, siyasal hatalar yapar. Ancak tarihin genel akışı şimdiden açıkça bellidir ve bu değişmeyecektir.”
[Koalisyon Hükümeti Üzerine 24 Nisan 1945 –ÇN]

Revizyonistlerin ahmaklığının birleştirdiği emperyalistlerin çabaları, hem Sovyetler Birliği hem de Çin Halk Cumhuriyeti de dahil olmak üzere dünya sosyalist kampını kaybetti. Koşullar bugün Ekim’den önce olduğu gibi aynı. Biz yalnızız. Bu nedenle, yüksek risk ve zorluklara rağmen, daha büyük olasılıkların önünü açacak birçok fırsat var. Şimdi geçmiş dönemden daha fazla fırsat var. Kuşkusuz, dünya işçi sınıfı, her zamankinden daha çok sayıda zorlukla ve daha kötü zamanlarla karşı karşıya kalmaktadır, ancak durum genel olarak, herhangi bir zamanda küçük bir kıvılcım bütün bozkırı tutuşturabilir. Silahlı devrim, silahlı karşı devrimi ile karşı karşıya. Mao’nun öğrencileri ve sosyalizm için tarihsel mücadele edenler olarak, bunun farkındayız ve kabul ediyoruz.

Kapitalizm, bugün en yüksek ve en çökmekte olan aşamada, dünyadaki geri kalmış ülkelere karşı agresif savaşlar başlatmaya devam ediyor. Savaşın felaketi, huzursuzluk ve iç savaş hastalıklı kalbinden bir virüs gibi yayılıyor. Emperyalistler arasındaki rekabetin bir parçası olarak, dünya savaşı, dünyayı kendi amaçları için yeniden bölmek için ekonomik ve askeri bloklar oluşturarak yapılıyor. Emperyalistlerin saldırganlığı ve müdahalesi, her yerde, işçiler ve dünya ezilen halklarının halk ve devrimci savaşı ile direniyor. Marksist-Leninist-Maoist ideolojinin ışığında, Maoist parti ve örgütler ezilen ulusların ve kitlelerin mücadelelerini, bu savaşların çıktığı her türlü baskıya son vermek amacıyla birleştirmelidir.

Emperyalistlerin burjuva milliyetçi kibirleri atılmalı ve ilerici ulusal hareketleri bölme çabaları püskürtülmelidir. Dünya sosyalist devrimini ortaya çıkarmak amacıyla, devrimcilerin görevi aynı zamanda kapitalist ve emperyalist ülkelerin emekçi ve orta sınıflarını da birleştirmektir. Yeni Demokratik Devrim ve ulusal kurtuluş mücadelesi, geri kalmış ülkelere önceliğe sahip olmalı. Emperyalistler arasındaki çelişkiler, eğer devrim onu durdurmazsa, dünya savaşına yol açacaktır. Eğer dünya savaşı patlarsa, emperyalistler, tehlike altındaki güçlerini korumak için arkaik ve acımasız baskı yöntemleri kullanarak halkın barış iradesini bastırmak için bir araya gelecekler. Ne olursa olsun, devrim ana eğilim. Dünyadaki hiçbir güç onu durduramaz.

Proletaryanın zincirlerinden başka kaybedecek bir şey yok!
Kazanacakları bir dünya var!
Burjuvazinin komünist bir devrimde titremesine izin verin!
Bütün ulusların direnişi emperyalizmi mahvedecek!
Kahrolsun Çin sosyal-emperyalizmi!
Kahrolsun revizyonizm!
Yaşasın tüm ülkelerin devrimci partilerinin ve örgütlerinin birliği!
Anti-emperyalist devrimci, demokratik kurumların ve güçlerin birliği gelişmeli!
Dünyadaki işçilerin, ezilen ulusların ve ezilen insanların birliği gelişmeli!
Yaşasın dünya sosyalist işçi devrimi!
Yaşasın Marksizm - Leninizm - Maoizm!

Düşman kavramı öyle gelişigüzel kullanılan bir kavram değildir. Bu kavramın kullanıldığı yerde, bu kavramı kullanan taraflardan her biri, şiddetin bir biçimiyle diğerini ortadan kaldırma hedefinde demektir ve bu ortadan kaldırmayı, varlık koşulu olarak görüyor demektir. Ya fiziken yok etmesi ya fiziken ağır darbe vurarak direnme gücünden yoksun bırakıp boyun eğdirmesi ya da şiddetin bir biçimiyle teslim alıp iradesini kırması ve baskı altına alması demektir.

Sınıf düşmanlarımız bunun bilincindedir ve bunun gereklerine göre hareket ediyorlar. Sorun bizim cephe- mizdedir; proletaryanın, onun sınıf bilinçli devrimcilerinin bu anlayışı bilince çıkarıp bunun gereklerine göre hareket ederek so- lüksüz bir mücadele vermesindedir. Bu bir niyet meselesi değil, sınıf mücadelesinin temel bir yasasıdır. (...) Bütün sorun, bunun bilincinde olma ve gereklerine göre hareket etme sorunudur.